

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Bidrag

til

den fynske Kongeborg

M u g a a r d s,

dens Læns og dens Lænsmands

Historie

ved

Vedel Simonfen.

Tredie Deel.

Med Vreemod mod Vesten jeg stuer;
Alt Dagen stunder ad Dvælb;
Snart Aftenrodens Guldbluer
Skal bringe os Solens Farvel.
Naar Livets Solstraaler frinde
Bag Glemfæld taagede Hav,
U! maatte da Dagværkets Minde
Jorgylde den Dørtgangnes Grav!

Kjøbenhavn.

Trykt hos J. C. Scharling.

1844.

Forerindring.

Det jeg atter herved forelægger mine Læsere en Fortsættelse af mine Samlinger til den Nugaardste Læns-Historie, ønsker jeg tillige at udvikle dem Grundene, hvorfor jeg paa den senere Tid udgiver saavel disse, som mine øvrige Samlinger, i Trykken. Enhver, der kiender det mindste til min Stilling i Livet, er vistnok fuldkomment overbevist om, at, ligesaa lidet, som det skeer for at tilvende mig Fordeel, ligesaa lidet skeer det for at indlægge mig Ure; hvad der kan friste den livsløstne Ungling og den forsængelige, ærgerrige og fremadstræbende Mand, det frister ikke mere den livstrætte, syge og affældige Olding, der henlever sit Liv i en uafbrudt Genfomhed. Heller ikke vil jeg indlade mig paa at fremstille Grunden dertil i min Overbeviisning om slige Samlingers Nytte, skøndt jeg er fuldkomment forvisset om, at, hvis enhver Videnskabsmand gjorde det samme (endogsaa blot det samme) for sin Fødeegns Historie, som jeg allerede for min har udrettet, og vi saaledes lidt efter lidt fik grundige og fuldstændige Amts- eller Landstabs-Historier, istedetfor vi nu i Grunden kun have Kongebiographier, Hofjournaler o. s. v., saa vilde vor Historie ogsaa derved faae et ganske andet nationalt Eving og dens Nytte for Nationen selv ogsaa derved alt mere og mere blive indlysende; men jeg vil, som sagt, ikke derpaa beraabe mig, da denne Nytte paa Grund af det Standpunkt, hvorpaa vor Historie endnu staar, af de fleste med et Slags, i det mindste tilsyneladende, Grund betvivles, skøndt de fleste burde mindes, at Historien er Erfaringens Bog, og at, da det netop er de mange Aars Erfaringer, der gjøre vore Oldinger vise, saa maatte en mere end tusendaarig Erfaring, naar man først kiendte den tilfulde, vel ogsaa kunne bevirke det samme med Hensyn til Nationen. Men jeg vil, som sagt, ikke paatvinge Andre mine Overbeviisninger, men derimod hellere ved denne Leilighed fortælle mine Læsere en lille Begivenhed af mit eget Levnet, der, ihvor ubetydelig den endog maatte synes for Andre, dog paa mig og min Læsemaade har havt en afgjørende Indflydelse. Jeg var nemlig et ungt Menneske og stod endnu, som Hercules, tvivlraadig paa Stierveien, da mine Forældre sendte mig udenlands. Paa denne Rejse var jeg blandt andet af et Par af mine Belyndere ogsaa anbefalet til en Olding i Hamborg, der stod i Ord for en mere end almindelig Videdom og især var bekiendt for den bilsleblige, ja fast orakelmæssige Raade, hvorpaa hans Ord bleve fremsatte; efter at have læst mine anbefalingskrivelser og udforsket mine Planer og Forhaabninger, hvorved jeg ingenlunde dulgte ham min afgjorte Paaskon for historiske

Undersøgelser, udbød han emsder i sin sædvanlige stille og rolige Maneer og med et under Talens Løb alt mere og mere forklaret Na-
 sun: „Det gaaer ikke an, min unge Ven! at jage efter Sommerfugle
 eller at gribe efter Søbedobler i Verden; det kommer ikke an paa
 at gaae i silkede Klæder og at boe i gyldne Sale her i Livet; men
 det kommer an paa i Gierningen at yrise sin Mester og at opfylde
 den Bestemmelse, hvortil han har sat os herne. See dette Taffel-
 uhr! det er et af de bedste Uhre i Hamborg og dog har det en saare
 simpel Indfatning og staaer i en fattig Mand's tarvelige Stue; men,
 enten det stormer eller det regner, enten det fryser eller det sneer,
 gaaer det ligesuldt sin rolige Gang, den Bestemmelse tro, hvortil dets
 Mester har indrettet det herne; om man stiller sig hen for det og
 roser det eller man stiller sig hen for det og laster det, det staaer der-
 for ikke et Sekund hurtigere eller langsommere end dets Bestemmelse
 udfordrer; man kan forsømme at trække det op og det vil rolig blive
 staaende, indtil man igjen tillader det at opfylde sin Bestemmelse;
 man kan sdelægge og knuse det; men det vil endnu i sin Tilværelses
 sidste Dieblif forhynde sin Mesters Vre. Vær De, som dette Uhr! De
 veed, at det er Guds Villie, at Mennekeslægten skal opbrages ved Erfaring,
 og at det derfor er nødvendigt, at ingen Erfaring i Livet, den være
 nok saa gammel, skal gaae tabt for Esterlægten; han vil derfor ogsaa,
 at den forbigangne Tid skal aabenbare sig giennem den nærværende
 for de kommende Slægter; vær altsaa ogsaa De et Medskab til denne
 Hensigts Synaelse! forhynd De, ligesaa uanfægtet og rolig, som Uhr-
 ret, den Tid, som var, giennem den Tid, som er, og for den Tid, som
 kommer, og vær De overbeviist om, at det er Deres Mesters hellige
 Navn, der udtaler sig i dem alle, og dermed Guds og hans hellige
 Varetægt besalet!“ Det vilde være forgiæves, hvis jeg vilde fildre
 det Indtryk, disse i en aldeles prophetisk Tone fremsagte Ord den Tid
 gjorde paa mig; jeg vil blot tilføie, at disse Ord have siden den Tid
 ikke blot hvilet, men ogsaa virket i mit Indre, og saaledes blev ogsaa
 jeg, ligesom Uhret, en af Tidens talende Lunger, der, idet jeg selv
 stred frem paa Begivenhedernes Strøm, dog ikke alene viste tilbage
 paa den Vej, der allerede var tilbagelagt og henrunden, men ogsaa
 viste frem paa den Vej, der forestod og endnu fulde tilbagelægges,
 og, hvad enten min Stilling var lyffelig eller ulyffelig, hvad enten
 man roste eller dablede mig, hvad enten man fremhævede eller tilfide-
 satte mig, hvad enten man standsede mig eller man forundte mig
 Blads, hvad enten jeg taug eller jeg talte, har jeg dog stedse og uaf-
 labelig arbeidet og derfor ere mine Samlinger ogsaa Nar for Nar
 vorede til en fast uoverfælig Mangde; jeg kan selv ikke mere finde
 Rede i denne forvirrede Maaße; langt mindre vilde Andre efter min
 Død kunne finde Rede i samme; jeg troede altsaa, at det var bedre,
 at jeg selv søgte at udrede noget (om endogsaa nok saa lidt) deraf,
 end at overlade det hele til Esterlægten, som allerede Mangden alene
 (for ikke at tale om min daarlige Haandskrift) aldeles vilde affstraffe.
 Jeg vinder desuden derved selv et klarere Overblik af det hele og, es-
 terhaanden som en Samling først ligger ordnet og trukket for mit Die
 og jeg kan forfatte mig et Slags Register derover, er det mig ogsaa
 ferst muligt at erindre, hver jeg blandt mine andre Samlinger uulig-
 viis endnu kunde finde mere, dertil henhørende; ligesom mine Venner
 ogsaa derved faae Anledning til at giere mig opmærksom paa et og

andet, der turde mangle, og jeg saaledes selv fra Tid til anden sættes i stand til ved Supplementer at indhente det forsvundne.

Fremdeles er den Skjæbne, der er blevet de Forfattere til Deel, der have efterladt sig haandskrevne Samlinger, heller ingenlunde fristende; thi enten ere disse Arbeider blevne adspredte og ødelagte (hvad som er det sædvanligste) eller ogsaa de ere blevne benyttede paa en Naade, som Forfatteren maaskee mindst af alle kunne tient med, idet man har udrevet Sætninger af hans Arbeide og dermed søgt at bevise Ting, som ingenlunde vare Forfatterens Mening, ja endnu mere (hvad som rigtignok kan være den Afbøde ligegyldigt, men hvad som dog ingenlunde kan være ligegyldigt for hans Eftermæle og langt mindre for hans Slægt og for hans Venner), man har benyttet slige Samlinger uden at nævne dens Navn, hvem man skyldte sin Kundskab; ja, man har endog saa benyttet hans Argumenter og Citater uden at nævne, hvo der først gjorde opmærksom paa disse citerede Steder eller først opdagede Beviserne for en hidtil omtvistet Sætning; kort sagt, man har i Grunden staaet fremmedt Arbeide for dermed at prale, som var det Ens eget¹⁾. Men, som sagt, det kan i Grunden være den Afbøde ligegyldigt og vedkommer kun hans Eftermæle og det bør jo være en Videnskabsmand det samme, naar blot Sandheden fremmes, under hvis Navn det skeer, og, naar blot hans Ideer og hans Opdagelser forplantes, i Grunden være ham ligegyldigt, enten de bære hans Navn eller ikke; men desuagtet her dog neppe nogen retsindig Mand give en Slig, man kunde let fristes til at sige, tyvagtig Tænkemaade Næring og man skulde derfor synes, at enhver langt hellere, om endog i en ufuldstændig Tilstand, burde udgive saa meget af sine Samlinger, som han selv kunde naae, og derimod paa yderst faa Undtagelser nær opoffre det øvrige til Kuerne.

Endelig er der endnu en tredje Grund, hvorfor jeg ikke blot udgiver, men endog saa dagligdags fortsætter og forger mine Samlinger, og det er nemlig den, at jeg i Grunden ikke kan undvære literær Sysselsættelse; en Trang, der ikke blot indstrænger sig til den passive Beskæftigelse, man vinder ved blot at læse Andres Skrifter, men ogsaa udstrækker sig til den active, der erholdes ved at excerpere og at commentere over det læste. Denne Sysselsættelse er nu engang blevet mit Element, udenfor hvilket jeg ikke mere kan leve. Vel har jeg en Hauge (thi Gaardens Jorder ere bortforpagtede) paa 25 Tdr. Lands Størrelse og, for at denne Hauge skal beskæftige mig bestomere, er jeg endog saa selv min egen Gartner; men, endskiøndt jeg har indrettet denne Hauge saaledes, at man selv om Vinteren kan finde Glæde ved at opholde sig i samme, jager Veiriget dog ret ofte og en indre Længsel, en uimodstaaelig Trang maaskee endnu langt oftere mig ind til Skrivel-

1) Ja, man har endog saa Exempel paa, at en Mand har maattet tilstaae, at han i sine Excerpter selv endog pleiede at notere den Autors Navn, han saaledes excerperte, og at han derfor ofte efter længere Tids Forløb indbilde sig, at hvad han saaledes havde excerpereet af andres Forfatteres Skrifter virkelig var hans egne Tanker eller hans egne Opdagelser, indtil han omsider af Andre blev gjort opmærksom paa, at det ikke var hans, men Andres Ord, han saaledes i at Trofthed udgav for sine.

VI

pulten igjen, hvor jeg i de senere Aaringer i Grunden har tilbragt mine lykkeligste Dage. Min gamle Lærer, Statsraad N. Kall, for-
brev sit Albebefindende og sine Beflymtinger ved at fordybe sig i alge-
braiske Beregninger og jeg forjager mine ved at fordybe mig i en eller
anden historisk Udgaves Læsning, der, hvad enten den leder til et til-
fredsstillende Resultat eller ikke, dog stedse bortmæner den foruroligende
Dæmon; og saaledes istemmer jeg i fuldeste Maaade med Schiller:

Heil Dir, von Gott uns held verstattet,
Die unsrer Seelen Sturm beschwört,
Beschäftigung! die nie ermattet,
Die langsam schafft, doch nie zerstört,
Die zu dem Bau der Ewigkeiten
Zwar Sandforn nur für Sandforn reicht,
Doch von der großen Schuld der Zeiten
Minuten, Tage, Jahre streicht.

Elvetgaard den 27de April 1844.

Vedel Simonsen.

Omtrent ved samme Tid, som den i foregaaende Deel indførte Matrikel blev udfærdiget (thi 1664 levede netop ifølge samme den Frands Hat i Bessinge, som i Historien omtales), foresaldt der her i Sognet (eller i Bessinge S.) en heel mærkelig Hæxeprocess, der som Bidrag til Overtroens Historie i hine Tider vel her tør fortæne at anføres. En Mand ved Navn Læs Ben Sahn (o: efter Slæboernes Udtale Lars Hans—sen; hvorved den Synderlighed, at Bøn her er eenstydigt med det hebraiske Bæ u o: filius) gik vel omkring at betle, men havde dog sit meste Tilhold i Bessinge; forresten var han meget bekendt som Trolde-
 mand og man fortalte om ham, at han havde sluttet Forbund med Fanden og at han til Bekræftelse derpaa 3 Torsdage i Nad havde maattet gaae op i Bessinge Kirke for der, reverenter talt, at læse sine Buxer over Døbefonten. Ogsaa pleiede han ikke sjældent at yttre, at det var kun en ussel Karl, der, skiondt fraværende, kunde stæle Smør af Andres Kærne, men at han derimod uden at være tilstede kunde stæle 4 Skjæpper Korn af hvert Læs, der kierte igiennem Bysleddet. Engang kom han saaledes ogsaa og satte sig hos Frands Hat, den Tid Oidermand i Bessinge (i nuværende Morten Nielsens Gaard, hvor der endnu for faa Aar siden fandtes malede Kuder med bemeldte Frands Hats Navn paa, der

altsaa viser, at dette Slags Pirater allerede da vare blevne saa foragtede, at de fra Herremændens Sale vare gaaede over til Bondens Stue), men da Bymændene kom til Forsamling, tog Frands ham i Armen og sagde: Gaae Du af Veien, Din Sk....! og lad stikkelige Folk faae Plads; hvortil Lasse Ben Hahu svarede: Den Sk.... skal Du min Sandten! selv være, og Frands gif rigtig i et halot Nar med en heftig Diarree. Naar man forresten spurgte ham, hvorfor han gif og tiggede, siden han dog havde Fanden til Patron, saa svarede han i al Oprigtighed: Ja, seer I vel, Børnlille! det var en Forseelse af mig ved Contracten; dengang tog Fanden mig ved Næsen. Tilfjeldt førte Sognemændene ham ud til Odense og anklagede ham for Trolddom, i hvilken Anledning han ofte blev forhørt; engang, da de atter førte ham i Forhør til Odense, saae han undervejs endeel Plouge staae paa en Hovmark, som Hovkarlene havde fraspændt og forladt for at hvile sig eller at bede med Hestene, og sagde han da til sit Følge: Hvad ville I give mig, saa skal jeg faae alle Plougene til at gaae? hvorpaa de ogsaa paa hans Commando allesammen begyndte at gaae, en eneste undtagen, og da en af hans Følge spurgte ham, hvorfor den ene ikke gif tilligemed alle de andre, svarede han: Nei, den lader jeg min Tro! nok staae; thi den har en Bemm af Renne (Kønnetræet ansaaes nemlig den Tid for et Middel mod Hexeri). Da han en anden Gang stod i Forhøret i Odense, saae han en sort Kat komme ind; men det var, vel at mærke, ingen egentlig Kat, men det var Bispiinden selv, som vilde høre Forhøret, men ikke vilde sees og derfor, da hun selv var Tingen mægtig, havde paataget sig Skikkelsen af en Kat (Skade, at det ifølge Tiden ikke kan passe paa Bispiinde Muus, om hvem man ellers ogsaa paa-

stod, at hun kunde here¹⁾); men da sagde Læs Ben Gahn: *Uah! staae til Siden, Børn! mens Bispiden dreier sin Svands,* og disse Ord havde den Følge, at Bispiden stod negen for den hele Forsamling; thi Læs's Trolddom var stærkere end hendes og han læste hvad hun havde bundet. Tilslidst fik de ham dog (imod Læste om fuldkommen Frihed) til at udlægge to Koner, som vare i Ledtog med ham; han sagde dem nemlig at de skulde sege paa Seden-Holme og finde dem der i en Høstak, hvorpaa en Krage sad; men sad der to Krager paa en Stak, saa vare de begge samlede under samme. Uagtet nu dette Foregivende be fandtes at være rigtigt, førte de ham dog for Kongen, idet denne just i det samme kom forbi ved Venteslykfgaard paa Landeveien, og da Kongen spurgte ham: *Hvorlænge har Du tient den fule Mand?* svarede han uden Omsvøb: *I 34 Aar,* hvorpaa Kongen sagde: *Tri worde Dig! fort paa Baalet!* og dermed var hans Dom affagt. De omkringstaaende spurgte ham imidlertid, hvorfor han nu bekiendte det for Kongen, som han hidtil aldrig for nogen anden havde bekiendt, hvorpaa han svarede: *Ja, seer i vel, Børnlille! det var et „falvet“ Hoved og for ham turde jeg ikke lyve.* Nu blev endelig Baalet opreist paa Bøde Mark og da den første af Konerne i Læs Ben Gahns Paasyn allerede brændte derpaa, havde han endnu Frækhed nok til med Latter at udbryde: *Hun fik min Sandten! sin K.... varmet;* men ved den andens Henrettelse sagde han gandske alvorligt: *Det er saa Gud! dog ingen Børneleg,* og endelig maatte han nu ogsaa selv, ihvormeget han end beraabte sig paa, at der var ham lovet Tilgivelse, naar han frivillig bekiendte, bestige Baalet og

1) og om hvis Forfærlighed for Ratte man har et Sagn i Mummets St. Knuds Kirke, p. 275.

saaledes ende sin Historie (saaledes for nogle og 30 Aar siden fortalt af de Elved-Hovbønder og strax efter deres Ord optegnet). Forresten fortælles der ogsaa om samme Læss Bøen Hahu eller, som han ogsaa kaldtes, Lars Trolddreng, at han drog omkring og skaffede Raad mod alffens Uheld, som naar Kreaturerne bleve syge, Folk ikke kunde faae Smer o. s. v., og angav derhos, hvo der var Marjag dertil, hvorved han naturligviis tildrog sig Günst hos Nogle, men Ugünst hos Andre. Han skal især, idetmindste til en Tid, have havt sit Tilhold hos en General (?) paa Frederikslund (altsaa det gamle Krængerup)¹⁾ og de kunde ikke komme af med ham der paa Gaarden; thi han vilde være, hvor han fandt for godt, og næsten Ingen turde vægre sig ved at tage imod ham, hvor han kom, af Frygt for, at han skulde stabe dem paa en eller anden Maade; han havde derfor ogsaa der paa Gaarden sit Kammer og naar Generalen drog paa Jagt, forudsagde han ham immer Jagtens Udfald; han havde ogsaa sin egen Bøsse der paa Gaarden og en Hvitids-Aften væddede han med Folkene, at han vilde flyde op igiennem Skorstenen og dog faae en Wildand; han skied og den stude Wildand faldt rigtig ned igiennem Skorstenen til ham. Men naar man undertiden vilde forbyde ham at komme paa Gaarden, saa kreb han op i nogle gamle store Træer, som stode derved, og lagde sig oppe i Toppen mellem Grenene at sove og naar man spurgte ham, om han ikke var bange for at falde ned, svarede han: Nei! thi han havde accorderet med Fanden om en vis Levetid og vidste, at han ikke kunde dee forinden, men at han, naar Tiden kom, vilde blive senderrevet paa Rakkergraven paa Odense Heed, „hvilket

¹⁾ Thi det skulde dog vel ikke have været General Demwig paa Frederiksgave, med hvem man har confunderet Frederikslund, fordi ogsaa den i langt senere Dage af en General var beboet?

ogjaa skete" (medd. af Maler Ringe; — hvoraf man altsaa snart skulde slutte, at han blot var bleven dømt ved Rugaard, men derimod henrettet paa Odense Heed).

1665 kongeligt Rescript af 14de Juli til Bogenſe-Magiſtrat, hvorved befales, at de henved 300 Daler, Byens afgangne Borgemeſter, Jens Madſen, i den ſveſte Feide til Byens Conſervation havde udlagt (egentlig var det 240 Rdlr. 4 \mathcal{L} , han ifølge egen Dypgivelſe i Marcie 1657 til 1659 havde Byen forſtrakt), maatte efter Burdering hans Arvinger i Byens Torder udlægges; hvorpaa nærværende Borgemeſter, Hans Jørgenſen (fra hvem Forſlaget om diſſe Torders Afhændelſe (ſee 1664) var udgaaet), ſ. N. d. 23de Aug. ſaavel fordrede diſſe, ſom de 134 Rdlr. 3 \mathcal{L} , han ſelv paa Byens Begue ſiden 1660, da han blev Borgemeſter, havde udlagt til adſkillige Reiſer, fornemmelig den ſtore Forſamling i Kiøbenhavn, ſamt til de kongelige Landcommiſſærers Fortæring ic., paa ovenomſtrevne Maade ſig godtgiorte; en Fordring, der ogſaa ſamme Dag ved Raadſtue-Dom af Byfogden, Niels Nielsen Baſſe, blev bekræftet; og ſaaledes fik ſaavel Jens Madſens Arvinger, ſom Borgemeſter Hans Jørgenſen, Eiendomsret til flere af Byens Torder, der ſiden aldrig mere kom tilbage til Byen (medd. af Raadſtue-Arch. ved Cancelliraad, Byfoged Hertz).

S. N. fik Oluf Koſenfrands til Enggaard Skøde paa en Gaardspart i Glauendrup (Gyldeſteens Arch.).

S. N. Landſtingsſkrævning til Birkfogden ved Dregaards Birketing for en Udſættelſe, han havde gjort i Giældsſagen mellem Elſebe, ſal. Ludevigs af Kiøbenhavn, og Henrik Lindenov til Dregaard (l. c.).

S. N. d. 10de Jan. dede Sognepraſten i Særſlef, Meſter Berthel Wichmand, ſom tillige var Herredſprovſt, 49 Aar gammel, efter at have tilſat ſine Midler paa ſin ny opbygte

Præflegaard (Birch.) og nu blev Hans Nielsen Bang, en Søn af Bispen, Dr. Niels Bang, og Anne Kolenbrun, Sognepræst i Særsløf; han var født 1642 i Dalum, hvor hans Fader da var Sognepræst, deponerede 1662, blev Mag. Berthel Wichmands Capellan 1664 og da denne døde 1665 Sognepræst (mærkværdigt er det, at Birch. i sin Dagbog, p. 104, siger, at han først d. 3die Jan. 1666 blev til Medtjener og Pastor adjunctus i Særsløf ordineret; han giftede sig 1666 med Formandens Enke, Raadmand Erik Jørgensens Datter, Anna Eriksdatter af Ddense, blev siden Provst og døde 1696 d. 26de Dec., 54 Aar gammel (efr. Bloch, 1, p. 143; Giesing, 3, 1, 140), men hans Enke først 1726.

S. A. var det d. 26de Aug., at Grev Wilhelm Frederik Wedel købte Rugaard af Kongen, og saaledes blev Amtet nu skilt fra Gaarden, thi endnu næste Aar kaldet han sig Amtmand paa Rugaard istedetfor Amtmand i Rugaards Amt), og det er formodentlig først senere, at han flyttede til Haarsløf Sogn, hvor han allerede 1688 ifølge den nye Matrifel eiede endeel Gaarde, saasom i Haarsløf, Farsbøl og Gamby, samt Laage og Leerbøl, og hvor han ogsaa døde paa Magaarde og blev, som sagt, i Haarsløf Kirke begravet.

1666 blev Sognepræsten i Bogenfse, Mag. Hans Jacobsen Sperling, Provst i Skouby-Herred.

S. A. tilstod Kongen Borgemeester Hans Jørgensen i Bogenfse Rytten og Brugen i 20 Aar (ja, som det synes, endog saa Ziendefrihed; see 1690) af den Byen tilhørende og for 4000 Daler af Byens Midler 1623 indkøbte Uebel, dels fordi han havde udløst den fra dem, den var pantsat til, og dels fordi han havde gjort sig fortient ved dens mange Træreders Oprydning (af Raadsstue-Arch. ved Cancelliraad Gertz).

S. A. blev Ernst Günther Helm Sognepræst i Haarslef. Han var født 1637 i Sønderborg paa Als, blev 1666 Sognepræst her paa Stedet ved Hr. Anders Thomæsens dødelige Afgang, gjorde 1688 Magesliste med Eftermanden og blev saaledes Sognepræst i Brenderup, hvor han døde 1715; hans Hustru var Anne Giedesdatter, en Datter af Hr. Giede Hanssen i Algernæs og Dr. Niels Bangs Søster (Blochs hdsfr. F. G. Hist.).

S. A., da Sognepræsten i Særsløf, Hr. Hans Nielsen Bang blev gift med Formandens Enke (see 1665), begynder ogsaa dette Sogus ældste Kirkebog. Om dette Bryllup siger Bircherod i sin Dagbog, p. 107: D. 9de Sept. havde Hr. Hans Bang, Sognepræst i Særsløf, Biskoppen, Dr. Niels Bangs, Søn, Bryllup i Odense med Anna Griksdatter, Mag. Berthel Wichmands, sin Formands, Enke. Churprindsen af Sachsen, som da laae i Odense, gif om Aftenen op incognito paa Raadhuset at see Bryllupsfærden, men blev ifkun stakket Tid deroppe; jeg selv stod med Flere om Formiddagen paa „Adelens Sal“ strax ved Kirken og saae Brudestaren, der den drog til Kirke; Bruden gif mellem Hr. Hannibal Sehesteds Dame (o: Frue), Fruken Christine, og hendes Datter og tænkte da bemeldte Dame mindst paa, at hun i samme Uge skulde blive Enke.

S. A. lod Jørgen Raas til Gudumlund, Befalingsmand paa Rugaard, paa de Fattiges Begne i Sønderso-Hospital sig indføre i en Skov paa „ — „ — 2 — 2 Tdr. Hartkorn, der henlaae til en af de 2 Gaarde i Amager i Bigersløf Sogn, som Mogens Mule eiede (sefr. 1661 og 1658).

S. A. folgte Oberstlieutenant Henrik Hartleff igien Dallund til den forrige Giers (Tage Høgs) Søster, Sophie Høg, der nu var gift med Adam Andreas Wofs (Arch.).

1667 døde Oberst Frederik Arenstorff til Hærritsløf;

gaard's første Frue, Christentje Lykke (Oberst Frands Jørgensen Brokkenhuus til Sebbeklosters Enke), og ved denne Leilighed maa Harritslefgaard enten tildeels eller gandske være kommen i Brokkenhusernes Eie (see 1678, 80 § 86). Hvorledes imidlertid dermed tilgik, kan jeg ikke sige; thi vist er det, at Frederik Arenstorff selv først døde 1689 og at endnu hans anden Frue, som Enke, 1694 opretter Lille Harritslefgaard, som hendes Sen, Henrik Arenstorff's, Enke, endnu 1718 eier og som hun først 1722 folgte til Gieren af Store Harritslefgaard.

S. N. købte Lange's Gier, Wendix Hans v. Buchwald, en Gaard i Rue samt af Erik Høg til Biernholm en Gaard i Sønderjød (Arch.).

Fra Perioden mellem 1667 og 1677 har man, som sagt, i Kjöens Atlas en Tegning over Rugaard, hvor den ikke alene er omgivet med Grave, men hvor der ogsaa er en stor, ligeledes af Grave eller tildeels af Gaardens Grave og tildeels af Mølleraaen omgivet Ladegaard paa 4, skjøndt dog mod Borgegaardssiden til aldeles aabne, Fleie, Osten for Gaarden og Sonden for Møllen, som nu (paa en Levning af den nordlige og maaskee nordøstlige nær) aldeles er forsvunden; hvorimod Borgegaarden vel bestaaer af 4 sammenbygte Fleie; men den sydligste af disse er ingen heel Længde Huus, men en Samling af en Enes smaa tildeels med Skorstene forsynede Baaninger, der altsaa maae have tient Gaardens Haandværkere, Arbeidsfolk eller Ugedagstjenere i hine Dage til Baaning.

1668 var Erik Døigov endnu Gier af Sandagergaard.

S. N. giftede Sognepræsten i Haarslef, Hr. Ernst Günther Helm, sig med Anne Giedesdatter, født i Agernæs Præstegaard (see 1689).

S. N. pantfætter Niels Lykke til Olved sit Boel i Gamby, som skylder aarlig 1 \mathcal{L} Vyg og 2 \mathcal{L} Erredspenge, til

Trinitatis Kirke i Kiebenhavn for 50 Rdlr. Spec. med 3 Rdlr. Spec. (altsaa 6 pCt.) aarlig Rente samt Selvfylldner-Caution af en Kiebenhavnsk Borger, Henrik Nielsen Holst, og kostede dette Boel 1725 Elvedgaards daværende Gier 200 Rdlr. at indløse igien.

S. N. skal ifølge det foregaaende Ditlev Buchwald med sine Sedsfende først have afhændet Langesø til Broderen, Wendix Hans v. Buchwald (see 1664).

S. N. tog Prinds Christian med Gemalinde d. 20de Mai paa deres Reise fra Odense til Middelfart Vognskifte ved Rugaard (Bircherods Dagb., p. 118), hvilket formodentlig var Tilfældet med alle de kongelige Herflaber, fyrstelige Personer og andre fornemme Rejsende, der havde fri Befordring her igiennem Landet, uden at det derfor kan bestemmes, om de ved disse Leiligheder toge ind paa Rugaard selv eller blot opholdt sig ved den i denne Anledning saa kaldte Rentetorn, medens Hestene veksledes.

1669 udstedes der Heiesterets-Stævning i en Sag mellem Hans Oldeland til Ugersløfgaard og Borgemeister Hans Jørgensen i Bogense (Arch.).

S. N. Prof. med. Cortnommius's, Dr. med. Seemands (til Margaard) og Slotspræst Wandals Stævning mod Henrik Lindenov til Dreagaards Birk (l. c.).

S. N. Mogens Rosenfrands's Begiæring til Ridesfogden i Odense-Amt, Soldaterstillingen af en Gaard i Dre (som han altsaa den Tid maa have eiet) betræffende (l. c.).

S. N. kom den siden som Professor i Odense bekendte Mag. Elias Raur i sin Morbroder, Sognepræsten til Bissenbiørg, Hr. Hans Raur's, Huus at opdrages (Bloch, 1, p. 313).

1670 Kong Christian d. 5tes Confirmation paa den af Frederik d. 3die udstedte Bevilling for Borgemeister Hans Jørgensen

i Bogenſe at beholde for ſig og Bern Webeſe paa 20 Mar (Raadſtue-Arch.) cfr. 1666.

S. N. blev Jens Erikſen (Beſtegaard), ſom allerede 1668 var blevet Amtsforvalter over Ddenſegaards Amt, tillige Amtsforvalter over Dalum-, St. Knuds- og Kugaards-Amtet (Giesſing, 3, 1, p. 146—47).

S. N. bleve de geordne Ryttere forlagte fra Kiøbſtederne til Indquartering paa Landet, ſaaledes at hver Bonde paa 8 Tdr. Hartkorn (dog blot paa de kongelige Godſer, ſom allerede den Tid til Ryttergaardene bleve udlagte) maatte underholde en Rytter og hans Heſt imod at være fri for andre Skatter og Paalæg (cfr. Mandix's Landvæſensret, 1, p. 487, 676—77; altsaa i Grunden en Fornyeſe af den i gamle Dage ſaa kaldte Frelſetieneste). Fra den Tid hidrøre altsaa formodentlig de mange Rytterhuſe og Rytterlader, der i vore Landbofogne omtales; ja man mener endogsaa, at alle Byhuſe oprindeligiis vare Rytterhuſe, hvad dog den gamle Matrikel af 1661 modſiger (cfr. forreſten 1717), hvorimod det i Terten af bemeldte Matrikel erfares, at allerede da en Gaard i Skalbierg var udlagt til Officeergaard, og af ſamme Matrikels Dyſummering, at allerede da ikke mindre end 17 Gaarde her i Lænet til Ryttergaardene vare udlagte.

S. N. blev der en Her fra Særſlef brændt; thi Bircherod ſiger i ſin Dagbog (Høſts Chronos, 1ſte Heſte, p. 39, ved K. N.): Den 1ſte Nov. 1670 ſaae jeg Juſtificationen ſtee paa den Bondeqvinde af Særſlef Sogn, ſom for Trolddom blev brændt.

S. N. kiebte B. S. v. Buchwald til Langeſø en Gaard af Hentik Lindenov (til Dregaard) i Lille Nyballen i Bigerslef Sogn (Arch.).

1671 kiebte Oluf Roſenfrands til Enggaard (nu Gyldeſteent) 2 Gaarde i Silbylunde og Svenſtrup af Mourids

Degeſou (Arch. eſr. 1663) og ſ. N. blev han Baron og Ridder af Danebrog.

S. N. blev en Høy brændt i Wiſſenbierg; thi Bircherod figer i ſin Dagbog (Høſts Chronos, 1ſte H., p. 40, ved R. R.): Den 26de Juni 1671 var jeg med et ſtort Compagni af Venner og Kyndinger af Byen forreist og ſaae en Troldquinde brændes i Wiſſenbierg Sogn.

1672 overlod Kongen Prof. Eloquentiæ i Ddenſe til Nederlag for noget Gods, ſom var udlagt til kongeligt Ryttergods, adskillige Kongetiender og deriblandt ogſaa den af Skouby, ſom den Tid ſvarede i aarlig Afgift 5 Æ Rug, 8 Æ Byg og 1 Æ Havre (Hoffm. 5. p. 37).

S. N. døde Hr. Hans Fangel, hidtilværende Sognepræſt i Guldberg, og ham ſuccederede den 15de Febr. ſ. N. Hr. Niels Bang. En Series pastoralis anbringer imellem ham og Hr. Niels Bang to Præſter her i Sognet nemlig Hr. Hans Nielsen Lægtrup, gift med Sognepræſt i Gſpe og Wantinge, Hr. Chriſten Jørgenſens, Datter, Anne, og Hr. Hans Møller, gift med Formandens Datter, Eliſabeth; dog, da Hr. Hans Fangel førſt blev Præſt 1659 og Hr. Niels Bang alt var Præſt 1688 og ſtrax efter døde, forekommer det mig lidet ſandſynligt (medmindre de iſtedetfor Sognepræſter blot vare Capellaner), hvilket ogſaa af Hr. Niels Bangs Levnet ſtafſtes; thi denne Mand var født 1647 i Dalum Præſtegaard og var en Søn af daværende Sognepræſt i Dalum og ſiden Biſkop, Dr. Niels Bang, og Anne Hansdatter Røhlenbrun, havde deponeret fra Ddenſe Skole, fik Atteſtats 1670 med Characteren, Mogenlunde, og blev den 15de Febr. 1672 indviet til Sognepræſt her paa Stedet (Blochs hſfr. F. Geiſtl. Hiſt.)

S. N. blev Henrik Lindenovs Datter til Dregaard, Anne Chriſtine eller Kiſten (i Hoffm. Fund. 5. p. 336, ſtaaer urigtigen

Sophie), gift med Geheimeraad Erik Banner, Stiftamtmand i Fyen.

S. N. folgte Margaard (Nette Friis) en Anpart i Skovsgaard's Skov (formodentlig i Vigersløf Sogn) til Lange'se (B. S. v. Buchwald).

S. N. folgte Nette Friis til Margaard, som Sønderse Hospital's Børge, den 1666 omtalte Amager-Skov til Mogens Mule, dens forrige Eier.

S. N. blev ved Højesterets-Dom en Gaard i Sønderse givet til Bøderlag for det Legat paa 472 Rdr., Knud Larsen og Giler Høg 1644 havde stiftet for de Fattige i Odense; men da bemeldte Gaard i Sønderse saa godt som var ede og Bonden ikke nær kunde svare Afgifterne, blev den solgt til Statsraad Harthausen, de Fattige til Bedste, for 400 Daler (Hoffm. Fund. 5. p. 136).

S. N. gier Oberstlieutenant Henrik Harleff Indførsel hos Dallund's Eiere, Adam Andreas Boss og Hustru, Sophie Høg (Sognepræsten, Hr. Gdsberg, skriver, at en Frøken Munthe, som var af Griffenfeldt's Svigersøn, Baron Krag's Familie, skal have eiet denne Gaard (altsaa formodentlig hans Datter, Ide Helle Margrethe Krag, som blev gift 1727 med Frands Mund, Jagtjunker), ligesom ogsaa en Hans Jensen (Grydesteber), af hvem et Estræde i Odense har Navn (hvilket sidste ogsaa af Cancelliraad Strøbede's bekræftedes); dette maa altsaa have været Tilfældet under en af disse Indførseler i Gaarden enten 1662 eller 1672, thiendt jeg mener at have læst, at Hans Jensen Grydesteber allerede døde 1644.

1673 d. 13de Aug. kongeligt aabent Brev, at der i Bogen'se aarlig d. 10de Septbr. maatte holdes et frit Marked foruden det, som Mariæ Magdalæne Dag seges (Fogtmaus Rescr. 2, p. 109).

S. N. giftede Sognepræsten i Guldberg, Hr. Niels Bang, sig med Pernille, Borgemeister Jens Rosenbergs Datter af Odense (efr. Bloch, 1, p. 143; Giesing, 3, p. 153), som siden fik Estermanden.

S. N. boede den lærde Jomfru Anne Margrethe Nvišov, som siden blev gift med Christian Pappenheim til Kørbe, paa Sandagergaard her i Lænet, som tilhørte hendes Fader, Erik Nvišov (om hende see Schreier, p. 1196 sq.); skændt Aft. 3, p. 584, vil, at hun var en Datter af Diderik Nvišov og Susanne Juul.

S. N. folgte Sophia Høg (gift med Adam Andreas Bøjs) Dallund til Assessor Morten Mikkelson paa Orritslefgaard (om hvem see 1684, 1688 og 1690).

1674, saavel som 1676, var allerede den Niels Knudsen Rector i Bogenfse, der atter omtales 1689.

S. N. blev Vestlinge-Hospitals Gaard i Tyllet mageskiftet til Erik Steensen til Skougaarde for en Gaard i Højerup By, Kiøng Sogn (dette er altsaa den Forandring med bemeldte Hospital, som Hoffm. Fund. 5, p. 317, urettelig henfører til Bisshop Kingos Tid); men, hvor slet de Fattige vare tiende med Byttet, see Hoffm. l. c. D. 3die Oct. s. N. ansøgte nemlig bemeldte Erik Steensen Kongen om Tilladelse til at maatte mageskifte sin Gaard i Kiøngs Højerup med Hospitalets Gaard i Tyllet, da hiin var 1 Td. Hartkorn større og laae beleiligere for Hospitalet, ligesom denne for ham; d. 7de Dec. erklærede Stiftamtmand og Bisp, at Byttet var til en reeu Fordeel for de Fattige, da Hartkornet var større og Landgilden bedre, og d. 28de Dec. udstedte Kongen sin Bevilling paa, at Mageskiftet maatte skee (Archiv-Doc. efr. 1675).

1675. Fra dette Aar har man endnu Skouby-Herreds Faue tilbage; thi høs Gaardmand Anders Hansen i Diget i Haarslef

Sogn opbevares endnu (nemlig 1811) en Fane af grønt Silke, paa hvis øverste Hjørne ind imod Stangen til er fastgjort et Stykke rødt Papir (Taft?) med et hvidt Kors paa; forresten er den midt paa ziret med en mørkegrøn (Ege- eller Laurbær-) Krands, i hvilken med forgyldte Træk Kong Christian d. 5tes Navne-Chiffer med Krone over, og paa begge Sider af samme staar med forgyldte Bogstaver: Herren vor Sol og Skjold; i Bunden paa Krandsen Ps. 81 og under Krandsen: Mandhaftig, lydig og troe. Schoubye Herred 1675. og over Krandsen et Forsyns-Die. Dens Sterrelse i Kvadrat er 2 M. 1 Dv. 1 Tomme; Stangen er rødmalet, 4 M. 1½ Dv. lang; den er af Ege og med Jern tilspidset forneden og derudi udhugget G. 5 (medd. af Kirkesanger Schebye). Denne Fane skylder formodentlig den 5 Mars Krig med Sverrig, som begyndte 1675, se Tilværelse.

G. M. blev Hr. Hans Lauridsen (f. 1636) Capellan hos Mag. Jesper Smidt i Dre.

G. M. var Hr. Hans Rasmussen (født i Bogense, som før havde været Sognepræst i Silby; see 1641) Capellan i Rigersløf og ham fulgte nogle Aar senere (thi han var det formodentlig endnu 1695) Hr. Jø Barfoed (en Præstesøn fra Sjælland, som havde dette Tilnavn, fordi Familien nedstammede fra en Barføddermunk); han deponerede 1668 fra Ribe Skole, blev 1670 Hærer ibid. og siden Capellan her paa Stedet; han var gift med Sophie Amalie Nim (som efter hans Død var Giordemoder i Odense), en Datter af Anders Frederiksen Nim, Birkedommer ved Ræshyhoved og Herredsfoged i Lunde-Herred. Hans Søn, Hr. Anders Barfoed, var siden Præst i Lumby og Provst i Lunde-Herred; men selv havde han derimod det Uheld, at en Herremand i Fuldstab huggede Enden af hans Næse (Blochs hdsfr. F. Geistl. Hist.).

S. A. d. 26de Marts døde Fru Margrethe Straale, Niels Gyl-
densstierns Enke, 80 Aar gammel, paa Nellesmose i Vigersløf Sogn
(Hoffm. Fund. 6, p. 9; Leerbechs Bestr. over Ringe Sogn, p. 18).

S. A. købte Bendix Hans v. Buchwald til Langesø nogle
Bendergaarde i Vigersløf Sogn af Henrik Gyldestjerne (Arch.).

S. A. købte Langesø's ovennævnte Gier baade Vigersløf
og Bessinge Kirker af Kongen (Arch.) og saaledes tog nu den
Periode sin Begyndelse, hvori Kirker og Kaldsret (som endnu
her i Herredet 1664 tilhobe vare kongelige) lidt efter lidt kom
i Privatmænds Hænder (Færstrup siger derom i sin Dagbog:
1684 var med det første, at jus patronatus blev bortsolgt i
Jylland (p. 95); 1686 bleve Kirker bortsolgte til hvem, der
vilde købe dem (p. 99); 1687 bekendtgjorde Placater, at hvo
der vilde købe dem, i hvad Stand de end vare, kunde faae
dem (p. 100), og 1710 solgte Kongen alle sine endnu tilbage-
havende Kirker ved Auction (p. 195).

S. A. d. 24de Febr. udstedte Erik Steensen sit Gien-
brev paa den Gaard i Kiøngs Heierup, han magesiftede med Ho-
spitalet i Bessinge mod en ditto i Thyllet (see 1674), hvoraf
tillige sees, at førstnævnte Gaard svarede i Landgild $1\frac{1}{2}$ Æ Byg,
1 Otting Smer, 20 Skp. Havre, $\frac{1}{2}$ Rigsort Erritspenge, $\frac{1}{2}$
Lam, 1 Gaas, 1 Skp. Havre, 2 Høns og $\frac{1}{2}$ Fæned. Men
de Fattige tabte desuagtet ved Byttet; thi den modtagne Gaards
Tillæg var saa ringe og Beboeren saa forarmet, at han vel
skulde, men ikke kunde svare den befalede Afgift, som altsaa
Hospitalet maatte miste (Arch.).

1676 købte B. H. v. Buchwald paa Langesø nogle
Gaarde i Vigersløf Sogn af Henrik Gyldestjerne (sin Evo-
ger; Aft. 6, p. 705, ifald det ellers ikke er en Forveksling med
det under forrige Aar anførte) og var vist deriblandt ogsaa
Nellesmose, som Henrik Gyldestjerns Moder og Søster havde

eiet (see 1634, 1664 og 1675). Niels Gyldestiern, som ogsaa skrev sig til Iversnæs, var nemlig gift med Margrethe Lauridsdatter Straale og deres Børn vare

1) Henrik, som ogsaa skrev sig til Boltinggaard, gift 1) med Margrethe Helvig Jochumsdatter Buchwald 2) med Anne Helvig Mrttsdatter v. d. Kuhla, og

2) Helvig, død ugift.

1677 d. 5te Mai døde Sognepræsten i Bogense, Mag. Hans Jacobsen Sperling (see 1638 og 1666), som var gift med Rebecca, Datter af Ludvig Mikfelsen, Sognepræst til vor Frue i Odense (sef. Worm, 3, p. 730; Bloch, 1, p. 376 § 761), som fik Eftermanden. Ham succederede Mag. Anders Jacobsen Gheldorf (født paa Møen); han blev 1697 Provst og 1700 Magister og var gift 1) med Formandens Enke, Rebecca Ludvigsdatter eller Mikfelsen, og 2) med Prof. i Odense, Mag. Lorents Eringers Datter, Anna Catharina, som siden fik Provsten, Mag. Christen Christensen i Piedsted i Ribe Stift (Bloch, 1, p. 535), og døde 1758 hos Capellanen i Bogense, Hr. Henning Actonius (Blochs hdsfr. F. Geistl. Hist.).

S. N. eller omtrent ved samme Tid (nemlig mellem 1667 og 1677) findes Byen beskrevet i Kefens haandskrevne Atlas, hvor tillige en Grundtegning over samme leveres.

S. N. købte Langesø's Eier, Bendix Hans v. Buchwald, Snogedal i Vigerslef Sogn af Birgitte eller Margrethe Markedan til Damerup og af Iver Hæg til Biernholm en Gaard i Senderse (Arch.).

S. N. eller rettere i Biskop Ringø's Tid (fra 1677 til 1703) skulde der atter være steet Forandring med Bessinge-Hospital (Hoffm. Fund. 5, p. 317); men det er formodentlig den samme, som alt under 1674 er omtalt.

1678 d. 18de Marts døde Oberst Erik Lwigov til Sand-

agergaard, Amtmand over Lundcnæs- og Bøvlings-Amtet, paa Sandagergaard (født paa Dvighovsholm d. 29de Juli 1616) og var „den Sidste af de berømmelige Dvighover her udi Danmark paa Sværdsiden“ (af hans Gravskrift i Coll. Geneal. bl. Klevenf. Saml. — ved K. K.).

S. N. synes allerede Sigvard Brokkenhuus at eie Harritslefgaard (efr. 1667); idetmindste bortfæster han s. N. en Gaard i Harritslef (Arch.) efr. 1680.

S. N. købte Stiftamtmanden i Fyen, Geheimeraad Erik Banner til Dregaard, Særsléf Kirke af Kongen (Arch.).

S. N. pantfæster Niels Lykke paa Elvedgaard sin Gaard i Eterballe (Særsléf S.) til Rasmus Knudsen for 130 Daler efr. 1668 § 81.

1679 købte Stiftamtmanden, Geheimeraad Erik Banner, som var gift med Henrik Lindenovs Datter (see 1672), Dregaard af Svigerforældrene (Atl. 6, p. 640).

S. N. købte bemeldte Stiftamtmand saavel Haarslæs og Skonby-, som Refninge-, Trigstrup-, Næraa-, Marslæs og Ringe-Kirker af Kongen efr. 1678 § 1675. Dette Kirkesalg, der nu er saa hyppigt og som allerede begyndte 1675, synes saaledes at hidrøre fra de store Beføstninger, hvori Kongen satte sig ved den i samme Aar begyndte 5 Mars Feide med Sverrig.

S. N. tilbyttede Langeft's Gier, W. H. v. Buchwald, sig noget Jordegods, som tilhørte Nigerslæs- og Bøfingel Kirker, af Kongen (Arch.).

S. N. d. 26de Marts havde Amtmand Kaas's Broderdatter, Sidsel Kaas Biernsdatter, Bryllup paa Rugaard med Amtmand Jonas Lillienstjold (see foregaaende Deel under Amtmandens Levnet).

1680 begynder den første ordentlig førte eller fuldstæn-

dige Kirkebog for Bogense By cfr. 1659 og ligesaa for Skouby Sogn, som er Nummeret.

S. N. holdes Skifteforretning efter Jomfru Sophie Amalie Brokkenhuus og ved denne Leilighed fremlagdes af Fru Helvig Sandberg paa hendes Mand, Sigvard Brokkenhuus's, Regue Tordebogen over forommeldte Jomfru Brokkenhuus's Gods nemlig Harritslefgaard med Birkerettighed, Dvermølle og endeel Husse, som samtlig stode for 150 Tdr. Hartkorn, dernæst i Harritslef By 18 Gaarde, 1 Tofte et Huus, i Smidstrup en Gaard ic. og ved denne Leilighed maa det formodentlig ved Salg være kommet i Landsdommer Jens Lassen's (til Dalum) Børge; see 1682.

S. N. blev Sognepræsten i Dre og Brendrup, Mag. Jesper Smidt, ogsaa Provst i Bends-Herred.

1681 døde Borgemeester Hans Jørgensen i Bogense, som uden Tvivl havde Tilnavn af Husum (idetmindste bære hans Børn samme); han efterlod sig følgende Børn

A) af første Egtestab med Borgemeester Jens Madsens Datter:

- a) Niels Hansen Husum, Præst i Gielsted og Rørup;
- b) Mads Hansen, Student (en vidtseftig Person, der blev ansat som Capellan ved S. Boels (=: Budolphi) Kirke i Aalborg, men afstod strax igien sit Embede, blev udlagt som Barnefader af et Fruentimmer paa Ebelø ic.);
- c) Birgitte Hansdatter Husum, gift med Hans Jensen, Raadmand i Bogense, og Moder til 8 efterladte Børn;
- d) Kirstine Hansdatter Husum, gift med Hr. Johan Jørgensen i Røraa og Moder til 2 efterladte Børn;
- e) Bodil Hansdatter Husum, gift med Lieutenant Uffe til Brandholt;
- f) Karen Hansdatter Husum, gift med Oluf Staaelsen i Thyland og efterladende en Søn, Johan Oluffsen;

- g) Sophie Hansdatter Husum, gift med Johan Henrik Gortmand;
 - h) Anna Sophie Hansdatter Husum, gift med Povel Jespersen, Handelsmand i Kierteminde;
 - i) Christentse Hansdatter Husum, gift med Johan Ludvigsen, Sognepræst i Næraa og Hvierup;
- B) af andet Ægtefælle med Kirsten Steensdatter (Enke efter Thord Andersen i Kiøbenhavn, med hvem hun havde en Søn, Anders Thordsen):
- a) Anne Lucie Hansdatter, gift med Rasmus Pedersen Brun, Præst i Klinte, og
 - b) Else Hansdatter, død ugift;

derimod giftede Hans Jørgensens Enke, Kirstine Steensdatter, som døde 1693, sig anden Gang med Tolderen, Christian Pedersen, i Bogense. I Skiftet efter hendes forrige Mand, Borgemeester Hans Jørgensen, 1681 glemte Skifteforvalteren, Byfoged Niels Basse, som det synes, at Æbø kun var overladt denne Familie paa 20 Mar (fra 1666 af at regne), anslog den derimod som den afdøde Borgemeesters virkelige Eiendom og udlagde den saaledes til hans Arvinger og Creditorer (som hvis Eiendom den endnu i den nye Matrikel af 1688, uagtet allerede da de 20 Mar vare forløbne, paa Grund heraf anføres); han udlagde nemlig til Enken og hendes to ovennævnte Døttre foruden mere ogsaa Æbø i Arv undtagen en Andeel for 10 Rdlr., som Hans Jørgensen — maaskee for igien at gjøre det godt, at han havde skilt Byen ved Den — havde skænket (altsaa som formeentlig Gier) til Bogense Kirke, hvortil endnu kan henregnes nogle Anparter, som Jørgen Andersen Biigaard, Borger i Bogense (see 1682), Hr. Rasmus i Frederits (see 1683), Næsjesfor Lime xc. (see 1686) og Niels Hansen Bang i Middelfart (see 1695) siden erholdt sig udlagte, formodentlig

(idetmindste vist om den første) for Fordringer i Boet (medd. af Skifte-Prot. ved Dr. Valudan-Müller).

S. N. døde Sognepræsten i Vigersløf, Hr. Niels Hansen Krag (see 1659), og hans Enke, Bispens Broderdatter, Abigael Nielsdatter, levede siden paa en stor Bondegaard i Hunstrup S., kaldet Gammelgaard. Ham succederede s. N. Hr. Jacob Muffen Dyrhoff (Blochs hdsfr. F. G. H.).

S. N. udvælte Sognepræsten, Claus Mikkelsen af N. Broby, sit Skiede til Baron Podedbust paa en Gaard i Vigersløf S. og By (Arch.).

S. N. var Niels Lytkes Formue paa Elvedgaard i den Grad aftaget (sef. 1668. 1678), at han nu endogsaa maatte give Matthias Broberg Pant i Elved-Hovedgaard for 520 Daler (Arch.).

1682 kongeligt Rescript om Landeveiens Forfortelje mellem Odense og de andre fyenste Riidsstæder (Fogtman, 2, p. 203).

S. N. begynder en af Bogense Byes Tingbeger; dog har man dem tidligere nemlig en, der begynder 1670, og en anden, der begynder 1663 zc.

S. N. fik Jørgen Andersen Wiigaard Lodjeddél paa 107 Daler 2 \mathcal{L} til Udlæg i Ebelø for havende Prætensioner i Esterbovet efter Borgemeister Hans Jørgensen.

S. N. giver Landsdommer Jens Lassen (som var en Søn af Capitain Hans Lassen til Krumstrup, der blev fattig ved en Hunde-Proces; Aftl. 6, p. 808), formodentlig som Harritsløfsgaards Eier (see 1680), til de for den nye Matrifukering forordnede Commissarier Dplysning om bemeldte Gaards Marker og Tilliggende (Arch.).

S. N. blev Eieren af Enggaard, nuværende Gyldesteen, Baron Duf Rosenfrands, i Aaledning af et politisk Skrift dømt fra Embede og Midler; dog blev han med Hensyn til de sidste benaadet med at betale 22000 Daler.

1683 begynder Bogenſe Byes Dombog og ſ. N. dens Skiftebog, ſom opbevares i Stifts-Archivet og hvori Skifterne fra 1683—94 (da Niels Nielsen Waſſe endnu var Byfoged) ere indførte.

S. N. ſolgte Hr. Niſmus i Frederits ſin Anpart i Ebelø paa 100 Rdlr. til Jochum Jochumſen i Bogenſe (ſec 1693).

S. N. tilbyder Baron Oluf Roſenkrands's Frue Kongen iſtederfor de 22,000 Daler, hendes Maud var idrmt, at modtage Enggaard (nuværende Gyldenſteen) med underliggende Gods, ſom hun ved denne Leilighed ſiger at beløbe ſig til 454 Tdr. Hartkorn (altsaa en ſtærk Tilvært ſiden 1661, da det kun udgjorde i alt 283 Tdr. 1 Skp. 2½ Fdk. 2½ Alb.) og hvis Bygning, Herlighed og Bændergods ikke havde nogen Mage i det gandſte Land af lige Storhed, da alting var vel ved Magt og Bænderne i den Tilſtand, at de rigtig kunde betale baade Skatter og Landgilde (Rothes Eftermæle, 2, p. 693 efr. 698); dog ſynes Tilbuddet ikke at være blevet antaget; et Brevs paa Tordegodsſernes uhyre ringe Priis i hine Dage, da det for et halvt Aarhundrede ſiden med 454 Tdr. Hartkorn dog idetmindſte (à 30 Rdlr. pr. Td. Land) maatte have været 100,000 Rdlr. værdt og efter nuværende Priis maatte det firdobbelte.

S. N. omtrent (thi 1683 d. 1ſte Oct. kaldes han i Doc. allerede: Salig hos Gud) dede Niels Lykke til Elved og hans Datter, Helle Margrethe Lykke, ſom var gift med Jens Dyre, tiltraadte Gaarden.

1684 var der Dyrtdid og Kornmangel i Landet og dette Aar kaldes i Bogenſe-Byes Ting-Protocol det dyre Aar og ſammenlignes med 1696.

S. N. blev der gjort Indførelſe i Ebelø af Jens Andersſen i Maderup.

S. N. døde Bændir Hans v. Buchwald til Lauzej, ſom

tilsidst havde forkiøbt sig; thi ved hans Død befandtes Boets Tilstand saa slet, at Kongen bestilte Commissarier til at forvalte Sterboet (og naar det derfor hedder i ny Matrifel af 1688, at Langefø tilhørte ham endnu, saa vil det vel sige, hans Sterbo) og at disse erklærede, at, naar Gælden var betalt og Commissions-Dmkostningerne udlagte, saa vilde der neppe blive mere tilbage end den store Sølvaude, Borgemeister Thomas Jversen i Alsens havde i Pant for 3 Rdlr. 2 $\frac{1}{2}$ 9 ø (medd. af Provst Boesen efter Gaardens Archiv-Doc.). Imidlertid var Adolph Hans v. Holsten til Gielstov, som den Tid var Hofraad og Amtmand over Tøndern, Åpenrade og Lyngum-Klosters Amt, under disse Omstændigheder kommen i Besiddelse af Gaard og Gods og som sammes Gier fik han endnu i s. A. eller 1684 paa sin Sen, Frederik v. Holstens, Levetid af de 4 øverste Hørere i Odense latinske Skole Fæstebrev paa Bigersløf Sogns Korntiende, ligesom han ogsaa tilkiøbte sig nogle Gaarde i Sønderfø.

S. A. faldt Høiestrets-Dom for, at Dallunds Gier (Alsens for Morten Mikkelson) og Margaards Gier (Somfru Mette Friis) skulde hver for sig svare Præsten i Sønderfø 6 Tdr. Byg aarlig paa Grund af en gammel Stiftelse, hvis Documenter vare forkomne (Hoffm. Fund. 5, p. 317).

S. A. omtrent eller mellem 1684 og 87 skal bemeldte Alsensfor Morten Mikkelson ifølge Sagnet have spillet Dallund og 2 andre Herregaarde bort; hans Sen, Søren Mortensen, siger virkelig om ham i et Document af 1754, at han havde eiet 3 Herregaarde (nemlig Orritsløfgaard 1664, Dallund 1673 og en tredie, mig hidtil ubekjendt) og ikke efterladt sine 2 Sønner mere end Kiebestov i Vesting Sogn paa 6 Tdr. Hartkorn, og da nu derhos det Sagn gaaer, at han havde spillet alting bort, saa er han vel den Borgemeister (hormed Sagnet

maaffte har forvevlet hans Kæsesfor-Titel), om hvem det hedder, at han spillede 3 Herregaarde bort i Odense til en Dronning, der reiste her igiennem Landet, da derimod det almindelige Ord-sprog her paa Egnen, at „Klever Ks vandt Dallund“, uden Tvivl tør henføre til en noget sildigere Periode (efr. 1719). Paa en lignende Epillesyge hos det 17de Aarhundredes Adel har jeg allerede i E. Broch anfært forskellige Exempler.

1685 afbrændte Sognepræsten i Bogenfæs Muncy-Præstegaard i Kirrby i Skouby Sogn (see 1690).

S. A. kongeligt Rescript, at Odense- og Skouby-Herreder for Fremtiden skulde være annecterede (Fogtman, 2, p. 309).

S. A. døde Baron Dlaf Rosenfrands til Enggaard eller Gyldensteen (om ham see udfærligt i Hoffm. D. Ad. 2, p. 93 sq., og Rothes Eftermæle, 2, p. 558 sq.). I hvis Hænder Godset nu kom, er vanskeligt at sige; dog anføres det endnu i den nye Matrifel af 1688, som Dlaf Rosenfrands (altsaa hans Eterrbø) tilhørende, og blev endnu ved Familien til 1691.

S. A. døde Sognepræsten i Dre, Mag. Jesper Smidt (efr. 1660), og nu kaldte Stiftamtmand Erik Banner til Dregaard Mag. Jørgen Karstens (om hvem see Worms Lex. 1, p. 211) til Sognepræst for Dre og Brenderup (det første Exempel, Herredet har at opvise paa Kaldsrettighedens Udvælselse af Private), ligesom han ogsaa strax, ligesom Formanden var, blev Provst i Bends-Herred, 1686 giftede sig med Formandens Enke, men kom kort efter i stor Forlegenhed med en Frues Hund paa Kiersgaard (see 1687) og maatte 1688 bytte med Sognepræsten, Hr. Helm, i Haarslef, skændt han vedblev at være Provst i Bends-Herred, og blev omsider 1699 Stiftsprovst i Odense ic. (Bloch, 1, p. 655—56, esr. Afl. 6, p. 619).

S. A. overdrager Henrik Holst i Kiøbenhavn det Boel i Gamby, som Niels Lykke til Elved 1668 havde pantsat for

50 Rdlr. Specier og som bemeldte Henrik Holst, som Selvsfyldner, havde maattet indløse 1683 med en Beforsning af 111 Rdlr., til arlig og velagte Mand, Anders Mortensen i Bæflinge, som ogsaa 1689 fæstede det bort til en Bondekarl for 8 Slettedaler om Aaret i Landgilde og Hovningspenge (Arch.).

1686 begynder atter en af Bogense-Byses Ting-Protocoller (see 1682).

S. A. d. 21de April blev Skifte giort imellem Ri:sten, sal. Borgemeester Hans Jørgensens Enke (som nu paa ny vilde gifte sig), og hendes tvende Døttre, Anne Lucie og Elise Hansdatter, efter hendes Søn (ved første Mand), Stud. theol. Anders Thordsens, Død; af Arven faldt, som Betaling for Udlag, forlods til Moderen 1088 Slettedaler 1 \mathcal{L} 8 β , hvortil blandt andet udlagdes en Anpart i Ebelø, stor 367 Slettedaler 2 \mathcal{L} 10 β , som Hans Jørgensen havde pantsat til denne sin Stedsøn, ligeledes en anden Anpart i samme D, stor 106 Daler, som ligeledes Stedfaderen havde pantsat Stedsønnen; af den øvrige Arv tilfaldt begge Døttrene 1500 Slettedaler, som Moderen beholdt og hvorfor hun pantsatte dem sin Andeel af Ebelø (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. A. købte hun en Anpart i Ebelø paa 1487 Rdlr. 3 \mathcal{L} af Næsesfor Claus Lime, en ditto paa 500 Rdlr. af Hr. Niels i Gielsted og en ditto paa 100 Rdlr. af Jochum Jochumsen i Bogense (see 1693).

S. A. eiede Bogense Kirke en Gaard i Grindløse, hvis Landgilde var 12 Skp. Byg, en ditto i Giadstrup paa 3 Tdr. Byg, en ditto i Bøgelund paa 3 Skp. Byg, en ditto i Tofte paa 6 Tdr. 2 Skp. Byg og en ditto i ditto paa 5 Tdr. 2 Skp. Byg (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. A. overdrages endeel, Sigvard Brokkenhuus tilhørende, men til Kongen for Contributioner ved Dom hiemfaldet, Gods

i Skouby-Herred nemlig af Harritslefsgaards Hovedgaards-Lart 14 Adr. 1 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. og i Tofte en Gaard paa 4 Adr. 6 Skp. „ Fdk. „ Alb. og en ditto paa 2 Adr. 6 Skp. 2 Fdk. „ Alb. af Rentekammeret til Gieren af Harritslefsgaard, Landsdommer Jens Lassen, til Brugelighed (o: til brugeligt Pant eller til Pant, som han maatte bruge og afbenytte).

S. N. giftede Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag. Jørgen Karstens, sig med Formanden, Mag. Jesper Smidts, Enke, Mette Worm (Blod, 1, p. 666).

S. N. bestemtes det, at der skulde være fælleds Tingssted for Odense- og Skouby- (nu siden 1685 forenede) Herreder samt for det nu ligeledes med samme forenede Bispenberg-Birk i Mellegaard i Vigersløf Sogn (Fogtman, 2, p. 318). Her holdtes saaledes Tingsstedet i en Række af Aar indtil 1719, da det til Særsløf blev forlagt, og Dommerstolen forevies endnu der paa Stedet, ligesom man endnu har det Sagn, at, da Tingsstuen, som var i den nordre Ende af den vejre Ladelængde tæt op til Stuehuset, omsider blev forandret til „Karle-Herberg,“ skete det hvert Aar, naar Karlene ved deres Hjemkomst satte deres Kiæppe i den Krog, hvor Dommerstolen havde staaet, at disse Kiæppe kom op at slaaes indbyrdes og at denne Kiæppedands ikke ophørte, før Karlene maatte staae op og flytte dem i en anden Krog; et Spegeri, der ikke ophørte, før denne Længde Huus blev nedbrudt og ombyggt.

S. N. døde Jomfru Dvitzov i Svendborg (en Datter af Siler Dvitzov til Elved) og hendes Liig blev henført til Bøstinge Kirke og der begravet (Mfl. 6, p. 782).

S. N. blev Sognepræsten i Sønderjæ, Hr. Peder Nielsen (Esterballe (see 1659), indskævnet, fordi han uden at spørge Biskoppen ad havde ladet nogle af sine Sognefolk drage til

Lings 3: indstævne for en og anden af hans Rettigheder; den Tid var han alt Provost i Herredet (Blochs hdsfr. F. G. S.).

S. A. var allerede Hr. Knud Gregersen Krag (født i Vester-Skierninge Præstegaard) Capellan hos den foromtalte Sognepræst i Senderlø, blev siden hans Succesfor og dede 1710 (see 1690).

1687 blev Skiftet efter Søren Sørensen, fordum Raadmand i Bogense, opgiort og anferes da ogsaa iblandt hans forskellige Eiendomme en Anpart i Ubele, stor 75 Slettedaler.

S. A. kom Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag. Jørgen Karstens, i Forlegenhed med en Frue (paa Kirksgaard nemlig Erik Bildes Enke, Fru Anne Trolle), der vilde have en Hund, hun elskede overordentlig høit, begravet paa Kirkegaard; Rygtet siger endogsaa, at Præsten virkelig lod sig ved en Sølvkande, fyldt med Kroner, bevæge til at begrave den med kirkelige Ceremonier; men Udsaldet af Sagen viser, at Rygtet lyver, endskiøndt det endnu tilføier, at, da Bispen irettesatte ham derfor, sagde han: Ja, det var ogsaa en ualmindelig Hund; han havde næsten menneskelig Forstand; see her hvad han har testamenteret deres Hæderværdighed, og dermed overrafte han ham Sølvkruset og saaledes blev Sagen hendyppet; imidlertid foraarstagede det slette Rygte, han derved kom i hos sin Venighed (hvortil endnu kom, at han lod falde nogle Ord om anden Mands Ord, som han ikke kunde bevise, og tilsidst blev beført hos sin Patron, Erik Banner til Dregaard, saa at Kongen tilsidst maatte stille dem ad), at han næste Aar maatte bytte Embede med Hr. Ernst Günther Helm i Haarsløf (som dede 1715), endskiøndt han ligesuldt vedblev at være Provost i Vends-Herred (Aftl. 6, p. 619; Bloch, 1, p. 655—56).

S. A. dede Stiftamtmand, Geheimeraad Erik Banner til Dregaard. Han havde i levende Live ladet 3 Brendergaarde

nedbryde og deraf (skienbt uvist hvad Kar) oprettet Hølsegaard i Brenderup Sogn til en Herregaard (Hoffm. Juud. 6, p. 330; Afl. 3, p. 503) samt ombyggt Sparretorn i Fens S. og givet den Navn af Bannerslund (Afl. 3, p. 496) og ciede ved sin Død det hele Dre Sogn. Tilførn havde han været Statholder (rettere Generalkrigscommissair fra 1671—73) i Norge og derfra var det, han nedførte nuværende Lærskelade til Dregaard, som tilførn havde været Magazinbygning i Norge og som ikke alene udmærker sig ved sit meget og spære Tæmmer, men hvor ogsaa i hvert 3die Fag er anbragt en lille Laage eller Der, som nu er tilmuret, men som, da det endnu var Magazin, menes at have været Kornluger, hvorigiennem man den Tid op- eller nedhidsede Kornet. Han lod ogsaa ifølge Sagnet sætte saa meget Hartkorn paa Dregaard nemlig 120 Tdr. (som dog er noget vel rundelig tilmaalt af Sagnet, da Gaarden 1664 kun havde 70 Tdr. og disse endda 1688 vare formindskede til 53 Tdr. 5 Skp. 1 Fdk. 2 Alb.) for derved at have fri Jagt i et desto større Omfang (?). Man paastaar, at han før sin Død blev forarmet og at han blev begravet i Dre Kirke i en lille Udbygning eller i et Kapel paa den nordre Side og det ovenover Kjaelderens, hvori Præsterne havde deres Begravelser, „fordi“ han var saa fattig, at Familien ikke kunde come at føre hans Liig til Norge. Der siges ogsaa, at han (som Kirke-Gier) lagde paa, at der skulde betales Penge for hvert et Liig, der blev begravet (nemlig 20 Rdlr. for at begraves i Kirken og 10 Rdlr. for at kaste den saakaldte Bold paa en Kirkegaards-Grav), men at han selv blev saa fattig, at han ikke kunde komme i Jorden, og at han derfor maatte blive staaende oppe i Kirken og ikke, som Præsterne, komme ned i Begravelsten; men da Forordningen af 1805 udkom, at ingen maatte begraves i Kirkerne mere og de allerede der begravede skulde nedgraves i

Jorden¹⁾, blev ogsaa hans Kiste med en derpaa værende Selskabsplade (hvorpaa den pompeuse Gravskrift, der minder om Holbergs Don Kanudo og findes i Hoffm. Fund. 5, p. 385—86) gravet i Jorden paa Kirkegaarden, ved hvilken Leilighed de to Kister, hvori han var nedlagt, paa Grevinde Gyldensteens Forlangende bleve aabnede og laae han da frisk og velbeholden deri med et Skæg af en halv Tommes Længde. (Efter Banners Død fik Borgemeesteren i Alesens, Thomas Iversen, Dregaard (Aftl. 6, p. 610), men maa alt før 1694 have solgt den igien (see nedreaf. under 1694).

S. A. eiede Amtsforvalter og Borgemeester i Odense, Jens Grifsen (som ogsaa eiede Høllusgaard og om hvem see Giesing, 3, 1, p. 147), Dallund, uagtet den endnu i Matriklen af 1688 staaer under sal. Morten Wittkelsens eller hans Arvingers Navn.

S. A. omtales et Hresvers af Sognepræsten i Bispen:

1) Denne Forordning af 22de Febr. 1805 eller rettere den Naade, hvorpaa den blev udført, har unægtelig foraarfaaget vor Nationalhistorie og især dens Adelshistorie og øvrige Personalhistorie et ubodeligt Tab, fordi man ikke, serinden man fyldte Gravhøvelvingerne eller nedgravede Kisterne paa Kirkegaarden, lod de paa samme værende meest adelige og geistlige Inscriptioner afskrive og til Fremtiden opbevare, medens derimod Arbejderne (hvis Kirke-Stierne ikke selv tilegnede sig samme) uden videre bemestrede sig de paa Kisterne værende Pliigplader, der indeholdt særdeles mange biographiske og genealogiske Efterretninger, og enten smeltede dem selv eller solgte dem uden Vedkommendes Paataale til Indsmeltning, og saaledes har jeg f. Ex. selv før saa Nar siden fæstet min sal. Farfaders Gravplade, som ogsaa havde havt den Skæbne ved denne Leilighed i Haarslef Kirkes aabne Begravelse at være bleven staalet, men som man dog efter at have udfaaaret en Deel for at lade det ved Smeltning probere heldigviis havde befundet ikke at være af ægte Sels, men blot af forstøvet Tin, og derfor i mig troede at finde en splendider Kiste end i en Kandestøber eller en Giortler.

berg, Hr. Hans Maur, i Anledning af Prof. Elias Mours Golgatha paa Parnasso (Giesing, 2, 1, 117).

1688 byttede Sognepræsten i Dre og Brenderup, Mag. Jørgen Karstens, som sagt, Sognekald med Hr. Ernst Günther Helm i Haarslef for den forargelige Hunde-Affaires Skyld, men vedblev ligefuldt i sit nye Embede at være Provst i Vends-Herred (Atl. 6, p. 619; Worms Ler. 1, p. 211; Bloch, 1, p. 656—57).

S. N. begynder først Haarslef Sogns ældste Kirkebog (medd. af pastor loci, Hr. Balslev).

S. N. blev Balslevernes Stammefader, „den høiagtbare og velfornemme Mand“, Rasmus Andersen (som havde taget sit Tilnavn af Kirkebyen, Balslev, hvori han var født 1655), Amtsforsvalter i Odense og Rugaards Amt og giftede sig s. N. med Sognepræstens Datter i Særsløf, Maria Elisabeth Bang, hvorhos det er at mærke, at paa hans Liigsteen af 1718 føres ikke alene hun, men ogsaa han, et adeligt Vaaben, sidstnævnte nemlig i Skjoldet en Rellikeblomst og paa Hielmen et Træ (Mummes S. Knuds Kirke, p. 208).

S. N. (thi da nævnes allerede Niels Griffen i Moderup, skiondt Andre først lade ham døe 1719) eller saa omtrent blev paa Gaardmand Jens Rasmussens Grund i Moderup (Særsløf Sogn) en gienstridig Gienganger nemlig Gaardens daværende Beboer, Niels Griffen, efter flere forgæves Forsøg omsider nedmanet, da han, uagtet man havde stræet Hærtes paa Kirkeveien, da man bar ham til Graven, ligefuldt vedblev at gaae igien efter Døden, fordi han havde slaaet en Kræmmer ihjel (og det, som man mener, ved Kræmmer-Kiæret i Elvedgaards Giærdskov, Fleskeriis, hvilket Navn Almuen virkelig tillægger dette Kiær paa Grund af en der ihjelslaaet Kræmmer). Som en Følge deraf blev han først „gravbunden“ paa Kirkegaarden,

saa at han ikke kunde komme op af Graven; men da brød han sig Bei under Jorden fra Kirkegaarden af og til sin egen Gaards Grund (en Reise, der medtog ham hele 3 Aar) og gif han nu der saa stærkt igien baade ved Nat og Dag, at han endogsaa satte sig paa Skorstenen hos Konen, og naar hun kom Salt i Greden, kom han Afte deri og sagde derhos ofte: „Roe! Roe! giv Bod“; han vækkede Manden midt om Natten og bildte ham ind, at det var Tid at tørste, gjorde Stei i Gaarden, saa at man troede, alt Kreaturet var lest og myrdede hinanden; han forjog Manden af Sengen om Natten og lagde sig hos Konen, medens Manden maatte søge ud i Byen om Natteleie; ogsaa Pigerne køs han ofte, idet han sad paa Lobielfen og gloede ad dem, naar de kom ud i Udhusene; kort sagt, der var ingen Udfomme med ham og man var tilsidst nedtaget til at søge om at faae ham manet; flere Præster forsøgte det forgæves og han sagde tilsidst selv, at de ikke kunde faae Bugt med ham, før den med de rødblisfede Heste kom herover fra Jylland; omfider kom da denne Præst fra Jylland ogsaa; men den første Bog, han tog frem, blæste Siengangeren fra ham; men nu sagde han, idet han tog en anden frem: Blæs nu paa den! og da maatte Siengangeren vige. De Fleste sigte ellers, at Præsten var fra Silby (men derfor kunde han jo gierne være en Lyde) og at han havde med sig sine 2 Sønner og en Karl; Karlen, som hed Niels Piber, maatte først udæste Siengangeren ved at raabe hans Navn inde i Gaarden; Siengangeren kom ogsaa paa denne Dpfordring, som et Knippe Foder, væltende ud fra en Gavl og ned paa Præstens Kiøle og nu tog Præstens ene Søn imod ham med Manen og Besværgen; men denne afviste han strax, fordi han skulde have havt Dmgang med en Pige i en Maltkælle; nu tog den anden fat paa ham og ogsaa denne vilde

Giengangeren afvise, fordi han engang havde stiaalet et Hvedebrød; men Mauerer med Pengene for Hvedebrødet paa Jorden og nu maatte den Gienstridige herved og blev nedmanet i Porten; men Præsten med begge sine Sønner tilfattede Livet 9 Dage efter og det, vel at mærke, af den Marsag, fordi Stuepigen tog „med Lys“ imod dem, da de kom hjem; ogsaa den stakkels Karl, Niels Piber, som havde udæstet Giengangeren, blev aldrig til noget mere, saa at de i Præstegaarden maatte fæde ham og blot kunde bruge ham til at vende Steeg o. s. v. (medd. af Kirkesanger Nielsen i Særsløf, Hans Ibsen paa Møderupgaard og Maler Kinge). Andre sige derimod (og det vistnok de Fleste), at han ikke blev nedmanet i Porten, men i et Kiær ved en Banke, kaldet Gilers Banke, ligesom Kiæret Gilers Kiær, og endnu Andre sige, at Kiæret, hvori han blev nedmanet, hedder Vælskabet og at der efter Redmaningen blev nedrammet en Pæl i samme; men da denne forraadnede, kom Giengangeren igien og de gamle Folk i Gaarden, som vare meget overtroiske, have ofte seet ham og endnu oftere følt ham og det er ikke nok med, at de aldrig kunne holde deres Heste teirede om Natten ved det lille Kiær tæt ved Gaarden, hvori han er nedmanet; men de have ogsaa havt meget Uheld paa deres Kreaturer, som de ligeledes tilskrive Giengangeren, og have derfor flere Gange maattet flytte deres Kohnus fra det ene Sted til det andet. Saavidt Historien, der er stadfæstet af en stor Deel Hiemmelsmænd, og hvad enten vi nu antage, at den har tildraget sig 1688 eller 1719, saa bliver den dog stedse et heel mærkeligt Beviis paa, hvor mange Decennier, ja Sene af Aar efter Reformationen en saa papirist Overtro kunde vedligeholde sig hos Folket, og jo dybere vi sætte den ned i Tiden, desto mærkeligere bliver naturligviis ogsaa Beviset.

E. A. døde Sognepræsten i Vigersløf, Hr. Jacob Sluffen

Dyrhoff (see 1681), hvis Enke, Karen, siden blev qualt i et „Lammerie“ (Blochs hdsfr. F. G. H.).

S. N. blev Hr. Christen Anderssen Holm i den Foregaaendes Sted Sognepræst i Bigersløf og Veflinge og man har om ham (i Blochs hdsfr. F. G. H.) en Biographi, der i flere Henseender udbreder Lys over Egnens Historie. Han var født i Svendborg d. 11te Octob. 1662 af Faderen, Anders Christensen Holm, Capellan ved Frue Menighed ihid., og Moderen, Anne Christophersdatter Abraham; han blev 1681 dimittet fra Odense Skole, tog 1682 Ex. philolog. og 1683 Attestats samt holdt Dimis-Prædiken, vendte derpaa tilbage til Svendborg, hvor han prædikede med saa meget Bifald, at hans Stedfader, Jesper Kildgaard, Capellan ved vor Frue, engang i den Anledning begyndte sin Prædiken med de Ord: Nye Koste feie altid bedst; men de gamle maae dog ruppe Enavset af. 1684 blev han Hærer ved 1ste Klasse i Odense Skole, 1686 ditto for 3die Lectie, hvorpaa han 1688 blev kaldet af Landsejers Eier, Justitsraad Adolph Hans v. Holsten, til Sognepræst for Bigersløf og Veflinge, og endstændt det paa de Tider var Skik, at der paa den Dag, Præsten sang sin første Messe, bleve indbudne Raboer og andre fornemme Fremmede til et Gæstebud (i Præstegaarden), det de igien, som ved Bryllupper, vederlagde ved hæderlig Skænk og Gave, saa vilde han dog ikke iagttage denne Skik, paa det ingen skulde besyldte ham for Gierrighed. S. N. (1688) ægtede han Landstinghærer Peder Meier af Odenses Enke, Karen Andersdatter Broholm, hvis Fader, Hr. Anders Henningsen Broholm, var Hærrædsfoged over Odense- og Skouby-Hærræder, men eiede tillige Broholm i Brylle Sogn, da han tillige var Foged hos en af de Læssener (formodentlig Jens Læsser til Dalum), der istedetfor Len havde givet ham denne Gaard quit og fri for Livstid (cfr. Giesfing, 3, p. 258.

264). Den sal. Mand, Hr. Christen Holm, anvendte al sin Tid paa sit Embede og sine Beger, og naar han købte sig nye Beger, da tog han Bogbinderen til sig i Huset, for at ingen skulde vide hvad Slags Beger han købte sig. Hans Hustru forestod derimod Avlingen og Indkomsterne, hvortil hun ogsaa var mere beqvem end han; thi han var kun lidet talende, uden hvor Embedspligt fordrede det; han var gierne taus i Selskab, hvorfor, da en af Adelen (mellem 1688 og 99) gjorde et Bryllup for to af sine Folk og indbød Herredspræsterne dertil og der udkom en „Midvise“ derover, fordi det var gaaet for knapt til, det ogsaa hedder om ham i samme:

Hr. Christen med sin lange Klub,
Han drev stet Ingen med Sladder ud,

og derimod om Mag. Jørgen Karstens i Gaarslef (som sad i dette Kald fra 1688 til 99):

Mester Jørgen var saa from og god,
Han lod sig nøie med en Hønsfød.

Der mødte ellers Hr. Holm en stor Ubehagelighed i hans Embede; thi 1702 første Advents Søndag kom en Standsperson af hans Tilhørere, der samme Dag havde gaaet til Guds Bord, og forlangte Dagen derpaa at blive viet til en Person, som ogsaa var af Menigheden; men da der vare Omstændigheder, der gjorde, at Hr. Holm vel kunde ønske sig nogen Frist for derom at raadføre sig med andre, saa undskyldte han sig med, at Tiden var for knap; men Vedkommende taalte ingen Indvendinger; enten skulde han svare ja eller nei; Mandag-Morgen vilde de mede i Kirken og da stod det til ham, om han vilde forrette sit Embede eller ei; thi man vilde ikke, at det maatte ordes, før alt var forbi. Dog allerede Mandag-Morgen skete der mundtligt Forbud hos Præsten og det med den Trudsel af en Lovkyndig, at det skulde koste hans Kiortel, hvis

han ikke forhalede det, saalænge indtil Forbuddet kunde videre forfølges; men neppe vare de, som havde gjort Forbuddet, komne ud af Gaarden, før der kom Bud fra dem, der vilde vies, at de allerede ventede i Kirken; da han nu forkyndte dem Forbuddet, svarede de, at, naar han ikke vilde, saa vilde de tage Vidner paa, at han nægtede at forrette sit Embede; kort, de snakkede saalænge for ham, at han, som troede, at de vilde tage ud af Landet og tage hele Skylden paa sig samt at den Person, Hovedposten i Forbuddet angik, vilde nægte samme, tilsidst opfyldte deres Begjæring; men da blev der et almindeligt Lande-Ry, at Bedkommende ikke vilde hvile, før han havde mistet sit Embede. Dog blev han aldrig siden ved mindste Besikkelse erindret om denne Begivenhed, hvorimod Personen, der havde ladet Forbuddet giere, siden, da Brudgommen døde, førte Proces med Enken, som dog ved Høiesteret udfaldt til hendes Fordeel (Skade, at man ikke veed, hvem disse Standspersoner i Menigheden vare). Imidlertid fik den gode Mand ved denne Leilighed en Herelse i sin venstre Side, som dog siden tabte sig noget, saa at han ikke alene kunde forrette sit Embede, men endog-
 saa 1705 blev Vice-Propst og 1707 virkelig Propst, hvortil allerede Biskop Ringo 4 Aar forud (altsaa 1703) havde udnævnt ham efter Mag. Anders Cheldorf i Bogense, men som Mag. Jacob Hiorth i Guldberg og Sandager, der var ældre, havde Lyst dertil, saa fik Holm det saaledes maget, at han virkelig blev det. Da imidlertid hans Kone 1711 d. 31te Juli døde, tog hans forrige Tilfælde igjen saaledes overhaand, at han 1712 blev sengeliggende og gandske maalløs; vel kom han sig noget igjen; men da Svagheden ikke gandske vilde forlade ham, saa overdrog han Embedet 1714 til sin Søn, Hr. Anders Holm, der havde Bentebrev paa samme, og flyttede selv til en Bondegård der i Sognet, der kaldtes Haugaard, som laae

nærmere ved Annex-Kirken, i den Tanke, at, hvis han nogenlunde kom sig, vilde han i Annexet forrette Embedet og derimod overlade Hovedfognet til Sønnen; men, kort efterat han var flyttet, døde han i Juni Maaned 1714 paa Hangaard og blev d. 20de Juni begravet; man havde bestilt Liigvogn og Studenter (Skoledisciple?) til at følge ham bort¹⁾; men Sognemændene vilde endelig bære ham fra Gaarden til (Wigersløf) Kirke, skøndt Veien var over ¼ Mil. Hr. Christens 5 Sønner fulgte ham til Jorden, nemlig

Hr. Anders, Faderens Eftermand,

Hr. Wulf Godtse, Sognepræst for Trostrup-Korup og Ubberrud (som har meddeelt disse Efterretninger),

Hr. Frederik Christian, Sognepræst for Svanninge,

Hr. Gregorius Philip, Forvalter ved Grevskabet, Gyldensteen, og

Hr. Niels Arctander, Sognepræst paa Lys.

Den sal. Mand havde kjøbt Hangaard til et Enkesæde for sin Kone (og havt den Omsorg for hende, at han, for at hun ingen af de tilvante Bequemmeligheder skulde savne, havde ladet den ombygge aldeles i samme Form, som Wigersløf Præstegaard havde). Denne Gaard blev nu efter hans Død af Arvingerne solgt til Oberst Finecke, som boede der, indtil han fik Dallund (den han ifølge Sagnet skal have vundet i Kortenspil), og solgte den da til Oberst Brüggmann, der boede der, imens han ombyggede Elved, og er det derhos med Hensyn til sidstnævnte Eier mærkværdigt at erfare, at til hans Tid en Træhest var et saa aldeles nødvendigt Requisite ved en Herremands Bolig,

¹⁾ En lignende Skik var ogsaa Brug ved de adelige Liigbegiængelser; thi det hedder i Jarstrups Dagbog, p. 122, at 1695 bede en Hører af Viborg Skole, som med Disciplene var ude paa Himmerstrup „at synge for et Avelslig," af det, at en gal Hund beed ham.

at han endogfaa for det Par Kar, han opholdt sig paa Høugaard, lod et saadant Marter-Instrument udenfor dets Port oprette, hvorfor Almuen endnu paastaer, at Høugaard i gamle Dage maa have været en Herregaard, og det paa ingen anden Grund end, fordi der havde staaet en Træhest udenfor Porten af samme (medd. af sal. Provst Boesen).

S. N. maa omtrent ogsaa menes, naar Bønderne sige, at den Tid Jørgen Kaas frattraadte og Grev Wedelerne tiltraadte Høugaard, da eiedes Bødeleegaarden i Bøslinge Sogn af en Jomfru Margrethe Mortens, men beboedes af en anden Mand, og skulde der i senere Tider ogsaa der ved Gaarden være fundet Mure i Jorden, der viduede om en forudm betydelig Bygning. Af Matrikken for 1688 seer man derimod, at Tjenerinden den Tid ingenlunde var en Jomfru Margrethe Mortens, men vel en Jomfru Margrethe Markdan, som Bønderne ved at udtale dette Tilnavn, som Marktan, omfjeder have forvandelt til det dem mere plausible Mortens, idet de formodentlig indbildte sig, at hendes Fader havde hedt Morten og at hun altsaa selv var en Jomfru Margrethe Mortensdatter.

S. N. eiede Jens Dyre (gift med Helle Margrethe Lykke) Elvedgaard og i hans Tid (c. 1683 til 1696) kan det muligviis være skeet (thi nærmere lader Tiden sig ikke bestemme, da Elvedgaard eiede Gaarde i Gilby ligesfra 1664 til 1735) hvad Sagnet tilholder, at Bønderne nemlig engang i Høslæt satte sig op mod Ladefogden der paa Gaarden og kredsede ham ind (eller sloge en Kreds om ham) paa en Eng Ost-Nordost for Gaarden, ved hvilken Leilighed da de Gilby-Mænd huggede ham ihjel med deres Høker eller idetmindste vare de første, der huggede i eller angreb ham med samme, hvorfor ogsaa Engen end den Dag i Dag kaldes Gilby-Mænds Mæ.

S. N. levede endnu Sognepræsten i Sønderse, Hr. Peder Nielsen (Esterbelle (see 1659), og var da Provst, men maa i dette eller næstfølgende Aar være død, da hans forrige Capellan (see 1686), Knud Gregersen Krag, allerede 1690 beklædte hans Embede, som Sognepræst her paa Stedet.

S. N. blev nu ogsaa den nye Matrikel, der havde været arbejdet i 8 Aar paa, omsider fuldfærdiget. Man havde nemlig allerede i de 16 første Aar efter den gamle Matrikels Forfærdigelse alt mere og mere sporet Upaalideligheden i sammes Taxationsmethode, og saasnart derfor de fornødne Landmaalinger (hvorom Befaling allerede udgik 1680 og som allerede 1681 begyndtes, hvorfor denne nye Matrikel ogsaa i Anmærkninger til den gamle kaldes Matriklen af 1680) vare fuldendte og de behørigte Taxationsforretninger foretagne, blev nu ogsaa en ny paa Arealets Størrelse og Bonitet baseret Matrikel udfærdiget (hvorledes dermed tilgik, see Farstrup's Dagbog, p. 92 & 100), der hidtil har været bekjendt under Navn af den nye Matrikel (ligesom jeg formoder, at den næste og nu snart iværksatte Matrikel vil komme til at hedde den nyeste og, naar man igien om nogle Aar paa Grund af sammes Ufuldkommenheder atter kommer til at giere den om igien, vil, som jeg venter, den næste ogsaa faa Navn af den allernyeste). Uagtet nu denne nye Matrikel virkelig var baseret paa en god Grundvoild nemlig paa Arealets Størrelse og Bonitet, saa er det hidtes Bestemmelse dog saa vanskelig og derhos saa afhængig ikke blot af Aarstid og Veirig, men desværre ogsaa af Taxateurernes Forgodtbefindende, at man ikke maa forundre sig over, om denne saakaldte nye Matrikel ligesaavel blev urigtig, som den gamle havde været det. Hvor uretfærdigt det saaledes med bemeldte Matrikulering eller Hartkorn's Taxation (som vi nu her i Danmark have ydet

vore Skatter og baaret vore Byrder efter i en Række af 151 Aar) i hine Dage, idetmindste stundom, gif til, derom kan endogsaa her fra Lænet eller Herredet et Par Exempler anføres. Saaledes fortæller man f. Ex., som Beviis paa den Partisthed, de Commissariet, der satte denne nye Matrikel, udviste eller som de idetmindste besyldtes for at have udviist, at, da de vare blevne slet beværte af Præsten i Sønderfø, der henviste dem til deres Diæter, men derimod levede høit og in floribus hos Præsten i Særsløf, yttrede de, at hiin til Siengiæld skulde faae Hartkornet, men denne derimod Jorden, hvorfor hiin ogsaa ansattes til 24, men denne kun til 9 Tdr. Hartkorn; en Taxation, som ferstnævnte Præst med god Grund i sine Gravamina af 1690 kalder en „ulidelig“ o: utaaelig Taxation, da der kun var 4 $\frac{1}{2}$ Tdr. Land paa hver Td. Hartkorn (eller 111 Tdr. Land paa 24 Tdr. Hartkorn), da derimod Særsløf Præstegaard har 9 Tdr. Land paa hver Td. Hartkorn (eller 80 Tdr. Land paa 9 Tdr. Hartkorn), uagtet dennes Jorder ere af langt bedre Bonitet med Sønderfø Præstegaards. Endelig fortælles der ogsaa en lignende Virkning af en heel modsat Grund, idet man nemlig beretter, at det ringe Hartkorn, Dallunds Hovedgaard staaer ansat for og som gaaer saavidt, at den har 19 Tdr. Land gode Jorder paa hver Td. Hartkorn (nemlig 977 Tdr. Land paa 53 Tdr. Hartkorn), skulde derpaa grunde sig, at Gaarden den Tid var i en Somfrues eller Enkes (nemlig Jens Grifsens Enke, Maren Bangs) Børge, som en af Matrikulerings-Herrerne forelskede sig i og som var klog nok til at give ham Gehør, saalænge Sagen ventileredes; men da han først i det Haab at komme selv i Besiddelse af Gaarden havde faaet dens Hartkorn saa betydelig nedsat, fandt hun paa engang, at det var bedst, at enhver af dem skjøttede sig selv (medd. af sal. Provst Boesen). Og saaledes fordrøver undertiden Embedsmæn-

Denes Egennyttede selv den bedste og den meest velgiørende kongelige Foranstaltning.

S. N. vare ifølge den nye Matrikel Lønets eller Amtets Hartkorn og Lodsciere til den Tid følgende:

1) I Bogense Sogn 63 Ldr. 6 Skp. 2 Fdk. „ Alb., ligesom ogsaa Ryens Marker, Gammelmark, Damhauge, Enghauge &c. &c., opregnes og dens 58 Lodsciere og sammedes særskilte Antal benævnes.

2) I Skouby Sogn:

Skouby:

1	Gaard	Gl.	Matr.	6 Ldr.	3 Skp.	2 Fdk.	2 Alb.	
		Ry	—	7	—	3	—	1 — tilhører Kongen.
1	—	Gl.	—	7	—	—	—	—
		Ry	—	2	—	1	—	2 — Kirken.
1	—	Gl.	—	7	—	2	—	—
		Ry	—	4	—	1	—	1 — Kongen.
1	—	Gl.	—	10	—	—	—	—
		Ry	—	10	—	3	—	1 — —
1	—	Gl.	—	5	—	—	—	—
		Ry	—	4	—	3	—	—
1	—	Gl.	—	2	—	6	—	1 — 1 — —
		Ry	—	5	—	3	—	1 — —
1	—	Gl.	—	7	—	5	—	1 — 1 — —
		Ry	—	4	—	7	—	1 — 1 — Kirken.
1	—	Gl.	—	1	—	4	—	—
		Ry	—	1	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	2 — —
		Ry	—	6	—	2	—	1 — — Die Rosenfrands.
1	—	Gl.	—	5	—	5	—	2 — —
		Ry	—	5	—	2	—	3 — 1 — Niels Lassen.
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	—
		Ry	—	4	—	2	—	1 — —
1	—	Gl.	—	6	—	4	—	—
		Ry	—	4	—	7	—	1 — 1 — —
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	2 — 2 —
		Ry	—	3	—	6	—	1 — 1 — Sandager.
1	—	Gl.	—	2	—	1	—	—
		Ry	—	2	—	6	—	1 — — Fru Margrethe Boye til Leerbek.
1	—	Gl.	—	9	—	3	—	1 — —
		Ry	—	8	—	5	—	1 — 1 — Christen Scheel.

1	Gaard	Gl. Matr.	5	Edr.	4	Skp.	1	Fdf.	1	Alb.	
		Ry	—	4	—	—	3	—	2	—	Christentse Daa.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	1	—	2½	
		Ry	—	5	—	5	—	1	—	—	Lieut. v. Uchen i Brandholdt.
1	—	Gl.	—	6	—	2	—	—	—	2	
		Ry	—	5	—	2	—	1	—	—	Borgemester
		Hans Jørgensens Arvinger.									
1	—	Gl.	—	3	—	4	—	—	—	—	
		Ry	—	1	—	1	—	3	—	—	Selveier Johan Clerk.
Ellegaard	Gl.	—	6	—	4	—	2	—	2	—	
	Ry	—	7	—	1	—	1	—	—	—	Kongen.
Skovdertil	Ry	—	—	—	—	—	2	—	2	—	
Brandholt	Gl.	—	7	—	6	—	2	—	2	—	
	Ry	—	7	—	2	—	—	—	1	—	Lieutenant v. Uchen.
Eftildstrup :											
1	Gaard	Gl.	—	7	—	2	—	—	—	—	
		Ry	—	10	—	7	—	3	—	1	Kongen.
1	—	Gl.	—	5	—	3	—	1	—	1	
		Ry	—	8	—	5	—	2	—	—	
1	—	Gl.	—	7	—	—	—	—	—	—	
		Ry	—	5	—	4	—	—	2	—	
1	—	Gl.	—	5	—	3	—	2	—	—	
		Ry	—	4	—	3	—	2	—	—	Jomfru Chris- tentse Daa.
1	—	Gl.	—	9	—	7	—	2	—	2	
		Ry	—	6	—	7	—	3	—	2	
1	—	Gl.	—	7	—	5	—	1	—	2½	
		Ry	—	6	—	5	—	3	—	2	Borgemester Hans Jørgensens Arvinger.
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	2	—	2	
		Ry	—	7	—	6	—	2	—	2	Borgemester Hans Jørgensens Arvinger.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	1	—	2½	
		Ry	—	5	—	5	—	3	—	2	Sivert Brocken- huus.
1	—	Gl.	—	5	—	4	—	—	—	—	
		Ry	—	4	—	5	—	2	—	1	Esvedgaard.
1	—	Gl.	—	8	—	—	—	1	—	1	
		Ry	—	8	—	2	—	2	—	—	Enggaard.
2 jordløse Guse, som tilhøre 2 Gaardmænd i Skouby.											

Kierby:						
1	Gaard	Gl. Matr.	6	Ldr.	3	Sfp. 1 Fdf. 1 Mb.
		Ny	—	8	—	1 — 1 — 1 — 1 — Kongen.
1	—	Gl.	—	6	—	7 — " — " —
		Ny	—	8	—	1 — " — 1 —
1	—	Gl.	—	8	—	3 — " — 1½ —
		Ny	—	8	—	3 — 2 — 1 —
1	—	Gl.	—	7	—	7 — " — " —
		Ny	—	8	—	4 — 3 — 2 — Annex = Præste- gaard.
1	—	Gl.	—	4	—	2 — 3 — 2½ —
		Ny	—	5	—	7 — 2 — " — Kongen.
1	—	Gl.	—	5	—	6 — 2 — 2 —
		Ny	—	7	—	" — 1 — " —
1	—	Gl.	—	4	—	6 — 2 — 2 —
		Ny	—	5	—	5 — 1 — 1 — Monf. Schou i Skaane.
1	—	Gl.	—	8	—	4 — " — " —
		Ny	—	8	—	4 — 1 — 2 — Kongen.
1	—	Gl.	—	8	—	" — " — " —
		Ny	—	5	—	3 — 3 — " — Kierup.
1	—	Gl.	—	3	—	" — " — " —
		Ny	—	3	—	4 — 2 — 1 — Morten Skinkel.
1	—	Gl.	—	5	—	2 — " — " —
		Ny	—	6	—	7 — 2 — 2 — Kongen.
1	—	Gl.	—	6	—	" — " — " —
		Ny	—	5	—	6 — 3 — 1 —
Huse:						
1.		Ny	—	"	—	3 — 1 — " — Christen Scheel.
2.		Ny	—	2	—	4 — 1 — 2 — Præstegds Jord.
3.		Ny	—	"	—	1 — 1 — " — Knud Urne.
4.		Ny	—	"	—	2 — 2 — " — Monf. Schou i Skaane.
5.		Ny	—	"	—	" — 1 — " — Christen Scheel.
6.		Ny	—	"	—	" — " — 2 — en Gaardmand.
7.						jordløst. Knud Urne.
8.						ditto. en Gaardmand.
9-17, ditto. deels Monf. Schou og deels Gaardmænd.						
Lofte:						
1	Gaard	Gl. Matr.	5	—	2	— " — " —
		Ny	—	4	—	4 — " — " — Kirken.
1	—	Gl.	—	6	—	" — " — " —
		Ny	—	3	—	2 — 2 — 1 — Kongen.

		Gl.	Matr.	6 Fdr.	3 Skp.	1 Fdf.	1 Alb.				
1	Gaard	Ry	—	8	—	5	—	3	—	1	Rongen.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	"	—	"	
		Ry	—	7	—	2	—	"	—	"	Sivert Brockenhuus.
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	2	—	"	
		Ry	—	4	—	7	—	2	—	2	—
1	—	Gl.	—	5	—	3	—	"	—	"	
		Ry	—	5	—	5	—	1	—	"	
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	"	—	"	
		Ry	—	3	—	6	—	2	—	2	
1	—	Gl.	—	12	—	2	—	"	—	"	
		Ry	—	6	—	7	—	1	—	1	FruChristineDaa.
1	—	Gl.	—	8	—	"	—	"	—	"	
		Ry	—	4	—	3	—	"	—	"	v. Pappenheim.
1	—	Gl.	—	3	—	5	—	"	—	"	
		Ry	—	3	—	7	—	3	—	1	—
1	Huus	Gl.	—	1	—	2	—	"	—	"	
		Ry	—	"	—	4	—	2	—	"	Rongen.
1	jordløst Huus										v. Pappenheim.
	Skaarup:										
1	Gaard	Gl.	—	7	—	"	—	"	—	"	
		Ry	—	7	—	"	—	"	—	2	Fru Kirsten Beck.
1	—	Gl.	—	9	—	4	—	"	—	"	
		Ry	—	7	—	2	—	3	—	1	Baron Podebusf.
1	—	Gl.	—	11	—	2	—	"	—	"	
		Ry	—	9	—	3	—	1	—	2	Odense Hospital.
1	edeHuus	Ry	—	"	—	2	—	"	—	"	Anders Jacobsen i Bogenf.
1	ede og jordløst Huus										Brockenhuus.
	Haridslef:										
1	Gaard	Gl.	—	8	—	5	—	3	—	2½	
		Ry	—	5	—	3	—	1	—	2	Gen. Arenstorff.
1	—	Gl.	—	7	—	5	—	3	—	2½	
		Ry	—	5	—	4	—	1	—	"	Arenstorff og Si- vert Brockenhuus.
1	—	Gl.	—	10	—	5	—	3	—	2½	
		Ry	—	6	—	2	—	2	—	"	Arenstorff.
1	—	Gl.	—	7	—	5	—	3	—	2½	
		Ry	—	6	—	2	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	9	—	1	—	3	—	2½	
		Ry	—	6	—	4	—	3	—	"	—

1	Gaard	Gl. Matr. 10	Fbr. 5	Sfp. 3	Fdf. 2½	Alb.	
		Ry	— 6 — 2 —	" — 2 —	" — 2 —		Krenstorff.
1	—	Gl.	— 10 — 5 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 5 — 7 — 2 —	" —			
1	—	Gl.	— 8 — 5 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 6 — 7 — " —	" —			
1	—	Gl.	— 9 — " — 3 —	2½ —			
		Ry	— 6 — 1 — 3 —	2 —			
1	—	Gl.	— 6 — " — " —	" —			
		Ry	— 5 — 7 — 1 —	2 —			
1	—	Gl.	— 9 — 1 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 6 — 4 — 1 —	1 —			
1	—	Gl.	— 10 — 5 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 6 — 4 — 2 —	2 —			
1	—	Gl.	— 8 — 5 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 6 — 5 — 3 —	1 —			Otto Brockens- huus's Arvinger.
1		Gl.	— 8 — 5 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 6 — 4 — " —	2 —			Krenstorff.
1	—	Gl.	— 7 — 6 — " —	2½ —			
		Ry	— 7 — " — " —	2 —			
1	—	Gl.	— 9 — 1 — 3 —	2½ —			
		Ry	— 5 — 3 — 1 —	1 —			
1	—	Gl.	— 3 — 6 — " —	" —			
		Ry	— 4 — 7 — 1 —	2 —			
1	—	Gl.	— 4 — 3 — " —	" —			
		Ry	— 5 — 1 — 2 —	1 —			
	Neder- Kelle	Gl.	— 18 — 6 — " —	" —			
		Ry	— 1 — 6 — " —	2 —			Erif Banner.
	Harrigles- huusmænd:						
1	Huus	Ry	— " — 1 — " —	" —			Harriglesgaard.
1	—	Ry	— " — 2 — 3 —	1 —			
	Harrigles- gaard	Gl.	— 150 — " — " —	" —			
		Ry	— 80 — 1 — 2 —	1 —			Gen. Krenstorff.
	Sfov	Ry	— 1 — 2 — 3 —	1 —			
	Huse under Hovedgaards- Tart:						
1.		Ry	— 1 — 5 — 1 —	2 —			
2.		—	— 1 — 1 — " —	1 —			
3.		—	— 1 — " — 3 —	2 —			
4.		—	— " — 5 — 3 —	" —			

5.	Ry	Matr.	2	Ldr.	3	Sky.	1	Føl.	1	Alt.	—
6.	—	—	—	—	1	—	3	—	2	—	—
7—11, jordløse.											
	Dver-Mølle	Ry	—	—	1	—	3	—	—	—	Gen. Arenstorff.
	Bangs										
	Løffe	Gl.	—	1	—	4	—	—	—	—	—
		Ry	—	—	—	1	—	1	—	1	Kongen.
Summa:											
	Hoved-										
	gaard	Ry	—	81	—	5	—	—	—	2	—
	Bender-										
	gods	—	—	448	—	6	—	1	—	1	—
3) I Guldberg Sogn:											
Kolshauge:											
1	Gaard	Gl. Matr.	4	—	7	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	8	—	—	—	2	—	2	Præstegaard.
1	—	Gl.	—	6	—	—	—	1	—	1	—
		Ry	—	8	—	7	—	2	—	—	Enggaard.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	—	—	1	—
		Ry	—	6	—	7	—	1	—	—	Enggaard og Kir-
											ken.
1	—	Gl.	—	9	—	2	—	1	—	—	—
		Ry	—	7	—	1	—	1	—	1	Drislefsgaard.
1	—	Gl.	—	4	—	5	—	—	—	—	—
		Ry	—	2	—	5	—	2	—	2	—
1	jordløst Hus										Præsten.
	Kirkejord	Gl.	—	—	—	6	—	—	—	—	—
		Ry	—	—	—	2	—	1	—	1	—
Korskouf:											
1	Gaard	Gl.	—	9	—	2	—	2	—	—	—
		Ry	—	12	—	7	—	—	—	1	Enggaard.
1	—	Gl.	—	7	—	7	—	1	—	1	—
		Ry	—	7	—	7	—	3	—	2	—
1	—	Gl.	—	5	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	5	—	2	—	2	—	—	—
1	—	Gl.	—	3	—	5	—	—	—	—	—
		Ry	—	3	—	5	—	3	—	2	—
Kefvelstrup:											
1	Gaard	Gl.	—	16	—	5	—	3	—	2	—
		Ry	—	17	—	2	—	2	—	—	Drislefsgaard.
1	—	Gl.	—	18	—	1	—	1	—	1	—
		Ry	—	18	—	6	—	1	—	1	Kongen.

Smidstrup:

1 Gaard	Gl. Matr.	9 Aar.	4 Skp.,	Fdf.	"	Alb.	
	Ry	— 2	— 6	— 1	— 1	— 1	Enggaard.
1 —	Gl.	— 6	— 4	— 1	— 1	— 1	
	Ry	— 5	— 4	— "	— 1	— "	—
1 —	Gl.	— 7	— 2	— 1	— 1	— "	
	Ry	— 5	— 3	— 2	— 1	— "	—
1 —	Gl.	— 6	— 1	— "	— "	— "	
	Ry	— 5	— 3	— "	— 2	— "	—
1 Huus	Ry	— "	— 1	— 2	— 2	— "	—

Summa:

Præstefjord	Ry	— 8	— "	— 2	— 2	— "	
Vendergods	—	— 111	— 3	— 1	— "	— "	

A) S. N. Sandager Sogn:

R. Esterbelle:

1 Gaard	Gl.	— 13	— "	— 2	— "	— "		
	Ry	— 10	— 1	— 1	— "	— "	Bluf Rosenkrands til Enggaard.	
1 —	Gl.	— 5	— 6	— "	— "	— "		
	Ry	— 4	— 6	— "	— 2	— "	—	
1 —	Gl.	— 8	— 4	— 1	— 1	— "		
	Ry	— 4	— 7	— 3	— 1	— "	Bluf Rosenkrands til Enggaard.	
1 —	Gl.	— 15	— 2	— 1	— 2 $\frac{1}{2}$	— "		
	Ry	— 12	— 5	— 1	— 1	— "	Christian Pappens- heim til Sandagergaard.	
1 —	Gl.	— 15	— 2	— 1	— 2 $\frac{1}{2}$	— "		
	Ry	— 5	— "	— 1	— 1	— "	—	
1 —	Gl.	— 3	— 2	— 2	— 2	— "		
	Ry	— 5	— 1	— 3	— 1	— "	—	
1 —	Gl.	— 9	— 2	— 3	— $\frac{1}{2}$	— "		
	Ry	— 5	— 5	— 3	— 1	— "	—	
1 —	Gl.	— 5	— "	— 3	— $\frac{1}{2}$	— "		
	Ry	— 5	— 2	— "	— 2	— "	—	
1 —	Gl.	— 12	— 2	— 1	— 2	— "		
	Ry	— 5	— 3	— 3	— "	— "	—	
1 —	Gl.	(en Deel af Nr. 5).						
	Ry	— 5	— 2	— 2	— 1	— "	—	
1 —	Gl.	— 6	— 4	— "	— 1	— "		
	Ry	— 5	— 4	— 3	— "	— "	—	
1 —	Gl.	— 3	— 4	— 2	— 2	— "		
	Ry	— 5	— 1	— 3	— "	— "	—	

1 Gaard	Gl. Matr. 13 Tdr. 6 Stp. 1 Fdt. 2½ Alb.							
	Ny	—	5	—	3	—	1 — 2 — Christian Pappenheim til Sandagergaard.	
1 —	Gl.	—	7	—	6	—	3 — ½ —	
	Ny	—	5	—	3	—	1 — 1 — —	
1 —	Gl.	—	6	—	3	—	1 — 1 —	
	Ny	—	4	—	"	—	1 — 1 — Annergaard.	
1 Huus	Gl.	—	"	—	4	—	" — " —	
	Ny	—	fordeelt paa andre Gaarde.					
1 —	Gl.	—	"	—	6	—	" — " —	
	Ny	—	1	—	"	—	" — 1 — Sandager.	
1 —	Gl.	—	1	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	{	"	—	1 — 1 — " — }	—	
			"	—	5	—	" — " — }	
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	"	—	"	—	" — 2 — —	
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	"	—	"	—	1 — " — —	
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	"	—	"	—	" — 1 — —	
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	"	—	"	—	" — 1 — —	
4 jordløse Huse							—	
Begelund:								
1 Gaard	Gl.	—	14	—	4	—	2 — " —	
	Ny	—	11	—	"	—	2 — 2 — Enggaard.	
1 —	Gl.	—	10	—	"	—	1 — " —	
	Ny	—	8	—	6	—	3 — 1 — —	
1 —	Gl.	—	8	—	4	—	1 — 1 —	
	Ny	—	6	—	3	—	2 — 2 — —	
1 —	Gl.	—	5	—	4	—	1 — 1 —	
	Ny	—	5	—	"	—	1 — 2 — —	
Kirkejord til Grindløse	12½ β							
	Ny	—	"	—	1	—	1 — 2 —	
1 Gaard	Gl.	—	3	—	7	—	" — " —	
	Ny	—	3	—	1	—	3 — " — —	
1 —	Gl.	—	3	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	1	—	2	—	2 — " — —	
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	1	—	"	—	3 — " — —	
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	"	—	7	—	1 — 1 — 2 — —	
1 —	Gl.	—	"	—	"	—	" — " —	
	Ny	—	"	—	6	—	3 — 1 — —	

1	Huus	Gl. Matr.	"	Edr.	"	Skp.	"	Fdk.	"	Mb.	
		Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	— Enggaard.
1	—	Gl.	—	"	—	3	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	6	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	2	—	"	—	2	— Kirken.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	5	—	2	—	"	—
Sandager											
	Hovedgd.	Gl.	—	54	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	37	—	5	—	3	—	1	— Christian Pappenheim.
	Skov	Ny	—	1	—	2	—	3	—	1	—
	Dvermølle	Ny	—	"	—	1	—	3	—	2	—
	Nedermølle	Ny	—	"	—	6	—	1	—	2	—
Enggaard's											
	Hovedgd.	Gl.	—	50	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	43	—	3	—	2	—	"	— Oluf Rosenfrands.
	Skov	Ny	—	3	—	4	—	3	—	2	—
Enggaard's											
	Mølle	Ny	—	"	—	3	—	1	—	"	—
Lange, som i Gl. Matrikel var henregnet under Enggaard's, Sandagers og Jerstrups Hovedgaard's Part,											
		Ny	—	5	—	3	—	1	—	1	— Oluf Rosenfrands.
Summa:											
Sandager											
	Hovedgd.	Ny	—	40	—	1	—	"	—	"	—
	Enggaard	Ny	—	52	—	7	—	"	—	"	—
	Bøndergods	Ny	—	133	—	2	—	"	—	2	—
5) I Gilby Sogn.											
Gilby:											
	Præstegd.	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	9	—	5	—	"	—	1	— Præsten, Hr. Rasmus Knudsen.
1	Gaard	Gl.	—	10	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	10	—	5	—	1	—	2	— Jacob Ulfeld i Thyland.
1	—	Gl.	—	12	—	"	—	"	—	1½	—
		Ny	—	10	—	"	—	"	—	"	—
1	—	Gl.	—	9	—	"	—	"	—	"	—

Ny Matr. 9 Bdr. 1 Skp. " Fdk. " Alb. Borgemeester Jer-										
gen Hansen.										
1	Gaard	Gl.	—	7	—	6	—	"	—	—
		Ny	—	10	—	5	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	"	—	—
		Ny	—	7	—	"	—	1	—	1
										Baron Rosen-
										frands.
1	—	Gl.	—	6	—	7	—	2	—	2
		Ny	—	7	—	3	—	3	—	—
										Kongen.
1	—	Gl.	—	13	—	7	—	2	—	2
		Ny	—	9	—	2	—	1	—	2
										—
1	—	Gl.	—	13	—	5	—	"	—	"
		Ny	—	8	—	2	—	"	—	2
										—
1	Huus	Gl.	—	"	—	7	—	"	—	"
		Ny	—	"	—	6	—	2	—	"
										Baron Podebusk og
										Kirken.
7	jordløse Huse									Præsten.
1	ditto									Jens Dyre til Elfvit.
1	—									Christen Knudsen.
1	Degnebolig									Kirken.
	Kille:									
1	Gaard	Gl.	—	2	—	4	—	2	—	2
		Ny	—	4	—	5	—	2	—	1
										Sandagergaard.
1	—	Gl.	—	13	—	7	—	1	—	2½
		Ny	—	5	—	3	—	2	—	"
										—
1	—	Gl.	—	13	—	7	—	1	—	2½
		Ny	—	5	—	5	—	"	—	1
										—
	Gilby-Lunde:									
1	Gaard	Gl.	—	9	—	1	—	"	—	1
		Ny	—	9	—	5	—	"	—	"
										Oluf Rosen-
										frands til Enggaard.
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	2	—	2
		Ny	—	5	—	6	—	3	—	"
										v. Pappenheim
										til Sandager.
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	"	—	"
		Ny	—	3	—	5	—	1	—	"
										Enggaard.
1	—	Gl.	—	6	—	3	—	"	—	"
		Ny	—	6	—	"	—	1	—	"
1	—	Gl.	—	10	—	2	—	"	—	"
		Ny	—	6	—	"	—	3	—	1
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"
		Ny	—	7	—	6	—	3	—	2

1	Gaard	Gl. Matr.	5	Edr.	3	Skp.	3	Fdf.	1	Alb.	
		Ry	4	6	3	1	1	1	1	Enggaard.	
1	—	Gl.	5	—	—	—	—	—	—		
		Ry	3	—	—	1	—	—	—		
1	—	Gl.	9	1	—	—	—	—	—		
		Ry	9	1	1	1	1	1	1	Enggaard.	
Summa:											
	Prestegaard	Ry	9	5	—	—	—	—	1	—	
	Bendergods	—	147	7	2	2	2	2	—		
6) I Melby Sogn:											
Melby:											
1	Gaard	Gl.	2	6	—	—	—	—	1	—	
		Ry	7	3	—	—	—	—	1	Hieronymus Christensen i Odense.	
1	ede Jord	Gl.	12	3	—	—	—	—	—		
		Ry	8	4	—	—	—	—	—	Nester Lorents Edinger i Odense pro officio (nemlig Professor i det græske Sprog ved Gymn.).	
1	Gaard	Gl.	9	1	1	1	1	1	—		
		Ry	9	7	—	—	—	—	2	Fru Ide Lindes- nov.	
1	—	Gl.	8	—	—	—	—	—	—		
		Ry	8	—	—	—	—	—	—	Odense Hospital.	
1	—	Gl.	8	2	1	1	1	1	—		
		Ry	7	—	—	—	—	—	1	Rytterbonde.	
1	—	Gl.	9	3	2	2	2	2	—		
		Ry	6	7	—	—	—	—	1	—	
1	—	Gl.	5	4	2	2	2	2	—		
		Ry	5	2	—	—	—	—	1	—	
1	—	Gl.	7	4	3	1	1	1	—		
		Ry	7	—	—	—	—	—	1	Borgemeester Hans Jørgensen i Odense.	
1	—	Gl.	2	6	2	—	—	—	—		
		Ry	5	—	—	3	1	1	—	M. Bøgvad i Helsingør.	
1	—	Gl.	9	1	—	—	—	—	—		
		Ry	6	5	1	1	1	1	—		
1	—	Gl.	9	1	—	—	—	—	—		
		Ry	8	4	3	2	2	2	—		
1	—	Gl.	7	6	—	—	—	—	—		
		Ry	4	6	—	—	—	—	—	Baron Podes- bust til Kierup.	
1	—	Gl.	5	1	1	1	1	1	—		

	Ny Matr.	8 Tdr.	2 Skp.,	8 Df.	11b.	Kunne-Præsteg.
Kirkejord	Gl.	— 2	— 7	— "	— "	—
	Ny	— 2	— 7	— 2	— 2	—
1 Huus	Gl.	— "	— "	— "	— "	—
	Ny	— "	— 2	— 3	— 2	—
2 jordløse Huuse.						
Zullerup:						
1 Gaard	Gl.	— 10	— 6	— "	— 2	—
	Ny	— 10	— 1	— 2	— "	Kongen.
1 —	Gl.	— 9	— 6	— 3	— 2	—
	Ny	— 7	— 3	— 2	— "	Morten Riffel- sen.
1 —	Gl.	— 4	— 4	— "	— "	—
	Ny	— 6	— 6	— 1	— 2	Jacob Ulfeld i Jylland.
1 —	Gl.	— 1	— 4	— "	— "	—
	Ny	— "	— 7	— 2	— 2	Fr. Rasmus Madsen (vifnok Sognepræsten i Silov og Meilby).
1 —	Gl.	— 11	— 2	— 1	— 1	—
	Ny	— 9	— 1	— 2	— 1	Dr. Secmand paa Margaard.
1 jordløst Huus.						
Lone Brønstrup:						
1 Gaard	Gl.	— 7	— 6	— 2	— 2	—
	Ny	— 8	— 5	— 1	— "	Johan Friis i Kiebenhavn.
1 —	Gl.	— 9	— 1	— 1	— 1	—
	Ny	— 8	— 7	— 1	— 1	—
Beckegaard:						
1 Gaard	Gl.	— 7	— 4	— 2	— 2	—
	Ny	— 10	— 2	— "	— "	Landsdommer Jens Lassen.
1 —	Gl.	— 7	— 4	— 2	— 2	—
	Ny	— 10	— 1	— 3	— "	—
Summa:						
Bønder:						
gods:	Ny	— 169	— 2	— 1	— 2	—
7) 3 Dre Sogn:						
Schodstrup:						
1 Gaard	Gl.	— 4	— 7	— 1	— 1	—
	Ny	— 5	— "	— 3	— 1	Erif Banner til Dregaard, som eiede det hele Sogn.

1 Gaard	Gl. Matr.	7 Edr.	2 Stp.	2 Fdf.	2 Alf.
	Ry	5	4	"	1
1	Gl.	7	7	1	1
	Ry	5	3	"	1
1 ede Sted	Gl.	1	6	"	"
	Ry	4	7	"	2
1 Gaard	Gl.	11	"	2	2
	Ry	5	3	2	2
1	Gl.	2	1	1	1
	Ry	4	7	2	"
1	Gl.	6	7	"	"
	Ry	5	"	2	"
1	Gl.	14	6	2	2
	Ry	5	4	"	2
1	Gl.	7	5	"	"
	Ry	4	7	3	1
1	Gl.	8	2	2	2
	Ry	5	2	"	1
1	Gl.	12	5	1	1
	Ry	5	3	1	1
1	Gl.	4	2	1	1
	Ry	5	3	2	1
1	Gl.	4	2	1	1
	Ry	4	4	3	2
1	Gl.	2	3	2	2
	Ry	4	3	3	"
1	Gl.	6	7	1	1
	Ry	4	2	3	"
1	Gl.	6	3	1	1
	Ry	5	"	"	1
1	Gl.	4	2	1	1
	Ry	4	6	1	"
1	Gl.	5	7	2	2
	Ry	5	1	1	2
1	Gl.	4	1	1	1
	Ry	5	"	3	"
1	Gl.	2	2	1	1
	Ry	4	5	3	1
1	Gl.	2	2	"	"
	Ry	4	5	1	2
1	Gl.	1	5	1	1
	Ry	4	3	1	1

1	Quus	Gl. Matr.	„	Tr.	„	Skp.	„	Fdf.	„	Alb.
		Ny	—	—	—	—	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	1
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	1
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	—	—	2
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	3	—	—
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	2
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	2
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	3	—	1
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	3	—	1
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—	—
		Ny	—	—	—	—	—	1	—	—
Sugget:										
1	Gaard	Gl.	—	5	—	5	—	—	—	—
		Ny	—	8	—	6	—	3	—	2
1	—	Gl.	—	5	—	5	—	—	—	—
		Ny	—	8	—	6	—	3	—	2
Dre Ny:										
1	Gaard	Gl.	—	7	—	7	—	1	—	1
		Ny	—	5	—	1	—	3	—	—
1	—	Gl.	—	8	—	3	—	1	—	1
		Ny	—	5	—	4	—	—	—	1
1	—	Gl.	—	7	—	2	—	2	—	2
		Ny	—	5	—	4	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	1	—	1
		Ny	—	4	—	6	—	2	—	1
1	—	Gl.	—	6	—	3	—	1	—	1
		Ny	—	4	—	5	—	2	—	2
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	1	—	1
		Ny	—	5	—	2	—	3	—	—

		Gl.	Matr.	2	Edr.	2	Sfp.	3	Fdf.	1	Alt.
1	Gaard	Gl.	—	4	—	5	—	"	—	"	—
		Ny	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	—	Gl.	—	6	—	4	—	2	—	2	—
		Ny	—	5	—	4	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	5	—	4	—	3	—	1	—
		Ny	—	5	—	2	—	"	—	2	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	3	—	"	—	2	—
	Degnehellig	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	4	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	"	—	2	—	1	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	2	—	1	—	"	—
	Drebæk:										
1	Gaard	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	3	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	4	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	5	—	"	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	1	—	3	—	1	—
1	—	Gl.	—	7	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	3	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	1	—	1	—
		Ny	—	4	—	"	—	"	—	2	—
1	—	Gl.	—	2	—	"	—	2	—	2	—
		Ny	—	4	—	"	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	1	—	5	—	1	—	1	—
		Ny	—	3	—	6	—	2	—	2	—
1	—	Gl.	—	4	—	2	—	2	—	2	—
		Ny	—	4	—	4	—	"	—	"	—
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ny	—	"	—	1	—	1	—	"	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—

		Ry	Matr.	"	Adr.	"	Sky.	3	Fdf.	1216.	
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ry	—	"	—	"	—	3	—	1	—
Dregaard:											
	Hovedgaard	Gl.	—	70	—	"	—	"	—	"	—
		Ry	—	35	—	2	—	3	—	1	—
	Skov	Ry	—	18	—	"	—	1	—	2	—
	Vissherhuus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ry	—	"	—	2	—	"	—	2	—
Dregaards											
	Vandmelle	Gl.	—	8	—	"	—	"	—	"	—
		Ry	—	3	—	5	—	2	—	2	—
Summa :											
	Hovedgaard	Ry	—	53	—	5	—	1	—	2	—
	Vendergods	Ry	—	220	—	1	—	3	—	"	—
S) I Haarslef Sogn:											
Haarslef:											
	Præstegaard	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—
		Ry	—	9	—	5	—	1	—	"	—
1	Gaard	Gl.	—	10	—	3	—	1	—	"	—
		Ry	—	7	—	7	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—
		Ry	—	7	—	5	—	"	—	"	—
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	"	—	"	—
		Ry	—	4	—	1	—	1	—	2	—
1	—	Gl.	—	5	—	"	—	1	—	2	—
		Ry	—	5	—	"	—	3	—	"	—
Cort Werchers											
Arvinger.											
1	—	Gl.	—	8	—	4	—	1	—	1	—
		Ry	—	7	—	3	—	2	—	2	—
1	—	Gl.	—	10	—	6	—	"	—	"	—
		Ry	—	9	—	2	—	2	—	"	—
1	—	Gl.	—	6	—	"	—	"	—	"	—
		Ry	—	4	—	6	—	"	—	1	—
1	—	Gl.	—	2	—	4	—	"	—	2½	—
		Ry	—	2	—	5	—	3	—	2	—
Cort Werchers											
Arvinger.											
1	—	Gl.	—	2	—	4	—	"	—	2½	—
		Ry	—	2	—	6	—	"	—	"	—
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	1	—	"	—
		Ry	—	6	—	1	—	"	—	2	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—
		Ry	—	6	—	"	—	3	—	1	—

1 Gaard	Gl. Matr. 9 Tdr. 6 Skp., Fdt., Mb.								
	Ry	— 10 —	" — 2 —	" —	" —	Conrad Keder i			
						Bogensø og Odense Hospital.			
1 —	Gl.	— 4 — 4 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 4 — 6 —	" — 1 —	" —	" —	Fr. Peder (Præst)			
						i Sønderfå.			
1 —	Gl.	— 9 — 4 — 2 — 1½ —							
	Ry	— 10 — 1 — 1 — 2 —				Cort Mærchers			
						Arvinger.			
1 —	Gl.	— 8 — 3 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 8 — 7 — 1 — 1 —				Færgen Kaas.			
1 —	Gl.	— 7 — 4 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 6 — 7 — 2 —	" —	" —	" —	—			
1 —	Gl.	— 11 — 4 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 6 — 3 —	" —	" —	" —	Kongen.			
1 —	Gl.	— 7 — 4 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 5 — 1 — 1 — 1 —				—			
Kirkejord	Gl.	— 1 — 2 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 2 —	" — 3 —	" —	" —				
1 Huus	Gl.	— " — " —	" —	" —	" —				
	Ry	— " — " — 2 — 1 —				} en Bonde i Gaarsløf.			
1 —	Gl.	— " — " —	" —	" —	" —				
	Ry	— " — " — 2 —							
5 jordløse Huse,	som tilhøre Præsten.								
11 ditto,	hvoraf nogle tilhøre en Mand i Gaarsløf og andre								
	en Mand i Gamby.								
Lachesborg	Gl.	— 17 — 7 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 17 — 2 — 1 — 2 —				Jomfru Anne			
						Krabbe.			
Farsbelle:									
1 Gaard	Gl.	— 6 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 2 —	" — 2 — 2 —	" —	" —	Kongen.			
1 —	Gl.	— 9 — 5 — 2 — 1½ —							
	Ry	— 10 — 2 —	" — 1 —	" —	" —	—			
1 —	Gl.	— 5 — 2 — 2 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 6 —	" — 1 — 1 —	" —	" —	Færgen Kaas.			
1 —	Gl.	— 3 — 4 — 1 — 1 —							
	Ry	— 5 — 3 — 1 —	" —	" —	" —	—			
Store Label:									
huus	Gl.	— " — " —	" —	" —	" —				
	Ry	— 3 — 4 — 1 — 1 —				Orbakkunde.			
Lille Label:									
huus	Gl.	— 2 — 2 —	" —	" —	" —				
	Ry	— 1 — 5 — 1 — 2 —				—			

Gammeby:									
1	Gaard	Gl. Matr.	7 Tdr.	5 Skp.	„ Fd.	$\frac{1}{2}$ Alb.			
		Ry	— 5	— 3	— 1	— 1	—	Kongen.	
1	—	Gl.	— 16	— 4	—	—	—		
		Ry	— 11	— 3	— 3	—	—	H. Beqvad i Helsingør.	
1	—	Gl.	— 9	— 1	—	— $\frac{1}{2}$	—		
		Ry	— 6	— 7	— 3	— 1	—	Kongen.	
1	—	Gl.	— 9	— 7	— 3	— $2\frac{1}{2}$	—		
		Ry	— 8	— 7	— 1	— 1	—	Tørgen Kaas.	
1	—	Gl.	— 11	— 5	— 1	— 1	—		
		Ry	— 6	— 2	— 3	— 1	—	Kongen.	
1	—	Gl.	— 6	—	—	—	—		
		Ry	— 4	— 1	— 2	—	—	Jacob Mfæld i Sjælland.	
1	—	Gl.	— 11	— 2	— 2	— $\frac{1}{2}$	—		
		Ry	— 8	— 1	—	— 2	—	Kongen.	
1	—	Gl.	— { 3	—	—	—	—		
		Ry	— { 5	— 3	—	— 2	—		
		Ry	— 5	— 5	— 2	— 1	—	Kugaard.	
1	—	Gl.	— 4	—	—	—	—		
		Ry	— 3	— 4	— 1	— 2	—	Advocat Henrik Holst.	
1	—	Gl.	— 3	— 2	—	—	—		
		Ry	— 3	— 3	— 3	— 2	—	Peter Carijus i Sjælland.	
1	—	Gl.	— 3	—	—	—	—		
		Ry	— 3	— 4	— 1	— 2	—	Grev Wedel.	
1	—	Gl.	— 4	— 4	—	—	—		
		Ry	— 3	— 6	— 3	— 2	—		
1	—	Gl.	— 8	— 3	— 1	— 1	—		
		Ry	— 4	— 3	— 3	—	— ¹⁾		
Skov		Ry	—	— 2	— 3	— 2	—		
1	Gaard	Gl.	— 3	— 3	— 2	— $\frac{1}{2}$	—		
		Ry	— 1	— 4	—	— 2	—	Kongen.	

1) Det fortiener at bemærkes om denne Gaard, at den Datids Beboer i Matricken kaldes Anders Rasmussen i Lykkegaard og at altsaa nærværende Lykkegaard den Tid henregnedes til Gamby, som Byens 13de Gaard, stændt den ikke laas i, men et godt Stykke Ost-Nordest fra Bnen.

1	Gaard	Gl. Matr.	5	Tr.	7	Skp.	1	Fdk.	2	Alb.	
		Ny	—	3	—	7	—	1	—	2	Hans Jørgensen i Kjøbenhavn.
1	Huus	Gl.	—	3	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	1	—	"	—	1	—	2	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	1	Mads Laur Jensen ibid.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	"	—	"	—	2	Kirken.
1	jordløst Huus										Hans Jespersen i Kjøbenhavn.
Vierne:											
1	Gd. (Kofes- gaard)	Gl.	—	7	—	6	—	"	—	"	
		Ny	—	5	—	1	—	2	—	1	Jens Dyre til Elved.
1	Gaard	Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2	
		Ny	—	3	—	6	—	1	—	"	Grev Wedel.
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2	
		Ny	—	4	—	5	—	1	—	2	—
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	2	—	2	
		Ny	—	3	—	6	—	"	—	2	—
1	—	Gl.	—	5	—	6	—	1	—	1	
		Ny	—	4	—	4	—	"	—	2	Borgemeester Anders Lyders Enke i Mars.
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	1	—	3	—	"	
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	3	—	3	—	1	
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	6	—	3	—	1	
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	5	—	1	—	1	
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	2	—	1	—	"	
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	
		Ny	—	"	—	1	—	2	—	"	
Eilskouff:											
1	Gaard	Gl.	—	11	—	1	—	3	—	$\frac{1}{2}$	
		Ny	—	13	—	7	—	1	—	1	Rongent.
	Skov	—	—	"	—	"	—	1	—	1	—

1	Gaard	Gl.	Matr.	8	Ldr.	6	Skp.	3	Fdf.	1½	Alb.	
		Ny	—	8	—	1	—	3	—	1	—	Kongen.
1	—	Gl.	—	8	—	5	—	"	—	2½	—	
		Ny	—	7	—	4	—	2	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	6	—	4	—	3	—	½	—	
		Ny	—	6	—	"	—	3	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	7	—	3	—	2	—	1½	—	
		Ny	—	6	—	7	—	"	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	9	—	7	—	3	—	2	—	
		Ny	—	8	—	5	—	3	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	10	—	5	—	"	—	"	—	
		Ny	—	6	—	7	—	"	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	2	—	"	—	
		Ny	—	5	—	5	—	1	—	1	—	Jacob Ulfeld.
1	—	Gl.	—	7	—	6	—	"	—	"	—	
		Ny	—	6	—	2	—	3	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	2	—	3	—	3	—	2	—	
		Ny	—	1	—	"	—	3	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	1	—	4	—	3	—	1½	—	
		Ny	—	1	—	2	—	3	—	"	—	Kirken.
1	—	Gl.	—	3	—	7	—	3	—	1	—	
		Ny	—	3	—	5	—	2	—	2	—	M. Bagnad i Helsingør.
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	"	—	"	—	
		Ny	—	8	—	3	—	"	—	"	—	Konf. Caristus.
1	—	Gl.	—	11	—	5	—	"	—	"	—	
		Ny	—	5	—	2	—	1	—	"	—	Fru Birgitte Gize.
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ny	—	"	—	"	—	1	—	2	—	Niels Larsen ibid.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	Henrik Ibsen. Lars Nielsen.
1	jordlest ditto Nyemarch:											
1	Gaard	Gl.	—	4	—	2	—	2	—	2	—	
		Ny	—	8	—	6	—	2	—	1	—	Kongen.
Skov	—		—	"	—	2	—	2	—	2	—	—
1	Gaard	Gl.	—	6	—	6	—	3	—	1	—	
		Ny	—	7	—	"	—	3	—	"	—	—
Skov	—	Gl.	—	"	—	6	—	2	—	2	—	
		Ny	—	"	—	2	—	3	—	2	—	—
	Skovgaarde:											
1	Gaard	Gl.	—	8	—	1	—	"	—	"	—	

	Ny	Matr.	7	Feb.	5	Sep.	1	Jdf.	"	Alb.	—
Efov	Ny	—	"	—	1	—	1	—	2	—	Kongen.
1 Gaard	Gl.	—	9	—	7	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	8	—	1	—	2	—	1	—	—
1 —	Gl.	—	11	—	5	—	2	—	2	—	—
	Ny	—	4	—	3	—	2	—	2	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	—
1 Gaard	Gl.	—	6	—	2	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	5	—	"	—	"	—	2	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	—
1 Gaard	Gl.	—	8	—	1	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	6	—	6	—	3	—	1	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	—
1 Gaard	Gl.	—	8	—	1	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	6	—	"	—	3	—	1	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	3	—	"	—	—
1 Gaard	Gl.	—	3	—	"	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	3	—	2	—	1	—	"	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	2	—	2	—	—
1 Gaard	Gl.	—	6	—	2	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	5	—	4	—	3	—	1	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	—
1 Huus	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	"	—	"	—	3	—	2	—	—
Hinderød:											
1 Gaard	Gl.	—	8	—	7	—	2	—	2	—	—
	Ny	—	8	—	3	—	2	—	"	—	Greve Bedel.
Efov	Ny	—	"	—	3	—	2	—	1	—	—
1 Gaard	Gl.	—	7	—	4	—	1	—	1	—	—
	Ny	—	5	—	7	—	3	—	"	—	Hugaard.
Efov	Ny	—	"	—	2	—	"	—	2	—	—
1 Gaard	Gl.	—	7	—	6	—	1	—	1	—	—
	Ny	—	4	—	6	—	3	—	2	—	—
Efov	Ny	—	"	—	2	—	3	—	2	—	—
1 Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	"	—	2	—	1	—	1	—	Kongen.
Musbeck	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	—
	Ny	—	2	—	3	—	"	—	"	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	—
Stræderhuus	Gl.	—	"	—	6	—	2	—	2	—	—
	Ny	—	2	—	6	—	3	—	2	—	—
Efov	Ny	—	"	—	"	—	1	—	1	—	—
Stratsburg	Gl.	—	3	—	1	—	1	—	1	—	—
	Ny	—	3	—	"	—	3	—	2	—	Kongen.

Køennemo:		Gl.	Matr.	8	Ædr.	4	Stp.	„	Ædf.	„	116.
fegaard		Gl.	Matr.	8	Ædr.	4	Stp.	„	Ædf.	„	116.
		Ry	—	8	—	1	—	1	—	1	—
Skov		Ry	—	„	—	3	—	2	—	1	—
Biernsbo		Gl.	—	6	—	1	—	1	—	1	—
		Ry	—	7	—	5	—	„	—	„	—
Skov til Diget,	Kellerød og										
Biernsbo		Gl.	—	1	—	„	—	2	—	2	—
		Ry	—	„	—	3	—	2	—	1	—
Diget:											
1 Gaard		Gl.	—	11	—	1	—	2	—	2	—
		Ry	—	6	—	7	—	2	—	„	—
Skov		Ry	—	„	—	3	—	2	—	1	—
1 Gaard		Gl.	—	8	—	7	—	2	—	2	—
		Ry	—	3	—	7	—	3	—	„	—
Skov		Ry	—	„	—	1	—	1	—	2	—
Kellerød:											
gaard		Gl.	—	10	—	2	—	1	—	1	—
		Ry	—	8	—	2	—	1	—	1	—
Skov		Ry	—	„	—	6	—	2	—	„	—
Brisach ¹⁾		Gl.	—	„	—	„	—	„	—	„	—
		Ry	—	1	—	1	—	1	—	1	—
Laage		Gl.	—	3	—	1	—	2	—	2	—
		Ry	—	3	—	4	—	2	—	„	—
Skov		Ry	—	„	—	1	—	1	—	1	—
StorePadesø		Gl.	—	3	—	2	—	1	—	1	—
		Ry	—	2	—	3	—	3	—	1	—
Lille Padesø		Gl.	—	„	—	„	—	3	—	„	—
		Ry	—	3	—	3	—	„	—	1	—
Leerbekks-											
huus		Gl.	—	„	—	2	—	„	—	„	—
		Ry	—	3	—	5	—	2	—	„	—
Magaarde,											
ede.											
1 Gaard		Gl.	—	{	10	—	6	—	„	—	„
					10	—	6	—	„	—	„
		Ry	—	19	—	4	—	„	—	„	—

1) Dette Sted maa være opkommet siden 1664, da det ikke nævnes i den gamle Matrifel af sibstævnte Aar.

Nagaards						
Bandmølle	Gl. Matr.	" Tdr.	" Skp."	" Fdf."	" Mb.	
	Ny	— 1 — 6	— 1 — 2	—	—	
Kongens Skov eller Fælleds Skoven til 40 Svins						
Olden:	Ny	— 1 — 6	— 1 — 2	— 1	— 2	— 1)
Summa af Sognets Hartkorn:						
Præstegaard	Ny	— 9 — 5	— 1 —	—	—	
Bøndergods	Ny	— 534 — 4	— 3 — 1	—	—	
9) I Særsløf Sogn:						
Særsløf:						
1 Præste-						
gaard	Gl.	— " — "	— " — "	— " — "	— " — "	
	Ny	— 9 — 2	— 2 — 2	— 2 —	—	
1 Kirkejord ved						
(Søbøje ²)	Gl.	— " — 6	— " — "	— " — "	—	
	Ny	— " — 7	— 2 —	— " —	—	
1 Gaard	Gl.	— 13 — 7	— 1 — 2½	—	—	
	Ny	— 14 — 5	— " — "	— " —	—	Klingenberg.
1 —	Gl.	— { 7 — 7	— 2 — 2½	—	—	
		— " — 5	— " — "	— " —	—	
	Ny	— 8 — 7	— 2 —	— " —	—	Magdalene Kode.
1 —	Gl.	— 8 — 5	— 3 — ½	—	—	
	Ny	— 8 — 6	— 2 —	— " —	—	
1 —	Gl.	— 5 — 5	— 1 — 1	—	—	
	Ny	— 5 — 5	— 1 —	— " —	—	Kongen.
1 —	Gl.	— 6 — 4	— " — "	—	—	
	Ny	— 5 — 7	— 3 — 2	—	—	
1 —	Gl.	— 6 — 4	— " — "	—	—	
	Ny	— 5 — 5	— 1 — 1	—	—	

1) Det er denne Skov, hvorom det i Jensen's Provincial-Lexicon hedder, at den udgjør et Areal af omtrent 300 Tdr. Ager og Eng, som tilføren har været bevoret med Skov, men da Skoven for længe siden er borte, har den, saa længe nogen kan mindes, været dyrket, som Ager og Eng, og staaer desuagtet ikke engang for 2 Tdr. Hartkorn, saa at her altsaa gaaer mere end 150 Tdr. Ager og Eng paa hver Td. Hartkorn.

2) Om denne saakaldte Søbøje Jord skal der i Gyldensteens Archiv findes et gammelt Tingsvidne og en Dymaalings-Forretning, som bevise Gyldensteens Ret til samme.

1 Gaard	Gl. Matr. 5 Tdr. 4 Skp. " Jdk. " Alb.	
	Ry — 4 — 3 — 2 — " —	Knud Urne.
1 —	Gl. — 3 — " — " — " —	
	Ry — 2 — 1 — 2 — 2 —	Johan Friis i Kiebenhavn.

7 jordløse Huse, hvoraf de 4 tilhøre Præsten.

Moderup:

1 Gaard	Gl. — 4 — 3 — 1 — $\frac{1}{3}$ —	
	Ry — 7 — 4 — 2 — " —	Jens Lassen.
1 —	Gl. — 13 — " — 1 — $1\frac{1}{2}$ —	
	Ry — 15 — 3 — " — " —	Berner Kloumand.
1 —	Gl. — 3 — 1 — 1 — 1 —	
	Ry — 5 — 3 — 2 — " —	Johan Friis i Kiebenhavn.
1 —	Gl. — 9 — 5 — " — " —	
	Ry — 10 — 7 — " — 1 —	Fruskirstenkaas.
1 —	Gl. — 4 — 4 — " — " —	
	Ry — 4 — 6 — 3 — 1 —	Kongen.
1 —	Gl. — 3 — 4 — " — " —	
	Ry — 2 — 2 — " — " —	Jens Andersen i Maderup.

4 jordløse Huse, som tilhøre Eric Banner.

Svenstrup:

1 Gaard	Gl. — 9 — 7 — " — " —	
	Ry — 7 — 7 — " — 1 —	Sivert Brocken- huus.
1 —	Gl. — 9 — 5 — 1 — $\frac{1}{2}$ —	
	Ry — 10 — " — 1 — 1 —	Kongen.
1 —	Gl. — 5 — 6 — " — " —	
	Ry — 6 — 5 — 1 — 1 —	Danf Rosen- crans.
1 —	Gl. — 8 — 2 — " — " —	
	Ry — 9 — " — 3 — " —	—
1 —	Gl. — 11 — 3 — " — 2 —	
	Ry — 7 — 5 — 1 — 2 —	

Slagstrup:

1 Gaard	Gl. — 6 — 4 — " — " —	
	Ry — 7 — " — " — 2 —	Kongen.
1 —	Gl. — 12 — 1 — 1 — $1\frac{1}{2}$ —	
	Ry — 9 — 3 — 2 — " —	
1 —	Gl. — 12 — 7 — " — " —	
	Ry — 11 — " — 1 — 2 —	Sivert Brocken- huus.

Maderup :

1 Gaard	Gl. Matr. 12 Edr. „ Skp. 1 Fdk. 1½ Mb.						
	Ry	— 12	— 7	— 1	— 1	—	Selveier Jens Udersen.
Efov	Ry	— „	— „	— 2	— 2	—	
1 ede Gaard	Gl.	— 17	— „	— „	— 2	—	
	Ry	— 8	— 5	— „	— „	—	—
1 Gaard	Gl.	— 8	— 4	— 2	— 2½	—	
	Ry	— 6	— 7	— 2	— 2	—	—
Efov	Ry	— „	— „	— 3	— „	—	—
1 Gaard	Gl.	— 9	— 3	— „	— 1½	—	
	Ry	— 7	— 1	— „	— 2	—	—
1 ede Boel	Gl.	— 3	— 3	— „	— „	—	
	Ry	— 2	— 5	— 3	— 1	—	—
1 Gaard	Gl.	— 8	— 6	— „	— „	—	
	Ry	— 10	— „	— „	— „	—	Hans Knudsen i Viborg.
Efov	Ry	— „	— 1	— 1	— 1	—	
1 ede Gaard	Gl.	— 13	— 6	— „	— „	—	
	Ry	— 8	— 3	— 2	— „	—	Kongen.

7 Huse, hvoraf de 5 jordløse og de 2 ansatte for „ Edr. „ Skp.
„ Fdk. 1 Mb., hvilke ligeledes tilhøre Jens Udersen¹⁾.

1) Denne Mand maa i sin Tid baade have været anseet og rig; thi foruden de allerede nævnte 5 Gaarde i Maderup, 1 Gaard i Maderup og 7 Huse i Maderup skal han endnu ifølge Sagnet have eiet 2 Gaarde i Farsbelle og 1 i Bierne; det var ogsaa ham, der bygte Maderupgaard (hans og Kones, Ellen Madsdatters, Ravne staae paa Viælken og Karstallet, 1662; paa de indbrændte Ruiner: Mag. Berthel Wichmand og andre (som formodentlig ved denne Leilighed have servert dem); Bygningen skulde være hidflyttet fra Særsløf Præstegaards Mark og være den saakaldte Herregaard (Herredøgaard?). Desuden skal han ogsaa have bygget Dregaard og er maaffee den forhenværende Foged paa Dregaard, som nævnes 1664 at have eiet et Boel i Maderup. 1684 gjorde han Indførsel i Wels og 1690 var han tilligemed Justitsraad Adolph Hans v. Holsten til Vielskov og Langejs forordnede Commissarier paa Jomfru Mette Friis til Marsgaards Skifte.

Nisseby:

		Gl.	Matr.	9	Edr.	2	Skp.	2	Fdk.	2	Alb.	
1	Gaard	Gl.	—	9	—	4	—	1	—	1	—	Landsdommer
		Ny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Jens Lassen.
1	—	Gl.	—	8	—	2	—	1	—	1	—	
		Ny	—	4	—	4	—	2	—	2	—	Begvad i Høls-
												tinger.
1	—	Gl.	—	9	—	2	—	2	—	2	—	
		Ny	—	6	—	3	—	1	—	—	—	Jens Lassen.
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	2	—	2	—	
		Ny	—	6	—	5	—	1	—	2	—	Begvad.
1	—	Gl.	—	10	—	6	—	2	—	—	—	
		Ny	—	10	—	—	—	3	—	—	—	Korbis.
1	—	Gl.	—	13	—	5	—	—	—	—	—	
		Ny	—	9	—	4	—	2	—	—	—	Ødense-Hospital.
1	—	Gl.	—	10	—	2	—	—	—	—	—	
		Ny	—	9	—	5	—	1	—	3	—	Kongen.

Toderup:

1	Gaard	Gl.	—	5	—	4	—	2	—	2	—	
		Ny	—	5	—	3	—	3	—	2	—	Die Rosenkrands.
1	—	Gl.	—	5	—	7	—	2	—	2	—	
		Ny	—	5	—	6	—	2	—	2	—	Sivert Brocken-
												huus.
1	—	Gl.	—	8	—	2	—	1	—	1	—	
		Ny	—	5	—	7	—	3	—	—	—	Mag. Matthiis
												i Ødense.
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	—	—	—	—	
		Ny	—	8	—	4	—	2	—	1	—	Bluf Rosencrautz.
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	3	—	1	—	
		Ny	—	8	—	1	—	1	—	—	—	Kongen.

Simmersløf:

1	Gaard	Gl.	—	6	—	—	—	—	—	—	—	
		Ny	—	5	—	6	—	2	—	2	—	Særsløf Kirke.
1	—	Gl.	—	3	—	4	—	—	—	—	—	
		Ny	—	6	—	1	—	2	—	1	—	Kongen.
1	—	Gl.	—	2	—	—	—	—	—	—	—	
		Ny	—	1	—	3	—	2	—	1	—	de Fattige.
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	—	—	—	—	
		Ny	—	5	—	4	—	—	—	—	—	
1	—	Gl.	—	6	—	—	—	—	—	—	—	
		Ny	—	5	—	3	—	—	—	2	—	Kongen.

1	Gaard	Gl. Matr. 10	Adr. "	Skp. 3	Fbd. 1 $\frac{1}{2}$	Alb.	
		Ry	— 10	— 3	— 3	— 1	Jens Lassen.
1	—	Gl.	— 10	— 5	— 2	— $\frac{1}{2}$	
		Ry	— 9	— 5	— 3	— 1	Mag. Mikkel.
1	—	Gl.	— 4	— 6	— 2	— 2	
		Ry	— 6	— 6	— 1	— "	A. Beqvad i Helsingør.
6 Huse, de 5 jordløse, det 6te med " Adr. " Skp. " Fbd. 1 Alb., hvoraf de 5 tilhøre Sørsølef-Præst.							
Esterbølle:							
1	Gaard	Gl.	— 11	— 2	— 2	— 2 $\frac{1}{2}$	
		Ry	— 11	— 3	— 3	— 2	Hierre Jesper- sen i Odense.
1	—	Gl.	— 5	— 4	— "	— "	
		Ry	— 6	— 1	— 3	— 1	Jens Dyre til Elved.
1	—	Gl.	— 4	— "	— 2	— 2	
		Ry	— 5	— 5	— 3	— 1	Kongen.
1	—	Gl.	— 10	— 4	— "	— "	
		Ry	— 16	— 6	— 2	— "	Hierre Jespersen.
1	—	Gl.	— 12	— 6	— 3	— "	
		Ry	— 13	— 4	— 2	— 2	Kongen.
Brendlund		Gl.	— 7	— 3	— "	— "	
		Ry	— 6	— 6	— 1	— 1	Fru Mette Grubbe i Jylland.
1	Huus	Gl.	— "	— "	— "	— "	
		Ry	— "	— "	— "	— 1	en Bonde i i Semmersølef.
Kaastrølef:							
1	Gaard	Gl.	— 11	— "	— 3	— 2 $\frac{1}{2}$	
		Ry	— 11	— 4	— "	— "	Gort Wercher i København.
1	—	Gl.	— 10	— "	— 3	— 2 $\frac{1}{2}$	
		Ry	— 10	— 5	— 3	— 2	—
1	—	Gl.	— 8	— 4	— 1	— $\frac{1}{2}$	
		Ry	— 8	— 6	— 1	— 2	—
1	—	Gl.	— 6	— 6	— 2	— "	
		Ry	— 6	— 2	— "	— 1	—
1	—	Gl.	— 9	— 5	— 1	— 2 $\frac{1}{2}$	
		Ry	— 14	— 5	— 2	— 1	—
Stov		Ry	— "	— 2	— "	— "	

1	Gaard	Gl. Matr. 9 Ebr. 2 Skp. 3 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb.					
		Ry	— 9 — 2 — " — 1 —				
1	—	Gl.	— 9 — 4 — 2 — 2 —				
		Ry	— 10 — 1 — 2 — " —				
1	—	Gl.	— 10 — 1 — 2 — 1 —				
		Ry	— 9 — 7 — 1 — 2 —				
1	—	Gl.	— 11 — 3 — 2 — " —				
		Ry	— 7 — 6 — 2 — 1 —				Christen Lime i Odense.
1	—	Gl.	— 11 — " — 3 — 2 —				
		Ry	— 11 — 6 — 3 — 1 —				Morten Riffel- sen til Driøstefgd.
1	—	Gl.	— 3 — 7 — 1 — 1 —				
		Ry	— 2 — 5 — 1 — " —				
1	Huus	Gl.	— " — " — " — " —				
		Ry	— " — 7 — " — 2 —				
1	jordløst ditto.						
	Summa: Hart- korn		Ry	— 575 — 5 — 3 — " —			
10) S Bigersløf Sogn:							
Bigersløf:							
Præstegaar- den							
		Gl.	— " — " — " — " —				
		Ry	— 15 — 2 — 1 — 1 —				
1	Gaard	Gl.	— 9 — 6 — 2 — 2 —				
		Ry	— 8 — 2 — 3 — 2 —				Fru Anne Mark- dan.
1	—	Gl.	— 7 — 1 — 1 — $\frac{1}{2}$ —				
		Ry	— 7 — 3 — " — " —				Christen Scheel.
1	—	Gl.	— 7 — 2 — 3 — " —				
		Ry	— 11 — 4 — " — " —				Morten Rif- felsen.
1	—	Gl.	— 10 — " — " — " —				
		Ry	— 10 — 7 — " — 1 —				Margaard.
1	—	Gl.	— 8 — 7 — " — $1\frac{1}{2}$ —				
		Ry	— 10 — 2 — 2 — 2 —				Kongen.
1	—	Gl.	— 8 — 2 — " — " —				
		Ry	— 8 — 7 — 2 — 1 —				sal. Hr. Niels Krag i Bigersløf.
1	jordløst Huus						Bigersløf Præ- stegaard.
1	ditto						Hr. Niels Bang.
1	—						Margaard.

		Ddenſe Hoſpital.					
1	ditto						
	Rue :						
1	Gaard	Gl. Matr. 10	Edr. 5	Skp. 1	Fdf. 1	Alb.	
		Ry	— 10	— 4	— "	— "	Niels Friis.
1	—	Gl.	— 9	— 2	— 2	— 2	
		Ry	— 8	— 3	— 3	— 1	Kongen.
1	—	Gl.	— 9	— 2	— 2	— 2	
		Ry	— 9	— 3	— 2	— 1	—
1	—	Gl.	— 10	— "	— 2	— 2	
		Ry	— 7	— 3	— "	— 2	Langeſø.
1	—	Gl.	— 12	— "	— "	— "	
		Ry	— 11	— 5	— "	— 1	Knud Urne.
1	—	Gl.	— 8	— "	— 1	— 1	
		Ry	— 5	— 7	— 1	— "	Kongen.
1	—	Gl.	— 9	— 7	— 2	— 2	}
1	Huus	Gl.	— 1	— 4	— "	— "	
		Ry	— 7	— 4	— 1	— 2	Ddenſe Hoſpi- tal.
Skov		Ry	— "	— 1	— 3	— 1	—
1	Gaard	Gl.	— 3	— 4	— "	— "	
		Ry	— 1	— 6	— 1	— 2	Kongen.
1	—	Gl.	— 1	— 5	— "	— "	
		Ry	— 1	— 7	— "	— "	Langeſø.
1	—	Gl.	— 6	— "	— "	— "	
		Ry	— 6	— 3	— 3	— 1	Kongen.
1	—	Gl.	— 8	— 6	— 2	— 2	
		Ry	— 10	— 2	— "	— 2	—
1	—	Gl.	— 7	— 4	— "	— "	
		Ry	— 5	— 2	— "	— 2	ſal. Niels Krag i Bierſlef.
2	jordløſe Huſe	Kongen.					
1	Huus	Gl.	— "	— 6	— "	— "	
		Ry	— "	— "	— 1	— "	—
1	jordløſt Huus	Langeſø.					
1	ditto	ſal. Hr. Niels i Bierſlef.					
1	—	Langeſø.					
1	—	Margaard.					
	Skougaarde :						
1	Gaard	Gl.	— 11	— 6	— 2	— 2	
		Ry	— 8	— 6	— 2	— 1	Dr. Balſlef i Ddenſe.

Skov	Ny Matr.	"	Edr. 2 Skp.	"	Fdk. 2 Alb.	
1 vde Gaard	Gl.	— 12	— "	— 1	— 1	—
	Ny	— 7	— 7	— "	— "	— Dr. Balslef i Ddenfe.
Skov	Ny	— "	— 2	— "	— 2	—
1 Gaard	Gl.	— 9	— 2	— "	— "	—
	Ny	— 4	— 1	— 1	— 2	—
Skov	Ny	— "	— "	— 3	— "	—
Farstrup:						
1 Gaard	Gl.	— 11	— 4	— "	— "	—
	Ny	— 10	— 4	— "	— "	— Langejs.
1 —	Gl.	— 8	— 3	— 1	— 1	—
	Ny	— 2	— 6	— 3	— "	—
1 —	Gl.	— 5	— 2	— "	— "	—
	Ny	— 3	— "	— 2	— 2	—
1 —	Gl.	— 6	— 4	— "	— "	—
	Ny	— 7	— 4	— "	— "	— Kirken.
1 —	Gl.	— 8	— 6	— "	— "	—
	Ny	— 13	— 3	— 3	— 1	— Knud Urne.
1 —	Gl.	— 5	— "	— 1	— 1	—
	Ny	— 4	— 6	— 3	— "	—
1 —	Gl.	— 1	— 6	— 2	— 1½	—
	Ny	— 1	— 7	— 2	— 1	—
1 —	Gl.	— 7	— 6	— 2	— "	—
	Ny	— 3	— 5	— 1	— "	— sal. Oberst v. Demij's Frue.
1 —	Gl.	— 1	— 6	— 2	— 1½	—
	Ny	— 3	— 4	— 3	— "	— Dr. Landorff i Ddenfe.
1 —	Gl.	— 10	— 6	— "	— "	—
	Ny	— 4	— 7	— 1	— "	— DdenfeHospital.
1 —	Gl.	— 9	— 4	— 3	— 2½	—
	Ny	— 9	— 6	— 2	— 2	— Maria, sal. Iver Jacobsens i Kiøbenhavn.
1 —	Gl.	— 8	— 4	— "	— "	—
	Ny	— 4	— 2	— 1	— 1	— Anders Bognad i Helsingør.
1 —	Gl.	— 10	— 4	— 2	— "	—
	Ny	— 6	— 1	— 3	— "	— Niels Skinkel.
1 —	Gl.	— 3	— 2	— "	— "	—
	Ny	— 2	— "	— 3	— 1	— Kongen.
1 —	Gl.	— 3	— "	— "	— "	—
	Ny	— 1	— 4	— 2	— 1	— Otto Risbrigh.

1 Gaard	Gl. Matr.	1 Ebr.	5 Sep.	„ Fdb.	„ Mb.	
	Ry	— 1	— 3	— 2	— 2	Niels Bertram i Nyborg.
1 Huus	Gl.	—	—	—	—	
	Ry	—	—	— 1	— 1	Fru Lene Wind.
Farstrup: Heed	Gl.	—	—	—	—	
	Ry	—	—	— 1	— 1	
Moregaard:						
1 Gaard	Gl.	— 6	— 4	— 2	—	
	Ry	— 6	— 4	—	—	Enggaard.
Efov	Ry	— 3	— 6	— 1	— 1	
1 Gaard	Gl.	— 11	— 7	—	—	
	Ry	— 5	— 7	— 2	—	—
Efov	Ry	— 2	— 1	— 2	— 2	
1 Gaard	Gl.	— 7	— 4	—	—	
	Ry	— 5	— 1	— 2	— 1	—
Efov	Ry	—	— 1	— 1	— 2	
Strygerhuset	Gl.	—	—	—	—	
	Ry	—	— 4	— 1	—	—
MorubKolle	Gl.	— 5	— 7	—	—	
	Ry	— 2	— 1	— 2	—	Odense-Hospital.
StoreTraufn	Gl.	— 11	— 6	—	—	
	Ry	— 3	— 6	—	— 1	Morten Mikkel- sen.
Efov	Ry	— 1	— 6	— 1	— 2	
Amager:						
1 Gaard	Gl.	— 13	— 4	— 3	— 1	
	Ry	— 9	— 1	— 3	— 2	Fergen Fedder- sen.
Efov	Ry	—	— 1	— 1	— 2	
1 Gaard	Gl.	— 11	— 6	— 1	— 1	
	Ry	— 9	— 4	— 2	— 2	Mogens Mules Arvinger.
1 —	Gl.	— 11	— 1	—	—	
	Ry	—	— 3	— 1	— 2	Morten Mikkel- sen.
	Ry	—	— 3	— 6	— 2	Christen Lime i i Odense.
Blankegaard	Gl.	— 9	— 4	—	—	
	Ry	— 2	— 6	— 7	— 1	Fergen Feddersen.
Strygerhuus, ede	Gl.	— 1	— 2	— 2	—	
	Ry	—	—	— 7	— 1	— 2

Amagerstov	Gl. Matr.	„	Ædr. 6	Stp.	„	Fdf.	„	Alb.	
	Ry	—	—	4	—	—	—	—	
Sverupstov	o: 7	Huse,	som	tilsammen	i	gl.	Matrifel	staae	for
	10	Ædr.	„	Stp.	„	Fdf.	„	Alb.,	men
									i
									ny
									Matrifel
									saaledes:
1	Huus	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	4	—	—	1
									— Sandagergaard.
1	ditto	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	4	—	1	—
									— —
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	4	—	3	—
									1 — —
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	4	—	—	2 — —
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	2	—	1	—
									— —
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	7	—	2	—
									2 — —
1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—
		Ry	—	1	—	1	—	—	—
									— —
Stov	dertil	Ry	—	—	—	5	—	1	—
									1 — —
Store	Him-								
	melstrup	Gl.	—	6	—	4	—	—	—
		Ry	—	4	—	4	—	—	2 —
									— Graabredre-
									Kloster.
Stov		Ry	—	—	—	2	—	2	—
Lille	Him-								
	melstrup	Gl.	—	4	—	6	—	—	—
		Ry	—	2	—	7	—	2	—
									— —
Stov		Ry	—	—	—	—	—	3	—
Ulstrupgaard		Gl.	—	14	—	6	—	1	—
		Ry	—	6	—	7	—	2	—
									1 — Fru Susanne
Stov		Ry	—	—	—	1	—	1	—
Gl. Balle		Gl.	—	6	—	4	—	—	—
		Ry	—	2	—	7	—	3	—
									2 — Langesø.
Blesberg		Gl.	—	3	—	—	—	2	—
		Ry	—	3	—	1	—	3	—
									1 — Kongen.
Stov		Ry	—	—	—	3	—	1	—
Munkehuus		Gl.	—	10	—	—	—	2	—
		Ry	—	6	—	5	—	2	—
									2 — Odense-Hospital.
	Kielby:								
1	Gaard	Gl.	—	9	—	2	—	—	—
af	den	Gf.	—	3	—	1	—	2	—
af	den	Ry	—	10	—	4	—	2	—
									1 — sal. Morten
									Wikkelsens Arvinger.

1 Gaard af den ede Gaard	Gl. Matr. 8 Edr. 3 Skp. 2 Fdf. 2 Alf. }						
	Gl. — 3 — 1 — 2 — 2 $\frac{5}{8}$ — }						
	Ry — 10 — 5 — 3 — 1 —					sal. Morten Mik-	
						kelsens Arvinger.	
1 Gaard af den ede Gaard	Gl. — 8 — 4 — 1 — 2 — }						
	Gl. — 3 — 1 — 2 — 2 $\frac{5}{8}$ — }						
	Ry — 10 — " — 3 — " —						
1 Gaard	Gl. — 7 — 4 — " — " —						
	Ry — 4 — 2 — 2 — " —						
1 —	Gl. — 3 — 6 — " — " —						
	Ry — 3 — 3 — 3 — 1 —					Langesø Kirke.	
Zuelshouff	Gl. — 7 — " — " — " —						
	Ry — 3 — 7 — 1 — 2 —					Jørgen Peder-	
						sens og Jochum Frandsens Arvinger.	
Schialdevad	Gl. — 2 — 5 — " — " —						
	Ry — 2 — " — 3 — 1 —					Jørgen Pedersen.	
Ryktøbing	Gl. — 10 — 5 — 1 — 1 —						
	Ry — 4 — 2 — 3 — 1 —						
Haugsgaard	Gl. — 6 — 3 — 1 — 1 —						
	Ry — 6 — 3 — " — 2 —					Kongen.	
Skov	Ry — " — 5 — 1 — " —						
Rydsmølle	Gl. — 7 — 4 — " — " —						
	Ry — 6 — 7 — 2 — " —					Jens Lassen.	
Skov	Ry — " — " — 3 — " —						
Snagedal, ede	Gl. — 2 — 4 — " — " —						
	Ry — 1 — 3 — 2 — 1 —					Langesø.	
Rodevads Mølle	Gl. — 6 — 2 — " — " —						
	Ry — " — 4 — 3 — 2 —						
Sverupgd.	Gl. — 14 — 4 — 1 — 1 —						
	Ry — 12 — 2 — 1 — 2 —					Jørgen Pedersen.	
Skov	Gl. — 3 — 2 — 2 — 2 —						
	Ry — 1 — 2 — 3 — 1 —						
Møllegaard	Gl. — 13 — " — " — " —						
	Ry — 13 — 3 — 1 — 2 —					Odense Hospital.	
Skov	Ry — " — 1 — 1 — 1 —						
Sverup Mølle	Gl. — 10 — 4 — 1 — 1 —						
	Ry — 1 — 1 — 3 — 2 —					Fru Susanne	
Rybalke	Gl. — 3 — 7 — 1 — 1 —					Zuel.	
	Ry — 4 — 6 — 1 — 1 —					Langesø.	

1 Gaard	Gl. Matr. 1 Edr. 4 Skp. " Fdf. " Mb.	
	Ry — 1 — 2 — 3 — " —	Margaard.
1 —	Gl. — 2 — 2 — 2 — 2 —	
	Ry — 1 — " — 3 — 2 —	Jørgen Fæderfen.
Lverfkov		
Welle	Gl. — 12 — 4 — " — " —	
	Ry — 2 — 6 — 1 — " —	Fru Anne Markdansk Arvinger.
Elsvered :		
1 Gaard,	Gl. — 7 — " — " — " —	
	Ry — 6 — 3 — 1 — " —	Christoph Sehested.
Ekov	Ry — " — 4 — " — " —	
1 Gaard	Gl. — 7 — " — " — " —	
	Ry — 6 — 6 — 3 — 1 —	
Ekov	Ry — " — 4 — " — " —	
Laagered :		
1 Gaard	Gl. — 3 — 6 — " — " —	
	Ry — 3 — 4 — 2 — 1 —	Langesø Kirke.
1 —	Gl. — 6 — 2 — 2 — 2 —	
	Ry — 5 — 4 — 2 — " —	Ryttergods.
Ekov	Ry — " — " — 3 — " —	
1 Gaard	Gl. — 5 — 5 — 1 — 1 —	
	Ry — 4 — 5 — 3 — 1 —	Rytterbonde.
Ekov	Ry — " — " — 3 — " —	
1 Gaard	Gl. — 6 — 2 — 2 — 2 —	
	Ry — 4 — 3 — 1 — 2 —	—
Ekov	Ry — " — " — 3 — " —	
1 Gaard;	Gl. — 6 — " — 2 — 2 —	
	Ry — 5 — 4 — 3 — 1 —	Jørgen Wichmands Arvinger.
Ekov	Ry — " — 2 — " — 2 —	
1 Gaard	Gl. — 3 — " — " — " —	
	Ry — 2 — 6 — 2 — 2 —	
1 —	Gl. — 6 — 5 — " — " —	
	Ry — 3 — 7 — 3 — 1 —	Elisabeth Mule i Kiebenhavn.
Ekov	Ry — " — " — 3 — " —	
Byens Ekov var i gl. Matrifel ansat for " E. " Skp. 2 Fdf. 2 Mb.		
1 Huus	Gl. — " — " — " — " —	
	Ry — " — 1 — 1 — " —	

Kadseigne :						
1 Huus	Gl. Matr.	1 Edr.	5 Skp.	" Fdk.	" Alb.	
	Ry	— 2	— 4	— "	— "	— Langefø.
1 jordlest Huus.						
1 øde Huus	Gl.	— 1	— 5	— "	— "	}
4 Redleds-						
huse	Gl.	— 6	— 4	— "	— "	
	Ry	— 7	— 6	— "	— 2	—
Hafgaard	Gl.	— 14	— "	— "	— "	
	Ry	— 8	— 6	— 3	— "	— Christian v. Pap-
						penheim.
Skov	Gl.	— 3	— 2	— 2	— 2	
	Ry	— "	— 5	— 3	— "	
Margaard	Gl.	— 50	— "	— "	— "	
	Ry	— 35	— 6	— "	— 2	— Fru Mette Friis.
Skov	Ry	— "	— 7	— 1	— "	
Paa Gaardens Grund						
2 Huse	Ry	— "	— "	— "	— 2	Margaard.
2 ditto		— "	— 1	— 3	— "	—
1 —		— "	— 1	— 3	— 2	—
1 —		— "	— 1	— 2	— "	—
1 —		— "	— 1	— 2	— 2	—
1 —		— "	— 3	— "	— 2	—
1 —		— "	— 1	— 1	— 3	— 1
1 —		— "	— 4	— "	— 1	—
1 —		— "	— 3	— 2	— 1	—
1 —		— "	— 2	— "	— 3	— 1
1 —		— "	— 4	— 1	— "	— Jens Schult i
Margaards						Odense.
Mølle	Gl.	— "	— "	— "	— "	
	Ry	— "	— 4	— 3	— "	
Langefø	Gl.	— 36	— "	— "	— "	
	Ry	— 25	— 6	— 2	— "	
Skov	Ry	— "	— 3	— 1	— "	
Wislef Kir-						
tejord	Gl.	— "	— "	— "	— "	
	Ry	— "	— "	— 1	— "	
Summa :						
Margaard	Ry	— 45	— 5	— 3	— 2	
Langefø	Ry	— 28	— 7	— 3	— 1	
Præstegaard	Ry	— 15	— 2	— 1	— 1	
Bendergods	Ry	— 578	— 3	— "	— "	
11) 3 Veflinge Sogn :						

Woffling:

1	Gaard	Gl.	Matr.	4	Adr.	"	Sfp.	3	Fdf.	1	Ulb.	
		Ry	—	5	—	5	—	3	—	1	—	Rugaard.
1	—	Gl.	—	3	—	2	—	"	—	1	—	
		Ry	—	4	—	6	—	3	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	1	—	"	—	3	—	$\frac{1}{2}$	—	
		Ry	—	3	—	3	—	2	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	6	—	6	—	2	—	2	—	
		Ry	—	4	—	"	—	3	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	7	—	2	—	3	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	7	—	3	—	3	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	"	—	"	—	
		Ry	—	11	—	2	—	"	—	2	—	Elfvit.
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	6	—	4	—	3	—	2	—	Rugaard.
1	—	Gl.	—	4	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	3	—	1	—	"	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	13	—	4	—	2	—	2	—	
		Ry	—	10	—	1	—	2	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	7	—	3	—	"	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	9	—	2	—	"	—	"	—	
		Ry	—	7	—	3	—	2	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	8	—	7	—	1	—	"	—	—
	(Pelsgaard)	Gl.	—	13	—	4	—	"	—	"	—	
		Ry	—	9	—	7	—	"	—	2	—	—
1	Gaard	Gl.	—	10	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	7	—	2	—	1	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	3	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	4	—	6	—	3	—	1	—	Unner = Præste- gaard.
1	—	Gl.	—	4	—	3	—	"	—	"	—	
		Ry	—	3	—	6	—	"	—	1	—	Kirken.
1	Huus	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—	}
1	—	Gl.	—	"	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	5	—	2	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	1	—	2	—	2	—	Niels Frederik- sen.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	

Ny Matr. „ Tdr. 2 Skp. 2 Fdk. „ Alb. Fr. Peder i Sel-
linge.

1	—	Gl.	—	—	—	—	—	—	—		
		Ny	—	—	1	—	—	—	—	Niels Friis.	
3		jordløse	Huse.								
1		ditto								Degnecolig.	
3		ditto								Jens Dyrre paa Elved.	
2		ditto								Niels Frederiksen.	
		Både:									
1	Gaard	Gl.	—	8	—	2	—	2	—	2	
		Ny	—	5	—	7	—	1	—	2	Grev Bedel.
	Skov	Ny	—	—	—	1	—	—	—	1	
1	Gaard	Gl.	—	7	—	5	—	1	—	2	
		Ny	—	6	—	—	—	2	—	2	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	3	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	6	—	—	—	—	—	—	
		Ny	—	6	—	2	—	—	—	—	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	3	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	—	—	1	—	1	
		Ny	—	4	—	2	—	3	—	—	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	2	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	—	—	1	—	1	
		Ny	—	3	—	3	—	3	—	1	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	2	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	5	—	—	—	—	—	—	
		Ny	—	3	—	6	—	1	—	2	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	3	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	6	—	—	—	—	—	—	
		Ny	—	3	—	7	—	3	—	—	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	3	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	—	—	1	—	1	
		Ny	—	3	—	3	—	1	—	1	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	2	—	—	
1	Gaard	Gl.	—	11	—	4	—	1	—	1	
		Ny	—	8	—	2	—	—	—	—	Bendix v. Buch- wald.
	Skov	Ny	—	—	—	1	—	—	—	1	
1	Gaard	Gl.	—	3	—	5	—	1	—	—	
		Ny	—	3	—	3	—	3	—	1	—
	Skov	Ny	—	—	—	—	—	2	—	1	—
1	Gaard	Gl.	—	4	—	1	—	1	—	1	—

	Ny Matr.	4 Tdr.	1 Skp.	1 Fdk.	1 Mb.	Christen Scheel.
Skov	Ny	—	—	—	2	—
1 Huus	Gl.	—	—	—	—	—
	Ny	—	—	—	—	1 — Grev Wedel.
Hedeboerne:						
1 Gaard	Gl.	—	5	—	4	— 2 — 2 —
	Ny	—	5	—	4	— 1 — " — Rugaard.
Skov	Gl.	—	—	—	1	— 1 — 1 —
	Ny	—	—	—	—	— 2 —
1 Gaard	Gl.	—	4	—	—	— 1 — 1 —
	Ny	—	5	—	1	— " — 1 — —
Skov	Ny	—	—	—	1	— " — " —
1 Gaard	Gl.	—	3	—	2	— " — " —
	Ny	—	5	—	7	— 1 — 2 — —
Skov	Ny	—	—	—	—	— 1 — 1 —
Lefring:						
1 Gaard	Gl.	—	8	—	5	— 1 — 1 —
	Ny	—	5	—	7	— 3 — 1 — —
Skov	Ny	—	—	—	1	— 1 — 2 —
1 Gaard	Gl.	—	11	—	3	— 1 — 1 —
	Ny	—	7	—	3	— 1 — " — —
Skov	Ny	—	—	—	—	— 3 — " —
Sadtzerud:						
1 Gaard	Gl.	—	6	—	4	— " — " —
	Ny	—	6	—	2	— 3 — 1 — Grev Wedel.
Skov	Ny	—	—	—	—	— 1 — 1 —
1 Gaard	Gl.	—	6	—	4	— " — " —
	Ny	—	6	—	2	— 2 — 2 — —
Skov	Ny	—	—	—	—	— 1 — 1 —
1 Gaard	Gl.	—	4	—	—	— 1 — 1 —
	Ny	—	5	—	5	— 3 — 2 — —
Skov	Ny	—	—	—	—	— 1 — 1 —
1 Gaard	Gl.	—	12	—	4	— 2 — " —
	Ny	—	6	—	2	— 2 — 2 — —
Skov	Ny	—	—	—	—	— 3 — " —
Fuglebjerg-						
lund	Gl.	—	2	—	4	— 2 — 2 —
	Ny	—	2	—	5	— 3 — 1 — Sorgen Raas.
Kiebeloffstov	Gl.	—	10	—	6	— " — " —
Kirkejord	Gl.	—	—	—	3	— " — " —
	Ny	—	6	—	2	— 2 — 1 — Morten Mikkelsen & Arvinger.

Stov	Sl. Matr.	2 Ldr.	"	Stp. 2 Fdk.	2 Alb.	
	Ry	—	"	—	7	— 1 — " —
Hestehauge	Sl.	—	1	—	4	— " — " —
	Ry	—	2	—	1	— " — " — Morten Riffel: sens Krvinger.
Skaderød	Sl.	—	4	—	6	— 2 — 2 —
	Ry	—	4	—	7	— 1 — " — Jørgen Kaas.
Stov	Sl.	—	"	—	2	— " — " —
	Ry	—	"	—	2	— " — 2 —
Nygårde paa Heden:						
1 Gaard	Sl.	—	11	—	4	— " — " —
	Ry	—	7	—	4	— 3 — " — Jens Dyre.
Stov	Ry	—	"	—	"	— 3 — " —
1 Gaard	Sl.	—	4	—	7	— 1 — 1 —
	Ry	—	4	—	"	— 2 — 2 — Jørgen Kaas.
Hestby:						
1 Gaard	Sl.	—	13	—	"	— " — " —
	Ry	—	8	—	"	— 2 — 1 — Cornet Winckel.
1 —	Sl.	—	"	—	6	— " — " —
	Ry	—	3	—	"	— " — " — Frederik Neder.
1 —	Sl.	—	10	—	4	— " — " —
	Ry	—	5	—	7	— 3 — 1 — Grev Wedel.
1 —	Sl.	—	9	—	"	— " — " —
	Ry	—	4	—	7	— 2 — 1 — Niels Frederiksen.
1 Huus	Sl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ry	—	"	—	1	— 1 — " — Cornet Bentzel.
Stovmøllen eller Mølle						
	Sl.	—	3	—	6	— 2 — 2 —
	Ry	—	3	—	"	— " — 2 — Jørgen Kaas.
Stov	Ry	—	"	—	1	— 1 — 2 —
Dyrebekhuus:						
1 Huus	Sl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ry	—	2	—	6	— " — " — Kongen.
Stov	Ry	—	"	—	"	— 1 — 1 —
1 Huus	Sl.	—	"	—	"	— " — " —
	Ry	—	2	—	7	— 2 — 2 —
Stov	Ry	—	"	—	"	— " — 1 —
Wedeleer	Sl.	—	7	—	4	— " — " —
	Ry	—	6	—	5	— " — " — Jomfru Mar: grethe Markedan.
Stov	Ry	—	1	—	"	— 2 — 2 —

Sieldenglad Gl. Matr. 1 Tdr. 5 Stp. 1 Fdf. 1 Alb.

	Ry	—	1	—	"	—	3	—	1	—	sal. Clemen Korup.
Dughuset eller Lille											
Kiebestov	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	1	—	4	—	"	—	1	—	Bestlinge Kirke.
Troldalhuus	Gl.	—	6	—	1	—	1	—	1	—	
	Ry	—	8	—	4	—	"	—	1	—	Kongen.
Skov	Ry	—	"	—	"	—	1	—	1	—	
Elfoit Hø: vedgaard	Gl.	—	52	—	"	—	3	—	1	—	
	Ry	—	41	—	"	—	1	—	"	—	
Skov	Ry	—	2	—	7	—	1	—	1	—	
Grafverhuus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	5	—	2	—	2	—	1	—	under Elfoid: gaards Tært.
Skov	Ry	—	1	—	"	—	"	—	"	—	
Bandhørs: huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	3	—	1	—	1	—	1	—	
Hvegborg: huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	1	—	1	—	1	—	"	—	
Enemærke: huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	1	—	"	—	3	—	2	—	
Østen i Kee: mark	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	"	—	1	—	"	—	1	—	
Gaardens Mølle	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
	Ry	—	"	—	5	—	3	—	2	—	
Kugaards Hovedgaard	Gl.	—	41	—	"	—	"	—	1½	—	
	Ry	—	56	—	"	—	3	—	1	—	Greve Bedel.
Skov	Ry	—	8	—	2	—	2	—	2	—	
Kugaards Bandmølle	Gl.	—	4	—	7	—	3	—	1	—	
	Ry	—	"	—	"	—	"	—	"	—	Kugaard.
	Gl.	—	"	—	3	—	1	—	1	—	
	Ry	—	"	—	"	—	3	—	"	—	
Summa:											
Bondergods	Ry	—	303	—	5	—	2	—	2	—	

Elvedhoveds-
gaard NyMatr. 56 Bdr. 4 Skp. 2 Fdk. 2 Afl.

Rugaard

Hovedgaard Ny — 64 — 4 — 1 — " —
12) Søndersø Sogn:

Søndersø:

Præstegaard Gl. — " — " — " — " —
Ny — 24 — " — 1 — 2 —

Fr. Peder
Nielsen.

Saughaugen, hvorpaa en Saugmand havde boet, nemlig det
1664 saakaldte Staphensborg:

1 Gaard	Gl.	— 1 — 4 — " — " —		
	Ny	— " — " — 3 — 2 —		
1 —	Gl.	— 7 — 5 — 2 — 2 —	}	
1 —	Gl.	— 9 — " — " — " —		
	Ny	— 12 — 3 — " — " —		Bendir v. Buchs- wald.
1 —	Gl.	— 8 — " — 1 — 1 —		
	Ny	— 7 — " — " — 1 —		
1 ede Gaard	Gl.	— 4 — 2 — " — " —		
	Ny	— 4 — 2 — 3 — 1 —		
1 Gaard	Gl.	— 10 — 5 — 2 — 2 —		
	Ny	— 8 — " — 2 — " —		
1 —	Gl.	— 10 — 2 — 3 — 1 —		
	Ny	— 6 — 3 — 3 — 1 —		
1 ede Gaard	Gl.	— 10 — 6 — 3 — 1 —		
	Ny	— 7 — 3 — 2 — 2 —		
1 Gaard	Gl.	— 11 — " — 1 — 1 —		
	Ny	— 7 — 5 — 2 — " —		
1 —	Gl.	— 7 — 4 — 1 — 1 —		
	Ny	— 6 — 6 — " — 1 —		
Lyrejord	Gl.	— 4 — " — 1 — 1 —		
	Ny	— 3 — 2 — 3 — 1 —		
1 Gaard	Gl.	— 4 — 6 — 2 — 2 —		
	Ny	— 7 — " — 2 — 1 —		
1 ede Gaard	Gl.	— 9 — " — " — " —		
	Ny	— 9 — 6 — 1 — " —		
1 Gaard	Gl.	— 7 — 4 — " — " —		
	Ny	— 8 — 5 — 1 — " —		
1 —	Gl.	— 8 — 7 — 3 — 2 —		
	Ny	— 9 — 6 — " — " —		

		Gl.	Matr.	5	Vdr.	5	Sep.	1	Fdf.	1	Alb.	
1	Gaard	Ry	—	7	—	4	—	"	—	"	—	
1	—	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—	
		Ry	—	7	—	6	—	"	—	"	—	
1	—	Gl.	—	5	—	3	—	1	—	1	—	
		Ry	—	6	—	4	—	3	—	1	—	
1	—	Gl.	—	3	—	4	—	1	—	1	—	
		Ry	—	3	—	6	—	"	—	"	—	Rongen.
1	—	Gl.	—	10	—	7	—	"	—	"	—	
		Ry	—	7	—	4	—	1	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	2	—	4	—	"	—	"	—	
		Ry	—	2	—	5	—	3	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	3	—	4	—	1	—	1	—	
		Ry	—	4	—	1	—	1	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	1	—	4	—	"	—	"	—	
		Ry	—	1	—	"	—	3	—	2	—	Morten Niffel-
												fen.
1	—	Gl.	—	10	—	4	—	1	—	1	—	
		Ry	—	{	3	—	6	—	3	—	"	—
					3	—	6	—	3	—	"	—
1	—	Gl.	—	1	—	4	—	1	—	1	—	
		Ry	—	"	—	2	—	1	—	1	—	
1	—	{	Gl.	—	13	—	6	—	2	—	2½	—
			Gl.	—	2	—	2	—	"	—	"	—
			Ry	—	16	—	6	—	"	—	"	—
1	—	Gl.	—	9	—	2	—	2	—	2	—	
		Ry	—	6	—	3	—	2	—	"	—	Bogvad i Hel-
												singer.
1	—	Gl.	—	7	—	4	—	"	—	"	—	
		Ry	—	6	—	5	—	1	—	2	—	
1	—	Gl.	—	6	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	5	—	"	—	"	—	2	—	
1	—	Gl.	—	9	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	11	—	2	—	"	—	"	—	
1	—	Gl.	—	8	—	6	—	"	—	"	—	
		Ry	—	8	—	4	—	1	—	2	—	
1	—	Gl.	—	10	—	3	—	1	—	1	—	
		Ry	—	5	—	4	—	2	—	2	—	
1	—	Gl.	—	7	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	5	—	2	—	1	—	2	—	Dr. Schmand.
1	—	Gl.	—	8	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	4	—	2	—	3	—	"	—	

1 Gaard	Gl. Matr.	5 Edr.	2 Skp.	3 Fdk.	" Alb.		
	Ry	— 5	— 3	— "	— 2	—	Anders Ryder- sens Arvinger i Mars.
1 ede Gaard	Gl.	— 10	— 7	— "	— 1	—	
	Ry	— 7	— 7	— 2	— 2	—	—
1 Gaard	Gl.	— "	— "	— "	— "	—	
	Ry	— 1	— 6	— 2	— "	—	Dr. Balslef i Ddense.
1 —	Gl.	— 10	— 7	— "	— "	—	
	Ry	— 7	— 6	— "	— "	—	Landsdommer Risbrigh.
1 —	Gl.	— "	— "	— "	— "	—	
	Ry	— 4	— 6	— 2	— "	—	—
1 —	Gl.	— 11	— 2	— 1	— 1	—	
	Ry	— 8	— 3	— 2	— 1	—	Ddense Hospi- tal.
1 Hus	Gl.	— "	— "	— "	— "	—	
	Ry	— "	— 4	— 3	— 2	—	
1 —	Gl.	— "	— "	— "	— "	—	
	Ry	— "	— 2	— 3	— 2	—	Jørgen Feder- sen.
1 —	Gl.	— "	— "	— "	— "	—	
	Ry	— "	— "	— 1	— "	—	Dr. Sehmand.
1 —	Gl.	— "	— "	— "	— "	—	
	Ry	— "	— "	— 3	— "	—	
5 jordløse Huse.							
Drriglef:							
1 ede Gaard	Gl.	— 5	— 4	— "	— "	—	
	Ry	— "	— 3	— 6	— 3	—	Mag. Lorens Edinger pro officio.
1 Gaard	Gl.	— 12	— "	— "	— 2½	—	
	Ry	— 9	— 6	— 3	— 1	—	Bogvad i Hel- singer.
1 —	Gl.	— 4	— "	— 2	— 2	—	
	Ry	— 4	— 5	— 2	— 1	—	—
1 —	Gl.	— 4	— 4	— "	— "	—	
	Ry	— 5	— 2	— 3	— 1	—	—
1 —	Gl.	— 8	— 5	— 2	— 2½	—	
	Ry	— 9	— 6	— 1	— "	—	—
1 —	Gl.	— 6	— 4	— 1	— 1	—	
	Ry	— 7	— 2	— 2	— "	—	—
1 —	Gl.	— 2	— 6	— "	— "	—	
	Ry	— 3	— 3	— "	— 1	—	Jens Lassen.

1	Gaard	Gl. Matr. 5 Ebr. 5 Sep., Fdk., Alb.					
		Ny	— 3 — 7 — 1 — 1 —				Dr. Sehmand.
1	—	Gl.	— 4 — 6 — 2 — 2 —				
		Ny	— 5 — 7 — 1 — 1 —				Peder Lerche.
1	—	Gl.	— 6 — 6 — " — " —				
		Ny	— 6 — 6 — 1 — 1 —				Jomfru Mette Kaaſ.
1	—	Gl.	— 4 — 2 — " — " —				
		Ny	— 4 — 3 — " — " —				Odense-Hospital.
1	—	Gl.	— 15 — 6 — " — " —				
		Ny	— 9 — 4 — " — 2 —				Jomfru Ide Lin- denov.
1	—	Gl.	— 5 — " — 1 — 1½ —				
		Ny	— 6 — 4 — " — " —				Morten Mikkel- ſen.
Redby:							
1	Gaard	Gl.	— 10 — 7 — " — 1 —				
		Ny	— 8 — 2 — 1 — " —				Mag. Jesper i Brenderup.
1	—	Gl.	— 11 — " — 1 — 1 —				
		Ny	— 7 — 7 — 1 — 2 —				Margaard.
1	—	Gl.	— 10 — 6 — 2 — 2 —				
		Ny	— 8 — 5 — 1 — " —				Landſdommer Otto Risbrigh.
1	—	Gl.	— 11 — " — 1 — 1 —				
		Ny	— 7 — 4 — 3 — " —				Margaard.
1	—	Gl.	— 10 — 7 — " — 1 —				
		Ny	— 5 — 4 — 3 — " —				—
1	—	Gl.	— 10 — 7 — " — 1 —				
		Ny	— 9 — " — 2 — 1 —				Laugeſøog Mar- gaard.
1	—	Gl.	— 3 — 4 — " — " —				
		Ny	— 4 — 4 — 1 — 1 —				Margaard.
1	—	Gl.	— 10 — 4 — " — " —				
		Ny	— 7 — 2 — 2 — 1 —				Engelofen Mad- ſens i Heggedrup.
1	—	Gl.	— 9 — 1 — 2 — 1 —				
		Ny	— 4 — 5 — 1 — 2 —				Jomfru Karen Jacobs (maafke Dr Jacob Seemanns Datter).
1	—	Gl.	— 8 — 3 — 2 — " —				
		Ny	— 1 — 6 — " — " —				Lars Pederſen i Bøbel.

1	Gaard	Gl. Matr. 10 Edr. 3 Skp. " Fdf. 1 Alb.										
		Ry	—	6	—	2	—	1	—	2	—	Rongen.
	Seirup:											
1	Gaard	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—	
		Ry	—	8	—	7	—	1	—	2	—	Dr. Bircherod til Odense Gymnasium.
1	—	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—	
		Ry	—	8	—	7	—	2	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—	
		Ry	—	9	—	4	—	1	—	2	—	Morten Mikkelsen.
	—	Gl.	—	11	—	"	—	1	—	1	—	
		Ry	—	10	—	"	—	2	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	5	—	5	—	"	—	"	—	
		Ry	—	2	—	4	—	2	—	2	—	Dr. Bircherod i Odense og M. Mikkelsen.
1	Huus	Gl.	—	1	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	4	—	2	—	2	—	Morten Mikkelsen.
	Dallunds											
	Hovedgaard	Gl.	—	67	—	4	—	2	—	2	—	
		Ry	—	25	—	3	—	6	—	"	—	sal. M. Mikkelsen.
	Skov	Ry	—	2	—	"	—	2	—	1	—	
1	Huus	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	1	—	4	—	2	—	"	—	under Gaardens Tart.
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	3	—	2	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	1	—	"	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	1	—	5	—	"	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	3	—	1	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	1	—	3	—	1	—	2	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	1	—	2	—	2	—	"	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	1	—	1	—	1	—	—
1	—	Gl.	—	"	—	"	—	"	—	"	—	
		Ry	—	"	—	6	—	1	—	"	—	—

Summa:

Hovedgaard Ny Matr. 35 Bdr. 4 Skp. 1 Fdf. „ Alb.

Præstegaard — — 24 — „ — 1 — 2 —

Bøndergods — — 413 — 4 — 3 — 1 —

13) I Bispenbiørg Sogn:

Kaalbiørg:

1 Gaard Ny — 6 — 3 — 2 — „ — Kongen.

Skov — — „ — 1 — 1 — 2 —

1 Gaard — — 7 — 4 — 2 — 2 — —

Skov — — „ — 4 — „ — „ —

1 Gaard — — 6 — 5 — 1 — 2 — —

Skov — — „ — 1 — 2 — 1 —

1 Gaard — — 3 — 2 — 3 — 2 — —

Skov — — „ — „ — 2 — 2 —

1 Gaard — — 3 — 4 — „ — „ — —

Skov — — „ — „ — 2 — 2 —

1 Gaard — — 3 — 2 — „ — 2 — —

Skov — — „ — „ — 2 — 1 —

1 Gaard — — 5 — 2 — 2 — „ — —

Skov — — „ — 1 — 1 — 1 —

1 Gaard — — 5 — 5 — 3 — 2 — —

Skov — — „ — 1 — „ — „ —

1 Huns — — „ — „ — „ — 1 — —

3 jordløse Huse — — — — — — — — —

Andebølle:

1 Gaard — — 6 — 7 — 2 — 1 — —

Skov — — „ — 2 — „ — 2 —

1 Gaard — — 8 — „ — 2 — 1 — —

Skov — — „ — 2 — 1 — 1 —

1 Gaard — — 5 — 5 — „ — „ — —

1 — — 6 — „ — 3 — 1 — —

Skov — — „ — 2 — 1 — 1 —

1 Gaard — — 5 — 6 — „ — „ — —

Skov — — „ — 2 — „ — „ —

1 Gaard — — 6 — 4 — 3 — 2 — —

Skov — — „ — 1 — 3 — 1 —

1 Gaard — — 4 — 6 — „ — 2 — Jens Lassen.

Skov — — „ — 4 — 1 — 1 —

Gadsbølle:

1 Gaard — — 3 — 7 — 3 — „ —

Skov — — „ — „ — 1 — 1 —

1 Gaard — — 3 — 5 — 2 — 1 —

Skov — — „ — „ — 3 — „ —

1 Gaard	Ny Matr.	4 Edr.	"	Stp.	3 Edf.	2 Alb.	Kongen.
Skov	—	—	"	—	"	2	—
1 Gaard	—	—	4	6	1	1	Klune Ivarsdatter.
Skov	—	—	"	1	2	2	—
1 Gaard	—	—	4	1	"	1	Kongen.
Skov	—	—	"	"	3	"	—
1 Gaard	—	—	1	6	3	1	—
Skov	—	—	"	"	3	"	—
1 Gaard	—	—	6	3	3	"	Selveier.
Skov	—	—	"	1	2	2	—
1 Huus	—	—	"	1	1	"	—
Rildevigshuus	—	—	"	2	2	1	Kongen.
1 Gaard	—	—	1	2	1	2	—
4 jordløse Huse.	Mogtenbolle:						
1 Gaard	—	—	7	2	1	"	Klune, sal. Jacob Gases i Ribebyavn.
Skov	—	—	"	1	2	2	—
1 Gaard	—	—	7	2	3	1	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
1 Gaard	—	—	7	"	2	"	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
1 Gaard	—	—	6	6	1	1	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
1 Gaard	—	—	6	5	"	"	—
Skov	—	—	"	"	3	"	—
1 Gaard	—	—	6	2	2	"	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
1 Gaard	—	—	6	3	3	1	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
1 Gaard	—	—	6	5	2	"	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
Lemminggaard:							
1 Gaard	—	—	6	7	"	"	MagdaleneKode.
Skov	—	—	"	1	1	2	—
1 Gaard	—	—	6	2	1	2	—
Skov	—	—	"	1	1	2	—
Sundsleed	—	—	3	6	2	1	Fort Marquardsen's Arvinger.
Skov	—	—	"	"	2	2	—

Koldhuse :							
1 Huus	Ny Matr.	"	Edr. 5 Skp.	1 Fdf.	2 Alb.		
1 —	—	—	1 — 4	—	" — 1	—	Rongen.
1 —	—	—	1 — "	—	3 — 1	—	Ried Pedersen.
1 —	—	—	" — "	—	" — 1	—	
1 —	—	—	1 — 4	—	3 — 1	—	
1 —	—	—	" — 6	—	" — 2	—	
Skousby :							
1 Gaard	—	—	3 — 2	—	1 — "	—	Rongen.
Skov	—	—	" — 1	—	2 — 2	—	
1 Gaard	—	—	1 — 3	—	1 — 2	—	
Skov	—	—	" — "	—	3 — "	—	
1 Gaard	—	—	3 — 7	—	3 — 1	—	
Skov	—	—	" — 2	—	2 — 2	—	
1 Gaard	—	—	1 — 3	—	3 — "	—	
Skov	—	—	" — 1	—	" — "	—	
1 Gaard	—	—	4 — 6	—	" — 2	—	
Skov	—	—	" — 2	—	2 — "	—	
1 Gaard	—	—	6 — 4	—	1 — 2	—	
Skov	—	—	" — 2	—	2 — 2	—	
1 Huus	—	—	" — 1	—	3 — "	—	
1 jordløst Huus.							
Brendserød :							
1 Gaard	—	—	5 — 3	—	2 — 1	—	Rongen.
Skov	—	—	" — 2	—	2 — 2	—	
1 Gaard	—	—	6 — 7	—	3 — 1	—	
Skov	—	—	" — 2	—	2 — 2	—	
1 Gaard	—	—	1 — 6	—	3 — 1	—	
Skov	—	—	" — "	—	1 — 1	—	
Runten	—	—	1 — 4	—	" — 2	—	Iver Pedersen i Gadsbøl.
Ballebo	—	—	2 — "	—	2 — "	—	Søren Peders- sen ibid.
Skallebjerg :							
1 Gaard	—	—	3 — "	—	" — 1	—	Rongen.
Skov	—	—	" — 2	—	" — 2	—	
1 Gaard	—	—	1 — 1	—	" — 1	—	
1 —	—	—	2 — 1	—	2 — 1	—	
Skov	—	—	" — "	—	2 — 2	—	
1 Gaard	—	—	1 — 5	—	" — "	—	
Skov	—	—	" — "	—	2 — 2	—	
1 Gaard	—	—	2 — 4	—	3 — 2	—	Christen Jacobs- sen Bruun i Høfens.
Skov	—	—	" — 1	—	" — 1	—	
1 Gaard	—	—	2 — 3	—	" — "	—	Rongen.

Skov	Ny Matr.	„	„	„	„	„	„	„	„
1 Gaard	—	—	2	—	6	—	—	1	—
Skov	—	—	—	—	1	—	1	—	—
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	3	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	2	—	—
1 Gaard	—	—	3	—	2	—	1	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	1	—	—
1 Gaard	—	—	2	—	5	—	3	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	1	—	—
1 Gaard	—	—	4	—	6	—	2	—	—
Skov	—	—	—	—	3	—	—	—	—
1 Gaard	—	—	5	—	7	—	3	—	—
Skov	—	—	—	—	3	—	—	—	—
1 Gaard	—	—	2	—	3	—	—	—	—
Skov	—	—	—	—	—	—	2	—	—
1 Gaard	—	—	2	—	3	—	3	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	—	—	—
1 Gaard	—	—	2	—	4	—	1	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	—	—	—
1 Gaard	—	—	3	—	—	—	—	—	—
Skov	—	—	—	—	2	—	3	—	—
1 Gaard	—	—	3	—	1	—	—	—	—
Skov	—	—	—	—	2	—	3	—	—
1 Gaard	—	—	1	—	2	—	1	—	—
Skov	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1 Gaard	—	—	—	—	2	—	3	—	—
og Anne, Jacob Hases i Kjøbenhavn.									
Bøgebjerg-									
huus, ede	—	—	—	—	2	—	3	—	—
12 jordløse Husc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skallebølle:									
1 Gaard	—	—	2	—	5	—	3	—	—
Magdalene Rode i Kjøbenhavn.									
Skov	—	—	—	—	1	—	2	—	—
1 Gaard	—	—	2	—	5	—	2	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	2	—	—
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	—	—	—
Ryttergods.									
Skov	—	—	—	—	2	—	2	—	—
Hiorteberg:									
1 Gaard	—	—	2	—	6	—	3	—	—
Maren, sal. Mag. Hermans i Odense.									

Skov	Ry Matr.	„	„	„	„	„	„	„	„	
1 Huus	—	—	—	4	—	1	—	2	— Maren, sal. Mag. Hermans i Odense.	
1 —	—	—	—	7	—	1	—	—	Jørgen Brockenhuus.	
Fuglevig Præstegaard										
—	—	—	14	—	—	3	—	—	—	
Skov	—	—	1	—	4	—	—	2	—	
Næsenbølle :										
1 Gaard	—	—	5	—	5	—	—	1	— Kongen.	
Skov	—	—	—	—	2	—	—	—	—	
1 Gaard	—	—	7	—	4	—	—	2	—	
Skov	—	—	—	—	3	—	1	1	—	
1 Gaard	—	—	7	—	—	—	2	1	—	
Skov	—	—	—	—	3	—	1	1	—	
1 Gaard	—	—	9	—	—	—	—	—	—	
Skov	—	—	—	—	3	—	1	1	—	
1 Gaard	—	—	2	—	3	—	—	1	—	
Skov	—	—	—	—	—	3	—	—	—	
8 jordløse Huse.										
Græstebjerg:										
gaard	Ry	—	17	—	6	—	2	—	1	— Jens Lassen.
Skov	—	—	1	—	2	—	3	—	1	—
Redekilde	—	—	9	—	3	—	3	—	1	— Kongen.
Skov	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—
Selleberg	—	—	3	—	3	—	3	—	2	— MagdaleneKode.
Skov	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Egelund	—	—	2	—	2	—	2	—	1	—
Nalemose	—	—	2	—	4	—	1	—	2	— Kongen.
Skov	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Plen	—	—	—	—	6	—	2	—	2	—
Brede :										
1 Gaard	—	—	5	—	2	—	—	—	—	—
Skov	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	6	—	4	—	—	2	—	Kongen.
Skov	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	6	—	5	—	2	—	1	—
Skov	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	1	—	1	—
Skov	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
1 Gaard	—	—	8	—	6	—	—	2	—	—
Skov	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—
1 Gaard	—	—	3	—	4	—	—	1	—	—

Skov	Ny Matr.	"	Tdr.	"	Skp.3	Fdf.	"	Alb.	
1 Gaard	—	—	3	—	5	—	1	—	Kongen.
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"
Kirke- og Deg-									
neboel	—	—	"	—	2	—	1	—	2
1 Gaard	—	—	10	—	"	—	"	—	1
Skov	—	—	"	—	2	—	2	—	2
1 Gaard	—	—	3	—	"	—	"	—	2
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	1	—	"
Skov	—	—	"	—	"	—	3	—	"
1 Gaard	—	—	8	—	4	—	3	—	Christen Jacob-
									sen Bruun i Næsens.
Skov	—	—	"	—	3	—	2	—	1
1 Huus	—	—	"	—	"	—	"	—	1
7 jordløse Huse.									
Kielstrup:									
1 Gaard	—	—	7	—	"	—	"	—	2
Skov	—	—	"	—	2	—	2	—	2
1 Gaard	—	—	3	—	3	—	2	—	2
Skov	—	—	"	—	3	—	"	—	"
1 Gaard	—	—	4	—	4	—	2	—	2
Skov	—	—	"	—	3	—	2	—	1
1 Gaard	—	—	3	—	6	—	"	—	"
Skov	—	—	"	—	1	—	2	—	2
1 Gaard	—	—	2	—	"	—	3	—	2
Skov	—	—	"	—	1	—	1	—	2
1 Gaard	—	—	1	—	1	—	"	—	"
1 —	—	—	"	—	1	—	2	—	"
1 —	—	—	"	—	6	—	2	—	1
Kirkejord	—	—	"	—	2	—	"	—	2
13 jordløse Huse.									
Summa:									
Præste-									
gaard	—	—	15	—	4	—	3	—	2
Bønder-									
gods	—	—	475	—	2	—	1	—	2

Med Hensyn til de i Lænet beliggende Herregaarde og det dem i Lænet underliggende Gods afgiver ovenstaaende Matrifel endvidere følgende Dplysning:

Garritsklefgaard, som stod for 80 Tdr. 1 Skp. 2

Fdk. 1 Alb. og Skovskylvd 1 Td. 2 Skp. 3 Fdk. 1 Alb., havde tillige som Gods her i Lænet 17 Gde og 2 Huse i Hærritslef (foruden Dvermølle og de under Hovedgaardskjørtten beregnede Huse), som i alt udgjorde 105 Tdr. 3 Skp. 2 Fdk. „ Alb. Bøndergods, hvorved er at mærke, at General Arenstorff nævnes som Eier af Godset, men Eieren's Navn til Gaarden selv derimod udelades.

Enggaard (der endnu anføres under Oluf Rosenkrands's Navn, skjøndt han allerede døde 1685) stod med Skov og Møllekylvd samt Den, Lang, for 52 Tdr. 7 Skp. „ Fdk. „ Alb. og Godset her i Lænet bestod af 3 Gde i N. Esterbølle, 6 Gde og 2 Huse i Bøgelund, 2 Gde i Kaalsbølle, 4 i Nordskov, 1 Gde og 1 Hus i Smidstrup, 3 Morudgaarde og Strygerhuset, 1 Gd. i Skovby, 1 i Skildstrup, 1 i Silby, 7 i Lunde, 3 i Svenstrup og 2 i Toderup, som i alt udgjorde 218 Tdr. 5 Skp. 2 Fdk. 2 Alb. Bøndergods.

Sandagergaard (Christian Pappenheim til Rørbek), hvis Hovedgaardskjørt med Skov og Møllekylvd bestod af 40 Tdr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb., havde af Gods her i Lænet 12 Gde 11 Huse i N. Esterbølle, Sverupskovhuse og Haugaard, 1 Gd. i Skovby, 2 i Tofte, 3 i Kile og 1 i Lunde; i alt 125 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. 1 Alb. Bøndergods.

Dreggaard (som staaer under Erik Banners Navn, skjøndt han allerede døde 1687) stod for Hovedgaardskjørt 53 Tdr. 5 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. og havde af Gods her i Lænet hele Dre Soqn, som udgjorde 220 Tdr. 1 Skp. 3 Fdk. „ Alb. Bøndergods.

Langesø (som staaer under Bendix Hans v. Buchwalds Navn, skjøndt han allerede døde 1684) stod for Hovedgaardskjørt 25 Tdr. 6 Skp. 2 Fdk. „ Alb. og Skovskylvd 3 Tdr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb. og havde derhos af Gods her i Lænet

1 Gd. og 1 G. i Rue, 3 i Farstrup, Gl. Ballen, Snagedal, Kedeveds Mølle, Ny Ballen, Nyfæste, 1 Gd. i Morud, Nellesmose, Katseignehus, 2 Gde i Bæde og 16 Gde i Senderfjæ; i alt 186 Tdr. 1 Skp. 1 Fdk. 2 Alb. Bøndergods.

Margaard (Mette Friis) stod for Hovedgaards-Tart 35 Tdr. 6 Skp. „ Fdk. 2 Alb., Skovstyld „ Tdr. 7 Skp. 1 Fdk. „ Alb., Nellesstyld „ Tdr. 4 Skp. 3 Fdk. „ Alb., og 10 Huse under Gaarden paa 7 Tdr. 7 Skp. 1 Fdk. „ Alb. og havde dernæst af Gods her i Lænet 1 Gd. i Vigerslef, 4 i Tverstov og 4 i Bedby; altsaa i alt kun 45 Tdr. 6 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Bøndergods, da formodentlig allerede den Tid det øvrige til Dr. Seemann var afhændet.

Elvedgaard (Jens Dyre) stod for Hovedgaards-Tart 52 Tdr. 5 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. og Skovstyld 3 Tdr. 7 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. og havde af Gods her i Lænet 1 Gd. i Skildstrup, 1 Huus i Gilby, 1 Gd. i Veflinge, Nygaard paa Heden, 2 Gde i Haarslef, 1 Gd. i Bierne, 1 Gd. i S. Esterbelle; altsaa i alt kun 47 Tdr. 2 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. Bøndergods; det øvrige maa altsaa Niels Lykke i sin Tid have sat overstyr.

Rugaard (Grev Bedel) stod for Hovedgaards-Tart 56 Tdr. „ Skp. 3 Fdk. 1 Alb. og Skovstyld 8 Tdr. 2 Skp. 2 Fdk. 2 Alb.; men det dertil henhørende Gods her i Lænet anføres under 2 forskellige Navne nemlig under Rugaards Navn 14 Gde i Veflinge, 3 i Hedeboerne, 2 i Tørring, 1 i Gamby og 2 i Hindevad, i alt 141 Tdr. 4 Skp. „ Fdk. „ Alb. Bøndergods, og derimod under Grev Bedels Navn 8 Gde i Bæde, 4 i Sæfferud, 1 i Hoved, 3 i Gamby, 3 i Bierne, 1 i Hindevad og Rønnemoje, altsaa i alt 113 Tdr. 7 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Bøndergods, uden at jeg derfor tør bestemme, om det under Rugaards Navn anførte tillige tilhørte Grev Bedel (i hvilket Tilfælde det da, med det andet forenet, vilde udgjøre 255 Tdr.

3 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Bøndergods) eller om det endnu tilhørte Lænet; dog troer jeg det første, fordi der tillige anføres en stor Deel andet Gods under Kongens Navn, hvilket sidste altsaa maa formodes at udgiere det til Lænet endnu henhørende Kongods. Endelig

Dallund (al. Morten Mikkelsen, som dog var død mellem 1684 og 87), som stod for Hovedgaards-Taxt 25 Tdr. 6 Skp. 3 Fdk. „ Alb., Skovskjold 2 Tdr. „ Skp. 2 Fdk. 1 Alb. (hvortil maaffee skal feies for Huse under Gaardens Taxt 7 Tdr. 7 Skp. „ Fdk. 2 Alb.) og af Gods her i Lænet 3 Gde i Søndersø, 1 i Orritsløf, 2 Gde og 1 H. i Seerup, Kiebestov, Hesthauge, 1 Gd. i Vigerløf, Store Traun, 1 Gd. i Amager, 4 Gde i Kielleby, 2 Gde og 1 H. i Kosterløf, 1 Gd. i Jullerup, 2 i Kaalshauge og 1 i Reveldrup; i alt 150 Tdr. 5 Skp. 3 Fdk. 2 Alb. Bøndergods.

Som Exempel paa, hvorledes der med den Opmaalning og Taxationsforretning, hvorpaa Matriklen af 1688 er baseret, forresten her paa Egnen blev forfaret (idet nemlig egentlig blot Agerlandet blev taxeret efter Maal, men derimod Engbunden efter Bonitet), vil jeg endvidere herved meddele Fremgangsmaaden saavel ved Rugaard og Elved, som ved Beslinge By, og derhos beslitte mig paa den størst mulige Kortthed, helst imod Enden, hvor Udfærlighed naturligviis ikke vil blive saa nødvendig, som fra Begyndelsen af.

Rugaards Hovedgaard har saaledes ifølge Matriklen følgende Marker:

- 1) Siellebergs Mark¹⁾, som løber Østen paa Lunden og

1) Ved dette Navn er at bemærke, at der i de gamle og især i de catholske Tider ved enhver Landevei laae et eller flere Siælebierger, hvorhos dette Navns sidste Stavelse ingenlunde hidrører fra Bierg

Vesten paa Koghagen, har 127 Acre, hvis forskjellige Længde og Bredder opgives, og Engbund hist og her mellem Acrene, som dog meste Parten med Understov er begroet, og derfor blot kan taxeres for 2 Læs godt Hø og 6 Læs Stærre-Hø.

2) Kongsleed Mark, liggende Senden paa Dvæghaugen og Norden paa Sielleberg Mark, har 65 Acre, hvis Areal opgives, samt Engbund hist og her mellem Acrene og for en stor Deel med Skov begroet, taxeret for 10 Læs godt og 20 Læs Stærre-Hø.

3) Jacob Andersens Løkke, som er indtaget fra Dvæghaugen, har 28 Acre *ic.* og Engbund mellem Acrene til $\frac{1}{2}$ Læs godt og $2\frac{1}{2}$ Læs Stærre-Hø, ligesom der ogsaa Vesten i samme Løkke er et Huus med nødtørfstig Kaaal-Jord og 1 Stykke Humle-Jord til en halv Snees Stønger.

4) Smedens Løkke, ligeledes fra Dvæghaugen indtaget, 12 Acre *ic.* og Engbund til 1 Læs godt og 2 Læs Stær-Hø; Nordvest i samme Løkke 1 Huus med nødtørfstig Kaaal-Jord.

5) Claus Lausens Løkke, indtaget fra Dvæghaugen, har 12 Acre *ic.* og Eng til 8 Læs Mose-Hø.

(mons); thi de siden som Exempler anførte Steder af dette Navn laae ingensunde paa Bierge, men tvertimod paa slet Mark; derimod har det vistnok, ligesom Herberg, sit Navn af Berg, Biarga og Biörg *o:* Hialvs-, Rednings- og Tilflugtssteder, ligesom den første Stavelse, *Earl*, formodentlig (ligesom i det islandske Sælhus) skal betegne: *in remedium animæ*, for *Earlens* Frelse eller i andægtigt Diemed anlagte, altsaa det hele formodentlig et i velbdædig Diemed anlagt Tilflugtssted for de Reisende, desaarfag der ogsaa fandtes et saadant paa den ældste af *Lønens* Landeveie, der gik om ad Ulved (nemlig mellem Wigersløf og Vefing eller paa Vefinge Storemark, hvor nu Mourids Nielsen boer); dernæst et ditto paa den nyere Landevei, der gik om ad Rugaard (nemlig ovennævnte); dernæst et ditto paa den nyeste Landevei, der gaar om ad Wisenberg (nemlig Østen for denne Kirke); fremdeles et ved Landeveien mellem Odense og Nyborg *ic.* *ic.*

6) Lille Nymark, liggende Sonden paa Dvæghaugen og Norden paa Store Mark, har 57 Acre :c. og her og der mellem Agrene Eng til 8 Læs Mose-Hø og 4 Læs godt Hø.

7) Søren Larsens Løkke, indtaget fra Store Nymark, har 31 Acre :c. og Eng til 2 Læs Mose-Hø og $\frac{1}{2}$ Læs godt Hø og Vesten i Løkken 1 Huus med nødtørfdig Kaal-Jord og Humle-Met til 1 Snees Stænger.

8) Rasmus Jergensens Løkke med 22 Acre :c. og Engbund mellem Agrene til 2 Læs Mose-Hø og 1 Læs godt Hø; Vesten i Løkken 1 Huus med nødtørfdig Kaal-Jord.

9) Tranemose, liggende Sonden paa Steilebjergs Mark og Norden paa Hedeboerne, gandske med Buske og Morads "forfattet"; deri flaaes aarlig 6 Læs Stær-Hø og 4 Læs godt Hø.

10) Egemoseløkke Nordvest for Gaarden mellem Hebo Mark og Lunne Mark har 121 Acre :c. og Engbund mellem Agrene, som meest med Underffov er begroet, til 20 Læs Stær-Hø og 12 Læs godt Hø.

11) Lundemark Norden for Gaarden mellem Folehauge og Møllerens Løkke, 74 Acre :c. og Eng mellem Agrene til 2 Læs godt Hø og 4 Læs Mose-Hø.

12) Møllerens Løkke Østen fra Gaarden mellem Folehauge og Skaderød, 13 Acre og deri med Folehaugen 12 Læs Stær-Hø og 8 Læs godt Hø.

13) Steilebjergs Løkke Østen fra Gaarden mellem Huset og Lunne-(Lande-?)Beien med 10 Acre (hvoriblandt 2, som ere Ryttergods) og Eng til 1 Knippe godt Hø og 2 Knipper Mose-Hø; Norden i Løkken 1 Huus med 1 Stykke Kaal-Jord.

14) Møllerløkken Norden for Gaarden mellem Folehauge og Møllen, 22 Acre, men ingen Engbund.

15) Store Nymark Vesten for Gaarden mellem Kongens

Skov og Skallebjerg Mark, 72 Acre og her og der mellem Acrene Eng til 13 Læs Stær-Hø og 7 Læs godt Hø.

16) Clemens Løkke i Haugen ved en Aflukke fra Nymark ligger Norden fra Gaarden; deri 1 Stykke Jord, som for rum Tid siden er blevet pløiet, og en Engbund, som ei for noget kan æstimeres.

17) Hans Clausens Løkke Westen for Gaarden med 18 Acre og deri 1 Huus med 1 Stykke Kaal-Jord og nogle frugtbare Træer samt Engbund til $\frac{1}{2}$ Læs Stær-Hø og 1 Læs godt Hø.

18) Koftemark Ost for Gaarden mellem Folehaug og Bødkerløkke, 93 Acre (og deriblandt 2 Stykker Jord, som ei til Meieland ere dygtige, men derimod ansatte til Græsning) samt 10 Acre, som kaldes Jægerbanken, og endvidere 8 Acre Norden for Koftemark samt Engbund til 2 Læs godt Hø og 6 Læs Stær-Hø.

19) Bødkerløkke og Snappenborg ligge Westen for Koftemark og have 95 Acre samt Engbund, med Underflov bevøret, til 15 Læs godt Hø og 29 Læs Stær-Hø.

20) Skomagerløkke Sonden for Bødkerløkke, 18 Acre og Eng til 1 Læs godt Hø; Norden i samme Mark 1 Huus med nedterftig Kaal-Hauge og nogle faa frugtbare Træer.

21) Faarevads Mark Westen for Skomagerløkke, 81 Acre og Eng, som for en stor Deel med Underflov er bevøret, til 30 Læs godt Hø og 60 Læs Stær-Hø.

22) Urtegaardsmandens Løkke Nordost fra Faarevad med Eng til $\frac{1}{2}$ Læs Hø; ved Huset nogle Urtebeed med nedterftig Kaal-Jord.

Græsningen over al Nugaards Marker tilligemed Kohaugen og Dvæghaugen findes af Herredsfogden og de 6 Tærringsmænd paa Pøtter, Batter, Kiær og Busse, som ei for

Høbund kunde eragtes, tilligemed Folehauge og Tranemose, naar Høet er indavlet, i det hele taget (dog Agerjorden uberegnet) taxeret for aarlig Græsning til 100 Stykker Fææs-Høveder.

Rugaards Skov, ansat til 200 Sviins Olden.

Rugaards Mølle bestaaer af 2 Ovenfalls-Dværne og kan intet male om Sommeren, naar det er tørre, og om Vinteren, naar det er Frost, men blot om Foraar og i Efterhøst; Osten for Møllen er en Hauge, hvori nogle faa Frugttræer og i Nord og i Syd i samme 2 Stykker Hummel-Jord, og Norden for Møllen et lille Stykke Kaal-Hauge.

Hovedgaarden selv har i Syd en Hummel-Hauge og i Vesten ligesaa; Nord for Gaarden en Lyshauge med Frugttræer og endnu mere mod Nord og paa hiin Side Mølleraaen en Frugthauge med nogle unge Frugttræer udi; Osten for Gaarden en Hauge og Nordvest fra Gaarden en Kaalhauge (og her have vi saaledes, naar vi medregne de til Møllen høherende 2, ikke mindre end 8 Hauger ved Rugaard, som i den senere Tid endogsaa med den 9de eller den saakaldte Limehauge ere foregede).

Fiskeri til Gaarden intet andet end i Mølleraaen Geder, Karussjer og anden smaa Fisk.

Tørvestiær intet; men den haver sin Ildbrand blot af Skoven, som Olden-Skoven uberegnet er alene Underflov, som til Gaardens Reparation kan fornøden eragtes.

Uvedgaard har derimod følgende Marker:

1) Label (s: Ladeboel) Mark mellem Gaarden og Bierne Mose, 205 Acre cc. samt Engbund til 5 Læs Stær. Vesten i Marken 1 Huus med nogen Kaal-Jord og et Stykke Agerland.

2) Høved Mølle i Gaardens Enemærke, men haver ei været

brugt siden sidste svenske Krig, da den gandske blev ruineret, og om den blev oprettet igien, kunde den dog af Mangel paa Vand ei male uden om Efterhøst og Foraar; dens Tillæg i Tyrsløkke mellem Label og Høvedsmark er 12 Acre og Engbund til 1 Læs Mose-Hø, og i Løkken Sønden for Huset, som stæder til Rødemark, 7 Acre og Eng til 1 Læs 3 Knipper Star-Hø.

3) Høvegborn- (senere Bienborg-) Huset (som laae ved Bienborg-Mosen, hvor nu Hans Scheuer boer) Endost i Bøgeffoven med 22 Acre og Eng til 18 Knipper Mose-Hø (af denne Mark udgjorde Gaardens nuværende Theekilde-Mark den nordligste Deel).

4) En Løkke, liggende Vesten til Anders Pallekens Løkke i Bierne (altsaa mellem Bienborg-Mark og Bierne-By), som ogsaa er indtaget fra Bøgeffoven (og hvoraf Gaardens nuværende Dyrchaug-Mark udgjør den nordligste Deel), med 37 Acre og Eng mellem Agrene til 1 Læs 2 Knipper Mose-Hø (og saaledes var det egentlig den Deel af Bøgeffoven, som var udlagt til disse 2 Marker, der i gamle Dage udgjorde Gaardens Dyrchaug, hvorfor ogsaa dette Navn i den sidstnævnte har vedligeholdt sig).

5) Biernemose, som ligger Norden i Labelmark, er gandske med Viekrat begroet og et saadant Morads, at Dvæget ei derudi kan bierge sig, og er derfor for intet anseet (dette er den store Mose, jeg allerede i Rugaard, 1, p. 15, har omtalt, som 1688 blev for intet anseet og aldeles ikke taxeret eller til Hartkorn ansat, men som siden har aabenbaret sig som en uopflærelig Torvemose, hvori der hvert Aar er blevet staaet flere 1000 Læs Torv og som vist ved sammes Afsetning til Børgense o. s. v. har indbragt adskillige af dens Løbseiere flere 100 Daler aarlig; foruden Græsbeed, Høstet o. s. v.).

6) Rødemark (∴ Ryddemark; saaledes kaldet af den Skovs Oprydning, hvormed den tilforn var bevoxet) Østen fra Gaarden og indtil Bessinge Mark har 193 Acre (desuden Sonden for Rødemark en indhegnet Løkke, som Jens Dyre bortbyttede til Nygaarden paa Heden mod en Deel af Skovløkken; dernæst Østen for denne Løkke og Sonden for Rødemark 1 Løkke, som er bortleiet til Enemærkehøuset og bestaaer af 27 Acre); Engbund i Rødemark 15 Læs godt Hø og 35 Læs Røse-Hø (samt i Løkken 1 Læs Røse-Hø).

7) Enemærkehøuset Vesten for bemeldte Løkke (tilforn beboet af Abraham Laurson, af hvem en Eng paa Fladningen endnu hedder Abrahams Ringel) har en Hauge med nogle faa Frugttræer og nedtorstig Kaal-Jord, men bruger en Løkke Sonden for Høuset, som fra Bøgeskoven er indhegnet, paa 13 Acre og Engbund til 6 Knipper Røse-Hø samt en anden Løkke Norden for Høuset, ligeledes af Bøgeskoven indhegnet, med 5 Acre og Eng til 9 Knipper Røse-Hø.

8) Et Huus Østen i Rødemark ved Leddet (tilforn beboet af Jens Hattemager, efter hvem det endnu kaldes Hattemager-Høuset) med 1 lille Løkke Sonden for Høuset paa 3 Acre og Norden for Høuset 1 lille Løkke paa 3 Acre; Østen for Høuset 1 lille Hauge med nedtorstig Kaal-Jord og en liden Hummel-Plæt paa en halv Snees Stænger (den halve Deel af samme Hauge tilhører Bessinge Mænd); men i Høusets Løkke er Engbund til 2 Knipper Røse-Hø.

9) Bierne-Mark, som bryder Norden (∴ mod Nord) paa Labelmark og mod Sonden paa Anders Pallefens Løkke i Bierne; deri 9 Acre, som kaldes Kobberbjerg og som ei paa en 40 Aars Tid have været pløiede og ei heller blive anseete for Pløiejord, men desuagtet maalte (og da deres Middellængde var 160 og deres Middellbredde 57, skulde man næsten troe at

de ikke udgjorde mere end 5 à 6 Tdr. Land, hvilket dog er urimeligt; imidlertid er det vist, at dette den Tid saa foragtede Kopperbjerg nu udgjør det meste af Gaardens 2 nuværende Biernemarkter og ingenlunde ansees for det fletteste Mieland her til Gaarden), men desuden 187 Acre og Engbund til 5 Læs godt Hø og 5 Læs Mose-Hø.

Til Gaarden kan (Agerjorden uberegnet) paa Eng, Pøtter, Batter, Kiær og Understov med Bøgestoven, Skovløkken og Kobberbanken græsses 59 Stykker Fææs-Høveder. Skoven tæres til 70 Eviins Olden. Sænden for Gaarden er en Hummel-Hauge; Osten for Gaarden en Frugthauge; Norden for Gaarden en Lyst- og Kieffen-Hauge; Vesten og Sænden for Gaarden 7 Tiffedamme, hvoraf de 4 ere gandske forgroede og udtørrede. Tørvefiær have ingen, men nødtærftig Iidebrand af Skoven.

10) Graverhuset, som ogsaa ligger under Gaardens Tært, har a. i Båndfors-Mark 29 Acre og Eng til 1 Knippe godt Hø og 29½ Knippe Mose-Hø — b. i Graverhuus-Løkken 39 Acre og Eng til ½ Knippe godt Hø og 4½ Læs Mose-Hø og der kan græsses 2 Stykker Fææs-Høveder — c. i Løkken Vesten for Huset 14 Acre og Eng til 4½ Knippe Mose-Hø — d. en Hauge Sænden Huset med 24 Frugttræer, saa og en lille Kaal-Hauge — e. Eviins Olden til 24 Stykker, men hverken Brændevad eller Tørvefiær.

11) Båndfors-Huset, som ogsaa ligger under Gaardens Tært og har a. i Båndfors-Mark 9 Acre — b. i Båndfors-Løkke 23 Acre, Eng til 5½ Knippe Mose-Hø og kan græsses 1½ Stykke Fææs-Høved — c. i en liden Løkke 10 Acre og Eng til 2½ Knippe Mose-Hø — d. Sænden Huset en Hauge med 5 Frugttræer og en lille Kaal-Hauge, men ingen Iidebrændsel.

Endelig Beflinges Dy, som har følgende Marker :

1) Kattebjergs- eller Sandvads-Mark; deri

a. Sandvads-Diel med 27 Ager samt Bemærkning ved enhver af samme ikke blot, hvor lang og bred den er, men ogsaa, hvo af Bymændene (nemlig 17 Gaarde og 4 Huse med Jord), der eiede samme, samt Engbunden, der fandtes paa samme, hvilket ligeledes ved alle de følgende er Tilfældet — b. Egebjergs-Diel med 20 Ager — c. Travens-Diel med 28 Ager — d. Tiernebjerg med 29 Ager — e. Adseret-Diel med 33 Ager — f. Givstofte med 28 Ager — g. Krogsager-Diel med 22 ditto — h. Kattebjergs-Diel med 34 ditto — i. Skov-Dielen med 51 ditto.

Vesten i Marken en Luemose, som kaldes Ulvegravs-Mosen, tæret for unyttig, og en Hauge, kaldet Ulvegravs-Haugen, tæret for 3 Hoveders Græsning.

For nu tillige at see, hvorledes Bymændene den Tid havde deres Jord blandet imellem hinandens og det ikke blot i de forskiellige Marker, men ogsaa paa de forskiellige Diel, hvori disse Marker vare inddeelte, vil jeg her, som Exempel, anføre blot denne ene Marks Lodseiere, hvoraf saaledes det øvrige ogsaa med Hensyn til de følgende Marker vil kunne sluttes.

Nr. 3 blandt Gaardmændene havde saaledes til sin Lod i Nr. 1 eller Sandvads-Dielen d. 1ste, 9de, 17de, 23de, 24de; i Nr. 3 eller Travens-Diel d. 23de; i Nr. 5 eller Adseret-Diel d. 6te, 14de, 26de; i Nr. 6 eller Givstofte d. 15de, 24de og i Nr. 7 eller Krogsager d. 6te og 15de Ager. — Nr. 1 blandt Gaardmændene havde i Nr. 1 d. 2den, 3die, 4de, 5te, 6te, 10de og 11te; i Nr. 2 d. 11te; i Nr. 5 d. 7de og i Nr. 6 d. 8de Ager. — Nr. 1 blandt Huusmændene havde i Nr. 1 d. 7de og 8de Ager. — Nr. 2 blandt Gaardmændene i Nr. 1 d. 12te, 13de og 24de; i Nr. 5 d. 8de, 15de, 24de og 25de; i

i Nr. 6 d. 25de og i Nr. 7 d. 5te og 16de Hger — Nr. 10 blandt ditto i Nr. 1 d. 14de, 15de, 18de og 19de; i Nr. 2 d. 1fte, 2den, 3die, 4de, 5te, 13de og 20de; i Nr. 4 d. 11te; i Nr. 5 d. 22de, 23de; i Nr. 6 d. 4de og 26de og i Nr. 7 d. 4de Hger. — Nr. 2 blandt Huusmændene havde i Nr. 1 d. 16de Hger. — Nr. 12 blandt Gaardmændene i Nr. 1 d. 20de; i Nr. 2 d. 14de og 19de; i Nr. 3 d. 9de; i Nr. 4 d. 14de og 17de; i Nr. 5 d. 1fte, 2den, 17de og 20de; i Nr. 6 d. 3die og i Nr. 7 d. 9de, 10de, 20de, 21de og 22de Hger — Nr. 17 ditto i Nr. 1 d. 22de; i Nr. 5 d. 11te og 12te; i Nr. 6 d. 20de; i Nr. 7 d. 19de og i Nr. 8 d. 32te Hger — Nr. 4 i Nr. 1 d. 25de, 26de og 27de; i Nr. 3 d. 22de; i Nr. 4 d. 10de; i Nr. 5 d. 10de og 32te; i Nr. 6 d. 9de, 18de og 21de og i Nr. 7 d. 8de Hger — Nr. 11 i Nr. 2 d. 6te; i Nr. 3 d. 19de og 21de; i Nr. 4 d. 8de, 14de, 15de, 16de og 18de; i Nr. 5 d. 18de, 19de, 28de og 29de; i Nr. 6 d. 22de og i Nr. 7 d. 13de — Nr. 15 i Nr. 2 d. 7de, 8de og 15de; i Nr. 3 d. 1fte, 2den, 3die, 10de og 11te; i Nr. 4 d. 1fte og 19de; i Nr. 6 d. 1fte, 7de, 16de og 28de; i Nr. 7 d. 1fte; i Nr. 8 d. 21de og i Nr. 9 d. 51de Hger — Nr. 5 i Nr. 2 d. 9de og 17de; i Nr. 3 d. 4de, 5te, 6te, 12te, 13de, 14de og 15de; i Nr. 4 d. 20de; i Nr. 6 d. 11te; i Nr. 9 d. 18de, 41de og 45de Hger — Nr. 6 i Nr. 2 d. 10de og 18de; i Nr. 3 d. 17de, 18de, 24de, 25de og 26de; i Nr. 4 d. 2den, 3die, 4de, 6te og 7de; i Nr. 5 d. 33te; i Nr. 6 d. 27de og i Nr. 8 d. 22de og 31te Hger — Nr. 9 i Nr. 2 d. 12te; i Nr. 4 d. 5te og 9de; i Nr. 5 d. 3die, 5te, 16de, 27de og 30te; i Nr. 6 d. 17de, 19de, 23de og i Nr. 7 d. 14de Hger — Nr. 8 i Nr. 2 d. 16de; i Nr. 3 d. 7de og 8de; i Nr. 5 d. 4de, 13de og 21de; i Nr. 6 d. 2den, 5te, 6te, 10de og 14de og i Nr. 7 d. 7de, 11te og 17de Hger — Nr. 13 i Nr. 3 d. 16de; i Nr. 4 d. 12te og 13de; i Nr. 6 d. 12te

og 13de; i Nr. 7 d. 2den, 3die og 12te og i Nr. 8 d. 30te Ager — Nr. 16 i Nr. 3 d. 20de; i Nr. 5 d. 9de og 31te; i Nr. 7 d. 18de; i Nr. 8 d. 11de; i Nr. 9 d. 17de, 19de, 20de, 21de og 32te Ager — Nr. 11 i Nr. 8 d. 1ste, 2den, 3die, 4de, 5te, 7de, 8de, 9de, 12te, 18de, 19de og 26de; i Nr. 9 d. 1ste, 3die, 5te, 6te, 11te, 12te, 14de, 22de, 23de, 27de, 29de, 30te, 33te, 34te, 39te, 40de og 43de Ager og endelig Manden i Haaugaard i Nr. 8 d. 6te, 10de, 11te, 13de, 15de, 16de, 17de, 23de, 25de, 27de, 28de, 29de, 33te og 34te og i Nr. 9 d. 2den, 4de, 7de, 8de, 9de, 13de, 15de, 16de, 21de, 25de, 26de, 28de, 31te, 35te, 36te, 37te, 38te, 41de, 42de, 46de, 47de, 48de og 50de Ager samt en anden Mand (ogsaa udenfor Beflinge) i Nr. 8 d. 20de og 21de Ager.

2) Killebyleeds-Mark Osten for Byen mellem Kofsterslef- og Farstrup-Marker:

a. Grennings-Diel, 91 Ager — b. Steenbroes-Diel ved Steenbroes-Mose¹⁾, 60 Ager og blandt dem nogle, der kaldes Couras-Agre — c. Hvolby Kiærs Ager, 15 Ager — d. Overste Lundkiærs Gutte, 9 Ager — e. Stubelund, 17 Ager — f. Ledstolpe-Agre, 22 Ager — g. Lundbjergs Diel, 24 Ager — h. Heebæks Ager, 11 Ager — i. Bivholm, 8 Ager — k. Heefrogen, 33 Ager — l. Sæles Diel, 35 Ager — m. Rannes Diel, 18 Ager — n. Banebiergs Diel, 11 Ager — o. Heelagre, 9 Ager — p. Præstholms Ager, 57 Ager, og q. Skov-Dielen, 41 Ager.

1) Uden Tvivl er det denne Diel, der menes, naar det hedder, at det er et almindeligt Sagn, at i den nu saakaldte Vestre Store-Mark ved Beflinge Norden for Veien til Wigerølef i fordums Dage har ligget en Bondebø, og vist er det ogsaa, at der endnu er et Vandsted, „Gadedammet“ kaldet, der i Vandingen er broslagt, og at dernæst Lødden, i hvilken det ligger, hedder Hytosten og et Agerkifte den stumpe og et andet den lange Stenebro (medd. af pastor. loci, Provst Breen).

3) Hedemarken¹⁾ Besten for Byen (heri 2 Acre, som kaldes Beenfjite-Acre) med 135 + 21 Acre, hvori saavel Beflinge-, som Hoved-Mænd, have Andeel.

4) Brahes Løkke.

a. Sporagre, 30 Acre — b. Brahes Løkke, 41 Acre.

5) Nymarken.

a. Skielemals Diel, 59 Acre — b. Thoredams Diel eller Maal, 36 Acre — c. Sialder Maal, 93 Acre — d. Bregnehutters Maal, 28 Acre — e. Hei-Lingebiergs Diel, 76 Acre (det er dette Bierg, som nu Alle kalde Lindebierg og altsaa give Navn af Linde istedetfor af Lyng).

6) Sandløkken Osten for Byen, 42 Acre.

7) Nytofte, 9 Acre.

Desuden havde i Almindelighed enhver Mand der i Byen en lille Løkke ved sin Gaard samt en Frugthauge (hvis Træers

¹⁾ Man kunde vistnok være i Tvivl, om dette Navn skulde hidrøre fra det gamle Ord, h e d e n o: langt borte, og altsaa skulde betegne Beflinge Byes langt borte liggende Udmark eller ogsaa deraf, at denne Strækning i gamle Dage var en lyngbegroet Heide; dog skulde jeg snarest troe det sidste; thi den var langtfra ikke Byens længst borte liggende Jord (efterfom i det mindste Stormarken var længere borte) og Jordens Beskaffenhed lader ogsaa formode, at den i gamle Dage nok kunde have været en virkelig Heide; thi, naar man undtager hvad der er allernærmest ved Byen, er hele Strækningen for største Deel sandig og mager eller suur og sumpig, saa at den med Rette regnes for den ufrugtbarste Deel af Sagnet, og uagtet den i den senere Tid og i en lang Række af Aar er bleven omhyggelig dyrket, sees endnu hist og her Lyng derpaa (ligesom der ogsaa paa mange Steder findes Ahl), saa at, om Dyrkningen igien ophørte, vilde det vistnok ikke vare ret længe, inden den igjen blev en virkelig Lyngheide. Ogsaa tilholder Sagnet, at der i gamle Dage ligesaa Gillekov og indtil Vigersløf havde strakt sig en uden Hejn eller anden Afbrydelse forløbende Lyngheide, der ogsaa endnu ved Stednavnernes Beskaffenhed heel tydeligt betegnes (medd. af pastor loci., Hr. Provst Boesen).

Antal opgives) og en Raalhauge, ligesom 6 af dem en Hummelplet paa 70 à 100 Stænger. Ligeledes havde ogsaa Huusmændene (paa Tofsten nær) det samme; dog var der kun 1 af dem, der havde en Hummelplet paa 30 Stænger.

8) Lindebiergs Mark.

a. det første Maal, 84 Acre — b. Fledmojsbjerg, 23 Acre — c. Stovbjerg, 10 Acre — d. Grtebjerg, 13 Acre — e. Ellebjerg, 13 Acre — f. Heie Lindebierg, 21 Acre — g. Knoldemaal, 13 Acre.

9) Hestmark.

a. Holmemaal, 18 Acre — b. Tprehuttene, 10 Acre — c. Døndemaal (deri Dødagre og Strompeholm), 36 Acre — d. Naaleeng.

10) Klafs Mark.

a. Botofte, 21 Acre — b. Skrink, 11 Acre — c. Sammel Hesthave, 5 Acre — d. Hulebæks Acre, 2 Acre — e. Seleagre, 16 Acre — f. Tubekrog, 11 Acre — g. Svødeholm, 16 Acre — h. Rosebjerg, 11 Acre — i. Rene (= Kiærne-) Acre, 21 Acre — k. Hjøventorn (= Hjøventorn), 21 Acre — l. Klafs Diel, 23 Acre — m. Kørregaards Diel, 8 Acre — n. Krogen, 32 Acre.

11) Bessinge Skov mellem Byen og Esterbell Mark, hvori 3 Mænd i Kosterølef ogsaa have Deel.

12) Vandfors Mark, 99 Acre.

13) En Andeel i Kosterølef Mark nemlig

A. i Lunebiergs Mark paa

a. Stavnebjergs Diel, 4 Acre — b. Dragehøis Diel, 5 Acre — c. Markeløeds Diel, 3 Acre — d. Brenlæs Diel, 2 Acre — e. Lille Diel, 2 Acre — f. Affelunds Diel, 3 Acre.

B. i Lusehøis Mark paa

a. Store Heeds Diel, 5 Acre, og paa b. Lammekrogs Diel, 2 Acre.

1689 indgav daværende Skolemester α : Rector, Niels Knudsen, i Bogense følgende Indberetning om sine og Skolens Indkomster:

1) Af Bogense By havde Skolemesteren 8 p af hvert Huus om Naret, intet Dffer om Høitidsdagene, men nogle faa Accidenter ved Barnedaab, Kirkegang og Bryllup.

2) Af Klinte og Grindløse Sogne havde han aarlig 1 G Byg, 22 Giæs og 2 Lam, men Skolebørnene 3 Orter Byg, 28 Giæs, 40 Snefe G g og den hele Midsummers-Tiende; dog havde de begge i nogle Aar kun faaet 1 G Byg og hverken Giæs, Lam eller G g; desforuden skulde Skolemester have af en Gaard i Grindløse 1 Orte Byg, som han i 9 eller 10 Aar ikke havde faaet.

3) Af Næraa og Høierup Sogne skulde Skolemester have 2 Orter Byg, 12 Giæs og 2 Lam, hvoraf han i nogle Aar kun havde faaet 2 E dr. Byg; ligeledes skulde Disciplene have 1 G Byg, 16 Giæs, 2 Lam og 20 Snefe G g, af hvilke de i mange Aar intet havde faaet.

4) Af Skamby Sogn:

Skolemester 1 Orte Byg, men i de 2 sidste Aar intet.

5) Af Guldberg og Sandager Sogne:

Skolemester 1 Orte Byg og 4 Giæs; de sidste havde han ikke faaet i 3 Aar.

Disciplene 2 Orter Byg, 12 Giæs og 12 Snefe G g og hele Midsummers-Tienden, af hvilke de dog i mange Aar ikke havde faaet det ringeste og Substituten (α : Degnen; altsaa var det vel ham, der skulde betale det) desuagtet sal. Biskop Dr. Niels Bangs Dwittering (formodentlig hans Tilladelse til at være fri for denne Afgift).

6) Af Gilby og Meelby Sogne:

Skolemester 1 Orte Byg og 6 Giærs; de sidste havde han i 3 Aar ikke faaet.

Disciplene 2 Orter Byg, 12 Giærs, 14 Sneje Eg, 8 Bred og hele Midsommers-Tienden, af hvilke de i Aar intet havde faaet.

7) Af Bierslef- og Veblinge- samt Sønderfø-Sogne pensioneredes der intet.

8) Af Skouby Sogn havde sal. Dr. Niels Bang (1663—76) bevilget Capellanen, Hr. Laurids Danielsen, i Bogenfse (1660—90) det, som tilforn laae til Høerernes Bestilling.

9) Af Dre Sogn:

Skolemester 6 Skp. Byg og 4 Giærs.

Børnene 1 ù Byg, 8 Giærs, 8 Sneje Eg og halv Midsommers-Tiende; men begge havde for forrige Aar blot faaet 2 Aar. Byg, 6 Giærs og 1 Lam.

10) Sørslef Sogn var tillagt Skolemester af Kongen istedetfor 20 Slettedaler, som han før nød af Bogenfse By, og saaledes havde han altid der de 2 Parter af Degnerenten og Substituten den 3die; men, siden Forandring skete af sal. Dr. Niels Bang, havde han kun af Sognet 3 Orter Byg, 2 Lam og 6 Sneje Eg.

11) Haarslef Sogn havde Dr. Niels Bang tillagt Skolemester istedetfor Sørslef Sogn; altsaa skulde han have 2 Parter af Degnerenten der, ligesom tilforn af Sørslef; men forgangen Aar havde han ifkun faaet 2 ù Byg og 6 Skp. Havre, som ikke var det halve af hvad der gaaer af Sognet; heller ikke havde han faaet Midsommers-Tiende i 2 Aar.

Grunden til denne Mands vistnok færgelige Tilstand bestod uden Tvivl deri, at Degne-Intraderne eller den saakaldte Degnerente af Landsbysognene oprindeligtis vare tillagte Rector, som Len, imod at han ved en Skolediscipel (de saakaldte

Løbedegnene lod Kirkefangerne o. s. v. bestyre; men, efterhaanden som man nu bestræbte sig for at ansætte faste Degne (de saakaldte Substituter eller Sædedegne) ved Landsbykaldene, bleve de 2 Trediedele af Degnerenten endnu tilstaaede Rector, hvorimod Substituten skulde leve af den ene Trediedeel og hvad mere, der ellers for ham kunde affalde; men, da han naturligvis ikke kunde dette, saa tærede han paa Rector, idet han lod være at betale hvad han virkelig de jure var ham skyldig. Det var altsaa virkelig en Kamp paa Liv og Død imellem Rector og alle Landsbydegnene om hvo, der først skulde svælte ihjel.

S. N. døde General og Geheimeraad Frederik Arenstorff til Ewanholm og Dvergaard, som ogsaa eiede Harritslefsgaard her i Lænet, der nu ved hans Død tilfaldt hans Enke, Fru Augusta Elisabeth Rumohr.

S. N. afbrændte Præstegaarden i Dre eller maastee rettere, da lod Præsten, Ernst Günther Helm (f. i Sønderborg 1638, Præst i Haarslef 1666 og i Dre og Brendrup 1688, gift 1653 (1668?) med Anne Gudesdatter, f. i Algernæs Præstegaard, med hvem han levede i 47 Aar, avlede 3 Sønner og 2 Døttre og døde 1715) den afbrændte Præstegaard opbygge.

S. N. Commissions-Udlæg (til hvem nævnes ikke, men formodentlig til Dreggaard) paa et Huus i Dre Sogn, Skodstrup By.

S. N. omtrent blev der gjort en Ridvijsø over et Bryllup, en Adelsmand gjorde for 2 af sine Folk, hvor alle Herredss-Præsterne vare indbudne, men hvor det gik for knapt og sparsommeligt til (see 1688).

S. N. (eller rettere 1690; Bloch, 1, p. 143) døde Amtsforvalter og Borgemeester i Odense, Jens Griksen, som baade

riede Hollufgaard og Dallund her i Lænet, hvilken sidste derved tilfaldt hans Enke, Maren Bang, *cf.* 1687 & 1690.

1690 gjorde Sognepræsten i Bogenſe, Hr. Anders Chel-dorph, Rede for ſine Indkomſter efter den Methode, hvorefter ifølge kongelig Ordre af 1ſte Febr. ſ. A. de nye „Stiftsbøger“ ſkulde indrettes, nemlig ſaaledes, ſom følger:

1) Decimanter.

- a. I Hovedſognet, Bogenſe, ere 78 Gaardeiere, hver anſlaaet i Matricken til 4 Eſk. Hartkorn, og af hver Gaards-Gie, ſom beſaacs, gives Præſten i Tiende $4\frac{1}{2}$ Eſk. Byg; men, da mange jævnlig ligge ede, beleber det kun til 20 Tønder. Dværgtienden (hvori et Lam regnes for 2 ſ, en Kalv 2 ſ, en Griis 1 ſ og et Føl 4 ſ) andrager (eller beleber ſig til) 3 \mathcal{L} 4 ſ. Uvels beboes af Gierens Tienestefolk; den ligger vel under Byens Tarr; men ſaa-vel Korn-, ſom Dværg-Tienden, ſkal efter kongelig Dom af 1656 deles mellem Sognepræſterne i Bogenſe og Klinte; dog nydes endnu ingen Korntiende formedelſt et kongeligt Benaadningsbrev af 1666, confirmeret 1670.
- b. Anner-Sognet, ſom beſtaer af 6 Byer og 2 Gneſte-Gaarde nemlig Brandholt og Ellegaard, har 57 Decimanter, hvis Kongetiende efter Matricken beleber til 39 Tønder; men, da ofte noget ligger ede, faaes der ſelden over 24 Tdr. ſamt en Kiendelse, naar de have Hør eller Hamp. Midſommers Dværgtiende ſtiftes i 3 Parter og til Præſtens Part kommer: Lam, 8 à 10; Gæs, 5; Kalve- og Griſe-Penge, 1 \mathcal{L} 10 ſ. Derimod nyder Præſten ene Føl-Penge à 6 ſ og Bi-Penge à 8 ſ, ſom beløbe omtrent til 6 à 7 \mathcal{L} .

2) Reditus festivalis:

Hvitidsoffer af begge Sognene, 30 Slettedaler; ingen S.

Hans- og Jule-Rente; i Paasterente af en heel Gaard 10 Tg og af en halv 5 Tg; ved Paaste- og Mikkels-Tid skulde desuden ethvert Ildsted i Kiøbstaden give Præsten 4 β , altsaa 2 Slettedaler.

3) *Ædificia:*

Præsten boer i Kirkens Residents, som er kun slet og ringe, et Stuehuus paa 16 Fag og et lille lavt Ladehuus paa 14 Fag, og giver Grundskat, $5\frac{1}{2}$ \mathcal{L} . Hangerummet er kun en lille Kaaehauge. Jord dertil er et Gaards-Tie til 4 Skp. Hartkorn; en lille Rodhauge i Teglgårdsgyden, som Præsten har magestiftet til Capellanen imod hans Hauge, hvori kan faaes $2\frac{1}{2}$ Skp.; en lille Rodhauge ved Gyden til Kirken, hvori faaes 1 Fierding Korn; en Lekke i Skaarup, som skylder 12 Skp. Byg; en ditto i Tofte, som skylder ditto; 23 Stykker Jord i Gammelmark, som Præsten nyder for Vin og Bred og staae for Jordskat, 10 \mathcal{L} 12 β . Residentsen er taxeret for 200 Slettedaler og Grunden for 20 Slettedaler, men er ikke det halve værd. Intet Inventar uden en gammel Kistebank. Der ligger et Huus til Præstekaldet i Kiærby, som staaer for 2 Tdr. 4 Skp. 1 Fdk. 1 Alb., gav i forrige Tider 3 Tdr. Byg i Landgilde, men nu kun 1 Skp. Korn og 1 Ugedag, da det svarer fulde Skatter, istedetfor andet geistligt Gods kun halv Skat. Annergaarden ligger ogsaa i Kiærby, staaer for 8 Tdr. 4 Skp. 3 Fdk. 2 Alb. (dens Jordstifter, som ligge i Rattebiørgs-, Mose-, Ellekiær-, Ny- og Ellegaards-Marker, opregnes ved Ravn) og svarer 10 Skp. Rug, 10 Skp. Havre og 6 Tdr. Byg foruden Hovarbeide og Vgter, men er forarmet, da Gaarden brændte 1685.

4) *Beneficia:* Aldeles ingen (og dog klager Præsten i Guldberg s. N., at en Gaard i Smidstrup giver al sin Tiende til Præsten i Bøgense).

5) Gravamina:

- a. Bogense Byes Ringhed er altfor vide bekendt; kun faa Indvaanere og de fleste af disse fattige.
- b. Anner-Sognet forringes aarlig; forrige Aar bleve 3 Gaarde ede i Hærritslef foruden den ene, der alt var det, og i Skouby og Eftildstrup ere de saa forarmede, at de om Foraaret hverken have at æde eller at faae og ved Midsummers Tid hverken Lam eller Grise at tiende af, som Egnen overhovedet er starp og sandig.
- c. Sognepræsten pensionerer aarlig 20 Rdlr. til Bogense Byes Capellan og desforuden skaffer ham Hest og Vogn samt prædiker for ham til Aftensang, hver Gang han forretter Tjenesten i Anneret.
- d. Residenten er saa ringe, at Præsten maa leie Huus i Byen til sin Aol og Tiende.
- e. Af Uebel nydes ingen Korntiende, fordi den, som sagt, derfor ifølge kongelig Benaadning er fri i 20 Aar fra Borgemeister Hans Jørgensens Død (NB.), som først døde 1681.
- f. Annergaarden i Rieerby har siden den ulykkelige Ildbrand (1685) ikke kunnet yde alt sit Landgilde og rester over 20 Rdr. Af Huset sammesteds bekommes intet Landgilde, fordi det skal svare fuld Skat. Af de 2 Løkker, som ligeledes give fuld Skat, svares stundom nogen og stundom ingen Afgift.
- g. Af Hærritslefgaard nydes nu ikke mere, som tilforn, Afgift.
- h. Nogle Huse under samme Gaards Lart have siden den nye Lovs Publication ikke villet tiende.
- i. Stor Mangel paa Hø og Græsning, saa at af det første kun avles 3 Læs.

k. Ved Bogenſe er en Mark, ſom kaldes Gammelmark eller „Guldjorden“, der aldeles ingen Tiende giver.

l. Ingen Trolovelſes-Penge gives her, ſom paa andre Steder, ſtiendt Trolovelſerne ere ſaa ſieldue, at der forefalder kun een hvert andet Aar.

m. Præſten maa give Personal-Skat, ſom en ſtor, riig og mægtig Kiøbſtædpræſt.

6) *Hospitia pauperum*: Et gammelt brøſtſældigt Leerhuus paa 9 Fag kaldes de Fattiges Boder, hvor 2 gamle Qvinder nyde fri Huusvarelſe. En af Bogenſe fordums Borgemeſtre, Mads Ibsen, ſkal have ſtiftet det; men der er intet Tillæg.

7) *Schola publica*: En liden Latinſkole, hvor undertiden 5, undertiden 6 Disciple frequentere.

8) *Documenta publica*: Ikke ſaa meget, ſom et Bogſtav, uden Kirkebogen, hvori der findes lidet over et Ark beſkrevet „Pergament“, ſom dog ikke giver nogen særdeles Dplyſning.

S. A. gav Capellanen i Bogenſe, Hr. Laurids Danielſen Cholerus, følgende Dplyſning om ſit Embeds Indtægter:

1) *Decimanter*: Han nyder aldeles ingen Tiende.

2) *Reditus festivos*: Offer til de ſtore Høitider af begge Sogne, omtrent 15 Slettedaler, og i S. Hans-Kente af Skouby Sogn 4 Lam.

3) *Ædificia*: Ingen Reſidents, men faaer af Kirken 16 Slettedaler til Huusleie.

4) *Beneficia*: Et Gaards-Gie, ſom af Arilds Tid haver ligget til Capellaniet og ſtaaer for 4 Skp. Sognepreſten pensionerer til Capellanen 20 Daler aarlig og af Bogenſe Kirke faaer han aarlig 4 Slettedaler.

5) *Legata*: Noget Vicarie-Gods, ſom af adskillige Adelsmænd er perpetueret til Capellaniet, nemlig

- a. et Gaards-Gie paa 4 Skp., stænket af Axel Brahe 1596; dernæst af samme
- b. en liden Hauge ved Sognepræstens Residents, som Capellanen for sin Livstid har mageskiftet til Sognepræsten mod en Hauge i Teglgårdsgyden, hvoraf han aarlig faaer 3 \mathcal{L} .
- c. 2 smaa Huse ved Stranden; af begge nydes aarlig 3 \mathcal{L} .
- d. en liden Rodhauge, givet 1656 af Hr. Peder i Skydebjerg og skylder aarlig 1 \mathcal{L} , og
- e. en lille Rodhauge, hvor Capellanens Residents fordem stod og som skylder aarlig 3 \mathcal{L} .

6) Gravamina:

- a. Pension til Capellanens Medtjener foruden Mad og Dr., 15 Slettedaler (vi saae nemlig ovenfor, at Capellanen den Tid var saa gammel, at han selv maatte holde Capellan *cf.* 1660).
- b. De 2 Tdr. Byg, Capellanen tilforu ned af Skouby Kirkes Tiende, ere ham for nogle Aar siden fratagne.
S. N. indgar Skolemesteren eller Rectoren, Niels Knutzen, i Bogense atter følgende Indberetning (*cf.* 1689):

1) Skolemesters Len:

- a. *Reditus festivales*: 3 S. Hans-Rente en Fierdedeel af Dvægtienden, som beleber omtrent 1 \mathcal{L} ; i Paaske- og Mikels-Rente 4 \mathcal{R} af hvert Huus, som kan lebe til 2 Slettedaler.
- b. *Ædificia*: Skolen er slet, af 7 Fag Huus med Straa- tag paa den ene Side.
- c. *Beneficia*: Af Klinte og Grindlese skulde han have 1 \mathcal{U} Byg, 12 Giæs, 2 Lam og 1 Orte Byg af en Gaard i Grindlese; af Næraa og Høierup 1 \mathcal{U} Byg, 12 Giæs og 2 Lam; af Skamby 1 Orte Byg; af Guldberg og

Sandager 1 Orte Byg og 4 Giæs; af Skouby, som tilforn laae til Herernes Bestilling, har Degnen nu al Degnerenten; af Gilby og Melby 1 Orte Byg og 6 Giæs; af Dre 6 Skp. Byg og 4 Giæs; af Særsløf, som 1601 blev ham tilstaaet istedetfor 20 Rdlr., han før ned af Byen, Bøgensø, skulde han have aarlig 6 Orter Byg, 6 Lam, 20 Snefe Æg; men, siden forrige Bisp, Dr. Niels Bang, bevilgede Substituten (o: Degnen) det, har han kun deraf 3 Orter Byg, 2 Lam og 6 Snefe Æg; af Haarsløf Sogn har han havt 3 Orter Byg, før det hele blev ham tillagt istedetfor Særsløf, hvoraf han i forrige Tider fik 3 Orter Byg, 4 Edr. Havre og 6 Lam; men nu paa nogen Tid har han kun faaet 2 Æ Byg, 1 E. Havre og ingen Lam.

d. Legata: Ifølge Arcl Brachés Gavebrev af 1596 paa 2 Aaninger i Bøgensø til Capellanen og Skolemesteren skulde han af den ene have 8 ø og af den anden 1 slet Mark.

e. Gravamina: Skolemester har mistet: i Klinte og Grindløse 2 Orter Byg, 2 Lam og 12 Giæs; i Næraa og Heierup 8 Skp. Byg, 2 Lam og 12 Giæs; i Skamby 1 Orte Byg; i Guldbjerg og Sandager 4 Giæs; i Gilby og Melby 1 Orte Byg; i Særsløf 3 Orter Byg, 4 Lam og 14 Snefe Æg; i Haarsløf 3 Edr. Byg, 6 Lam og 3 Edr. Havre og endelig Jordstylden af Arcl Brachés Aaninger.

2) Skolebørnene skulle nyde:

Af Guldbjerg og Sandager 1 Æ Byg, 12 Giæs, 20 Snefe Æg og den halve Midsummers-Tiende; men, siden forrige Bisp, Dr. Niels Bang, har tillagt Substituten det, havde de nu i nogle Aar intet faaet.

Af Gilby og Meilby 1 \ddot{u} Byg, 12 Giæs, 14 Sneseflg, nogle faa Brød og den halve Midsommers-Tiende; men nu faae de kun 1 \ddot{u} . Byg.

Af Dre Sogn 1 \ddot{u} Byg, 8 Giæs, 8 Sneseflg og den halve Midsommers-Tiende; men nu faae de 2 \ddot{u} . Byg, 4 Giæs, 4 Sneseflg og 1 Lam.

Af Klinte og Grindløse 3 \ddot{u} ter Byg, 28 Giæs, 40 Sneseflg og den halve Midsommers-Tiende; men i nogle \ddot{u} ar have de ifkun faaet 1 \ddot{u} te Byg.

Af Næraa og Høierup 1 \ddot{u} Byg, 13 Giæs, 2 Lam og 10 Sneseflg; men nu i mange \ddot{u} ar, siden Patronen, Rudolph v. Pødebuft, indsatte Sædedegn der paa Stedet, have de intet faaet.

S. N. hedder det om Klokkeren i Bogenfse, Jørgen Henriksens, Indtægter, at han nyder: Af Kirken 8 Slettedaler i Huusleie; Dffer til de 3 store Høitider, hver Gang 3 \mathcal{L} ; uovist Dffer og Begravelses-Penge, 5 \mathcal{L} ; en lille Hauge, som kan besaaes med 1 Skp. Korn.

S. N. hedder det om Degnen i Skouby, Willum Jensens, Indkomst: Huset, han beboer, er øde og forfaldent; Jorden staaer for 10 Skp., men kan saaes med 2 Tønder; Degnekorn er af en heel Gaard 2 og af en halv 1 Skp. Byg; Midsommers-Tiende er 3 Lam og 3 Giæs og Dffer til hver af de store Høitider udgør 5 \mathcal{L} .

S. N. var Peder Frederiksen Borgemeester i Bogenfse.

S. N. begynder atter en af Byens Tingbøger og da var endnu Niels Basse Byfoged.

S. N. var allerede Sognepræsten i Guldberg og Sandager, Hr. Niels Bang, død og Mag. Jacob Giørth i hans Sted Præst i disse Sogne (født i Gilby, hvor hans Fader, Hr. Laurids Giørth, var Sognepræst, blev mellem 1688 og 90 Sogne-

præst i Guldberg, 1700 Magister, siden Provst i Herredet, men 1705 Sognepræst til Dalum og Sanderum; han var gift 1) med Formandens Enke, Pernille Rosenberg, og 2) med Borgemeester John Mikfelses Enke af Middelfart, Mette Bang, en Datter af Mag. Hens Bang i Bogenfse; Giesing, 3, p. 171); thi han indgiver i dette Aar følgende Indberetning om Sognets geistlige Intrader, nemlig med Hensyn til Præsten:

1) Decimanter i Guldberg Sogn 14 nemlig 4 hele og 10 halve Gaarde og af disse 11 tiende de 10 det meste til Præsten i Særsløf, de 4 en Deel deraf og 1 i Smidstrup giver al sin Tiende til Præsten i Bogenfse. I Sandager S. ere 17 Decimanter nemlig 4 hele og 13 halve Gaarde samt nogle Huse med lidet Jord til, som og tilligemed en halv Gaard tiende til Særsløf. Korntienden er af Guldberg S. 3 Tdr. 6 Skp. Rug og 1 Tdr. 4 Skp. Byg og af Sandager 3 Tdr. 6 Skp. Rug, 6 Tdr. Byg, 1 Td. 7 Skp. Havre, men har formedelt de mange ede Gaarde og de senere Aars Misvært ikke engang Alt været at bekomme. Dværgtienden er formedelt den onde Græsbeed 2 à 3 Lam af hvert Sogn til hver 3die Part samt 1 eller $1\frac{1}{2}$ \AA til alle 3 Parter for Kalve og Gribe. Gaasetienden er, som Lammetienden. Fel-Penge og Bi-Penge nyder Præsten ene; men det er her kun lidet af.

2) Reditus festuales: Offer til de 3 store Høitider, 11 Slettedaler og 2 \AA ; thi Sognefolk er meget fattigt og har ei Raad til at holde Tjenestefolk og af Sandagergaard gaaer sieldent Offer uden af 2 Tjenestefolk, $\frac{1}{2}$ Mark. Paasferenten er 10 \AA af de fleste Gaarde og, naar de fordrøs, svares der tidt, at de have ingen Høns.

3) Edificia: Præstegaarden, som en adelig Jomfru skal have skænket, er ufri og Landgilden svares til Kirken; den var derhos saa brøstfældig, at nærværende Præst saa godt som paa

ny har maattet lade den opbygge. Jorderne ere: 3 Kirkemarken (som bruges 2 Mar og hviler 2 Mar) Tofsten, Krogagre, Brødbuff, Romose, Enemarket og Bruunholm; i Kirkeløkken (som, fordi den er hei, sandig og oud, hviler 6—9 Mar og bruges 2) nogle Hutte, som ere Glov-Sand og hvoraf fielden faaes Sæden; i Dugsmark (som hviler hvert 3die Mar) Syndermose, Tornbjerg, Hølgade, Graafær, Rærfær, Brunbjerg og Snogsbjerg; i Lillemark (som hviler hvert 3die Mar) Lammehaug, Komose, Skovsbjerg, Tronagre og Velbystænte; ogsaa er der lidet Eng til i Syndermarken, Kirkeengen &c.; men der er en „uærfelig“ (d: uoverkommelig) Mængde Giærder til Gaarden og den er i gl. Matrikel ansat for 4 Tdr., men i ny Matrikel for 8 Tdr. „ Skp. 1 Tdk. 1 Alb.; dernæst ere der 2 jordløse Huse i Byen, hvoraf det ene svarer en Ugedag, men det andet slet intet. Af Aumergaarden skulde svares 4 Tdr. 4 Skp. Byg, $\frac{1}{2}$ Otting Smør, 2 Høns og 3 Gæs; men deraf er stundom noget og stundom intet at erholde (dens Jordskifter opregnes). Inventarium er et gammelt langt Egebord. Den svarer, som andet geistligt Gods, kun halv Skat, men Personel-Skat og Rytterpenge, som fuld Skat.

4) Beneficia: Kongetienden af Guldberg Sogn. En deel Jord paa Harritslef-Mark skal tilforn have ligget til Præstegaarden, men ligger nu under Harritslefgaard's Hoved-Tart. For de Bøndergaarde, som ere afbrudte og lagte under Hovedgaard's-Tart, gives af Enggaard 3 Tdr. Byg og 2 Tdr. 1 Skp. Rug, af Sandagergaard ligesaa meget; men dette sidste faaer Præsten ikke, siden Geheimeraad Morten Schinkel kom til Gaarden. Præsten har hverken Tørrerfær eller Brændsel og maa derfor tidt om Vinteren med Kone og Børn „tude i Røve“; thi der er vel en lille Skooløkke til Præstegaarden, men der

er kun en halv Snees unge Bøge deri. *Accidentia* ere saare ringe.

5) *Gravamina*:

- a. Decimanternes Formindskelse, saa at i Sandager Sogn ere 6 ede halve Gaarde og 4 ede Huse.
- b. Mølleren til Sandagergaard gav stedsse Tiende af sin Jord; men nu have de taget Jorden til Hovedgaarden og tiende altsaa intet.
- c. Hø er kun lidet og Tørvestiær, Brændsel og Giærdsel intet.

S. N. hedder det, at Substituten i Guldberg, Jens Hansen, der, som sagt, 1664 blev bestiftet af Dr. Niels Bang, havde følgende Intrader: Af Decimanterne skulde han have 2 Skp. Byg; men af mange faaer han kun 1 Skp. og det endda slet Korn. Giærs skulde han have, 1 af hver Gaard; men mange ville kun give $\frac{1}{2}$ og andre svare, at de ere døde. Dværg-tienden af begge Sogne er 2 à 3 Lam, 2 Giærs og 4 à 6 β i Penge. Dffer var tilforn 1 Daler 2 \mathcal{R} , men nu kun 1 Daler, og af Sandagergaard fik han til sidste Juul 2 β og til Paaste 4 β . Til Paasterente give nogle en Snees \mathcal{R} , andre $\frac{1}{2}$ Snees og andre svare, at de har ingen Høns. Brød har de vel tilforn givet til Læbedegnene; men nu faaes der ingen. Degnebolig er der ikke, men maa leies. En Kirkejord er der i Sandager S. i N. Esterbølle By, som afgiver 8 Skp. Byg til Substituten, hvorimod han til Skolemester i Bogenfse maa afgive 12 Skp. Byg. Tørv og Brændsel har han ikke.

S. N. skal ifølge den foregaaende Præsteindberetning Geheimeraad Morten Skinkel til Szholm have eiet Sandagergaard, hvilket er heel mærkeligt, da den i den saakaldte nye Matrikel af 1688 tilskrives Christian Pappenheim til Kerbel

og allerede 1694, som det følgende vil udvise, tilhørte Admiralitetets-Rædsel Hans Knudsen.

S. N. giver Sognepræsten i Gilby, Hr. Rasmus Madsen (som altsaa skulde være Hr. Rasmus Knudsens Efterfølger (see 1688), ifald dette Navn ellers ikke, som jeg formoder, er en Skriverfeil i ny Matrikel istedetfor hiint), og som tillige var Provst i Skouby-Herred, følgende Indberetning om sine Indkomster af Gilby og Meilby:

1) Decimanter i Gilby S. 21 (med Sandager Mølle) og i Meilby Sogn 20. Begge Sogne ere anslagne til 21 Ortuger Byg, som dog ikke uden i frugtbare Aaringer kan bekommes. Af Hør og Hamp faaer Præsten ikke det halve af hvad han kunde tilkomme. Af Urter og Boghvede skulde han have en Trediedeel; men der faaes kun lidet. Af Dørgtienden bekommer han en Trediedeel; Lam 5 à 6, Gribe 1 à 2, Gæs 6 à 7 og 1 $\frac{1}{2}$ Penge af begge Sogne. Fel- og Bi-Penge nyder han alene; men Bipladser ere her ikke og af hvert Føl svares kun 4 $\frac{1}{2}$, saa at det hele af begge Sogne kan være 3 $\frac{1}{2}$.

2) Reditus festuales: Til de 3 store Høitider havde han tilforn 12 Slettedaler til hver, men nu kun 10 à 11 i det heieste af begge Sogne, da Sognefolkene nu ere færre og forarmede; andre Dffre ved Barnedaab, Barseler, Brudfolk og Liig, 6 à 7 Daler; thi de fleste lade deres Døde begrave uden Sang og Klokkelang og engang gif der 7 Mar forbi, hvor der ingen Brudfolk var; Paasterenten er en Snees Ug af hver heel Gaard.

3) Edificia: Her er en fri Præstegaard, hvoraf Formanden har bygt Stuehuset, og den nærværende Præst har afbetalt Præstegaarden, som med Capital og Renter koster 300 Slettedaler. Den Præstegaarden tillagte Grund er i Flammekær-Mark (paa Korsvei, Keffshøj, Særbjerg, Heden,

Havredal, Beedager, Dttefiær, Lubring, Kind, Lundehei, Lundemark, Gammeltoft, Staadderhave og Rafindal), Nørremark eller Toffelunds-Mark, Brunebjergs-Mark (paa Tostetiær, Gadager, Hvalpefiær, Kuldager, Toghzi, Skiemfiær, Kilegiærde, Gundespield, Dejager, Leergravfiær, Heldager), i Toffelunds-Mark (paa Kiledam, Alfærvei, Møllefærte, Tronager, Skovhave og Meelager); dernæst en Eng, kaldet Abelslund, hvor paa kan avles 1 Læs Hø og i alle Markerne 2 à 3 Læs. Jorden er i ny Matrikel ansat for 9 Tdr. 5 Skpr. „ Jdf. 1 Mb. Mønergaardens Jord i Meilby (som stykkeviis opregnes) er sat for 8 Tdr. 2 Skp. 1 Jdf. 3 Mb. Lantgilden er foruden Hovning 1 Æ Byg, 1 Orte Havre, 1 Dting Smør, 1 ½ Grikpenge og 1 Jdelam.

4) **Beneficia** eller **Bona mensalia**: Af gammel Adel er tillagt 1 Æ Byg, 2 Skp. Havre, 2 Gæs, 1 Par Høns og 1 Dting Smør, som ydes fra en Gaard i Eversstrup i Sørsløf Sogn. Af jordløse Huse, som Præsten og hans Formand have ladet bygge, ere der 3 i Meilby, 1 i Sullerup og 6 i Gilby, hvoraf de nyde 1 Ugedag.

5) **Gravamina**:

- a. **Decimanternes Formindsfelse**. Her har længe været 3 ede Gaarde og for 2 Aar siden blev den 4de det. Desuden er der 4 i Gilby Sogn, som have Jord i et andet Sogn, kaldet Raford, hvoraf Præsten ingen Tiende bekommer. Dgfaa af Sandager Mølle fik han tilforn Tiende, men ikke, siden Mølleren frasagde sig den og den blev lagt ind under Gaarden. Desuden ere alle Decimanterne paa 2 nær fattige.
- b. Der er til Præstegaarden stor Mangel paa Hø og Foder og af Ildbrand, Tørvæfiær og Giærdsel aldeles intet.
- c. **Schola publica**: Her er ingen Skole uden den, som nær-

værende Præst har ladet bygge, som selv holder Sognebornene frie paa egen Bekostning.

S. N. hedder det om Substituten i Gilby, Laurids Mogensens, Intrader: Af hver Gaard skulde han nyde 2 Skp. Byg; men nogle give kun 1, andre intet, og deraf skulde han til Bogense Skole, „medens den var ved Magt“, endda svare $1\frac{1}{2}$ Orte Byg; dernæst af hver Gaard 1 Gaas; men nogle give kun en halv og andre ingen og deraf skulde han endda give 18 til Bogense Skole, medens den var i Magt; Dffer til hver af de 3 Hæitider, 1 Daler af begge Sogne; St. Hans- eller Midsummers-Tiende, 2 Lam, 1 Griis, 6 à 7 β i Penge, hvoraf det halve til Bogense Skole; Paasterente af hver Gaard, 1 Snees Eg; men somme give kun $\frac{1}{2}$ Snees og deraf skulde gives til Bogense Skole, medens den var ved Magt, $3\frac{1}{2}$ Baal; af Meelby Sogn næsten af hver Mand et lille Bred. Degnebolig ingen; men han boer i det Huus, Præsten har ladet opbygge til Skole. Her ere mange øde Steder, hvoraf intet ydes, og ingen Jord, Brændsel eller Lærø.

S. N. begynder Dre Sogns ældste Kirkebog; men Præstens Indberetning om Sognekaldets Intrader maa derimod sæges i Bends-Herreds Provstebog.

S. N. savnes ligeledes Indberetningen om Præstens og Degnens Indkomster af Haarslef Sogn i den saakaldte geistlige Fordebog, hvori Indberetningen om de andre Skouby-Herreds Sogne findes indført. Derimod findes der i Haarslef-Kirke et Kobber- eller Messing-Døbebæcken af dette Aar, hvorpaa forestilles en Fugl, der sidder paa en Green, og derhos staer Aarstallet, 1690.

S. N. indberetter Sognepræsten i Særsløf, Hr. Hans Bang, om Sognets geistlige Intrader Følgende:

1) Decimanter ere 69 og Tienden beløber omtrent til 80

Ædr. af alle Slags; af Urter og Boghvede den tredie Part og af Hør og Hamp den hele Tiende. Dvægtienden, hvoraf Præsten faaer en Trediedeel, beleber til 10 à 12 Lam, 2 à 3 Gribe, 10 à 12 Gæs og i Penge 3 à 4 \mathcal{L} . Føl- og Bi-Penge faaer Præsten ene, nemlig 6 \mathcal{S} for hvert Føl og 6 \mathcal{S} af hvert Bistade; desuden 1 Skriverlam i hver By (vi have ovenfor seet, at Præsten i Guldberg og Sandager beklagede sig over, at af de 11 Decimanter, der vare i Guldberg Sogn, tiende de 10 den meste Tiende til Præsten i Særsløf og de 1 en Deel deraf).

2) Reditus festuales: Dffer til de 3 store Høitider, 20 Rdlr. til hver. Anden smaa Dffer er kun ringe. Paasterentten er en Snees Ug af hver Gaard, men holdes ofte tilbage.

3) Edificia: En fri Præstegaard, som hans sal. Formand begyndte at bygge, men han fuldendte. Jorden ligger i Duchs Mark, som bruges 2 Mar og hviler det 3die (paa følgende Skifter: Havreholm, Hemersløftoft og Mademose, i hvilken sidste 3 à 4 Læs Hø), Langeleffe, som bruges 2 Mar og hviler det 3die, Riismark ligeledes (paa Trollebjerg, Riishøi, Steenkiste og Møllehøi), Karismark ligeledes (paa Høpager, Høhøi og Sønnopsland), Meelvoeng ligeledes (paa Klaf, Krogspeid og Kirkestænte), Esterboll-Meelvoeng (paa Faarstedtrog), Svenstrup Mark (paa Steensager og Møllehøi), Ny-mark, Ottefiærsmark, en Løkke Østen for Præstegaarden, kaldet Luunden (deri 10 à 12 Læs Hø, Korn til Haugegiærdet og en Kirkejord, kaldet Gøbeyden); Vesten og Sonden for Præstegaarden en Frugthauge med adskillige rare Frugttræer og Østen for Præstegaarden op til Kirkemuren en Hummel- og Kaal-Hauge og endelig ved Hemmersløf en lille Kalvehauge, hvor Præstegaarden før var bygt. Præstegaardens Lart i ny Matrikel 9 Ædr. 2 Skp. 2 Fdf. 2 Mb. og Gøbeyde Kirkejord " Ædr. 7 Skp. " Fdf. 2

Alb. For Præstegaardens Bygning har Sognepræsten betalt til de Fattiges Directeur i Kiøbenhavn 100 Rdlr. med mange Mars Renter og, som Præstegaarden er godt bygt med 2 Gaardrum og Stuehuset mellem begge Gaardene, den ene Ende imod Kirken α : i Nord og den anden mod Haugen α : i Syd, synes den vel at kunne være 500 Daler værd. Til Præstegaarden ere 8 Huse, 3 i Særølef og 5 i Hemmersølef, som give hvert 1 Ugedag eller 1 Rdlr. hvert Halvaar (altsaa Dagen beregnet til 3 à 4 β), og endelig et Kirkeboel i Hemmersølef, som skylder 2 α Byg aarlig, hvilke Præsten nyder for Wiin og Brød.

4) Gravamina:

- a. Decimantium Formindskelse, idet 2 Gaarde i Madrup ere øde og mange forarmede.
- b. Til Præstegaarden er ingen Tærvæfær eller Giærdsel og kun ringe Græsbeed og Høbiering.
- c. Udskilligt af hans Jord maa hvile i 4 Mar og af Esbøyd Kirkejord contribuere Præsten i alle Maader, som en Bonde.

S. N. angives Substituten i Særølef, Niels Knudsen, Intrader saaledes: Byg gaves i gammel Tid 11 Orter; men nu kan knap bekommes 9 og deraf gives til Bogense Skole 3. Paasterenten er 14 Snesø Ug, af hvilke Skolemesteren i Bogense faaer 6. Dffer paa hver af de 3 Høitidsdage er 3 Slette-daler. Midsommers-Tiende er 4 à 5 Lam, 6 Giæs og 1 α i Penge; men de 2 Lam faaer Skolemesteren i Bogense. Degnebolig haveß ikke; men Degnen boer i et af Præstens Huse i Særølef.

S. N. gav Sognepræsten til Rigerølef og Beslinge, Hr. Christen Andersen Holm, følgende Indberetning om sine Sogne-Indtægter:

1) Decimanter i begge Sogne ere 99. Af Korntienden, som anslaaes til 38½ Tønde af Vigersløf og 22 af Beslinge, faaer Præsten en Trediedeel. Af Midsommer-Dværgtiende faaer Præsten til sin Trediepart 16 Lam, 4 Grise, 10 Gier, 1 Rd. i Penge og paa hver 10de Gaard et Lam, som kaldes Skriverlam; af Boghvedetienden en Trediedeel (Væter faaes der ikke); af Hør og Hamp, Føl og Bier faaer han vel det hele; men det falder kun lidet.

2) Reditus festuales: Til hver af de store Høstider 24 Slettedaler af begge Sogne. Andre Smaaoffre ere kun meget ringe. Tilforn gaves den saakaldte Byrdpenge 5: 4 ø af hver heel Gaard, som deektes mellem Præsten, Degnen og de fattige og hvorfor Præsten holdt 3 Prædikener for Sæden; men nu ere der kun faa, der ville give dem. Vaasferente er 1 Sues Eg af hver heel Gaard; i Stedet herfor tiendes ikke af Høns.

3) Edificia: Præstegaarden bestaaer af 24 Fag Stuehuus, tækkede paa den ene Side med Tegl og paa den anden med Straa, samt 3 Gaardshuse, sammenbygte i en Firkant; den er, som andre Præstegaarde, fri. Grunden er flad og stenet og Kølningen besværlig, fordi Jorden ligger vidt adspredt i 4 Bymarker og noget af den er en halv Mil borte. Jorden er beliggende i Kirkemarken (paa følgende Diel eller Agerstifter: Hækket, Enghave, Dalagre, Kolvryg, Kiellebybjerg, Brekiær, Knæsen, Hebækken, Drager, Heen, Høvlykke, Slueager), i Farstrup Mark (paa Spydsager, Tarmeager, Undebæk, Skidenholm, Skalager, Pleen, Voitishut, Gaaseholm, Bogenseager, Skælvei, Corteholm, Boldkielder, Borrebæk), i Møllemark (paa Trishut, Sandholm, Jordvad, Tennisager, Gselund, Møllebjerg, Hvildsbjerg, Veilend, Toftekiær, Bongelseed), i Farstrup Høilekke (paa Kirkestrænte, Lykkedam, Vandsted, Gulkebjerg, Sandgrav, Ellehave, Steierhut), i Neblinge Mark,

i Farstrup Ny-Heed, i ditto Gammel-Heed, som er udgytig baade til Korn og Græsning (Bolegs Ager), i Tacherod Mark (Dens Kilde, Steenbjerg, Smørvaar, Kermaalet), i Gundemose Mark til Farstrup (Havrebjerg, Tuensbjerg, Galbov, Refshale, Gunmosstrube og Bollegsbæk), i Bagenhøis Mark (Tavlen, Bal-lens Krog, Kirkestænte, Præstebjerg, Bagenhøi, Galbov, Ekraa-bjerg, Veilenden, Svennekær, Vandstaaet — deraf Bagenhøi, hvorpaa Bagnet fordem har staaet, udgytig (til Avling); paa hiin Side Rue paa Heden en Jord, som over 50 Aar siden har været bortleiet til Tverflov Mølle for 3 Rdr. aarlig; alle Jorder drives saaledes, at, naar de 2 Marker ere inde, ligger den 3die til Fælle; ved Trøstrup i Korup S. en lille Eng, hvorpaa kan avles 4 Læs Hø, men ligger næsten 1 Mill borte; i Bigersløf Mose nogle smaa Maal, hvorpaa kan avles 5 Læs Hø; al Jorden er anslaaet til 15 Rdr. 2 Skp. 1 Fdk. 1 Alb. Præstegaarden, skjendt meget brostfærdig, blev ved Til-trædelsen vurderet for 200 Slettedaler, som betales til sal. Niels Krags Enke, der havde kjøbt den. 5 Huse, bygte paa Præstegaardens Grund, nemlig Smørvaar, et paa Havremar-ken, et paa Farstrup-Heed og 2 i Bigersløf giere hver en Uge-dag til Præsten. Annergaarden i Bøblinge staaer for 4 Rdr. 7 Skp. „ Fdk. „ Alb. og giver i Landgilde 30 Skp. Byg og 2 Dages gangende Hovning; den kan saae 12 Skp. Rug, 1 R. Byg, 1 R. Blandkorn, 2 R. Havre, 4 Skp. Bog-hvede og avle 6 Læs Hø (dens Jorder specificeres) og giver kun halv Skat; paa Grunden er byggt 2 jordløse Huse, som giere en Ugedag til Præsten eller give ham 4 Slettedaler.

4) Beneficia & Mensalia: En Gaard i Torup i Skamby Sogn, som staaer for 6 Rdr. 7 Skp. 2 Fdk. 1 Alb., hvoraf 3 Rdr. ydes til Bigersløf Kirke til Viin og Brød, men det øvrige til Præsten; dens Landgilde er 11½ Orte Byg, 1

Otting Smør og 6 Daler til Hovningspenge. Af Rugaard gives 2 Æ (Korn) og 1 Fierding Smør for nogle Bøndergaarde, som ere afbrudte og lagte under Gaardens Avling; men i nogle Aar er det holdt tilbage. Af Margaard skulde gaae 6 Ædr. Byg, som ikke heller kan erholdes.

5) Gravamina:

- a. Gives til 2 Enker i Kaldet 40 Slettedaler, 4 Lam og 4 Skp. Grøn.
- b. Til Capellanen, som Formanden (1681—88) for sin store Evagthed har kaldet, 3 Ædr. Rug, 3 Ædr. Byg, 1 Ko paa Foder og Græs, 2 Skp. Grøn, 2 Lam, 2 Griese, 3 Daler og en Dfferdag til hver af de store Høitider og har han dernæst et Huus frit paa Præstegaardens Grund, hvortil ligger Jord.
- c. Decimantium Formindstelse; thi foruden de, som ere ede og forarmede, ere endeel Steder afbrudte og lagte under Rugaards Avling. Sal. Wendix v. Buchwald haver og lagt 25 Ædr. 5 Skp. 2 Fdk. 2 Mb. under Langefø Hovedgaard. Endelig er den bedste og meste Jord til Tverstov By lagt til Margaards Hovedgaard og Tverstovs Gaarde giorte til Huse og derfor nydes ingen Refusion.
- d. Fra Præstegaarden er taget noget Skov og Jord, kaldet Præsteholm, og lagt under Margaard.
- e. Af Margaard er stedse gaaet Korn til Præstegaarden, først i Kiærven (altsaa Tiende?), siden i Skiæppen (nemlig 6 Ædr. Byg), indtil Dr. Seemann fik Gaarden, som intet vilde give.
- f. Af Rugaard faaer Præsten nu hverken Dffer eller andet.
- g. En liden Engauge har med Bevilling over 50 Aar været til Præstegaarden, men er nu frataget; der kunde avles 18 Læs Hø.

b. En Smedie i Rue laae ogsaa dertil, men er nu frataget til Amtstuen.

i. Præstegaardens Tart er for høi, da Grunden er flarp og Kølningen, som sagt, besværlig; ingen Græsning eller Giærdsel, skjøndt den har en stor Mængde Giærder; daarlig Engbund og ingen Skov.

6) Hospitia: Et Hospital i Vøblinge til 4 Fattige, til hvem Axel Brahe paa Elved har givet 300 Rdlr., hvorfor ved hans Død blev udlagt Bøndergods, der siden blev magesiftet; men de Fattige have længe intet faaet deraf.

7) Documenta publica: Tre bortkomne i Ufredstid paa et Pergamentsbrev nær om et Magesifte med et Stykke Skov, kaldet Præstestoven, som blev lagt til Langesø mod nogle andre Stykker Jord.

S. A. blev ligeledes om Degnen i Vigersløf, Christen Jørgensens, Intrader Følgende indberettet: 2 Skp. Byg af hver heel Gaard 2c; men endeel Steder ere afbrudte, endeel ede og endeel forarmede; til Dffer hver af de 3 Heitider 3 Slette-daler; til S. Hans-Rente eller Midsummers-Tiende 4 à 5 Lam, 1 Griis, 3 Giæs og 2 $\frac{1}{2}$ Penge; til Paasterente af hver heel Gaard 10 $\frac{1}{2}$ g; noget Jord i Bagenhøis- og Kirke-Mark, hvori kan saaes 1 Td. Korn; forresten hverken Degnebolig eller Ildebrand, Løvestiær, Hø eller Foder; af Sædegaardene haver Degnen tilforn nydt noget Korn, men nu intet.

S. A. blev ligeledes om Veflinge-Degn, Hans Lauridsens, Indkomster Følgende indberettet: 2 Skp. Byg af hver heel Gaard; men det er vanskeligt at faae og for det meste kun Blændkorn; til hver af de store Heitider 2 Daler i Dffer; til S. Hans-Rente 3 Lam, 1 Griis, 2 Giæs og 1 $\frac{1}{2}$ i Penge; til Paasterente 10 $\frac{1}{2}$ g af hver heel Gaard. Degnen beoer et ufrit Kirkebolig og skatter deraf, som en Bønde, og

har ingen Degnevolig uden et lille jordløst Huus i Beslinge, hvortil ikke er mere Jord end efter Tagdryppet, og giver deraf 24 p. Degnen har hverken Ildbrand, Tervestier, Hø eller Foder. Af Rugaard er gaaet 1 Td. Rug for nogle rde Steder, som ere afbrudte og lagte under Gaardens Holing, samt 6 Skp. Byg; men nu i 4 Aar har han intet bekommet og i 8 Aar intet Dffer. Af Elved faaer han aarlig 6 Skp. Byg.

S. N. omtrent eller rimeligviis noget senere (ja maaskee ikke før i Sognepræstens Sygdom 1703)¹⁾ blev Hr. Jens Pedersen Berring Capellan i Vigersløf; han var en Søn af Peder Berring, Sognepræst for Raaberup i Riborg Stift, og en Sønfru Hvas fra Holstebro, blev 1675 Sognepræst i Udby i Bends-Herred; men, da en Præsteenke lagde ham ud som Børnefader, blev han 1689 dømt fra Kaldet; dristede sig derpaa til at skrive Kongen til i forseglede Breve (som altsaa den Tid ansaaes for et Crimen) for at maintainere et og andet, men fik dog tilsidst kongelig Dpreisning og blev Capellan her paa Stedet; han var gift med Anne Laugesdatter Brendsteen, en Præstedatter fra Udby (der døde 1731 i Odense som Giordemoder), og havde forresten det Mundheld, at han kaldte alt det bruunt, som stod ham vel an, hvorfor han ogsaa fik Navn af brune Hr. Jens.

S. N. døde Sønfru Mette Friis paa Margaard i en sliq Forfatning, at Familien gif fra Arv og Giæld; ogsaa havde hun alt før sin Død maattet sælge Gaarden (den hun dog endnu 1688 besad) til Dr. med. Jacob Jørgensen Seemann (som blev Dr. d. 28de Oct. 1667 ifølge A. d. Cont. Efterretn., 1773, Nr. 25), som allerede eiede den 1690, men efter megen Trætte atter solgte den (hvad Aar er uvist) til Borgemeester i

¹⁾ Thi 36 Barfod (see 1675) synes endnu 1695 at have været Capellan her paa Stedet.

Obense, Jens Christensen Schouboe, der i det mindste eiede den 1702 (Afl. 6, p. 559), om ikke forinden.

S. N. var allerede den 1688 omtalte Sognepræst i Sønderse, Hr. Peder Nielsen Efterbelle, død og hans Capellan (see 1686), Hr. Knud Gregersen Krag (som var en Søen af Sognepræsten i N. Skjerninge og Provst i Salling-Herred, Hr. Gregers Krag), havde succederet ham, som Sognepræst her paa Stedet, og indgiver, som saadan, s. N. sin Indberetning om Sognekaldets Indtægter, som følger:

1) Decimanter have været 60 smaa og store Gaarde og Huse, hvoraf dog nu endeel ere øde. Af Korntiende nyder Præsten, som sædvanligt, den 30te Kiærv. Af Dvægtienden nyder Præsten den tredie Part og et forlods Lam paa hver Tiendegade. Føl-Penge og Vi-Penge nyder Præsten alene. For Hamp og Hør nyder han en Lime Hør eller Hamp.

2) Reditus festuales: Til Dffer paa de 3 Heitidsdage havde Formændene vel 16 Rdlr. hver Heitidsdag, men nu ikke engang det halve. S. Hans-Rente og Julerente er her aldrig gaaet til Præsten. Til Paasterente giver hver heel Gaard 20 Rg og hver halv Gaard 10.

3) Edificia: Bygningerne bestaae af 4 Længder, men vare gandske brøstfældige og forfaldne, da han dem modtog, og bleve dog taxerede for 300 Daler, hvoraf han maa svare de 50 Daler til de Fattiges Forstander i Kiøbenhavn og Resten til Siken og hendes Børn.

4) Jord til Præstergaarden ligger i Byens Marker nemlig i Bierløf-Marken (paa følgende Agerstifter: Trunagre, Hoi-agre, Langsagre, Lanliær, Drriglef Kirkestænte, Stærhei, Langekliær, Graffstilt, Brandslykke, Vedby Kirkestænte, Boderne); i Skamby Mark (Krogsager, Arelhei, Hylhei, Tyrnehøi, Ravneholm, Gronneryg, Hornsttehei, Sandvaads Bierg, Sunekliær-

riis, Falfentved, Stakaleholm, Stjerslund, Komose, Dalnager og Sulkfiær); i Skovmarken (Holmager, Sølager, Brendbjerg, Fuglebæk, Dertoft, Stangager, Korsager, Boeslund og Malley); hvorhos er at agte, at, naar de 2 af disse Marker ere inde, hviler den tredie, og Præsten har ingen Jord, som jo ligger blandt Bøndernes, uden en lille Tofte ved Præstegaarden og desuagtet er Præstegaardens Jord i den nye Matrikel anslaaet for 24 Edr. 2 Skp. „ Fdk. 1 Alb.

5) Inventarium til Præstegaarden findes intet. Huse paa Præstegaardens Jord og Grund findes 3 i Søndersø By, som ikke have anden Jord end en Raalhauge, og hvert af dem gier en Ugedag; dernæst 2 andre Huse, der have lidet Jord, som i Matriklen er anslaaet for 5 Edr. „ Skp. „ Fdk. „ Alb. og hvoraf skulde svares Hovning og Landgilde. Kunner-Præstegaard haves ikke.

6) Beneficia, Mensalia &c. heller ikke. Afgifter af Erdegaarde har derimod Præsten nydt nemlig 6 Edr. Byg af Margaard og 6 af Dallund. Fri Ildbrand eller Olden haves ikke.

7) Gravamina:

- a. Præstegaardens ulidelige Taxation, ifølge hvilken senest en Dragonhests Udredelse blev Præsten paalagt, uagtet der ikke er saa megen Jord til Præstegaarden, at man kan græsse en Kalv, medmindre den Jord, der skal pæies og saaes, skulde henligge til Græsning. Og saa er det hverken Giærdsejlskov eller Tørvestfiær til Præstegaarden.
- b. De 2 Huse i Søndersø Skov paa Præstegaardens Grund ere ogsaa for heit ansatte, da de hverken have Græsning, Fælledsbeed eller Tørvestfiær.
- c. De 6 Edr. Byg, Formændene nede fra Dallund for dens Tiende, har sal. Borgemeester Jens Grifsen til Dallund frataget ham, uagtet sal. Morten Mikkelsen's Guse til

- Dallund, som nogen Tid forholdt samme Afgift, paa Grund af et Tingsvidne, at den havde været ydet i 70 Aar, ved Landstinget blev tildømt at udrede samme.
- d. Ligeledes har sal. Jens Griffen frataget ham 6 Skp. Byg, som aarlig gif af Dallunds Mølle, der nu er afbrudt og for 7 à 8 Aar siden lagt under Dallunds Hovedgaard, og desforuden betaget ham al den Refusion, han burde at nyde deraf for sit Dffer, Dvægtiende og Smaaredsel.
- e. Dernæst har samme Mand betaget ham hans Dffer af Dallunds Hovedgaard, at, istedetfor hans Formænd før nede aarlig 12 Rdlr. af Dallunds Gier, hvad enten han boede paa Gaarden eller ikke, saa har derimod han ikke nydt en eneste Skilling, siden Borgemeesteren fik den.
- f. For 12 à 13 Aar siden betog sal. Morten Mikkelsen saavel ham, som Bønderne, deres Græsning paa Dallunds Heed og Gieren (altsaa nærværende Gier) vil nu endog-
saa tvinge dem til at giærde for den Græsning, der saaledes er dem betaget¹).
- g. Dffer af Margaard er ogsaa tilforn givet hver Dfferdag 4 Dlr.; men det har Dr. Jacob Seemand affkaffet.
- h. Pension til Enker eller Andre gives ei her af Kaldet og

1) Ligesaa haarbt, som saaledes Præsten i Sønderø klager over den 1690 afdøde Borgemeester Jens Griffen af Dallund, ligesaa haarbt ogsaa Præsten i Lunde, idet han indberetter, at af Ulfendrup-Marken i Lunde Sogn havde Præsterne ibid. stedsbe havt deres Tiendepart, som kunde beløbe til 12 Tdr. Korn; men i de 2 sidste Aar har den nu afdøde Borgemeester Jens Griffen, som Gier af Dallund, bemægtiget sig samme, saa at hverken Konge, Kirke eller Præst faae Tiende deraf; ogsaa de 2 Huusmænd, der boe paa Marken og have Avling, føre nu deres Tiende til Dallund; saa at den gode Borgemeester altsaa ikke synes at have været nogen synderlig Præsteven.

Decimantium Formindsfelse er ei heller meget stor; men de ere saa forarmede og elendige, at de neppe have det tørre Brød, saa at Præsten ikke kan erholde det halve af dem hvad Formanden fik og derover er geraadet i stor Armod.

- i. Mangel paa Græs og Hø er stor; af det sidste kan i det høieste avles 8 à 10 Læs.

8) **Hospitia pauperum.** De 600 Rdr., som Tomfru Ingeborg Friis funderede til de Fattige (i Senderlø), bleve satte paa Rente hos sal. Fru Anne Friis paa Dregaard (død 1657) og Eiler Heg paa Dallund (død 1661); men, eftersom efter dem begge blev fragaaet Arv og Giæld, saa blev der udlagt til de Fattige Tordegods istedet og Commissariernes Domme saavel som Fundatsen bleve indleverede paa Skiftet efter sal. Tomfru Mette Friis til sammes Commissarier med Bøn atter at giere de Fattige Udlæg, da Tomfru Mette havde de Fattiges Gods bortfolgt og foredt; men hidtil haver intet været at erholde, hvorover Huset selv er færdigt at nedfalde (her have vi saaledes paa engang 3 adelige Godseiere her i Lanet, der saa at sige paa engang vare under Concur, og jeg maa derfor ikke undlade at giere opmærksom paa, at nu var (og det tildeels ved Souverainiteten) den Periode opstaaet i Danmark, hvor de lige med Adelen karakteriserede Embedsmand saavel afløste de gamle Adelsmænd i Formue, som i Anseelse og Vælde, og som en Følge deraf lidt efter lidt tiltraadte de Godser, som hine tilforn endogsaa udelukkende havde været i Besiddelse af).

9) Af **Documenta publica** forefindes:

En Høiesteretsdom paa de 6 Rdr. Byg af Margaard; Landstingsdom anlangende samme.

To Tingsvidner om samme samt om Dffret af Margaard.
Et Tingsvidne om de 6 Edr. Byg af Dallund og samme
Gaards Dffer.

Forklaring om de 6 Skp. Byg, som gif af Dallunds Mølle.
Tingsvidne om et af Præstegaardens Huse, som Hr. Ciler
Heg vilde have Præsten fravundet.

Tingsvidne om Sudermaalet.

Ditto om Præstegaardens Jords Brede.

Ditto om, hvorledes Markerne ere i Boel.

Ditto om, hvorledes Sønderfø Skov er i Boel.

De Breve derimod, som angaae Hospitalet, ere, som sagt,
indleverede til Commissarierne i Jomfru Mette Friis's Sterbo
og endnu ikke komne tilbage.

S. N. opgives Degnen i Sønderfø, Peder Mortensens,
Indtægter saaledes: Han har af hver Gaardmand 1 Gaas og
1 Skp. Byg; men, da endeel ere øde og de andre forarmede,
faaer han ikke det halve af hvad hans Formand fik. Af Huus-
mand og Jnderster har han 1 Skp. Havre. Dffret af hele
Sognet er nu kun 1 Rdlr. eller 2, siden Jens Erikfen og Dr.
Sehmand har frataget ham hver Dfferdag 2 Daler, som gaves
af Dallund og Margaard. Midsommers-Tiende nyder han det
halve af Kongens Part, som kan beløbe sig til 2 à 3 Kam,
1 Griis, 1 $\frac{1}{2}$ eller 1 $\frac{1}{2}$. Degnebolig er der vel, men ingen Jord
uden Kirkejord, hvoraf gives Qvartalskat.

S. N. eiede den 1689 afsdøde Amtsforvalter og Borge-
mester Jens Erikfens Enke, Maren Bang, Dallund; det maa
ifølge Tiden have været hende, der paa den ovenanførte Raade
forlebede Matrifulerings-Herrerne til at sætte saa lidet Hart-
forn paa hendes Gaard; ogsaa skal hun have fæet Proces, om
Ulkendrup-Marken skulde være tiendefri eller ikke, fremdeles
1692 eller 93 afbrudt Møllen og lagt den under Gaarden

(hvilket dog ifølge Præstens ovenanførte Indberetning allerede stete 1682 eller 83) og endelig have giftet sig anden Gang (1691; see nedenfor) med Krigscommissair Otto Pedersen Himmelftrup, som 1695 (og maaskee alt tidligere) skrev sig til Gaarden (Ovenstaaende bør imidlertid uden Tvivl saaledes berigtiges: 1690 (Bloch, 1, p. 143, og ikke 1691, som Giesfing siger, 3, p. 147) dede Dallunds hidtilværende Eier, Jens Eriksen, som var født paa Vestengaarden ved Rodsteenseie i Jylland, hvoraaf hans Børn optog deres Tilnavn, 1668 var blevet Amtsforsvalter i Odensegaards Amt og 1670 tillige i Dalums, S. Knuds og Rugaards Amter (Giesfing, 3, p. 146), derpaa øverste Borgemeester i Odense og 1674 d. 20de Sept. gift med Biskop Niels Bangs Datter, Karen Bang, med hvem han fik Hollufgaard, fik derpaa 1678 et Slags Nobilitations-Patent, at alt det Gods, han enten var eller blev Eier af, maatte arvelig besiddes med adelige Friheder og Herligheder, og købte derpaa saavel Dallund, som Ubelø (Giesfing, 3, p. 147, cfr. Nummes S. Knuds Kirke, p. 218).

1691 have Matthias Boldt og Hustru ladet Kirkens Chor i Bogense renovere og Jochum Rudenborg og Hustru ladet Galleriet omkring Alteret oprette.

S. N. skiedede Jens Andersen i Maderup (som alt var død 1697) sin Fordring paa 48 Dlr. 4 $\frac{1}{2}$ i Ubelø til Jørgen Andersen Wiigaard i Bogense (see 1682 og 84).

S. N. d. 8de Aug. dede Sognepræsten i Gilby og Meilby, Hr. Rasmus Madhøen Overndrup, i sit Anders 59de Aar, blev begravet i Gilby Kirke og efterlod Karen Clausdatter, som Enke. I hans Sted blev igjen hans Sen, Hr. Laurids Rasmussen Thrane, kaldet til disse Sogne og dertil s. N. d. 17de Oct. af Biskoppen ordineret, men var kun Præst i 4 Maanedre, da han dede. Hiint Dedsfald og denne Succession er

paa følgende Maade i Sognets Kirkebog indregistreret: Løvedagen d. 8de Aug. 1691 døde min hierte-allerkiæreste Huusbond, Hr. Rasmus Madsgen Dverndrup, og blev begravet udi Silby Kirke Mandagen d. 17de August i sit Alders 59de Aar, eftersom han var født Aⁿ 1632 d. 8de Januar. Maren Clausdatter, sal. Hr. Rasmus Madsgens; og atter paa næste Side: Er saa (Kirkebogen paa) denne forestkrevne Maade continueret af mig, Laurids Rasmussen Thrane, som efter min sal. Faders, den velærværdige, hæderlige og heilærde Mand, Hr. Rasmus Madsgen Dverndrup, forrige Sognepræst her til E. og W. Sogne og Provst over Skouby-Herred, hans Død blev kaldet her til Sogneens Sognepræst, ordineret af Biskoppen, Dr. Thoma Ringo, d. 4de Oct. 1691 og af Provsten, Hr. Hans Bang, introduceret Dom. 18 p. Trin. eodem anno (medd. af pastor loci, Hr. Balslev — og hvoraft man altsaa seer, at den gamle Series pastoralis, som Bloch har rettet sig efter, ved denne Leilighed feiler, idet den efter Hr. Rasmus Madsgen her i Embedet lader følge Hr. Laurids Hiorth (som var Fader til Mag. Jacob Hiorth, Sognepræst for Ugerslev og Vederslev) og efter ham Hr. Erik Jacobsen Hviid.

S. N. stænkede Oberst Ulrik v. Dewig's Enke, Birgitte Elisebe v. Gahn, for sin Begravelses Bedligeholdelse til Frue Kirke i Ddense en Gaard i Farstrup By og Bigerslev Sogn, som skulder aarlig 1 Orte Rug, 10 Skp. Byg, 1 br. Galt, 1 Orte Havre, 9 $\frac{1}{2}$ dansk, 1 Faar, 2 Gæs, 2 Skp. Havre, 4 Høns, 10 Æg, 1 Føened, 1 $\frac{1}{2}$ Lyssegarn, 2 Traver Langhalm og 4 Rdlr. Arbeidspenge (Hoffm. Fund. 5, p. 218, esr. 6, p. 297), hvorhos det med Hensyn til ovennævnte Landgilde er at bemærke, at bemeldte Gaard ifølge Matriklen af 1688 kun stod for 3 Rdr. 5 Skp. 1 Fdl. „ Alb. i Hartkorn.

S. N. døde Jørgen Feddersen fra Tønder, som fra 1642

til 91 havde beboet den største af Amagergaardene i Vigersløf Sogn og fra 1664 ogsaa havde eiet Sverupgaard der i Sognet¹⁾; han er begravet i Vigersløf Kirke og det hedder paa hans Liigsteen: Her under hviler den høiagtbare og velfornemme Mand, Jørgen Feddersen, barnfødt i Tønder 1611 d. 11te Nov. Kom først i Ægteskab med den dyrdædte og gudselvende Mo, nu sal. Matrone, Maren Hansdatter, levede med hende i Amager fra 1642 til 63. Siden (fra 64) i et kirkeligt Ægteskab, af Gud velsignet med 1 Søn og 2 Døtre, med den hæderbaarne og gudselvende Mo, nu salige Matrone, Margrethe Pedersdatter Falster, født i S. Hans Præstegaard i Odense 1642, og levede med hende i Amager og Sverup i 27 Aar og døde 1691 i sit 81de Aar; derefter hun begav sig i 2det Ægteskab med den høiagtbare og velfornemme Christen Andersen Brylle, levede med ham 31 Aar og døde 1724 d. 24de April i hendes 82de Aar.

S. A. d. 21de Dec. (Bløch, 1, p. 143) giftede Borgemeester Jens Grifens Enke, Maren Bang, som eiede Dallund, sig anden Gang med Krigs- og Land-Commisair i Byen og Eier af Orritsløfsgaard, Otto Pedersen Himmelstrup (Giesing, 3, p. 147), som var født paa Himmelstrup-Gaarden i Vigersløf Sogn, hvorefter han optog sit Tilnavn og den han ogsaa en Tid lang beboede.

1692 var Bogenfse By især bekiendt af sine Kosiner eller rettere Gulerødder, om hvilke det heed, at de Bogenfse-Kosiner trykkede Lammefødet af Fadet (N. Saml. 3, 2, 188).

1) Egentlig eiede han ifølge Matriklen af 1664 1 Gaard i Amager, 1 bitto i Tverskov og Boelstedet, Juelskov, men 1688 foruden Gaarden i Amager og i Tverskov endvidere Blankegaard, Skjalbevad, Sverupgaard og 1 Huns i Sønderse.

S. A. d. 6te Febr. døde Sognepræsten i Gilby, Hr. Laurids Rasmussen Thrane, efter blot i 4 à 5 Maaneder at have været Præst, hvorpaa Hr. Erik Jacobsen Hviid af Hans Excellence Hr. Baron Winterfeldt (formodentlig, som Stiftamtmand i Fyen, hvilket han dog egentlig blot var fra 1680 til 1690, da Diderik Schult blev det) til dette Embede blev kaldet og af Biskoppen dertil s. A. d. 18de Marts ordineret. Denne Hr. Erik Hviid var født i Usserup af Faderen, Hr. Jacob Griffen Arensbach (eller, som det paa Latin kaldes, Aquilomontanus), og havde nogle Aar været Hører i Odense Skole, hvilket han endnu var 1691, blev derpaa gift med Berthe Catharine Hem, blev siden Provst og døde 1728 (Blochs hdsfr. F. G. S.). Dette Præstefifte her i Sognet anmeldes i Sognets Kirkebog med følgende Ord: Aar 1692 Løverdagen d. 6te Febr. døde min hierte-allerkiæreste eneste Broder, Hr. Lauris Rasmussen Thrane, og blev begravet udi Gilby Kirke Mandagen d. 15de Febr. M. K. Thrane m. m.; og umiddelbart derefter anføres Følgende: Mine ærværdige, hæderlige og fornemme, vellærde Formænds vedtagne Skik og Maade (i at føre Kirkebogen) skal iligemaade af mig continueres, som efter min sal. Formænds, ærværdig, hæderlig og vellærde Mand, Hr. Lauris Rasmussen Thrane, Sognepræst til E. og M., hans dødelige Afgang blev kaldet her til Sognepræst af Hans Excellence Hr. Baron Winterfeldt, ordineret af Biskoppen, Dr. Thoma Ringv, d. 18de Marts 1692 og af Provsten, Hr. Hans Bang i Særsløf, introduceret d. 24de Marts (Die fest. virid. ☉: Skiærtorsdag), og, stændt dette vel ikke er underskrevet med noget Navn, saa følger det dog af sig selv, at det maa være skrevet af Hr. Erik Jacobsen Hviid, da det siden i Kirkebogen, hvor hans Dødsfald d. 1ste Sept. 1728 anmeldes, udtryk-

kelig hedder, at han da havde været Præst her paa Stedet i 36 Aar og 4 (rettere 5) Maaneder (medd. af pastor loci, Hr. Balslev).

S. A. døde i Juni Maaned den forrige Amtmand eller Lænsmand her i Lænet, Jørgen Mogenssen Kaas, paa Nagaarde i Gaarslef Sogn (see forrige Deel) og med ham, som den sidste Lænsmand, burde altsaa ogsaa min Læns-Historie ophøre; men, da Lænet allerede før hans Død var forvandlet til et Amt, har jeg anseet det for rigtigere at slutte med Aarhundredet end med den Mand's Død, der baade var Amtets sidste Lænsmand og tillige den første Amtmand i samme. Altsaa

1693 blev Sebastian Friis (født i Odense) Capellan i Bogenfse og fik ved kongelig Benaadning Rectoratet forenet med Capellaniet og holdt derpaa en Lærer foruden sig selv i Skolen, indtil han 1698 blev Sognepræst i Kierteminde, hvor han døde 1722.

S. A. døde Kirsten Steensdatter, Borgemeister Hans Jørgensens Enke, hvorved saaledes hendes sidste Mand, Tolderen, Christen Pedersen, tiltraadte hendes Andeel i Ebbelo, nemlig han og hans Medarvinger, for 509 Rdlr. foruden 2858 Rdlr., hvori den nye Gaard paa Den var medregnet, som var pantsat til hans Steddøttre for 1000 Rdlr.

S. A. i Oct. blev nemlig Skiftet opgiort efter Kirstine, sal. Borgemeister Hans Jørgensens Enke, som efter hans Død havde giftet sig 3die Gang med Christen Pedersen, Tolder i Bogenfse; paa samme blev først produceret hendes Obligation paa 1000 Rdlr. til hendes Døttre for deres Arv efter deres Halvbroder, Anders Thordsen, af 1686, for hvilke 1000 Rdlr. hun havde pantsat dem al sin Anpart i Ebbelo nemlig

1) en Part, stor 567 Slettedaler 2 $\frac{1}{2}$ 10 s, og en ditto

paa 106 Rdlr., som blev udlagt til hende efter Anders Thordsen.

2) en ditto, kjøbt af Nsesfor Claus Lime, stor 1487 Rdlr. 3 \mathcal{L} , efter Skiede af 1686.

3) en ditto, stor 500 Rdlr., efter Skiede fra Hr. Niels i Gieldsted af f. N.

4) en ditto, stor 100 Rdlr., efter Skiede af f. N. fra Jochum Jochumsen af Bogense, som kjøbte denne Part af Hr. Rasmus i Fredericg 1683.

5) en ditto, stor 100 Rdlr., som Mads Hansen Husum, hvem den tilfaldt efter Faderen, forærede hende, og

6) den nye Gaard paa Den, vurderet til 100 Rdlr. (saa at altfaa hendes Aupart af Den 1686 har udgiort 2858 Rdlr. 5 \mathcal{L} , hvilke hun f. N. havde pantsat til bemeldte sine Døttre for 1000 Rdlr.). Dernæst beviste hendes sidste Mand, Christen Pedersen, at han og hans Kone, Kirsten, sal. Hans Jørgensens, i deres Egtteskab havde erhvervet sig en Part i Ubeleen, stor 509 Rdlr., samt nogen Huusbygning, som endnu stod tilbage af den gamle Gaard, vurderet til 6 Rdlr. Da Stiftet endelig var opgiort, blev til Deling mellem Christen Pedersen og hans to Steddøttre 1797 Rdlr. 4 \mathcal{L} 9 β , hvoraf hiin fik 898 Rdlr. 5 \mathcal{L} 4 $\frac{1}{2}$ β og disse hver 419 Rdlr. 2 \mathcal{L} 10 β . Den pantsatte Deel af Ubeleen blev ikke deelt. Derimod fik Christen Pedersen udlagt i Ubeles 254 Rdlr. 3 \mathcal{L} , for Huusbygning 6 Rdlr. og af Bundgarn og Fisserbaade sammesteds 4 Rdlr. 4 \mathcal{L} , hvorimod hver af Døttrene i Ubeleen fik 127 Rdlr. 1 \mathcal{L} 8 β og i Bundgarn og Fisserbaade 2 Rdlr. 2 \mathcal{L} foruden det Pant, de alt forud havde (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. N. et Skiede fra Henrik Høst til Statsraad Jens Rosenkrands (som man altfaa skulde troe den Tid at have eiet

Enggaard (s: Gyldensteen) paa en Gaard i Tersore (Gyldensteens Archiv).

S. A. et Ddenfe- og Skouby-Herrede's Tingsvidne over en Taxation af Gallehøismarken (eller, som den i Tingsvidnet kaldes, Dugsmarken) i Særsløf Sogn, for samtlige Lodbøiere til Tønder Land og Høveders Græsning beregnet, hvoraf man erfarer, at baade Hemmersløf-, Esterbøll-, Waderup-, Woderup-, Kestdrup-, Kølshauge-, Toderup-, Slagstrup-, Kofstersløf-, Høved- og Særsløf-Bøier vare Lodbøiere i denne Mark og at man den Tid regnede 10 Skp. Sædeland paa hvert Høveds Græsning (Glvædgaards Arch.).

S. A. blev Sognepræsten i Bispenberg, Hr. Hans Mours, hidtilværende Capellan, Hr. Christian Bruun, forflyttet til Alløse og i hans Sted Hr. Niels Christensen Arctander indsat, som personel Capellan ibid. (Bløch, 2, p. 339, 343).

1694 døde den ene af Tolderen, Christen Pederfens, Steddøttre i Børgense nemlig Else Hansdatter, ugift, og hendes Løb (i Gbøl) faldt til hendes Sødskende; men den Deel deraf, som tilfaldt Broderen, Student Mads Hansen, blev endnu s. A. udlagt for Gæld til Henrik Holst i Kiøbenhavn for en Fordring paa 115 Rdlr. 5 $\frac{1}{2}$ 4 ø og til Tørgen Anderssen Wiigaard i Børgense for en Fordring af 31 Rdlr. 5 $\frac{1}{2}$ 4 ø, hvorpaa den første (nemlig Henrik Holst) endnu s. A. søgte sin Anpart i Gbøl til Statsraad Ehrenschild paa Enggaard.

S. A. blev nemlig Skiftet d. 14de Marts opgiort efter den foromtalte af Hans Tørgensens i Gbøl Pant havende Døttre nemlig bemeldte Else Hansdatter Husum, som var død i ugift Stand, og da blev den pantsatte Deel af Gbølen skiftet (det nemlig, som var mere end de pantsatte 1000 Rdlr.) og til Else Hansdatters Arvinger faldt 464 Rdlr. 4 $\frac{1}{2}$ 4 ø, alt-

faa ligesaa meget til Lucie Hansdatter og det dobbelte til Stedfaderen, Christen Pedersen. Hendes hele Efterladenskab (Giælden fradraget) beløb sig til 1259 Rdlr. 3 $\frac{1}{2}$ 13 $\frac{1}{2}$ s, som blev deelt i 3 Brødre og 7 Søster-Lodder; deraf fik Heelsøsteren og de 2 Halvbrødre hver 193 Rdlr. 4 $\frac{1}{2}$ 11 s, hvoraf hver igien fik udlagt i Gælds 167 Rdlr. 5 $\frac{1}{2}$ 14 s, og hver af de 7 Søster-Lodder i samme D 83 Rdlr. 5 $\frac{1}{2}$ 15 s.

S. N. og paa bemeldte Skifte efter Else Hansdatter fremlagde endvidere Niels Nielsen Baase en skriftlig Begiæring af Albert Friis paa Hærtilsøsgaard, Vice-Byfoged i Bogenfse, at Christen Pedersen vilde fremlægge hvad Aldkomst og Rettighed, der maatte findes paa de „Sær-Jorder“ (d: særegne aparte Jorder¹⁾), som have ligget til Dyrighedsbestilling i Bogenfse og i andre Maader tilforn vare Byen tilhørende, og begiærede af fornævnte Christen Pedersen, at han vilde fremvise til Dplysning hvad han derom maatte have, eftersom bemeldte Christen Pedersen haver havt sal. Hans Jørgensen, fordum Borgemester her i Byen, hans Hustru til Ægte og efter samme hans Formand bleve omrørte Bogenfse Byes „Sær-Jorder“ paa Skiftestedet til hans Giælds Betaling udlagte. Da haver fornævnte Christen Pedersen frembragt Kong Frederik d. 3dies Benaadningsbrev af 11te Oct. 1664, som formeldte, at, som Bogenfse By skal være i stor Giæld geraaden, som ikke vel skal kunne blive betalt, medmindre at endeel Jorder og Damme (d: Dæmninger eller Volde), som til samme By ere beliggende, kunne worde folgte og giorte i Penge, saa er det naadigst tilladt, at bemeldte Jorder og Damme efter uwillige Rænds Tapering til Byens Giælds Afbetaling worde folgte og afhændigede, dog

1) Saaledes omtales f. Ex. ogsaa i Skiftet efter Kirsten, sal. Hans Jørgensens Enke, blandt Boets Giendomme Sær-Agre i Gamlemark nemlig 8 forskellige Agre, som særskilt opregnes.

Kongens Rettigheder deraf i alle Maader uforkrænket. Derhos bemeldte Christen Pedersen mundtlig svarede mod kgl. Maj. Byfogeds giorte Spørgsmaal og til hans indgivne Begjæring angaaende hvis Adkomster og Documenter, hans sal. Formand, afgangne Borgemester Hans Jørgensen, for rum Tid siden haver forhvervet paa Byens Jorder, der vare ham udlagte for sin Svigerfaders, afgangne Borgemester Jens Madsens, og hans egen Fordring, som disse sal. Mænd for Bogense By i rede Penge og ellers have giort Forstrækning, saa veed C. Pedersen ikke, at Byfogden eller nogen kan have nogen Ret eller Føie til at søge om sliq Adkomst, eftersom det ikke henhører eller strækker til dette Skifte; men slike Adkomster havde burdet. om ei sleet er, være fremviste efter sal. Borgemester Hans Jørgensen, førend Jorderne eller Eiendommene havde kunnet af daværende Borgemester og Raad udlægges, og, om enten Kongen eller nogen anden kunde have nogen Prætension paa samme Eiendom, da ikke at komme dette Skifte til Afgang, men, om saa kunde være, som ikke vil formodes, bør samtlige Borgemester Hans Jørgensens Arvinger søges, men ikke han alene; hvormed saaledes denne Sag ikke videre blev omtalt.

C. A. hedder det endelig endnu i samme Skifteforretning, at, eftersom forbemeldte Christen Pedersens Steddatters Sedskende og Arvinger nu ved Arv vare blevne Parter og Andeel i Uebloen mægtige, saa haver han (Byfogden?) paa Registreringen refereret sig til sal. Kong Chr. d. 4des Tillabelse (formodentlig af 1623), at Ueblo til Bogense By maa kjøbes og dertil lægges og den, som dens egen Grund og Eiendom, følge, og formeentes derhos (paa Grund heraf) tillige, at ingen Udenbyesboende deri nogen Part at maatte sælge eller afhænde, førend det først Bogense Byes Indvaanere tilbydes (efter disse

Uddrag af Bogenſe=Skifteprotocol, ſom Hr. Dr. Paludan-Müller har havt den Godhed at meddele, tilføiet han endvidere følgende Anmærkning: Efter diſſe og andre tidligere meddeelte Data troer jeg, at man rimeligſt maa foreſtille ſig Sagerneſ Sammenhæng ſaaledes: Den til Bogenſe By henliggende Jord har fra gammel Tid beſtaaet af „Gaardſeier“ og „Sær-Jord“. Ved de første foreſtiller jeg mig at maatte forſtaaes viſſe qvota af den ikke udfiftede og alſaa fælleds Byjord og ingenlunde enkelte beſtemte Lodder eller Løkker i ſamme; thi i Skifterne omtales meget ofte en Gaardſeie over al Bogenſe Jord, hvilket Udtryk vilde være uden Betydning, derſom derved ſkulde forſtaaes beſtemt afdeelte Lodder eller Løkker; diſſe Gaardſeier have tilhørt de enkelte Borgere, ſom Eiendom; thi ved Skifterne bleve de udlagte til deres Arvinger; dog har formodentlig den ſamme Lov om dem været gjældende, ſom om Ebelø, at Arvingerne ikke maatte ſælge deres Andeel uden førſt at have tilbudt den Bogenſe Borgere til Salg; de bleve forreſten efterhaanden meget udflykkede; thi i Skifterne omtales ofte $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ o. ſ. v. Gaardſeie over al Bogenſe Jord. Ved Sær-Jord eller Sær-Agre maa derimod forſtaaes viſſe beſtemte Lodder af Byjorden (de, ſom tilhørte Hans Jørgenſens Enke, ſpecificeres nemlig og deres Beliggenhed beſkrives i Skiftet), ſom have været brugte til Byens fælleds Gavn eller have været henlagte til Dorigheds-Embederne; diſſe Jorder har det nu ifølge Kong Fred. d. 3dies Tilladelse været, ſom Borgemeſter H. Jørgenſen er kommen i Beſiddelse af, ſom Betaling for ſine for Byen giorte Udlæg. Det ligger deſuden i Tingens Natur, at Gaardſeierne, ſom vare de enkelte Borgereſ Eiendom, ikke kunde udlægges til at betale Byens fælleds Gæld. Hvad Ebelø derimod angaaer, da ſynes det ſamme at have været Tilfældet med den, ſom med Gaardſeierne; det kan neppe

være rigtigt, at H. Jørgensen har faaet Den til Betaling for hvad Byen skyldte ham; Byfogdens Brev omtaler kun Sær-Jord og det kan ikke tænkes, at det allerede da skulde have været forglemmt, at Eblø engang havde hørt Byen til og paa en saadan Maade var kommen fra den. Den samme Byfoged, som blev indsat 1660, altsaa f. N., som H. Jørgensen blev Borgeme-ster, var det jo, som foretog alle disse Skifter; han kunde dog ikke være uvidende om, hvorledes Sagen var tilgaaet; dernæst, naar vi see, hvorledes H. Jørgensens Enke efterhaanden har erhvervet sig flere Andparter i Den, bliver det aabenbart, at H. Jørgensen ikke har eiet den hele D. Vilde man sige, at Den kunde ved Skifte efter ham være udlagt til hans for- skjellige Creditorer og saaledes være adskilt og atter ved Kieb være samlet af Enken, saa glemmer man, at, da H. Jørgen- sen udstedte en Obligation til sin Stebsen, Anders Thordsen, pant,atte han ham hele sin Andpart af Den, hvilket udtryk- kelig viser, at han kun har været Participant. Vi see ogsaa, at Andre end denne Familie have haft Deel i den f. Ex. Hr. Rasmus i Fredericia (see Skiftet efter Christen Pedersens af- døde Hustru) og Søren Sørensen (see ovenfor). Jeg fore- stiller mig derfor, at, da Byen efter Kong Chr. d. Ades Tilla- delse købte Den, er den bleven de enkelte Borgeres Eiendom, som havde bidraget til at sammenskyde Kiebesummen, med den Forpligtelse, at ingen maatte afhænde sin Part uden til en anden Borger i Børgense, saalænge som der var nogen saadan, som vilde kibe den. Man kan heller ikke vel tænke sig, at Borgerne skulde have gjort Byen en Gave hver med sin pro- quota af Kiebesummen. Enhver har altsaa faaet sin Andeel af Den, som imidlertid ikke er bleven udfikstet; men Parterne maae vel være beregnede efter enhvers quota. Disse Andele ere ofte ved Arv, Kieb &c. bleevne udstykkede eller have faaet

andre Giermand; men i den første Tid, saalænge Byen har været i Velstand, har neppe nogen Fremmed faaet Deel i den. Hans Jørgensens Andeel er bleven udlagt ved Skiftet til hans Arvinger og Creditorer, atter samlet af Enken og forøget med betydelige tilkøbte Parter, en ny Andeel forhvervet af hende og C. Pedersen, Familiens hele Andeel atter udfistet efter hendes og Else Hansdatters Død, men formodentlig for største Deel igien kjøbt af C. Pedersen, som siden kaldes største Lods-cier; de Andele af Den, som de andre Borgere havde og som endnu ikke vare samlede af H. Jørgensens Enke, kan det altsaa være, at Statsraad Ehrenschild efterhaanden har forhvervet sig, naar ingen af Bogense-Byes forarmede Borgere have havt Evne til at kjøbe dem, og det samme kan have været Tilfældet med C. Pedersens Andeel efter hans Død og saaledes kan Byen paa en aldeles lovlige Maade have mistet denne Eiendom og dens Tab maa saaledes tilskrives Borgernes Forarmelse og ikke enkelt Mand's Bedrageri (saavidt Hr. Dr. Paludan-Müller).

S. N. begynder Byens Auctions-Protocol.

S. N. fgl. Confirmation paa et til Biskop Ringo udstedt Skøde paa Skouby Kirke med jus patronatus &c.

S. N. eier Enggaard (eller Gyldesteen) saavel Gaarde i Skouby, som i Esildstrup.

S. N. opretter Enken af den 1689 afdede Geheimeraad og General Frederik Krenstorff til Svaneholm og Dvergaard, Fru Augusta Elisabeth Rumohr, af $4\frac{1}{2}$ ede Gaard i Harritslef By en Sædegaard under Navn af Ny- (eller Lille-) Harritslefgaard og tildeler eller tilskifter samme adskillige Torder fra de øvrige Harritslefs Gaarde, hvilke den saaledes tildeelte Ager- og Eng-Skifter i en Fordebog i Harritslefgaards Archiv opregnes og specificeres. Denne nye eller lille eller, som den ogsaa (paa Grund af sin Hovedgaards-Lært, der siden blev

lagt til Store Harritslefgaard) kaldtes, Hoved-Harritslefgaard (fordi den var den eneste af Harritslef-Byes Gaarde, der havde Hovedgaardstaxt) laae tæt udenfor Byen og i Nordost for samme i en af Hovmarkerne, som kaldes Norden-Hesthauge (eller egentlig ved et lille Dam, kaldet Hoveddam, i et Hierne af forhenværende Jens Froms, nu Niels Rasmussens Mark, Lille Løkke kaldet, hvilket Dam støder op mod Norden-Hesthauge-Skov), og altsaa mellem Hesthauge-Skoven og Store Harritslefgaard. Denne Gaard blev siden (nemlig mellem 1731 og 1755) afbrudt og flyttet ud til Bogense og der aldeles opbyggt, saaledes som den paa sin forrige Plads havde staaet, baade med Hensyn til Stue- og Udhuse, men fik her i Bogense Navn af Trappen (hvorfor ogsaa nogle troe, at det blot var Lille Harritslefgaards Trappe, der blev udflyttet til Bogense, endskiøndt det var den hele Bygning; dog skal ogsaa i Knud Nielsens Gaard i Jersore være Lemmer af Lille Harritslefgaards Bygning nemlig Sule paa 8 à 9 Aens Heide og 3 Qvarteers Lykkelse) og skal den første Beboer af bemeldte Gaard i Bogense have været en Søn af Herfabet paa Store Harritslefgaard nemlig Obersten, Stige Lassen (medd. af Kinge).

S. A. skriver Holger Rosenkrands (en Søn af Jørgen Rosenkrands til Kieldgaard og som siden købte Bruusgaard og var gift med Anne Brahe) sig til Brahesgaard og Enggaard og udsieder s. A. sit Skiede til Ceremonimester Martin Courad Bierman v. Ehrenschild paa Hovedgaarden, Enggaard, og underliggende Bøndergods i Odense- og Rugaards-Amter nemlig i Skouby-Herred, Sandager Sogn, Enggaards Hovedgaard og Mølle, Vægelunds By, Schindbarhuus og Esterbølle; i Guldberg Sogn Smidstrup, Nordstov og Kaalshauge; i Særsløf Sogn Toderup og Svensstrup; i Gilby Sogn Lunde og Gilby; i Skouby Sogn Skouby og Eschildstrup; i Vigersløf Sogn

Morudgaarde; ligesom i Skam-Herred, Klinte Sogn, Tersore og Klinte og endelig i Hindsgavls Amt, Wends-Herred og Koerslev Sogn, Koerslev- og Blanke-Byer. Denne M. C. B. v. Ehrenschild (om hvem see Hoffm. D. Nd., 3, p. 67, og Giesfing, 2, 2, p. 74) lod Børelserne paa Enggaard paa det kostbareste indrette med rare Malerier og Tapeter saa og Havgangen med sine tre 800 Alen lange Alleer (Akl., 3, p. 470—71; hvorimod Akl., 6, p. 628, tilskriver Grev Gyldensteen det sidste).

S. A. bortfæster Admiralitets-Kassensfor Hans Knudsen (som altsaa allerede da var Eier af Sandagergaard, hvorimod han neppe, da han 1687 bortfæstede en Gaard i Siby i Wends-Herred (see 1731), kan have været det, siden Geheimeraad Morten Skinkel endnu 1690 anføres som dens Eier) den i Sandager Sogn beliggende Nedermølle, hvis Landgilde udgjorde 8 Tdr. Meel.

S. A. eiede Ditlev Reventlov, Geheimeraad og Provst i Preeß, Dregaard, som han altsaa maa have kiebt af den forrige Eier, Borgemester Thomas Jøversen i Alsens; thi af s. A. har man et Skiede ifølge den grevelig Gyldenstenske Archiv-Designation fra bemeldte Borgemester Jøversen i Alsens til Preeß Terstorff (formodentlig en Skriverfeil for Preeßer Probst) til Dregaard paa noget Bøndergods i Dre, Orbel og Skaastrup. I alle Tilfælde var Reventlov efter Jøversen den næste Eier af Gaarden (Akl. 6, p. 640) og s. A. eller 1694 udfæstedes der en Transport fra Grev Wedel til Grev Reventlov paa Panterettigheden i Dre- og Brendrup-Kirketiender med underliggende Bøndergods og s. A. en Transport paa en Obligation til Conferentsraad Reventlov fra Wedel paa Hvidkilde.

S. A. (kongeligt) Skiede til Biskop Ringo paa Haarslev Kirke med jus patronatus og andre Kirkens Rettigheder.

S. N. dede Gieren af Langeſø, Adolph Hans v. Holſten, og hans Onke, Fru Ide Nathlau, forhvervede endnu i ſ. N. en Dom, at de, ſom ikke gave Tiende i Bigerslæs og Refſinge-Sogne, ſkulde deſuagtet hver for ſig ſvare 8 ſ aarlig til Kirken. Denne Fru Ide er forreſten ret Døvertroens Kirledægge her paa Eggen og om hende fortæller Sagnet de vidunderligſte Ting, dem jeg, ſom Træk af Landalmuens daværende Døvertro, vel ikke kan undlade at anføre, men hvorved jeg dog vil giere den ſamme Bemærkning, ſom i min Hagenſkov, p. 90, 2c., at det, ſom ofteſt, vare de dygtigſte Folk, Sagnet lader have med Guden at beſtille. Fru Ide boede ſaaledes, ſom det hedder, førſt paa Nellemøſe, forinden hun kom til at boe paa Langeſø; hun var meget ſtreng og ond imod Folkene, men holdt derimod meget af Hunde og havde mange af diſſe og hendes Folk maatte ikke formene Hundene at tage af deres Mad hvad de vilde paa Bordet; men Hundene ſkulde have Lov at tage frit hvad de lyſtede (derfor ſtaaer Fru Ide ogſaa paa ſit Maleri, klappende en Mynde med den ene Haand). Hun var derhos meget ſimpel (hendes Gaard, Nellemøſe, var da heller ikke mere end paa en Snees ſkeer ¹⁾), bagede ſelv Bog-

¹⁾ og dens Jord laae ud imod Brunſvig-Etederne til; Nellemøſe var nemlig iſølge Sagnet den egentlige Herregaard, før Langeſø blev det, og havde formodentlig den Tid ogſaa Navn af Langeſø (thi endnu 1551 nævnes der tvende Esteder af dette Navn), forinden Nellemøſen fra en Sø til en Møſe blev forvandlet, og ſaaledes ſkal vel Sagnet forſtaaes, at Langeſø førſt laae, hvor Nellemøſe nu ligger, nemlig omtrent hver Huſet af dette Navn i den efter ſamme udfaldte Mark endnu er beliggende. For omtrent 40 Aar ſiden var derfor endnu til Huſet en ualmindelig ſtor Frugthauge eller rettere Frugtræerne ſtode derfra og langt op i Marken mod Steiſhuus til; ud for Huſet er ogſaa i en vis Dybde Steenbro og uden om Nellemøſe er endnu Hevedgaards-Læst, ſaavelſom til Huſet ſelv, og man har endnu Sagn om Høverigang i gamle Tider dertil. En Deel af Engen lige ud for

hyede-Pandekager og smurte Panden med Fleskesvær samt gif selv ud i Marken med Brød til sine Folk, mod hvem hun ellers var ond og karrig og undte dem, som sagt, ikke den Føde, de behøvede; derimod holdt hun 60 (!) Hunde, dem hun var overordentlig god ved, saa at Folkene, som sagt, ikke engang maatte forhindre dem i at gaae op paa Bordet, naar de selv skulde spise, og at tage først hvad de vilde. Paa disse Hunde tilfattede hun alting og blev selv yderlig fattig, saa at hun ikke alene maatte behjælpe sig knapt, men tidt, naar hun skulde have mange Folk eller Fremmede, maatte laane hos Konen i Ulstrupgaard. Engang kom hendes Søn, som (senere) var Marskalk og boede paa Søgaard, til hende og bad om Penge til Hjælp til sit Krigstog; men hun havde kun 4 R at forstrække ham med; forbitret herover, bebrejdede han hende, at hun satte sin Formue til paa sine Hunde, hvormed hun ellers kunde have hjulpet sine Børn, befalede dernæst, at man skulde samle ham alle disse Hunde i Gaarden, gif selv op paa Svælen over den store Der i Stuehuset og stød dem derfra en efter den anden ihjel (imidlertid har hun vel snart faaet sig andre istedet). En Nat fik Kudst og Tiener Ordre at komme for Dørren med den forspændte Kareth; Fruen satte sig deri og, da Kudsten var kom-

Nellemose skal i gamle Dage have været Sø og deri en flodbegroet Sølm (nu kun en i Engen ubløbende Jordtunge), som kaldes Jomfruholmen, hvor 1 eller, som Andre siige, 3 Jomfruer skulde være dræbte og hvor der endnu, meest imod Høitiden, skal høres sæle og rødsomme Skrig. Denne eller disse Jomfruer skulde have været Døttre af en Amtmand, der siges at have boet paa Nellemose og som efter sin Død maatte gaae iglen, saa at man endnu for 25 Aar siden saae ham komme gaaende langs igiennem Aaen efter Nellemose til med en stor trefanget Hat med Guldtreser om paa Hovedet. Hvad man forresten med historisk Visshed veed om Nellemose, siden Anton Bryske 1554 forstøttede Langesø til sin nuværende Plads, er allerede i det foregaaende under 1634, 64, 75, 76 og 88 bemærket.

men i den gamle Allé, som var i den nuværende Kirckenhauge, spurgte han Fruen, hvor han skulde fiere hen; men hun svarrede, at han blot skulde fiere ligefrem; paa engang hørte han ikke mere til Hestenes Trampen eller Karethens Skrullen; intet gav nogen Lyd eller Bevægelse, som om Bogn eller Heste berørte Jorden; kun kunde han mærke, at de kom frem giennem Luften; omsider kom de til en stor Gaard; Fruen stod af og gif ind; de andre bleve holdende; men, da det varede længe og var et Bælmærke og et hæsligt Uveir, stod Dieneren af og ligede igiennem Nøglehullet og saae da, at Fru Ide sad og blev klæmmet af en Person, saa at Blodet flød efter Kammen; omsider kom Fruen ud, steg i Karethen og de fierte bort paa samme Maade, som de vare komne, til de naaede til samme Sted i Alléen, hvor Larmen paa Hensfarten var ophørt; da hørte de atter Hestenes Trampen og Bognens Kummel og vidste saaledes, at de vare paa Jorden igjen. Saa som hun ifølge Sugnet havde forskrevet sig til Fanden, saa vidste hun ogsaa hvad Tid og Time hun skulde døe; da Tiden kom (nemlig 1700), som var en Søndag, lod hun alle Folkene gaae i Kirke uden Dieneren, som jævnlig maatte gaae ud og see i Luften efter Diævelen, som ogsaa omsider kom og færte hende ud af et Bindue med sig; Dieneren, som saae ind af Nøglehullet efter Fruen, tilfattede sit Helbred for Fremtiden; i Gamle Laugeføes Bygning sad Blodet af hende paa Væggen i det Værelse, hvor Fanden havde taget hende, og, da hun var død, tog alle hendes Hunde til at tude og foer ud igiennem Binduerne, saa at der ikke blev et heelt Bindue paa Gaarden; efter hendes Død blev der sendt Bud efter 2 Rabokoner for at lægge hende i Kiste nemlig Konen i Ulstrup og Konen i Nykiøbing; men de fandt naturligtviis ikke hendes Liig og maatte istedetfor det lægge nogle Stene i Kisten; hver af disse Koner

fik en gammeldags Sels-Spisestue i Foræring (formodentlig for at tie med Sandheden) og disse skulle længe have været i Familiens Eie og endnu været foreviste den sidst afdøde Sognepræst. Siden gik naturligviis Fru Ide igien og man saae hende ofte kjøre med 4 sorte Heste, hvis gloende Tunger hængte ud af Munden, giennem Rue-Gade om Natten; angstelige og misforniede over denne Natteuro, stræde Beboerne besaarfag Herfrø toers over Gaden ved Rue-Smedie; men, da Fruen atter kom og nu ikke mere kunde komme over dette Sted, foer hun hen under Jorden, hvorved der blev et grueligt Bulder og Brusen, som om Byen skulde have forgaaet. Til sidst blev hun nedmanet i Sortemoose, som er Sænden for Gaarden i Dyrehaugen, tæt bag ved Gaardens Materialhuse.

1695 fikkede Byfogden i Middelfart, Niels Hansen (Bang), sin Fordring i Wels, stor 41 Rdr. 4 Skp. 4 Fdk., til Statsraad Ehrenschild paa Enggaard.

S. A. blev der taget Synsforretning over ede Pladser i Bogense og da befandtes en Trediedeel af Byen at ligge ede fra „ældre Tid“, uden at man kunde erfare, hvem Pladserne tilherte, og desuden var der i Byen (altsaa fra nyere Tider) 16 ede Byggepladser (skulde dette af Dr. Paludan-Müller meddeelte Vidnesbyrd ikke kunne give Sagnet om dens fordoms Sterrelse en betydelig Grad af Sandsynlighed? cfr. 1522).

S. A. begynder en af Byens Skifte-Protocoller.

S. A. var Gieren af Enggaard, Ceremonimester M. E. W. Ehrenschild, Justitsraad og fik da af Jørgen Groll's Enke hendes Anpart i Særsløf Kirke.

S. A. udsteder Oberstlieutenant Krabbe sit Skøde til Gieren af Dregaard, Conferentsraad Reventlov, paa en Gaard i Bro i Brendstrup S. og en ditto i Gauslunde.

S. A. dede Mogens Kaas paa Aagaarde, den Kugaardste

Lænsmands Søn, og blev i Haarslef Kirke begravet (see blandt Lænsmandene Faderen, Jørgen Raas's, Levnet).

S. N. blev Hr. Anders Barfod (som 1731 blev Sognepræst i Lumby) født til Verden i Farstrup-By i Vigerslef-Sogn og var en Søn af den residerende Capellan i Vigerslev, Hr. Ib Barfod, som jeg allerede under 1675 har omtalt og som altsaa formodentlig i Farstrup maa have haft sin Bopæl.

S. N. synes først Commissarierne i den 1684 afdedede Wendix Hans v. Buchwalds Stervbo paa Langevej at være blevne færdige med deres Regnskab; thi i J. N. bleve omsider 1200 Rdlr. udbetalte til hans 3 Børn, som Arvepart efter deres Fader.

S. N. bortkæfter Jens Dyre, som Eier af Gløvedgaard, et Sted i Esterbølle, hvilket Fæstebrev saaledes er det ældste af dem, der findes her paa Gaarden, da Reversalerne først i Anledning af Forordn. af 23de Jan. 1719 fertes i Brug. Det er affattet i høist almindelige Udtryk og hverken Hartforret eller Landgilden eller Hovarbeidet bestemmes; men det hedder blot, at N. N. maa bruge og beholde „paa Livstid“ det Sted, N. N. tilforn beboede, med al dets Tilliggelse, som hans Formand før ham det ned og brugte, imod at svare alle kongelige Skatter, yde sin Landgild i rette Tid, giøre sin Hovning med Egt og Arbeide forsvarlig, bygge og forbedre Gaarden og i alle Maader forholde sig efter Loven (Gløvedgaards Arch.). Man seer altsaa heraf, at Forholdet endnu den Tid blot beroede paa gammel Sædvane eller paa hvad der „pleier“ at ydes og gieres af Stedet cfr. 1697.

S. N. faaer Eieren af Rugaard, Grev Wilhelm Frederik Wedel, en alvorlig Reprimande fra Regieringen. Denne Herre var gift med Hannibal Sehesteds Datter, altsaa en Datterdatter af Kong Christian d. Ate, havde 1665 fikst Rugaard, 1666

arvet Iversnæs, som han 1672 fik oprettet til et Grevskab under Navn af Bedelsborg, og var derhos saa stolt, at han ifølge Sagnet hver Dag lod sig blæse til og fra Bords af 12 Trompetere. 1690 havde han allerede med Hensyn til Deguen i Balslev tiltaget sig en utilberlig Myndighed og i den Anledning faaet et kongeligt Rescript, lydende paa, at Greven ikke herefter skal have Magt noget af egen Myndighed at befale eller anordne imod det, som Bissen og Provsten i deres Embede forrette (Fogtman, 2, p. 520); men 1695 drev han det endnu videre; thi da lod han af sine Tienere en Gaardsret anordne og lod der hænde Dom over Claus Brandt og Marie Borgen, som derved bleve tilkiendte at lide efter Lovens 5 — 3 — 8 og 6 — 17 — 17 samt Forordn. af 4de Marts 1690 saavel som at have deres Boeslodder forbrudte og Konen især efter Lovens 6 — 22 — 1, 2, 3 at stryges til Ragen, hvilken Dom Greven naaget hendes Henslydelse til sit Bærneting og imod hendes begiærte Appellation ved sin egen Skarpretter paa hende lod erquire, men Kongen derimod under 5te Mai 1696 erkjendte samme Dom, som udemt, død og magtesløs at være og ei at komme Claus Brandt og hans Hustru, Marie Borgen, til Penges Udgift, Ginder, Skade eller Nafdeel paa deres ærlige Navn og Rygte i nogen optankelig Naade, ei heller den paa hende giorte Execution at komme hende, hendes Mand eller nogen deres Arvinger og Paarevende til Præjudits eller Gresforfleinelse i nogen Naade; hvorhos Kongen af især Naade og i Henseende til tro Tjeneste af Grevens Broder for denne Gang har dermed (skjænt uvist paa hvad Vilkaar) overseet Greven, som blot s. A. (1696) modtog et kongeligt Rescript, at han den ham i Grevernes Privilegier forundte Gaardsret herefter ei ved nogen anden maa lade betiene end ved sin Birkedommer og Birkeskriver, som

af Kongen til samme Bestilling ere confirmerede, samt at han til de Executioner, han herefter kunde foraarjages at lade giøre, skal bruge den Skarpretter, Kongen dertil har ladet ordinere (Fogtman, 2, p. 684). Sagnet lader ham imidlertid ikke slippe saa let fra denne (eller maastee en lignende) Kagsstrygning; det beretter nemlig, at en af hans Døttre (formodentlig Anne Christiane Elisabeth, om hvem den fra Hundehistorien 1688 bekiendte Fru Xrolle paa Kiersgaard 1717 skriver, at der var intet godt at sige om hende) løb bort med Informatoren der paa Gaarden og flygtede til dennes Søster, en Præste- eller Degnekone (som nogle kalde Sandvad, Sølvad eller Mulvad og andre lade hve i Balslev); hun stulke dem en Nat over og ferte dem derpaa af Landet, hvorover Greven blev saa forbitret, at han uden nogen foregaaende lovlig Procedure lod hende hudflette og kagsstryge, og skændt hans Herredsfoged eller Birkedommer siden udfærdigede en Dom, hvorefter det skulde være steet, og desaarjag blev demt tiidede, skændt han forud dede af formeentligt Slagslod eller Gift, blev dog Greven tildomt at giøre et Giæstebud for hele Landets Adel, afhente den kagsstræue Madame i sin egen Kæret og sætte hende paa sin høire Side over alle andre Giæster ved Bordet samt endelig give hende 40000 og Kongen 40000 Rdlr., hvorover Familien geraadede i Giæld og efter saa Lars Forløb til sammes Afbetaling først 1708 maatte pantsætte og derpaa 1718 endogsaa maatte sælge Kugaard. Hvad enten nu dette er en heel anden Historie end den af Fogtman anførte eller ogsaa det blot er en i Folkemunde foreget Udgave af samme, saa er dog saa meget vist, at han vel neppe er sluppen fra slige Af-fairer uden betydelige Mulcter, selv om Sagnet endogsaa skulde have foreget Summen med et Par Nuller for meget; men ligesaa vist er det ogsaa, at dette Smæk ingenlunde forbedrede

Greven; thi han ragede fort efter i Proces med sin Slots- og Sogne-Præst, Broderus Risbrigh, og 1700 blev i denne Anledning følgende Høiesterets-Dom fældet: De haarde, ubillige og ubeviste Beskyldninger, Grev Wilhelm Frederik Wedel har bebyrdet Hr. Broderus Risbrigh med, bør døde og magtesløse at være og udslettes af Rettens Protocoller, hvor de findes indførte, og bør Greven saavel for denne sin haarde Medfart, som i Omkostning og for Skadesløsholdelse, til Præsten betale 200 Rdlr. og for sin store Forargelse til vor Frelseres Kirke 50 Rdlr. og Hr. Broderus Risbrigh nyde den af Greven ham tilfagte aarlige Len (nemlig 10 Rærs Græsning) for at prædike i Capellet paa Vedelsborg (Hoffm. Jun., 10, App., p. 7—8). 1701 blev forommeldte Dom forkyndt i Vends-Herreds Provsteret, som den Tid (mærkeligt nok) blev holdt i Middelfart Kirkes Vaabenhuus (ibid. p. 7); men atter 1702 faldt der en anden Høiesterets-Dom, ifølge hvilken Hr. Broder Risbrigh skal nyde den Præstekaldet 1660 tilstaaede ode Gaards Grund uden Afgift og Skatter imod at holde Bred og Biin for Huusby Kirke; samt for erlidte Skade, Afgang og Omkostninger skal endvidere Grev Wedel til Mag. Broder Risbrigh betale 100 Rdlr. og Birkedommeren, K. Larsen, for sin ugrundede Dom og lovstridige Vidners Stedelse bede 10 Rdlr. til vor Frelseres Kirke (Hoffm. l. c. p. 7). Formodentlig maa det altjaa have været under en af disse Sager, at Greven, som Sagnet gaar, ved sin Ridesfoged i Ordets egentligste Forstand lod Sognepræsten „vidste“ ned af Prædikestolen. I ethvert Tilfælde er det ikke at forundre sig over, at Almuen endnu kalder bemeldte Greve den gale Grev Wedel. Forresten gjorde han 1705 sit Testament paa Rugaard og døde Maret derefter.

S. A. skrev Krigscommissair Otto Pedersen Himmelstrup

sig til Dallund, hvilken Gaard han var kommen i Besiddelse af ved at ægte den forrige Eier, Amtsforvalter og Borgemeester Jens Grifsens, Enke, Maren Bang.

1696 skænkede Assessor Hans Knudsen paa Sandagergaard 500 Rdlr. til et Legat for Rector og 4 Disciple i Bogense Skole (Hoffm. Fund. 5, p. 307. 455).

S. N. omtales i en Sag mellem Byfogden, Niels Basse, og nogle af Borgerne i Byen den Bogense-Bylov (sef. 1656), som Byfogden selv havde været med at stifte (medd. af Dr. Paludan-Müller).

S. N. forlangte Borgerflabet af Overigheden, at den skulde anfæge Kongen om Tilladelse til at erholde anvist noget af det derværende Skattehorn til Brug, da der var større Trang paa Brødkorn end i det dyre Aar, 1681, hvilket forarsagedes deraf, at intet Korn færetes til Byen, men udskibedes af Proprietairer, Præster, Bønder og Fremmede, saa at Byens hele Næring var edelagt. Hertil kom, at der ikke alene drevs et saadant utilladeligt Forprang med Korn, men endogjaa med Ol, „Tobak“, Brændevin og andre Kirbmandsvarer. Ligeledes klagedes over Mangel paa Brændsel, da Byen selv intet havde og de omboende Ciere intet vilde afhænde (l. e.).

S. N. vedtoges, at ingen maatte udleie sin Gaardsseie til Udenbys, fordi de hidtil havde forszemt at holde Hegnet vedlige (l. e.).

S. N. begynder Byens Pante- og Skiede-Protocol samt dens Maalerbog.

S. N. Skiede fra Lieutenant Rehling til Dregaards Eier, Conferentsraad Reventlov, paa Særsløf Kirke, Nedermelle ved Bogense og 1 Od. i Morup.

S. N. Skiede fra Biskop Ringo til bemeldte Reventlov paa Særsløf- og Skouby-Kirker.

S. N. skiedede Sognepræsten i Kaalshauge, Mag. Jacob Hjorth, til Conferentsraad Reventlov paa Dregaard Lyffesborg med 6 Huse i Haarslef Sogn.

S. N. udstededes kongeligt Skiede til Justitsraad Ghrenschild paa Gyldensteen paa Guldberg- og Sandager-Kirker med Tiende og jus patronatus & vocandi.

S. N. bortfæster Admiralitets-Råsesfor Hans Knudsen til Sandagergaard til en Mand, som var frærent en af hans Gaarde i Sønderse, paa ny en Gaard i Maderup, hvis Hartkorn ikke nævnes, hvorimod det tilføies, at han ikke alene fik Vede- og Sæde-Korn, Besætning og Kølstedstaber, men endog Bohave og Sengenklæder med i Fæstet.

S. N. stifter bemeldte Herre, som sagt, et Legat til Skole- og fattigvæsenet i Bogense (Hoffm. Fund. 5, p. 306—9. 455) og, da han der kalder Prof. theol. i Odense, Knud Landorph, sin Svoger, maa han formodentlig have været gift med en Datter af Stiftsfriver Hans Brodersen og Mette Willumsdatter.

S. N. dede bemeldte Admiralitets-Råsesfor Hans Knudsen, om hvem Jarstrup i sin Dagbog, p. 127, siger, at han bar Tilnavnet, Viborg, var Knud Sadelmagers Søn i Viborg, havde været Foged paa Væragergaard, kom derpaa til Kiebenhavn, fik siden Sandagergaard i Tjen, hvor han dede 1696, men eiede ogsaa meget Bøndergods og adskillige Tiender i Jylland. Her have vi altsaa et paafaldende Exempel paa hvorledes Embedsklassen efter Souverainiteten lidt efter lidt afleste Adelsstanden i Jordegodsjets Besiddelse.

S. N. Skiede fra Statsraad Scheller, Mule med flere til Conferentsraad Reventlov til Dregaard paa nogle Gaarde i Skaadstrup og Orbek.

S. N. bortfæster Sandagergaards Gier 1 Gaard i Mørup 2: Møderup i Sørslef S.

S. A. døde Sognepræsten i Særsløf, Hr. Hans Bang, og ham succederede Hr. Christian Broderus Bircherod, som var født i Odense i Mai 1672 eller 73 af Faderen, Prof. og Dr. theologiae Jacob Jensen Bircherod, og Moderen, Sille Thomasdatter Risbrich, deponerede 1695, blev Baccalaureus 1696 og gift med Else Catharina Hansdatter Bang, en Datter af hans Formand i Særsløf. Han udgav 1704 en Beskrivelse over de forskellige Kirkepehoie, han havde været med at aabne, hvad der havde været i samme og Tegning over de vigtigste iblandt dem (aftrykt i Nyenske Maanedskrift eller Almeennyttige Samlinger, Bd. 34, p. 22 sq.); han blev siden (c. 1719) Provst i Skouby-Herred og døde d. 30te Marts 1729 (cfr. Hoffm. Fund. 5, p. 90; Bloch, 1, p. 307. 412; Giesing, 3, 1, p. 143. 404 & 464, Tab.).

S. A. faldt der atter Høiesterets-Dom, at Margaard og Dallund hver skulde udrede 6 Tdr. Byg aarlig til Sognepræsten i Sønderse (Hoffm. Fund. 5, p. 317).

1697 blev Sognepræsten i Bogense, Mag. Anders Cheldorf, tillige Provst i Skouby-Herred (see 1677).

S. A. lod Byfogden, Albert Friis (han var nemlig blot Vice-Byfoged (see ovenfor 1694) og derfor kaldes Niels Basje endnu samme Tid, ligesom forhen, Byfoged), bekendtgjøre for Borgerstabet Udfaldet af sin Reise til Kiøbenhavn; han havde nemlig paa denne Reise (hvis Omkostninger han selv uden Byrde for Byen bestred) Byen til Bedste udvirket følgende Bevillinger:

1) Bevilling af 2den Marts 1697, at der aarlig d. 21de Oct. maatte holdes et Lwærgmarked udenfor Byen ved Stampemøllen; dernæst et Høstemarked paa Areltorvet med andre Kiøbstædvarer hver Torsdag i Fasten; ligeledes en ugentlig Torve-

dag om Torsdagen for at forhindre Handel om Søndagen (sefr. Fogtman, 2, p. 701).

2) at det gamle Raadhuus skulde repareres til et Byting, et Seierværk der opførtes og det gamle Tinghuus bruges til Bolig for Bøgteren eller Bysvenden; Omkostningerne hertil skulde tilveiebringes ved at sælge et Huus, der hidtil var brugt til Bøgthuus, naar der var Indquartering.

3) Bevilling paa en Anpart af Accisen.

4) Bekræftelse paa Forordningen om Kroer og Landprang og

5) Udskrift af de i Rentekammeret værende Landmaalingssøger, hvilken herefter skulde lægges til Grund ved alle Skatteligninger og Grændsestridigheder. Som en Følge af den under Nr. 2 anførte Bestemmelse bleve saaledes ogsaa strax Synsmænd udnævnte til at syne det gamle Raadhuus (medd. af Dr. Valudan-Müller).

S. A. skal Otte Hansen have været Rector i Bogense (l. e.); men derved maa sikkert Dve Hansen Guldberg forstaaes (see 1698).

S. A. siges Bogense Kirke ogsaa at eie udenfor Byen Landgilde af 2 Bønder i Tofte; 100 Rdlr. i en Gaard i Byen (som svarede 1 Rdlr. 4 $\frac{1}{2}$ i Leie) og 100 Rdlr. i Ebelø (men, om den endnu eiede sine Gaarde i Grindløse, Giadstrup og Begelund fra 1686, omtales derimod ikke); et Par Begravelser i Kirken (hvoraf Byfogden i Middelfart, Matthias Bolt (see 1691), eiede den ene) indbragte 12 Rdlr. 4 $\frac{1}{2}$; desuden for de 2 Gaardseier Landgilde 5 Rdr. Byg og Fæstepenge 14 Rdlr.; 7 Ager i Gammelmark, Landgilde 6 Rdr. Byg, Fæstepenge 18 Rdlr.; en Ager i Sender Kirkelelle, Afgift 10 $\frac{1}{2}$ og Fæstepenge 10 $\frac{1}{2}$ og 8 $\frac{1}{2}$; 3 smaa Rodhauger ved Teglgårdsgneden, Afgift 2 Rdlr., Fæstepenge 3 Rdlr. 8 $\frac{1}{2}$; en liden Kir-

fejrd bag Kirken ud imod Stranden, Afgift 1 \mathcal{L} , Fæstepenge 1 \mathcal{L} , og 6 Mgre i Gammelmark, Landgilde 4 Rdr. Byg, Fæstepenge 14 Rdr. (l. c.).

S. N. hedder det ogsaa, at Borgerne i Bogense „for nogle Aar siden“ under Stiftamtmand Winterfeldt og Biskop Kingo havde erholdt Frihed for at betale Tiende til Kirken imod at forpligte sig til dens Vedligeholdelse; men nu stævnedes Kirkeværgerne for Restants af 148 — 4 — 5, som forrige Kirkeværger havde tilgode hos Kirken (l. c.).

S. N. berettes det ogsaa, at, istedetfor Fisterne og de Indrullerede forhen for egen Regning havde sat de Rejsende fra Odense over til Jylland, havde nuværende Byfoged i Middelfart (forhen Raadmand i Bogense), Matthias Bolt (see 1691), skaffet sig Privilegier derpaa, saa at Esfolkene maatte give sig i Tjeneste hos ham, hvad Færgevæsenet angik; men, da han ikke holdt Fartøierne i tilbørlig Stand, saa at Heste og Vogne kunde sættes over, saa var Følgen, at de fleste Rejsende nu toge over ved Middelfart, hvorfor det nu projecteredes at bringe et ordentligt Færgeleeb istand mellem Bogense og Helleborgs Rolle (l. c.).

S. N. indstævnedes Ditlev Withard paa Gieren af Enggaard, Etatsraad Ehrenschilds, Vegne Mester Rasmus Pedersen i Klinte, Christen Pedersen, Solder, og J. Andersen Wiigaard, Handelsmand i Bogense, til at fremlægge deres Udkomster til Andeel i Gbele, ved hvilken Leilighed da Ehrenschild beraadte sig paa sine Skieder af 1694 og 95, Rasmus Pedersen Bruun i Klinte paa sin Svigermoders Skiftebrev af 1693 og sin Sviigerindes af 91, Solderen, Christian Pedersen, paa Skiftebrev efter sin Hustru af 1693 og Jergen Andersen Wiigaard paa sin Lodseddels af 1682, paa den ham af Jens Andersen Maderup 1691 transporterede Fordring og paa sin Indførsel af

1694, i alt for 489 Rdlr. 5 $\frac{1}{2}$ 4 $\frac{1}{2}$; desuden foregav han efter Bogenfse-Kirkebog endnu at være eiende af Den for 250 Rdlr. „ $\frac{1}{2}$ „ $\frac{1}{2}$, hvoraf dog 100 Rdlr. afgik, som hans sal. Formand til Bogenfse-Kirke havde givet, samt 100 Rdlr. til Enken (l. c.).

S. N. forlanger Tolderen, C. Pederfen, Ehrenschilds Anpart paa Ebelø afpælet; men, da han afflog det, maatte han lade saa meget ligge uafbenyttet, som Ehrenschilds Part kunde være (see 1700).

S. N. begynder en af Byens Doms-Protocoller.

S. N. gier Justitsraad Claus Rast til Rastenberg ifølge Hieslerets-Dom Indførsel i en Trediedeel af Harritslefgaard, som den Tid tilhørte forrige Landsdommer, nu Cancelli- og Admiralitetsraad Jens Lassen (Harritslefgaards Arch.).

S. N. udsteder Justitsraad Braem til Lindholm sit Ekiøde til Etatsraad Ehrenschild til Enggaard paa Gilby Kongetiende.

S. N. forpagter bemeldte Enggaards Gier Sørsløf Kongetiende for evig Tid af Lectoratet i Ddense for et billigt Fæste og til hver Lector især en aarlig Afgift af 120 Rdlr. i Kroner, hvilket Kongen stadfæster.

S. N. bortfæster Jens Dyres Enke, Helle Margrethe Lykke paa Elved, en Gaard i Hemmersløf. Dette er det andet (see 1695) af de Fæstebreve, som endnu her ved Gaarden opbevares; det er i Grunden affattet i samme terminis, som det foregaaende, idet hverken Hartfornet opgives eller Landgilde og Hovning bestemmes; men det er desuagtet mere detailleret; det hedder saaledes deri, at Fruen herved steder og fæster til N. N. den Gaard, som N. N. formedelst Armod er frastyttet, til Nytte og Brug paa Livstid paa Bilkaar, at han i rette Tid yder sin „sædvanlige aarlige Landgild, som er og pleier at gives eller kan paabydes“, saavelsom Hovning deraf og forresten er sin Huusbond „hørig og lydlig“, i hvilke Tilfælde Gaarden ham

ikke skal fratages (∴ fratages og til Andre bortfæstes); men, da derhos Gaarden findes brøstfældig, skal han være fri for at give Landgilde og fuld Hovning det første Aar, som er at regne fra Voldermis 1698 til Voldermis 1699, og det næste Aar derefter skal han være fri for 1 Otting Smør og gaaende Hovning (∴ Gangdage); men siden skal han svare alting, som „forstrevet“ er (hvor? maaskee i den gamle Matrikel af 1664, der muligviis den Tid gieldt som Regel for de enkelte Gaardes Præstationer); desforuden skal han have og beholde en Teg og en Bæg at flye paa Gaarden med samt beholde den indavlede Grode, som nu findes paa Stedet, uden nogen videre Afgift end at betale Skattekovn og Qvartal-Skat til ferstkom-mende Januar og saa fremdeles og sig forresten i alle Maader efter Lov og Forordning forholde (Elvedgaards Arch.).

1698 blev Dve Hansen Guldberg, som først havde været Herer hos sin Formand (∴ den forhenværende Rector; see 1693), omfider selv Rector i Bogense og tillige Capellan, indtil han 1700 blev Sognepræst for Barret i Bierge-Herred, hvorfra han 1718 blev forflyttet til Hvirring, Tanderup og Hornborg i Nim-Herred, hvor han 1728 blev underkafstet Kirkens Disciplin for en Forseelse, han begik ved Uddelingen af Alterens Sacrament, og døde derpaa 1732.

S. N. maatte Bogense By betale 533 Rdlr. 74 ø i Consumptions-Skat, hvilken, ligesom de foregaaende Aaringer, skulde ligned paa Borgerne.

S. N. folgte Tørgen Andersen Wiigaard, Borger i Bogense, sin Anpart i Hbelzen nemlig en Fordring af 537 Rdlr. 5 ø 8 ø til Statsraad Ehrenschild paa Enggaard.

S. N. opbød ogsaa Tolderen, C. Pedersen, sin Andeel i Hblø til Bortfalg; men Statsraad Ehrenschild lod ham ved denne Leilighed atter indstævne for at bevise sin Adkomst til

Den; dog contraheredes der endnu i f. A. om Dens Bortfor-
pagtning mellem Ehrenschild og Tolderen.

S. A. indløb flere Klager over Færgelauget eller de Sø-
folk i Bogenfe, der havde forpagtet Færgevarfenet af Matthias
Bolt i Middelfart, og bleve de i Anledning heraf for deres
Forsømmelse mulcterede.

S. A. blev første Gang (dog see 1697) bestiftet en Væg-
ter i Bogenfe, som skulde have 3 R hver Sommernat og 4 R
hver Vinternat og raabe 3 Gange nemlig Kl. 10 og da ringe
med Raadhuus-Kloffen, Kl. 12 og Kl. 3 og da atter ringe.

S. A. paamindede Byfogden Borgerne om at give Sko-
lemester (o: Rector) og Børnene Heitidsoffer, dog efter egen
Discretion.

S. A. anlagdes endelig i Bogenfe ikke mindre end 3 Sa-
ger for Brud paa Kirkefred, foranlediget ved Mundhuggeri, ja
endogsaa Haandgemæng imellem Borgernes Koner for at an-
masse sig eller forsvare sig i de øverste Pladser i Kirkestolene.

S. A. eier Cancelli- og Admiralitetsraad Jens Lassen,
som da skriver sig til Grubbesholm, foruden Harritslefgaard
med samlet Gods endvidere af Strøgods 2 Bønder i Giad-
strup, 7 i Emmeslef, 1 i Brandsby, 6 i Norup, 4 i Otterup,
2 i Giordslef, 1 i Orriglef, 1 i Slund, 2 i Lunde, 1 i Bel-
dringe, 1 i Allese, 5 i Luderup, 2 i Riested, 2 i Hauge og
1 i Bolmer (Harritslefgaards Arch. — denne J. Lassen skal
forresten i Kong Chr. d. 5tes Tid være bleven nobiliteret under
Navn af Lassen og have været gift med en Rosenvinge fra
Skaane ifølge Giesing, 3, p. 388, Tab. over Hoppe-Stam-
men; men vort Adels-Lexicon veed aldeles intet af denne No-
bilitation at sige).

S. A. var Nicolaus de Windh Eier af Sandagergaard
(idet han, som man mener, skal have giftet sig med den for-

rige Eier, Admiralitets-Årsjesfor Hans Knudsens, Enke, som altsaa maatte have været hans første Frue) og bortkæster, som saadan, s. N. en Gaard i Gamby, hvis Hartkorn ikke opgives.

S. N. kieber Conferentsraad Ehrenschild af Jørgen Rosenkrands til Lvigsholm noget Bøndergods i N. Østerballe By, Sandager Sogn; men s. N. dede han (Hoffm. D. Nd. 3, p. 67) og efterlod Gaarden til sin Enkefrue, Anna Margrethe v. Stocken, som uden Tvivl er den Enkefrue, om hvem der fortælles, at hun bortspillede Gaarden til en Cavalleer ved Hoffet (maaskee Gabel, til hvem hun senere nemlig 1718 solgte den), men at Kongen skældte ham ud for at ville modtage den og at hun saaledes fik den tilbage igien (medd. af Birke-dommer Møller).

S. N. Skiede fra Stiftamtmand Schult til Conferentsraad Ditlev Reventlov til Dregaard paa noget Gods i Baag-Herred, Sællested-Sogn.

S. N. folgte Jørgen Rosenkrands til Lvigsholm til ovenmeldte D. Reventlov paa Dregaard en Gaard i Dre Sogn og By paa 5 Tdr. 4 Skp. 1 Fdk. „ Nb.

1699 blev indrettet en Bi-Post mellem Bogenfse og Ddense, som skulde afgaae hver Onsdag-Morgen og retournere om Torsdagen og derfor nyde 14 Dlr. aarlig, men ingen videre Betaling for Brevene (for den Tid havde nemlig Byfogden paa egen Bekostning ladet sine Breve hente i Ddense).

S. N. bekiendtgjordes i Bogenfse den kongelige Forordning om de nye Psalmebøgers Indførelse.

S. N. faaer man endelig Oplysning om, hvorledes tilgik med Byens gamle Raadstue-Archiv, som efter Kogles Foregiverende i en Ildbrand skal være fortæret (Hoffm. Fund. 5, p. 309), men efter det almindelige Sagn af Byfogden, Niels Basse, for at skade Borgerne skal være bortført til Inzland;

thi allerede 1698 bleve Landsdommer Peder Lurdorph og Hofrets-Assessor Broder Landorph til Sandagergaard ¹⁾ udnævnte til Commissarier for at undersøge Byfogden, Niels Basse's, Forhold nemlig saavel med Hensyn til Ebelø, som til de kongelige Jorder, hvormed Byens Embedsmænd før have været forlænedede og samme nu ere Byen frakomne, ligesom ogsaa om Byens gamle Documenter, der ligeledes ere den frakomne, idet nærværende Byfoged, Albert Friis, paastod, at Niels Basse ved sin Afreise ikke havde afleveret Byens Privilegier, Matrikel og Grundtætt, men havde svaret, at de vare brændte med Borgemeister Hans Jørgensens Huus; men, da det nu befindes, at Niels Basse selv var Skifteforvalter i Hans Jørgensens Sterbo, at Skiftet varede Aar og Dag og blev tilendbragt, længe før Gaarden afbrændte, saa kiendte Commissionen under 3die Mai 1699 i denne Henseende saaledes for Ret, at Niels Basse er pligtig til i denne Henseende at gjøre saadan Rigtighed, at Byen ikke derved lider Skade. Denne Rigtighed er imidlertid aldrig paafulgt og det rette turde maastee være, at N. Basse har forsemt at udtage Documenterne af Sterboet og at de virkelig der tilsidst ere brændte. Ligesaa frugtesløs, som saaledes Undersøgelsen med Hensyn til disse Documenter var, ligesaa frugtesløs var ogsaa Reclamationen med Hensyn til Byens Jorder og Ebelø (ifølge Commissionens over Byfoged N. Basse's Fremfærd under 3die Mai 1699 affagte og af Byfoged Friis fra Raadstue-Archivet meddeelte Dom) og hvad in specie den sidstnævnte eller Ebelø er angaaende, da blev den tvertimod ifølge et gammelt Sagn af bemeldte Hans Jørgensens

¹⁾ En Gaard, han altsaa kun en faae Tid maa have været i Besiddelse af, sid:n (Hans Svoger?) Assessor Knudsen endnu eiet den 1696 og Nicolaus de Windh allerede 1698 er i Besiddelse af samme.

Krvinger og Creditorer uden videre Hindring fra Byens Side omfider solgt eller overladt (ikke, som man i Almindelighed mener, til den 1690 afdøde Amtsforvalter og Borgemeester i Odense, Jens Griffen, der baade eiede Hollufgaard og Dalslund, cfr. Giesing, 3, p. 147, men snarere) mellem 1718 og 26 til den i sidstnævnte Aar afdøde Justitsraad Jørg Andersen paa Hollufgaard (see 1718) og det for saa usjel en Priis (600 Rdlr. nemlig), at der Maret efter blev hugget Vitie og Torn for Beløbet, hvorimod Kammerherre Dein paa Hollufgaard d. 19de Nov. 1782 folgte den til Grev Moltke paa Einjedelsborg for 13,000 Rdlr.

S. N. lader Justitsraad Rast (see 1697) sin Indførelses-Dom i Hærtsølefgaard til Paakiendelse indstævne.

S. N. bortfæster Nicolaus Windy til Sandagergaard Bødelee i Beslinge S. (hvis Hartkorn dog i Fæstebrevet ikke omtales) mod 18 Rdlr. Hovnings- og Landgilde-Penge, ligesom han ogsaa f. N. bortfæstede Gremmerlykkegaarden i Indsølef Sogn.

S. N. Herredåtings-Dom af Herredsfogden i Odense- og Skouby-Herred, Rasmus Holmer af Norup, mellem Store og Lille Ladebell i Haarsølef Sogn om et Giærdes og en Grefts Bedligholdelse mellem deres Marker og Kirkejorden, hvilket Giærde og Greft blev Lille Ladebell paalagt, hvorhos Fuldmægtigen paa S. Knuds Kloster var den, der havde indanket Sagen, og Christen Pedersen i Lykkesborg var en af hans Tingstøvnere (∴ Støvnemænd) (Elvedgaards Arch.).

S. N. blev Sognepræsten i Haarsølef, Mag. Jørgen Karstens, Stiftsprovst og Sognepræst til S. Knud i Odense (Bloch, 1, p. 656—57) og ham fulgte i Haarsølef Sognekald Hr. Anders Hvid, som her var Præst i 40 Aar samt tillige Herredsprovst (Afl. 6, p. 619). Han blev 1694 Baccalaureus og saavel han, som hans

Halvbroder, Mads Hvid, vare begge Colleger 3: Herere i Odense Skole. Da Mads Hvid en Nat laae og sov, kom en Gædebuk op ad Trappen og ind paa Kammeret, hvorover han saaledes altereredes, at han fra den Tid af begyndte at gruble og blev alt længere alt værre; desuagtet tog han sig dog for 1699 at prædike paa Kaldet i Haarslef Kirke; men han læste eet Evangelium op og forklarede et andet og, da Prædikenen var ude og Provsten, Mag. Anders Cheldorph, spurgte Menigheden, hvorledes de vare fornøiede, taug de alle stille, indtil en Møller treen frem og sagde: Naar Ellet er godt, saa roser det sig selv, og da Hvids Fader, Lars Pedersen, Forpagter paa Dreagaard, ved Udgangen af Kirken sagde til ham: Hvor gif det Dig idag, min Søn! Du læste jo ikke Dagens Evangelium, svarede han ikke andet end: Saa Gud! jeg glemte det, Fader, og blev strax derpaa saa gal, at han maatte bindes i Jernlænker og laae i en Kielder paa Dreagaard, hvor han efter nogle Mars Forløb endte Livet; men hans Broder, Hr. Anders, fik derimod ikke alene Kaldet, men endog saa Broderens Kiæreste, Barbara Sophia Cheldorph, som var en Broderdatter af Bispeinde Johanne Kingo (Blochs hdsfr. F. G. S.). Han kaldes 1715 Anders Anderssen Hvid, Præst i Haarslef, og siges ved denne Leilighed at være en Søn af Forpagter:Enken paa Dreagaard (Hoffm. Fund. 5, p. 406). 1728 kiebte han Holfsegaard i Brenderup Sogn af Oberstiude Steensen til Skougaard og fik den completeret til en Herregaard (Hoffm. Fund. 6, p. 330); men 1733 havde han en heist ubehagelig Stude-Affaire; thi s. A. begyndte den fameuse Stude-Proces mellem bemeldte Sognepræst i Haarslef og allerede den Tid Provst i Skouby-Herred, Anders Hvid, og Harritslefsgaards Eier, Oberstlieutenant Hagedorn. Provsten, som da var gift med Margrethe Hansdatter Bang (altsaa hans anden Kone),

havde ifølge de derover optagne Tingsvidner i de sidste 1½ Aar omtrent havt 100 Dværgshoveder paa Græs og Foder i Præstegaarden samt paa Fællederne og andre Steder (f. Ex. ved Hølsegaard, der, som sagt, ogsaa den Tid tilhørte ham) og deriblandt ogsaa en „fortblæstet“ Stud, som han havde kjøbt 1732 paa Markedet i Bogenfse, den Tid 1½ Aar gammel. Denne Stud gif først paa Hjortebjerg, og siden paa Guldkkemarks Fællede og blev derfra borte i Efteraaret 1733; men hans Regter troede igien at have fundet den i Maderup-Mænds Kaalhauger og afhentede den derfra, hvorpaa Provsten lod ham brænde den med sit Mærke og affendte den til Kiøbenhavn; men ikke saa snart var den borte, før Obristlieutenant Hagedorn gjorde Paastand paa, at den saaledes afhentede og solgte Stud (af Værdi 6 Dlr.) egentlig ikke var fortblæstet, men „forthielmet“, ikke tilhørte Præsten, men Hagedorn, havde gaaet med hans øvrige Stude i Ladebøl Mark (nemlig Marken ved Store Ladebøl, som tilhørte Harritslefsgaard), havde derfra forvildet sig ind i de Maderup-Kaalhauger og var derhos brændt med Hagedorns Mærke, længe før Provsten brændte den med sit, og endelig blev det (hvad som endnu er det forunderligste) virkelig beviist, at Provsten endnu havde sin fortblæstede Stud, som han troede, havde været borte, og i hvis Sted han havde afhentet og affendt Hagedorns. Desuagtet paastod Provsten længe haardnakket det modsatte og, da han endelig blev overbeviist (ifald han ellers nogensinde blev det), tilbød han vel sin Ved paa, at han ikke havde vidst rettere end, at det var hans egen Stud, men vilde derhos blot betale Studens Værdi, men hverken Omkostninger eller Bøder, saa at altsaa Sagen havde sin Fremme, idet Hagedorn forfulgte den saavel 1733, som 34, ved Skouby-Herredsting og Gydensteens Birketing og dernæst 1734 og 35 for en til den Ende

nedsat Commission. Endelig faldt der d. 30te Marts 1737 Høiesterets-Dom i Sagen, saaledes lydende: Provsten, Anders Hvid, bør betale til Obristlieutenant Hagedorn den ham tilhørende og fra Maderup Marker bortførte Studs Værdi med 10 Rdlr. og bør de udi Sagen af Provsten, Hvid, og Fuld-mægtig mod Obristlieutenanten brugte Expressioner worde, som uskrevne, døde og magtesløse, og bør Provsten, som vidende har tilegnet sig denne Stud og studdt paa Hiemmel, som ham brusten er, og til falske og urigtige Vidnesbyrd Vidner har villet forføre, dernæst ogsaa tilbuddt sin corporlige Sed derpaa, som ham toertimod anderledes er bleven overbevist, for saadant sit ugudelige og høist forargerlige Forhold være Generalfiskalens Tiltale underkastet. Udi Reparation og Proces-Dmfostringer betaler han 1500 Rdlr. samt bøder for sin stammelige og formastelige Dmgang til vor Frelfers Kirke 300 Rdlr. og ligesaa meget til Justits-Kassen samt til samme Kasse, som temere litigans (Høiesterets-Dommen faldt nemlig i Anledning af, at Provsten havde indstævnet Commissions-Dommen for Høiesteret), 24 Rdlr. og endnu til samme Kasse 5 Rdlr. Generalfiskalen bør dernæst tiltale de mistænkelige Vidner og Procurator Præben Langsted bør for sin vrange og uretvisse Rettergang have sit Procurator-Embede forbrudt og Procurator Rowfen for sit Forhold i denne Sag bøde til vor Frelfers Kirke 50 Rdlr. og ligesaa meget til Justits-Kassen. Imidlertid var dermed Sagen endnu ikke tilende; thi Generalfiskalens Tiltale forestod endnu og derfor blev ogsaa først 1739 en ny Sognepræst beskiftet her i Kaldet og Atlas, 6, p. 619—20, siger, at Provst Hvid først 1741 ved Høiesteret blev dømt fra sit Kald og døde siden i Armod. Bønderne kalde ham endnu, naar han omtales, Stude-Propsten; dog var det neppe ham (men derimod Sognepræsten, Hr. Anders Hvid i Dre og Brenderup),

der foruden alle sine øvrige Besværligheder ogsaa havde den Sorg, at hans Datter dræbte sin Mand, Præsten Horneman i Kierteminde, og i den Anledning 1732 i Odense blev henrettet. Forresten giver denne Stude-Proces et nyt Beviis paa hvor langt ned i Tiden (ikke blot i Sylland, men selv i Fyen) den danske Studeopdræt og Studehandel var i Flor og man har virkelig i det danske Landvæsens Historie Grund til at antage 3 hinanden aflesende Perioder nemlig for det første Svineopdræt og Vildensviin, hvor man saa at sige ernærede sig af Landets Skove, for det andet Studeopdræt og Staldærne, hvor man saa at sige ernærede sig af Landets Græsgange, og endelig Kornavlens, da man fortriinsviis ernærede sig af Agerens Dyrkning; altsaa først Skov, derpaa Eng og til Slutning Ager; hvorhos den første af disse Perioder i Grunden begyndte fra de urældste Tider, den anden derimod først ret kom i Flor i det 13de Aarh. og den sidste endelig først ret blev almindelig ved Jordernes Udskiftning og altsaa i det 18de Aarhundrede.

S. A. d. 7de Oct. testamenterede Grev Wilhelm Frederik Bedel paa Rugaard denne sidstnævnte Gaard, som ikke i Grevskabet var incorporeret, til sin Søn, Boldemar Gustav, ad dies vitæ (Bedelsborgs Arch.). Af den Beskrivelse, den senest afdøde Gier forresten giver om de gamle Bygningers Bestaaffenhed, forinden Geheimeraad Zuel ombygte Stuehuset, og som er heel forsiellig fra den 1677 omtalte Tegning, maa man i øvrigt formode, hvad som ogsaa er heist rimeligt, at Grev Bedel i adskillige Dele har forandret den gamle Bygning, der stod 1677, for største Deelen afbrudt den gamle Ladegaard Osten for Borgegaarden og derimod fordoblet den Ladegaard, der ligger Sonden for Borgegaarden, samt paa Borgegaarden selv (ligesom paa Bedelsborg 1675) ladet et Capel, der allerede omtales 1708, indrette; thi ifølge Gierens Forklaring var Stue-

huset, da Geheimeraad Juel ombygte det, af Udseende, som en Landsby-Kirke uden Taarn og Spiir, men derimod af 2 Stager foruden Kielder, og begge Sideskeiene, hvoraf den østlige var Capel, vendte den Tid mod Nord istedetfor nu mod Sønder, ligesom saavel Ladegaard, der den Tid, ligesom endnu, var dobbelt, som Borgegaard, ogsaa den Tid vare omgivne med Grave, der adskilte dem begge, hvorimod den gamle eller østlige Ladegaard saa at sige aldeles var forsvunden.

Idet jeg saaledes herved, som ved det 17de Aarhundredes Udgang, for denneinde vil afbryde mine Bidrag til den Kugaardske Læns-Historie, som jeg imidlertid beder mine Læsere ikke at ansee for sluttede eller fuldfærdige fra min Haand, forinden jeg ved et Supplement-Bind har søgt at afhjælpe de Feiltagelser og Mangler, som ved en tilgivelig Nagtsomhed under sammes af mangehaande adspredte Papirer meissommelige Indsamling og trættende Redskrivning kunne være indløbne, tør jeg dog for Fuldstændigheds Skyld ikke undlade allerede nu, hvor jeg for det første lader det fra Gaarden allerede længst adskilte Læns Historie aldeles fare, dog i det mindste og, saavidt muligt, i al Korthed at fortsætte Gaardens egen Historie indtil vore Dage.

1700, 1 & 2 havde Grev B. F. Wedel den allerede i det foregaaende omtalte ubehagelige Proces med sin Sognepræst ved Bedelsborg.

1701 d. 7de Dec. blev Kugaards forrige Herfskab, Amtmand Kaas's, Enkefrue, Margrethe Catharine Buchwald paa Kugaarde, nedjat i sin Familiebegravelse i Haarslef Kirke (see forrige Deel i Amtmandens Levnet).

1702 udstedes Grev Wedel en Dwittering for en af ham, som Lænspligt, ved Kong Fred. d. Ades Thronbestigelse Leveret Rødehest.

1705 gjorde han paa Rugaard sit endelige Testament d. 13de Dec.

1706 døde han d. 6te Febr. og blev i Hunsby Kirke begravet (Atl. 6, p. 642), 66 Aar gammel, som Greve af Bedelsborg, Friherre af Bedel, Slot- og Borg-Herre til Keedys og Nürnberg, Storkors, Geheimeraad, General og Kammerherre (Hoffm. Fund. 5, p. 384; Atl. 3, p. 507; 6, p. 612; Ad. Mag. p. 349); han var gift 1) med Christiane Sophie Sehested 2) med Hedevig Malene Dancwort, Datter af Oberstlieutenant Dancwort og Anna v. der Wisch (men det synes næsten snarere at være i omvendt Orden; thi den første var ifølge Præsteindb. af 1755 89 Aar, da hun døde).

S. A. tiltraadte saaledes hans Søn, Grev Hannibal Bedel, som blev sig Greve til Bedelsborg, Herre til Tybrind, Søndergaard, Rugaard og Sparretorn, Ridder, Kammerherre og Amtmand over Næsens- og Hindsøgaard-Amtet, og fik endnu f. A. Lovtettering for en Ridehest, der, som lænspligt, ved hans Tiltrædelse af Grevskabet var Kongen leveret; men allerede

1708 d. 16de April, døde Grev Hannibal (Ad. Mag. l. c., siendte Atl. 6, p. 643, først lader ham døde 1720); men Rugaard overgik formodentlig ved denne Leilighed til Enkefæde eller maaſtee rettere Enkegrevinden, Anne Catharine Banner (Datter af Christian Banner til Frederiksgave), bestyrede maaſtee Grevskabet i hendes Søn, Grev Christians, Amyndighed, som først var født 1700; thi vist er det, at bemeldte Enkegrevinde endnu i samme Aar, hendes Mand var død, gav Johan Otto Raben for 12000 Dlr. første Prioritet i Rugaards Hovedgaard og underliggende Bøndergods af Hartforn 309 Tdr. 2 Skp. 2 Fdk. 2½ Alb. og derisøandt en Gaard i Hæved paa 5 Tdr. 7 Skp. 3 Fdk. 1 Alb., en paa Beslinge Heed paa 4 Tdr. „ Skp. 2 Fdk. 2 Alb. og 1 i Farsbølle paa

6 Tdr. " Skp. 1 Fdk. 1 Alb., hvilke samtlige siden kom til at tilhøre Elved. Om det i øvrigt var denne eller en anden Frue der paa Gaarden, hvorom følgende Sagn vedligeholdes, skal jeg ikke kunne sige; det hedder nemlig, at der paa et Sted paa nuværende Erik Skaderods Grund, kaldet Kiedelsberg, eller ved Hmosen, en Mose paa Bentelykke-Grund, i gamle Dage stod en Gaard, som vel behoedes af Folk udenfor Bondestanden, men som dog skulde kiere i Tegt for Herfskabet paa Kugaard; engang sendte den Kugaards Frue Bud dertil, at de idag skulde kiere for hende til Kirke; men den anden Kone lod svare igien, at idag vilde Fruen paa Kiedelsberg selv kiere til Kirke, hvorover den Kugaards Frue blev saa fornærmet, at hun lod Kiedelsberg sloife (K.).

S. N. (1708) optoges der forresten og muligviis i Anledning af foromtalte Laan en Synsforretning over Gaarden og ifølge samme bestod den af:

1) en Borgegaards-Bygning nemlig et stort 2 Lofter høit Huus, 21 Fag langt med et Udbyg (formodentlig paa Midten) mod Gaardsiden til paa 2 Fag, hvori Trappen var anbragt; under samme en Kielder, afdeelt i 8 Kieldre. I underste Loft (= Etage) var Fruerstue (Vinduer med Blyindsfatning), Korsstuen, Ammestuen, Pigernes Kammer, Borgestuen, Kirken, et Kammer ved Kirken &c. For den østre Ende af samme Huus var der atter et Huus paa 5 Fag, et Loft heit¹⁾; men den egentlige østre Længde var paa 14 Fag og 2 Lofter heit; den vestre Længde var derimod paa 21 Fag.

2) en Ladegaard, som bestod af

¹⁾ Formodentlig altsaa den Længde Huus, der ligger Østen for Hovedbygningen og langs Indkørsels-Beien og hvori nu er Heite-mølle o. s. v.

et nyt Huus, med Tegl behængt, paa 21 Fag, hvor Forpagter-
teren boer i den søndre og Mølleren i den nordre Ende¹⁾,
et nyt ditto paa 21 Fag, kaldet Gæstestalden, med et Port-
huus i den vestre Ende²⁾,

Ridestalden med Port og Laage for paa 20 Fag³⁾,

Tærskeladen af 38 Fag, teglhængt og med et Udbyg paa sør-
dre Side⁴⁾,

Koladen paa 34 Fag⁵⁾.

Bindebros mellem Borge og Ladegaard.

Møllens Udhuse bestod af en østre Længde med Port paa
15 Fag samt en nordre og søndre Længde.

Det hele, selv Stuehuset, yderst forfaldent, Binduerne ude,
Tømmeret raadnet og Taget bedærvet. Endelig var Skoven
overalt nemlig Lumskoven, Folehaugen, Tægerstoven, Faarevad,
Gildehaven og Kongens Mark kun ung Begeffov paa 30 store
Bøge og ligesaa mange Ege nær. Det hedder nemlig, at i
den første af ovennævnte Skove findes en deilig ung Begeffov,
men kun en halv Snees store Ege; i den anden en liden ung
Begeffov af Riisbøge; i den tredje kun ligeledes Riisbøge; i
den fjerde liden Begeffov af lutter unge Riisbøge og kun nogle
smaa unge Riisbøge; i den femte 4 à 5 nogenledes store
Bøge, forresten blot unge Bøge, og i den siette 14 à 15 store
Ege og ligesaa mange store Bøge; i øvrigt klare unge Bøge og
nogle Riisbøge samt nædtørftig Underffov; men til Byg-

1) Dette maa formodentlig være Møllens nuværende Stuehuus,
som udgjør dens vestre Fløi.

2) Maa formodentlig være den Længde Huus lige overfor Møl-
lens Stuehuus og altsaa paa den vestre Side af Weien.

3) Det er den egentlige Ladegaards vestre Fløi.

4) Det er den egentlige Ladegaards søndre Fløi og Ubygget er
den Baggaard, der ligger Syd for samme.

5) Det er den egentlige Ladegaards østre Fløi.

ningstømmer findes lidet eller slet intet undtagen nogle faa Træer til et Skuur, til Stolper og Løsholter (med de daværende unge Niisbøge maa imidlertid siden være holdt godt Humis, siden de kunde opvoxe til saa betydelige Skove, at man omtrent 60 Aar derefter kunde, som det følgende vil udvise, husere saa strækkeligt med Skoven uden dog gandske at faae den edelagt). Imidlertid var der dog, som sagt, endnu 1708 en Kirke her paa Gaarden, der besøgtes af Omegnens Beboere, især Beboerne af Bøde, og saavel nærværende Giers, som Sognefogden i Veslinges, Fader havde endnu som Børn (altsaa i Geheimeraad Juels Tid fra 1764—67) bivaanet Gudstienesten i samme. Denne Kirke eller dette Capel skal nemlig have ligget ud imod Haugen til og i Stuehusets den Tid værende østre Flei og Kirkegaarden (!) til samme skal derhos have udgiort en Deel af nuværende Hauge nemlig en Plads i Humlehaugen, hvor endnu intet skal kunne groe, hvorfor den heller ikke benytttes; thi, da man engang her vilde grave, blev der en farlig Lummel paa Gaarden og derfor afholdt man sig siden derfra (N.); ved Gravning i Haugen har man ogsaa stødt paa flere Mure af Kampesteen og brændte Steen, ja endogsaa paa Kieldre, fyldte med Jord, hvor man opdagede flere i Enden svædne Eggepæle (medd. af Gieren, Hr. Bendt Simonsen). I Kielderen er endnu en Loftstjæl, som formodentlig er en Levning af Kirken, da paa sammes gule Grund med fort Skrift læses: Psalm. 50 :c.

1712 eiede endnu Grevinde Bedel Rugaard og funderede i bemeldte Aar (altsaa, som Grevskabets Bestyrerinde) Huusby Skole (sfr. 1741).

1718. Paa Gaarden sidder endnu en indbrændt Rude, hvorpaa staaer et Raaben med 3 liggende Halvmaaner og Stierner i samme, hvorhos staaer: R. A. 1718 d. 29 April; men

S. A. folgte Grev Hannibal Wedels Enke, Enkegrevinde Anne Catharine Banner (altsaa ikke, som Atl. 6, p. 633, vil, Grev Wedel 1720), Gaarden mod et Slags Nederlag i Fæno ic. til Kongen (Fogtman, p. 391—92) og

S. A. og ved samme Leilighed blev derhos en Jordebog optaget, ifølge hvilken Eiendommen den Tid bestod af Følgende:

Rugaards

Hovedgaaard 56 Tdr., Skp. 3 Fdk. 1 Mb.

Skov 8 — 2 — 2 — 2 —

Oluf Urtegaardsmands

Lekke " — " — 3 — " —

(Deraf aarlig i Forpagtning har været svaret 1150 Rdr.).

Rugaards

Welle 3 — " — " — " —

Jordskyld dertil " — " — " — 2 —

(den skylder 11 Orter Meel og 1 Lam).

Summa: Hovedgaaards:

Tart 67 — 4 — 1 — 2 —

Dernæst Bøndergods:

3 Bøflinge

1 Gaard 5 — 5 — 3 — 1 —

1 ditto 4 — 6 — 3 — 1 —

1 — 3 — 3 — 2 — " —

1 — 4 — " — 3 — 2 —

1 — 7 — 3 — 2 — 2 —

1 jordløst Huus.

1 Huus paa " — 1 — 2 — 2 —

2 jordløse Huse.

3 Bøde

1 Gaard 5 — 7 — 1 — 2 —

Skov " — 1 — " — " —

1 Gaard 6 — 2 — " — " —

Skov " — " — 3 — " —

1 Gaard 6 — " — 2 — 2 —

Skov " — " — 3 — " —

1 Gaard 4 — 2 — 3 — " —

Skov " — " — 2 — " —

1 Gaard 3 — 7 — " — 2 —

1 — 4 — " — 2 — " —

1 — 3 — 3 — 1 — 1 —

1 Huus paa	"Ldr.,"	Skp."	Fdf.	1	Alb.
3 Hedeboerne					
1 Gaard paa	5	— 4	— 1	— "	—
Skov	"	— "	— "	— 2	—
1 Gaard	5	— 1	— "	— 1	—
Skov	"	— 1	— "	— "	—
1 Gaard	5	— 7	— 1	— 2	—
Skov	"	— "	— 1	— 1	—
Skaderod	4	— 7	— 1	— "	—
Skov	"	— 2	— "	— 2	—
3 Hved					
1 Gaard	5	— 7	— 3	— 1	—
3 Sadserud					
1 Gaard	6	— 2	— 3	— 1	—
Skov	"	— "	— 1	— "	—
1 Gaard	6	— 2	— 2	— 2	—
Skov	"	— "	— 1	— 1	—
1 Gaard	5	— 5	— 3	— 2	—
Skov	"	— "	— 1	— 1	—
1 Gaard	6	— 2	— 2	— 2	—
Skov	"	— "	— 3	— "	—
Nygaard paa					
Heden	4	— "	— 2	— 2	—
3 Farsbelle					
1 Gaard	6	— "	— 1	— 1	—
1 ditto	5	— 3	— 1	— "	—
3 Gammelby					
1 Gaard	3	— 4	— 1	— 2	—
1 ditto	3	— 6	— 3	— 2	—
3 Bieringe (=: Bierne)					
1 Gaard	3	— 6	— 1	— "	—
1 ditto	4	— 5	— 1	— 2	—
1 —	3	— 6	— "	— 2	—
1 Huus paa	"	— 1	— 3	— "	—
1 ditto	"	— 3	— 3	— 1	—
1 —	"	— 6	— 3	— 1	—
1 —	"	— 5	— 1	— 1	—
1 —	"	— 2	— 1	— "	—
1 —	"	— 1	— 2	— "	—
3 Enemærkerne	7	Huse uden Jord	—	—	—
3 Hindevad					
1 Gaard	8	— 3	— 2	— "	—
Skov	"	— 3	— 2	— 1	—

1 Gaard	5 Edr. 7 Skp. 3 Fbd.	„	Alb.
Skov	— 2 —	„	— 2 —
1 Gaard	4 — 6 — 3	—	2 —
Skov	— 2 — 3	—	2 —
Kennemossegd.	8 — 1 — 1	—	1 —
Skov	— 3 — 2	—	1 —
Laage	3 — 4 — 2	—	—
Skov	— 1 — 1	—	1 —
FælledsSkoven	— 4 — 1	—	1½ —

Summa: Hovedgaardens-

Løst 67 — 4 — 1 — 2 —

Bøndergodssets

Skov 3 — 2 — 1 — 2½ —

Bøndergods 188 — 3 — 2 — 1 —

i alt 259 — 2 — 1 — 2½ —

Revenuerne vare:

Hovedgaardens Forpagtningsfum 1150 Rdlr. „ ½ „ 8

Landgilde- og Hovnings-Penge 59 — 4 — „ -

1209 — 4 — „ -

Redsel:

Rug 5 Edr. 1 Skp.

Bjg 66 — 6 —

Meel 13 — 6 —

Havre 25 — 2 —

Smør 8 — 1 Fierd. 1 Otting.

Lam 17 Stykker.

Glæs 22 —

Hens 67 —

Hg 6 Snefe.

Ved denne Leilighed blev nu Rugaard udlagt til Rytterdistrikt (Atl. 6, p. 633) og i denne Anledning blev der 1721 til Ryttergods-Commissionens Efterretning foretaget en Landmaaling over Hovedgaardens Marker, hvor enhver benævnes og tareres, (egentlig er det blot Beregningen og Tareringen af 1680—88, der ved denne Leilighed paa ny blev Ryttergods-Commissionen fra Rentekammeret communiceret), ligesom det ogsaa om Gaarden selv hedder, at den i Norden saavel paa denne, som paa hiin Side Laen (=: Melledammet), havde 2 Lyst- og Frugt-Hauger, i Ost og Nordvest 2 Kaalhauger og i Sønder og Vester 2 Humlehauger. Siden hører man i lang Tid intet til Gaarden selv¹⁾, som formodentlig i dette Mellemrum har tient til Bolig

1) Uden allensfals, at den i en af Dværgslygerne, dog uvil, om den første af 1746 eller den sidste af 1769, mistede 70 Dværgslyge.

for Rytter-Officererne og Rytterdistriktets Officianter. 1755 hedder det om Gaardens Bygning i Præsteindberetningerne, at den var uanselig og forfalden; 1760 gientages det samme i Hoffm. Fund. 5, p. 299.

1764 (d. 14de Nov. ifølge et Manuscript af Mag. Andreas Kønig om Herregaardene i Fyen — Nr. 734, 4to, R. kgl. Saml. — R. R.) folgtes den paa Auctionen over det kongelige Rytterdistrikt til daværende Stiftamtmand i Fyen, Geheimeraad Carl Juel til Laasinge, for 61000 Rdlr. (ligesom han ogsaa ved samme Leilighed købte for 32000 Rdlr. Gods paa andre Steder i Landet). Da var dens

Hovedgaards-Lart 56 Tdr. „ Skp. 3 Fdk. 1 Mb.

Skovskylv 8 — 2 — 2 — 2 —

Mollestylv „ — „ — 3 — 2 —

(hvorimod Atl. 3, p. 475, 1767 angiver dens

Mollestylv til 3 Tdr. „ Skp. „ Fdk. „ Mb.)

Bøndergods 135 — 7 — 1 — 2 —

Bonde-Skovskylv 2 — 1 — 2 — 2 —

(Dog anderledes hos Begtrup, p. 134).

Det sande erfares af det trykte Catalog over det bortsolgte Ryttergods; ifølge samme var den Tid Rugaards

Hovedgaards-Lart 56 Tdr. „ Skp. 6 Fdk. 1 Mb.

Skovskylv 8 — 2 — 2 — 2 —

Mollestylv „ — „ — „ — 2 —

Bøndergods 340 — 5 — 2 — „ —

Sammes Skovskylv 6 — 3 — 2 — 2 —

— Mollestylv 10 — 4 — „ — „ —

Dette Gods blev ved Salget saaledes fordeelt:

Rugaards Hovedgaards-Lart 56 Tdr. „ Skp. 3 Fdk. 1 Mb.

Skovskylv 8 — 2 — 2 — 2 —

Urtegaardsmands-Løkke „ — „ — 3 — „ —

Fra Rugaards Mølle „ — „ — „ — 2 —

Huusmænd paa Hovedgds Grund:

1, som svarer 4 Rdlr. Huus- og Hovnings-Penge.

1 — ditto

1 — ditto

1 — ditto

1 — 64 s.

Steilberghuus, som svarer 2 Rdlr.

1 Huus ved Lanseleed, som svarer Afgift til Skovfogden.

Bøndergods:

Lern 2 Ldr. 6 Skp. „ Fdk. „ Alb.

Skov " " " " 1 " 1 "

3 Rd. 70 β Landgilde.

Dyrebekås

Huis 2 -- 7 -- 2 -- 2 --

Skov " " " " 1 " 1 "

3 Rd. 92 β Landgilde.

Både:

1 Gaard 5 -- 7 -- 1 -- 2 --

Skov " -- 1 -- " -- 1 --

8 Rd. 8 β Landgilde.

1 Gaard 6 -- " -- 2 -- 2 --

Skov " -- " -- 3 -- " --

8 Rd. 23 β Landgilde.

1 Gaard 6 -- 2 -- " -- " --

Skov " -- " -- 3 -- " --

8 Rd. 44 β Landgilde.

1 Gaard 4 -- 2 -- 3 -- " --

Skov " -- " -- 2 -- " --

5 Rd. 84 β Landgilde.

1 Gaard 3 -- 3 -- 3 -- 1 --

Skov " -- " -- 2 -- " --

4 Rd. 70 β Landgilde.

1 Gaard 3 -- 6 -- 1 -- 2 --

Skov " -- " -- 3 -- " --

5 Rd. 19 β Landgilde.

1 Gaard 3 -- 7 -- 3 -- " --

Skov " -- " -- 3 -- " --

5 Rd. 40 β Landgilde.

1 Gaard 3 -- 3 -- 1 -- 1 --

Skov " -- " -- 2 -- " --

4 Rd. 62 β Landgilde.

1 Gaard 8 -- 2 -- " -- " --

Skov " -- 1 -- " -- 1 --

11 Rd. 18 β Landgilde.

1 Gaard 3 -- 3 -- 3 -- 1 --

Skov " -- " -- 2 -- 1 --

4 Rd. 71 β Landgilde.

1 Gaard 4 -- 1 -- 1 -- 1 --

Skov " -- " -- 2 -- 2 --

5 Rd. 64 β Landgilde.Fulgte med Hovedgaard:
den.Fulgte med Hovedgaard:
den.

1 Huus	"	Edr.	"	Skp.	"	Fdf.	"	Alb.		
2 β Landgilde og 2 Rd.	64 β Huus-									
	og Hovnings-Penge.									
Hedeboerne:										
1 Gaard	5	—	4	—	1	—	"	—		
Skov	"	—	"	—	"	—	"	—	2	
7 Rd.	39 β Landgilde.									
1 Gaard	5	—	1	—	"	—	1	—		
Skov	"	—	1	—	"	—	"	—		
7 Rd.	2 β Landgilde.									
1 Gaard	5	—	7	—	1	—	2	—		
Skov	"	—	"	—	1	—	1	—		
7 Rd.	92 β Landgilde.									
Skaderød:										
1 Gaard	4	—	7	—	1	—	"	—		
Skov	"	—	2	—	"	—	2	—		
6 Rd.	87 β Landgilde.									
Lefringe:										
1 Gaard	5	—	7	—	3	—	1	—		
Skov	"	—	1	—	1	—	2	—		
8 Rd.	20 β Landgilde.									
1 Gaard	7	—	3	—	1	—	"	—		
Skov	"	—	"	—	3	—	"	—		
10 Rd.	" β Landgilde.									
1 Huus	"	—	"	—	"	—	"	—		
2 Rd.	Huus- og Hovnings-Penge.									
Fuglebjerg-										
lund	2	—	5	—	3	—	1	—		
3 Rd.	62 β Landgilde.									
Sadsferud:										
1 Gaard	6	—	2	—	3	—	1	—		
Skov	"	—	"	—	1	—	1	—		
8 Rd.	" β Landgilde.									
1 Gaard	6	—	2	—	2	—	2	—		
Skov	"	—	"	—	1	—	1	—		
7 Rd.	93 β Landgilde.									
1 Gaard	5	—	5	—	3	—	2	—		
Skov	"	—	"	—	1	—	1	—		
7 Rd.	22 β Landgilde.									
1 Gaard	6	—	2	—	2	—	2	—		
Skov	"	—	"	—	3	—	"	—		
8 Rd.	3 β Landgilde.									

Fulgte med Hovedgaar-
den.

Justitsraad Simonsen à
Td. Hartforn 300 Rd.

Geheimeraad Juel à Td.
Hartforn 355 Rd.

Fulgte med Hovedgaar-
den.

Trosdal	8	4	4	1	1	} Geheimeraad Juel à Rd. 315 Rd.
Skov	"	"	"	1	1	
11 Rd.	39	§	Landgilde.			
Skovmøllen	3	"	"	"	2	} Beboeren selv for 2800 Rd.
Skov	"	1	1	1	2	
Mellestyd	2	"	"	"	"	
20 Rd.	26	§	i Landgilde.			
	2	—	64 - i Huus- og Hovn.-Penge.			
Sielbenglad	1	"	"	3	1	} Fulgte med Hovedgaar- den.
1 Rd.	46	§	Landgilde.			
2	"	"	Huus- og Hovn.-Penge			
Rugaards Mølle, beboet af Naser Jørgensen, Skov- foged.						
Mellestyd	3	"	"	"	"	} Fulgte med Hovedgaar- den.
Hf Kallerud						
Maal	"	2	1	"	"	
12 Rd.	4	§	Landgilde			
	2	—	64 - Huus- og Hovn.-Penge.			
Koelbiørg.						} Justitsraad Simonsen à Rd. 150 Rd.
1 Gaard	6	—	3	2	"	
Skov	"	1	1	1	2	
6 Rd.	59	§	Landgilde.			
1 Gaard	3	—	2	3	2	} Selveiermanden selv à Rd. 112 Rd.
Skov	"	"	"	2	2	
4 Rd.	57	§	Landgilde.			
1 Gaard	3	—	4	"	"	} Selveiermanden selv à Rd. 161 Rd.
Skov	"	"	"	2	2	
4 Rd.	75	§	Landgilde.			
1 Gaard	3	—	2	"	2	} Selveiermanden selv à Rd. 171 Rd.
Skov	"	"	"	2	1	
4 Rd.	44	§	Landgilde.			
1 Huus	"	"	"	"	1	} Manden selv for 131 Rd.
4 Rd.	Huus- og Hovn.-Penge.					
(i Byen et grundmuret Skolehuus).						
Andebølle:						} Geheimeraad Juel tillige- med Glendomsbønderne à 205 Rd.
1 Gaard	6	—	7	2	1	
Skov	"	2	"	"	2	
9 Rd.	60	§	Landgilde.			
1 Gaard	5	—	6	"	"	
Skov	"	2	"	"	"	
8 Rd.	Landgilde.					
1 Gaard	6	—	4	3	2	

Skov	„	Tr. 1 Skp. 3 Fdt. 1 Alb.	}	Geheimeraad Juel tillige- med Eiendomsbønderne à 205 Rd.		
9 Rd.	12	§ Landgilde.				
Gadsbølle:						
1 Gaard	3	— 7 — 3 —	}			
Skov	„	— „ — 1 — 1 —				
5 Rd.	34	§ Landgilde.				
1 Gaard	4	— „ — 3 — 2 —				
Skov	„	— „ — „ — 2 —				
5 Rd.	50	§ Landgilde.				
1 Gaard	4	— 1 — „ — 1 —				
Skov	„	— „ — 3 — „ —				
5 Rd.	62	§ Landgilde.				
1 Gaard	1	— 6 — 3 — 1 —			}	Geheimeraad Juel tillige- med Eiendomsbønderne à 212 Rd.
Skov	„	— „ — 3 — „ —				
2 Rd.	58	§ Landgilde.				
Huus- og Hovn.:						
Penge	2	— „ —				
Kildevigs:						
huus	„	— 3 — 3 — 2 —				
„	Rd.	63			§ Landgilde.	
3	—	32			- Huus- og Hovn.-Penge.	
Gribsvads:						
huus	1	— 2 — 1 — 2 —				
1 Rd.	71	§ Landgilde.				
2	—	„	- Huus- og Hovn.-Penge.			
Sundslev	3	— 6 — 2 — 1 —	}	Deboeren selv à 121 Rd.		
Skov	„	— „ — 2 — 2 —				
3 Rd.	87	§ Landgilde.				
Koldhuus	1	— 4 — „ — 1 —	}	Justitsraad Lowsen for det hele 309 Rd.		
2 Rd.	2	§ Landgilde.				
2	—	64			- Huus- og Hovn.-Penge.	
Skalbølle:						
1 Gaard	2	— 5 — 3 — „ —	}	Jofias Lucasfen à 373 Rd.		
Skov	„	— 1 — 2 — 2 —				
3 Rd.	87	§ Landgilde.				
1 Gaard	2	— 5 — 2 — 2 —	}	Lucas à 467 pr. Rd.		
Skov	„	— 1 — 2 — 2 —				
3 Rd.	86	§ Landgilde.				
1 Huus.			}	Huusmanden for 128 Rd. r.		
2 Rd.	48	§ i Huus- og Hovn.-Penge.				

Selleberg:					
Stedet	3	3	3	2	} Degnen, Lars Hoff ved Ginsiedelsborg, à 161 pr. Td.
Skov	'	—	—	1 —	
	3 Rd.	51	§	Landgilde.	
Egelund	2	—	2	—	} Jeppe Jørgensen i Ås- senballe à 157 Rd.
Åf Bøyerbiørgs	"	—	2	—	
Grund	"	—	2	—	
	2 Rd.	64	§	Landgilde.	
Malemose	2	—	4	—	} Dønnørnte à 204 Rd.
Skov	"	—	—	3 —	
	3 Rd.	51	§	Landgilde.	
Ploen	"	—	6	—	} Beboeren selv for 200 Rd.
	"	—	2	—	
	1 Rd.	11	§	Landgilde.	
	2	—	—	—	
	"	—	—	—	
	"	—	—	—	
Musløk	2	—	3	—	} Justitsrd. v. d. Maafe à 253 Rd.
Skov	"	—	—	1 —	
	3 Rd.	22	§	Landgilde.	
Stræderhuus	2	—	6	—	} Ditto à 263 Rd.
Skov	"	—	—	1 —	
	3 Rd.	84	§	Landgilde.	
Stradsborg	3	—	—	—	} Ditto à 300 Rd.
	"	—	—	3 —	
	4 Rd.	15	§	Landgilde.	
Kønnemose	8	—	1	—	} Ditto à 420 Rd. pr. Td.
Skov	"	—	3	—	
	11 Rd.	47	§	Landgilde.	
Brifach	1	—	1	—	} Rasmus Sørensen paa Dyregravede for 335 Rd.
	"	—	—	1 —	
	1 Rd.	54	§	Landgilde.	
	2	—	—	—	
	"	—	—	—	
	"	—	—	—	
Lille Padesø	3	—	3	—	} Justitsrd. v. d. Maafe à 310 pr. Td.
	"	—	—	1 —	
	4 Rd.	50	§	Landgilde.	
Leerbek	3	—	5	—	} Ditto à 330 Rd.
	"	—	—	2 —	
	4 Rd.	88	§	Landgilde.	
1 Huus	"	—	—	—	} Skommelleren for 102 Rd.
	"	—	—	—	
	3 Rd.	"	§	Huus- og Hovn.-Penge.	
1 ditto	"	—	—	—	} Beboeren for 100 Rd.
	"	—	—	—	
	2 Rd.	48	§	Landgilde.	
Kongens Fæl-					
Iedsflov	"	—	—	—	} Fæsterne for 2500 Rd.
Skov	1	—	6	—	
	5 Rd.	39	§	Landgilde.	
Slydebiørg:					
1 Gaard	6	—	7	—	} Fulgte med Rugaard.
	"	—	—	2 —	
	8 Rd.	66	§	Landgilde.	

1 Gaard	7 Rdr. 7 Skp. 1 Fdf. 2 Alf.	
	9 Rd. 87 β Landgilde.	
1 Gaard	7 — " — 3 — " —	} Fulgte med Rugaard.
	8 Rd. 83 β Landgilde.	
1 Gaard	7 — 1 — " — 1 —	
	8 Rd. 88 β Landgilde.	
1 Gaard	2 — 4 — 3 — " —	
	3 Rd. 23 β Landgilde.	
1 Gaard	8 — " — 3 — 2 —	
	10 Rd. 14 β Landgilde.	
1 Gaard	7 — 1 — 2 — 2 —	
	9 Rd. 1 β Landgilde.	
1 Gaard	8 — 1 — 1 — " —	
	10 Rd. 19 β Landgilde.	
1 Gaard	8 — 2 — " — 1 —	
	10 Rd. 31 β Landgilde.	
1 Gaard	3 — 7 — 2 — 1 —	
	4 Rd. 90 β Landgilde.	
1 Gaard	7 — 6 — 1 — 1 —	
	9 Rd. 71 β Landgilde.	
1 Gaard	5 — 4 — " — 2 —	
	6 Rd. 87 β Landgilde.	
1 Gaard	9 — 7 — 2 — 2 —	
	12 Rd. 43 β Landgilde.	
1 Gaard	2 — 5 — 2 — 1 —	
	3 Rd. 36 β Landgilde.	
Ejdebjerg		
Welle	" — 1 — 3 — 2 —	} Statsraad Simonson for 699 Rd.
Lokkeflov	" — 2 — " — 1 —	
Wellestyld	5 — 4 — " — " —	
	14 Rd. 28 β Landgilde.	
1 Huus	" — " — " — 1 —	} Fulgte med Rugaard.
	" Rd. 1 β Landgilde.	
	3 Rd. " β Huus- og Hovn.-Penge.	
1 Huus	" — " — " — 1 —	
	" Rd. 1 β Landgilde.	
	3 Rd. " β Huus- og Hovn.-Penge.	
1 Huus	" — " — " — 1 —	
	" Rd. 1 β Landgilde.	
	2 Rd. 64 β Huus- og Hovn.-Penge.	
1 Huus	" — " — 1 — 1 —	
	" Rd. 5 β Landgilde.	
	3 — " β Huus- og Hovn.-Penge.	

1 Huus	"	1 Dr.	"	1 Skp.	"	1 Fdk.	1 Mb.	
"	Rd.	1	ß				Landgilde.	
3	Rd.	"	ß				Huus- og Hovn.-Penge.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	1 —
"	Rd.	1	ß				Landgilde.	
2	Rd.	64	ß				Huus- og Hovn.-Penge.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	
2	Rd.	64	ß				Huus- og Hovn.-Penge.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	
3	Rd.	16	ß				Landgilde.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	
3	Rd.	"	ß				Landgilde.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	
1	Rd.	32	ß				Landgilde.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	
1	Rd.	32	ß				Landgilde.	
Gaunby		5	—	5	—	3	—	2 —
1	Grund	"	—	"	—	1	—	" —
7	Rd.	21	ß				Landgilde.	
Taarup :								
1	Gaard	7	—	"	—	1	—	2 —
8	Rd.	78	ß				Landgilde.	
1	Gaard	2	—	7	—	1	—	1 —
3	Rd.	62	ß				Landgilde.	
1	Huus	"	—	"	—	"	—	
2	—	"	ß				Huus- og Hovn.-Penge.	
Summa :								
Bender:								
gods		340	—	5	—	2	—	" —
Skov		6	—	3	—	2	—	2 —
Køllestyld		10	—	4	—	"	—	" —
Landgilde-Penge		490	Rd.	71	ß			
Huus- og Hovn.-P.		87	—	48	—			

Fulgte med Rugaard.

Rugaards daværende Gods bestod saaledes den Tid ingenlunde af alt det kongelige Gods i Rugaards Amt (thi af samme blev der den Tid endnu bortsolgt en Mængde saavel i Wiisenbierg-, som i Bierløf- og Haarsløf-Sogne), men blot af de ovenfor opregnede 340 Tdr. 5 Skp. 2 Fdk. „ Mb. Tdr. Hartkorn i Beflinge-, Wiisenberg-, Haarsløf- og Stydeberg-Sogne, og selv af dette saaledes in specie til Rugaard hørende Gods fulgte ikke mere i Riabet med Rugaard end (foruden Hoved-

gaardstaxten selv) det i Beslinge Sogn (paa Skaderod, Teuring, Trolldal og Skovmøllen nær) og det i Skydeberg Sogn (paa Skydeberg Mølle nær), altsaa

Bøndergods 213 Tdr. 4 Skp. 1 Fd. 1 Mb.

Møllestyld 3 — " — " — " —

Bønderstov 1 — 3 — 3 — 2 —

Det øvrige i Beslinge- og Skydeberg-Sogne til Rugaard hørende nemlig

Bøndergods 127 Tdr. 1 Skp. " Fd. 2 Mb.

Møllestyld 5 — 4 — " — " —

Skov 4 — 7 — 3 — " —

blev derimod deels bortsolgt til Andre og deels for aparte Betaling kjøbt af ham selv, saasom han saavel her (nemlig i Teuring, Trolldal, Andebøl, Gadsbøl, Skousby, Bred, Hindevad, Flettersø, Gadsbøl, Andebøl), som paa andre Egne af Landet (nemlig i Fangel, Børringe, Ubbørud, Broby, Stige), nu indkjøbte for 32000 Rd. (altsaa i alt for 93000 Rd.) af dette kongelige Ryttergods.

Geheimeraad Juul ombygte derpaa Gaarden eller opførte i det mindste dens Borgegaards-Bygninger, saaledes som de endnu findes¹⁾, og i den store Dagligstue paa Rugaard ere endnu en Herre og en Dame til Hest og i Jagtdragt afmalede paa den med Brædder beklædte Væg, som menes at være Geheimeraad Juul og Fru. Geheimeraaden blev imidlertid snart kied af denne Gaard²⁾ og vilde have solgt Bønderne deres

1) Ifølge Mag. Andreas Rønigs ovenansførte Manuscript om Herregaardene i Kjøbenhavn lod han „opføre nogle nye Bygninger, hvori ere indrettede gæstede og betrukne Værelser samt mange rare Kældere“ (medd. af R. R.)

2) Især fordi hans Fru ifølge Sagnet ikke kunde lide den nye Bygning, som hun, da hun første Gang saae den, yttrede ikke at være nogen anstændig Herreskabshygning, men lignede mere en Kro end en Herregaard (medd. af pastor Loch, Provst Boesen).

Gaarde for det samme, han havde givet selv; men den Tid kunde de ikke blive enige, hvorpaa han 1767 folgte det hele til Kammerraad Nicolai Duus, der blev understøttet med Penge til dette Kjøb af sin Svigerfader, Byskriver Peder Bøch i Svendborg¹⁾, som ogsaa 1769 beboede Rugaard, ligesom der ogsaa ved denne Leilighed blev staaende 40,000 Rdlr. kongelige Penge i Gaard og Gods paa første Prioritet. Duus folgte igjen Gaarden 1769 til Jørgen Juel (ifølge sal. Provst Boesens Meddelelse skal Duus allerede den Tid have solgt af Godset for 37611 Rdlr. 5 $\frac{1}{2}$ 14 ø, som vare indbetalte paa den kongelige Høftelse, saa at der nu paa Hovedparcellen, som han tilligemed Bygningerne folgte til Juel, kun hestede 2388 Rdlr. 2 ø); men denne gjorde efter et Mars Tid Opbud og Duus maatte tage imod den igjen¹⁾ og nu holdt min gode Duus, hvad som ogsaa rimer sig paa hans Navn, med Skov og Gods et Hoffers Huus; thi, naar Folk købte 4 Læs Brænde, som den Tid kostede 24 ø pr. Læs, saa fik de det 5te oven i Kjøbet og, naar en Bonde havde viist ham en Billighed, hvorfor man ellers pleier at skænke en Laar, saa tillod han ham i det Sted at kjøre ud i Skoven og hente sig et Læs Brænde (medd. af R.), hvorfor det ogsaa hedder 1771 i Atl., 6, p. 633, at den store anselige Rugaards Skov var siden Auctionen (1764) forhugget og næsten lagt øde. Ligeledes folgte han ogsaa endel af Hovedgaardens Jorder til Ernst Braadt, Forvalter paa Elvedgaard, som den Tid bedøede Marienro eller

1) Ifølge Mag. H. Kønigs Manuscript folgte Geheimeraad Juel Gaarden ved offentlig Auction d. 25de August 1766 for 95000 Rdlr. til Byskriver Bøch i Svendborg og hans Svigersøn, Monstr. Nicolai Duus (medd. af R. R.).

2) Ifølge det anførte Manuscript satte Duus den paa Auction d. 1ste Mars 1770 (R. R.).

Hovedgaarden og byggede nu paa disse indkøbte Jorder Venteslykkegaarden, som fik sit Navn af Ventetornen ved Rugaards Høieleed; siden søgte han Tilladelse til Krohold i Mørkebege, hvilket Privilegium han afbenyttede paa Venteslykke, indtil han 1771 fik Mørkebege bygt; ligeledes anlagde han ogsaa Teglværket ved Venteslykke.

Kammerraad Duus tvang dernæst Bønderne til at rydde Rugaards Mølleдам (ved hvilken Leilighed mange Oldsager især af Vaaben og Hesteføe bleve fundne) og dette skete fornemmelig i den Hensigt, at Bønderne derved skulde blive friede af at giøre Horning og saaledes desto snarere kunde sig selv, hvilken Plan ogsaa fuldkomment lykkedes, og maa dette omtrent være sket 1772 (i det mindste hedder det, at Duus kun eiede Bønderne i 3 Aar) og hver Gaard kostede omtrent den Tid 1300 à 1400 Rdlr. (der neppe var stort mere end hvad de 1764 havde kostet, da 222 Rdlr. omtrent kunde anslaaes for Middeltarten af hver Td. Hartkorn). Man fortæller forresten ogsaa om Duus, at han havde et stort Skarn til Ladefoged, hvem det snart havde gaaet, som en tidligere Ladefoged der paa Gaarden ved Navn Sparre, som for sin Grusomheds Skyld blev slaet ihjel af Bønderne ved et Sted imod Hindervad til, som endnu deraf kaldes Sparresbet¹⁾ (ligesom endnu ved Elvedgaard (see Gilby 1755) en Mose bærer Navn af, at en Ladefoged der paa Stedet af Bønderne er bleven fricasseret¹⁾). 1772 solgte Duus altsaa formodentlig Godset.

1) Ligesom Tiden for den sidstnævnte Madsacre imidlertid er aldeles usikker, saaledes maa ligeledes Sparres Mord gaae temmelig langt tilbage i Tiden; thi allerede i den gamle Matr. af 1664 nævnes Steilebjerg Huus ved Landeveien fra Rugaard til Odense, hvor nu den ene af Beklinge Sogns Skoler (som meget urettelig nu kaldes Stillebet) er beliggende, og dette Steilebjerg skal ifølge Sagnet have sit Navn af en Steile der paa Stedet, som nogle Bønder, der vilde

S. A. vilde han ogsaa sælge Møllen, som da siges at have 2 Dværne med Dverfaldsvand, som ikke kan mangle (NB. see 1688); den stod for 3 Tdr. Møllestyd, 3 Tdr. Ager og Eng og 4 Skp. Skovstyd, alt Hovedgaardens-Aart, havde en Skov af nogle 1000 prægtige Træer (!) og avlede 50 à 60 Læs Hø (Mr. C. Efterr. Nr. 10). S. A. vil han ikke blot sælge Møllen, men ogsaa Gaarden, om hvilken sidste det da hedder, at dens Bygninger, saavel Borge- som Ladegaard, vare ny Bygning og næsten alt opbyggt af nærværende (skal vel i det mindste med Hensyn til Borgegaarden hedde: forrige) Eier, Bærelserne smukke, tildeels gibsede og betrukne, og en smuk i dette Aar anlagt Hauge, hvorimod Møllen ved denne Leilighed kun siges at have 2 Tdr. 7 Skp. „ Fdk. $\frac{1}{2}$ Mb. Ager og Eng og „ Tdr. 4 Skp. 2 Fdk. 2 Mb. Skovstyd (ibid. Nr. 48). 1773 folgte han Flotteruphuset ved Hindevad, som stod for „ Tdr. 2 Skp. 1 Fdk. 1 Mb., for 150 og 2 Huse ved Rugaards Bagløkke, som hvert stod for 1 Skp., samt et Jordsmaal der ved paa „ Tdr. 4 Skp. „ Fdk. 2 Mb. for 280 Rdlr. (Lands-tings-Extract). S. A. vil han sælge Gaarden og Møllen ved offentlig Auction (ibid. Nr. 43), men sælger den endnu s. A. underhaanden (ibid. Nr. 45) til Henning Ulrik Reess i Odense. Ogsaa faldt s. A. Dom i Sagen mellem Kammeraad Duus og Jørgen Suel i Anledning af sidstnævntes Opbud (ibid. Nr. 51). 1777 vil Reess sælge 4 af Gaardens i 16 Parceller affatte Marker (ibid. Nr. 35); dog skete dette neppe; thi 1778 vil han atter bortleie 4 af dens Marker til Græsning (ibid. Nr. 4); men 1780 folgte han først 4 Lodder (Parceller) af Rugaards Hovedgaardensjord for 1298 Rdlr. og

hugge Forvalter og Ladefoged ihjel paa Rugaard, i sin Tid beklædte (medd. af pastor loci, Hr. Provst Doesen).

siden 1781 den hele øvrige Hovedparcel, som stod for
 17 Edr. 3 Skp. „ Fdk. 1 Alb. Ager og Eng,
 3 — 3 — 3 — 2½ — Skovskyd, samt Møllen, som
 stod for 3 — „ — „ — „ — Møllestyld, for 10611 Rdlr.
 5 $\frac{1}{2}$ 14 $\frac{1}{2}$ samt 2388 Rdlr. 2 $\frac{1}{2}$ kongelige Penge, der bestan-
 dig skulde blive staaende deri, altsaa i alt for 13000 Rdlr., til
 Arvefæster Simon Andersen af Amager og hans Svigerfader,
 Erik Jørgensen af Padesø, hvorpaa førstnævnte 1784 udløste
 sin Svigerfader (der altsaa formodentlig kun har havt $\frac{1}{2}$ i det
 hele) med 3900 Rdlr. og saaledes ene blev Eier. S. A. skulde
 ogsaa Bentelykkegaard med Teglværk og Kro bortfælges (Aldr.
 G. Gft. Nr. 2). 1786 skulde Bentelykkegaard atter sælges og
 beskrives i samme Anledning (ibid. Nr. 39). 1787 solgte
 Bentelykkegaards Eier (G. Braadt) Morkeboe Kro til Justits-
 raad Laurids Lindegaard paa Jerstrup for 3225 Rdlr. S. A.
 købte Simon Andersen Amager det ene Tronemoseshuus, som
 stod for „ Edr. 1 Skp. „ Fdk. „ Alb. og hvori stod kongelige
 Penge, 12 Rdlr. 3 $\frac{1}{2}$, for 227 Rdlr. 3 $\frac{1}{2}$ af en Vertshuus-
 holder i Bogense. 1788 fik han Solomedailen paa 10 Rdlr.
 for en Hingst (Aldr. G. Gft. Nr. 21). 1790 købte han Ven-
 telykkegaard, som i Anledning af Eieren, Ernst Braadt til
 Riøholts, Død solgtes og ved denne Leilighed atter beskrives
 (ibid. Nr. 21) og som stod for 7 Edr. „ Skp. 2 Fdk. „ Alb.
 f ri Hovedgaardens-Taxt, tilligemed Teglværket for 3300 Rdlr.
 de 706 Rdlr. kongelige Penge, som stod deri, medindbegrebne.
 1791 fik han Præmie for den bedste Hingst i Amtet (Aldr. G.
 Gft. Nr. 36). S. A. købte han Morkeboe Kro (5 Edr. 2
 Skp. „ Fdk. „ Alb. og Skov 1 Ed. „ Skp. „ Fdk. „ Alb.)
 af Laurids Lindegaard til Juulstov og Jerstrup (Pr. Boesen
 siger, at han derimod først senere købte den af Kammerraad
 Holm i Odense; Sagen var, at baade han og Birkedommer

Holm (ved Ginfiedelsborg), hvem han senere udløste, købte den i Samling for 3000 Rdlr. (Mad. Simonsen). 1794 købte han det andet Tronemoseshus, som ligeledes stod for „ 2dr. 1 Skp. „ Fdk. „ 1Mb. fri Hovedgaardstaxt og hvori stod 12 Rdlr. 3 ½ kongelige Penge, for 300 Rdlr. 1797 købte han en Løkke, Jægerbanen kaldet, som stod for „ 2dr. 4 Skp. 2 Fdk. „ 1Mb. og hvori stod 56 Rdlr. 1 ½ 8 ø kongelige Penge, af Manden i Bødehuset for 700 Rdlr. S. A. saavel som 1802 var Hartfornt 35 2dr. 4 Skp. „ Fdk. „ 1Mb. og Skovstylden 2 2dr. 6 Skp. „ Fdk. 2 Mb. (ifølge Begtrup, p. 65). 1799 (Andre fige 1791) købte han Kongsløvegaarden Vesten for Rugaard, som stod for 1 2dr. 1 Skp. „ Fdk. 2 Mb. fri Hovedgaardstaxt og Skovstyld „ 2dr. 1 Skp. „ Fdk. 2½ Mb., af Jørgen Jensen for 1450 Rdlr. 1801 købte han af Søren Borring paa Rønnemose 2 Løkker og 1 Hus (blandt dem den saakaldte Bagløkke), i alt 2 2dr. 5 Skp. „ Fdk. 2 Mb., for 1790 Rdlr. 1803 købte han en Gaard i Hindervad, som stod for 3 2dr. 2 Skp. „ Fdk. 1½ Hartfornt, „ 2dr. 1 Skp. 1 Fdk. 1 Mb. Skovstyld, af en Mand i Hedeboerne for 4000 Rdlr. S. A. købte han en Løkke, Skovløkken kaldet, for 990 Rdlr. 1806 figer Begtrup, p. 249, at Gaarden ved sin Udparcellering (altsaa i Duus's Tid) tabte sin Skattefrihed, men vedblev at være tiendefri, og at dens Hovedgaardstaxt (NB. da den blev udparcelleret) var 58 2dr. „ Skp. „ Fdk. „ 1Mb. og dens Skovstyld 8 2dr. „ Skp. „ Fdk. „ 1Mb. 1807 købte Simon Amager en Parcel af Morudsføv paa 145 2dr. Land og af Hartfornt 4 2dr. 2 Skp. 3 Fdk. ½ Mb. og Skovstyld 2 2dr. 2 Skp. 1 Fdk. ¾ Mb. fra Gyldesteen for 27,500 Rdlr. og fandt i sammes floge Afbenyttelse i en lang Række af Aar foretaget Anledning til at anvende sin utrættelige Virksomhed. S. A. købte han det saa-

kaldte Dverdam og Stortebefsløkken af Hencik Bødele for 5000 Rdr. 1816 købte han Lykkegaard i Gaarslef Sogn, som stod for 7 Edr. 4 Etp. 1 Fdk. 2 Alb. og Skovskylv " Etp. 2 Edr. 3 Fdk. 2 Alb., for 10550 Rdr. 1817 ombygte han Mølleværket i Vandmøllen. 1821 købte han et Huus, som kaldtes Cancelliet, i Morudskov for 355 Rdr. 1822 oprettede han en Hestemølle, som købtes fra Everup Mølle, og fikænkede s. N. et Orgel til Bessinge Kirke. 1824 fandtes ved at lægge ny Fod i Møllens Udhuse 2 Stykker af en flækket Kanon, 1½ Dvarteer i Længden, 1½ Tomme i Giennemsnit og saa stor, at den kunde rumme en Kugle af en Waldnøds Sterrelse. 1827 opbygte Gieren en ny hollandsk Weirmølle. 1830 siger Jensen i sit Provincial-Lexicon om Gaarden, at den ligger meget smukt ved en stor Mølle-dam og paa 2 Sider omgivet af Skoven; den har betydelige Frugt- og Humlehauger, 250 Edr. Land, bevoret med Skov, 22 Edr. 4 Etp. " Fdk. " Alb. Edr. Hartkorn¹⁾ og 200 Edr. Land ret god Agerjord samt betydelige Enge og til Gaarden henhøre 2 nyopbygte Vand- og Weirmøller, begge med Grubbeværk, et Teglbænderi, en Fæstegaard, et Boelsted, en privilegeret Kro og 12 Huse. 1831 siger Provst Boesen i sin Topographi over Bessinge, at Gaarden ligger i en meget behagelig Egn ved en

1) Det er besynderligt, saa forskielligt dette Gaardens Hartkorn opgives:

1829 af Amtstuen 25 Edr. 2 Etp. 3 Fdk. ½ Alb. Hartkorn, 6 Edr. 7 Etp. 3 Fdk. 1 Alb. Skov og Møllekvib.

Samme Tid af Gieren Hartkorn 25 Edr. " Etp. " Fdk. " Alb., Skov 6 Edr. " Etp. " Fdk. " Alb., Møllekvib 2 Edr. 6 Etp. " Fdk. " Alb.

1830 af Jensen Hartkorn 22 Edr. 4 Etp. " Fdk. " Alb.

1831 af Hr. Boesen Hartkorn 22 Edr. 4 Etp. 1 Fdk. ¾ Alb., Skov 6 Edr. 6 Etp. 2 Fdk. 1 Alb., Møllekvib 2 Edr. 6 Etp. " Fdk. 2 Alb.

1844 af Usen Hartkorn 25 Edr. 5 Etp. 1 Fdk. 1 Alb., Skov 4 Edr. 2 Etp. 1 Fdk. 4 Alb., Møllekvib 2 Edr. 6 Etp. 2 Fdk. " Alb.

lille Aa og en anselig omtrent 7 Edr. Land stor Vandbeholdning, der bruges, som Mølleledam, samt er omgivet af frugtbare Marker og smaa tildeels bakkefulde, saare yndige Skovpartier. Bygningen bestaaer af en Borgegaard paa 3 Fleie nemlig en Hovedbygning og 2 tilbygte Sidefleie, 1 Etage Muur og Bindingsværk, med en Døist midt paa Hovedbygningen (og deri et Slagværk samt Altan over Hovedindgangen), alt teglhængt og opført paa en temmelig høi grundmuret Kielderetage. Et Stakit, som forbinder Enderne af begge Sidefleiene med hinanden, adskiller Borgegaarden fra Ladegaarden og denne bestaaer af 3 Længder Muur og Bindingsværk, tækkede med Straa og, som sædvanligt, indrettede til Høstestald, Dværg-huse, Korngulv o. s. v., hvortil endnu et Par andre smaa Bygninger udenfor den egentlige Gaardsplads ere anvendte. Haugen er ikke af betydelig Størrelse, men godt benyttet til Kieftenurter, Frugttræer og Humleanlæg. Fra Haugen kommer man ved en Flydebro til en et Par hundrede Skridt derfra i Mølleledammet beliggende Holm, der ligeledes er dyrket, som en Hauge, og beplantet med endeel Frugttræer. De Kugaard tiliggende Jorder, som staae for Hartkorn Ager og Eng 22 Edr. 4 Skp. 1 Fdk. 3 Alb., Skovstyld 6 Edr. 6 Skp. 2 Fdk. 1 Alb. og Møllestyld 2 Edr. 6 Skp. „ Fdk. 2 Alb., udgiere et Areal af 444 Edr. 2 Skp. 2 Fdk. Land (beregnet til 14000 Kvadrat-Alen), hvoraf 200 Edr. 2 Skp. 2 Fdk. Agerland, 103 Edr. 2 Skp. Skov og 140 Edr. 5 Skp. Engbund og Mølleledam. Engen giver c. 300 Læs aarlig og Meieriet bestaaer af 50 Mælkekeer o. s. v. Til Kugaard hører en Gaard (Bentelykke paa 7 Edr. „ Skp. 2 Fdk. „ Alb.), et Boelsted (Kongsløe paa 1 E. 1 Skp. „ Fdk. 2 Alb.), en Vandmølle og en Meirmølle, et Teglværk (i hvis Døn for hver Gang brændes 36000 Muursteen og 3000 Tagsteen med 80 Læs Tero), en privilegeret Kro og 12 Huse.

1842 d. 5te Febr. døde Gaardens driftige Eier, Simon Amager, 91 Aar gammel (han var nemlig født d. 9de April 1751), efter i 61 Aar at have eiet Gaarden, som han ved sin Død efterlod til sin Søn, Bendt Simon sen, der ikke besad den længere end et Aar, da han efter 1842 at have foreget dens Besiddelser ved Indkjøbet af en Løkke, Skræppenborg Skov kaldet, for 1000 Rdlr. og at have solgt sin Anpart af Morudskov til Kammerherre Holsten paa Langefø for 28000 Rdlr. allerede døde 1843 d. 18de Mai i sit 44de Aar; men ligesaa beklagelig, som denne korte Besiddelsestid var, da den Afdede var en i enhver Henseende velvillig og redelig Mand, saa mærkbarlig er derimod hans Faders lange Besiddelsestid og dette endnu saameget mere, som ogsaa den anden Herregaard her i Sognet nemlig Elvedgaard var i min 1832 afdede sal. Faders Besiddelse i ikke mindre end 52 Aar, hvorhos han, da han døde i sit 82de Aar, ikke alene havde høitideligholdt sit Solv- og sit Guldbryllup med min 1827 afdede sal. Moder, men ogsaa 1821 høitideligholdt sin (1721 af ny opbygte) Gaards Secularfest, ja endogsaa 1830 sit eget Jubilæum, som sammes halvtredshindstyveaarige Besidder, og, skulde jeg f. v. leve et Aar endnu, da kunde ogsaa jeg høitideligholde min Families hundredaarige Besiddelsestid af samme; thi 1745 kom den i Provstinde Bedels eller min Farfaders senere Hustrues og altsaa min Farmoders Eie. Og, ligesom nu den forrige Eier af Rugaard allerede 1831 kunde feire sin halvtredshindstyveaarige Besiddelsestid, saaledes ville vi ønske den sidst afdede Eiers efterladte Søn om 36 Aar at kunne feire sin Families hundredaarige Besiddelsestid af Rugaard med dyb Beundring af det alvise Forsyn, paa hvis Rink Jordens Slægter fremspire, vore, trives, blomstre og udbrede sig, men omsider ogsaa ældes, visne, henveires og forsvinde.